

Cesta hrdinov SNP túranapló 2016-2017

Írta: Sereg János

Tisztelt Olvasó!

Magyarországi túráimmal megalapoztam azt a túrázói alaprutint, amelyet egy kedves kollégám inspirációjára 2016 nyarán kezdtem el továbbfejleszteni: a Szlovákián keresztül vezető 769 kilométeres Szlovák Nemzeti Felkelés Hőseinek Útja (Cesta hrdinov SNP) egy új fejezet volt nekem túraszakmailag, több tekintetben is. Az idegen nyelv, eltérő igazolási módok, több sátrazás, összetettebb oda- és visszautak, ezen kívül valamennyi kezdő magashegyi rutin is megjelent ebben a túrában. A nagy szlovák piros út remek alapul szolgált a későbbi alpesi túráimhoz.

Utólag már jó pár dolgot átírnék, átfogalmaznék, bővítenék a beszámolóimban, esetleges tévedéseket, meghaladott helyzeteket, de úgy döntöttem, hogy nem nyúlok bele, ez így teljes és így adja vissza annak az időszaknak az átéléseit, benyomásait, érzéseit, esetleges tudásszintjét (néhány nagyon „ordító” helyen történtek csak kisebb korrekciók, főleg magyar szavas kiegészítések, többnyire a monogrammmal jelezve). Igyekeztem annak idején kiszűrni az elgépeléseket, esetleges helyesírási hibákat, de biztos nem jártam tökéletes sikerrel, ezekért elnézést kérek. Az útvonal és a leírt helyzetek természetesen az akkori állapotokat rögzítik objektív és valamennyire szubjektív módon is, a valóság azóta sok helyen változhatott és változott is. Észrevehető, hogy az írásaim először rövidebbek, majd egyre inkább hosszabb terjedelműek és részletesebbek. A későbbi alpesi beszámolóim még inkább nagyobb terjedelműek.

Vasutas dolgozóként ez a terület kicsit az átlagnál nagyobb hangsúlyt képez időnként a szövegben, ne hibáztassa magát senki kívüllóként, ha nem teljesen ért valamit ebben a témában. Soraimat magamnak is írtam és persze ezt a sok munkát a nagyközönség részére is közkinccsá tettem, de a felmerülő vasutas szakmai dolgokat a teljesség miatt szintén változatlanul hagytam.

Képes beszámolóimat annak idején az Index Fórum kéktúrás topikjába töltöttem fel, onnan idézem őket fel. Ne számítson senki sem minden oldalról profi műre, csupán leírtam a tapasztalataimat, következtetéseimet és minimális informatikai tudással szerkesztve, időrendben teszem őket közzé.

A beszámolóim gyűjteménye szabadon terjeszthető, azonban csak egységes egészként kezelhető, szerzői jogok fenntartva!

Kellemes olvasást kívánok!

Sereg János, 2025. december

2016. szeptember 2., pihenő az Orr-kőn/KI'ak

Tartalomjegyzék, magyar nevekkal:

- Dévény - Zerge-hegy.....	4-7
- Zerge-hegy – Vénasszony-hágó.....	7-9
- Vénasszony-hágó – Bikszárd.....	9-14
- Bikszárd-Miava.....	14-17
- Miava-Trencsén.....	17-21
- Trencsén-Felsőtölgyes.....	21-25
- Felsőtölgyes – Facskói-hágó.....	25-30
- Facskói-hágó – Jánoshegy+Orr-kő.....	30-34
- Kassa-Sároskőszeg.....	34-38
- Sároskőszeg-Cemjata.....	38-40
- Lajoska ház-Kassa.....	41-43
- Zboró-Bártfa.....	43-47
- Zboró-Felsővízköz.....	47-51
- Felsővízköz-Dukla.....	52-57
- Ternye-Bártfa.....	57-63
- Ternye-Cemjata.....	63-66
- Lajoska ház-Stószfürdő.....	67-72
- Dóval – Hédeli-nyereg.....	72-76
- Hédeli – nyereg – Ördökladodalom-hágó.....	76-88
- Dénesi-nyereg – Stószfürdő.....	88-92
- Súlová-nyereg – Dénesi-nyereg.....	92-96
- Voniarky – Súlová-nyereg.....	96-101
- Jánoshegy-Dóval.....	101-111
- Voniarky-Garamfő.....	111-117
- Ördöglakodalom-hágó – Garamfő.....	117-127
- Finálé.....	128-130

Megkezdtem a Szlovák Nemzeti Felkelők (SNP) útjának a teljesítését, gondoltam írok ide kis beszámolót, hátha kedvet kap valaki más is hozzá. Amennyiben van rá igény, írok majd a többi szakaszról is (nem ígérem meg a teljesség igényével). Ha ez itt OFF mivel külföld, akkor nem lesz itt folytatása több.

SNP Dévény - Zerge-hegy (Devín-Kamzík, 2016. június 27.)

Csöpögő esőben szálltam le a pozsonyi 29-es buszról a dévényi várnál lévő végállomásán. Az első piros jelzést már észrevettem egy fán, de tovább indultam a Duna-Morva torkolata felé, kicsit szétnéztem, a vár alatt lehet menni egy széles úton. Érdekes volt a két folyó torkolata, talán az eltérő hőmérséklet vagy hordalék miatt torkolatnál egy éles vonal egyik felén világosabb a másik (morvai) felén pedig sötétebb színű volt a víz. Azt hittem a várnál körbe lehet menni, de kiderült az út bevisz a lakott részre, így némi kerülővel jutottam vissza (már részben a túraútvonalon) a busz végállomásánál lévő térre. Az itt lévő hotelben kértem céges pecsétet (tudtommal nincs az SNP-nek saját pecsétje), de csináltam igazolóképet is. Felnéztem a szembe elterülő Devínská Kobylára mely egy 500 méteres domb, a teteje felhőben volt, erre kellett első körben felkapaszkodjak.

1. Dévény vára, a túra kiindulópontja
2. pontosan vele szembe a Devínská Kobyla, felhőben
3. eltérő színű vizek a Duna-Morva torkolatában

A túra első méterei utcákon át vezetnek, de hamar elhagytam Dévényt, az út egyre emelkedett, majd ösvényre váltott. Egy pillanatra lehetett látni oldalról a várat, ahogyan az igazolófüzet képén is szerepel.

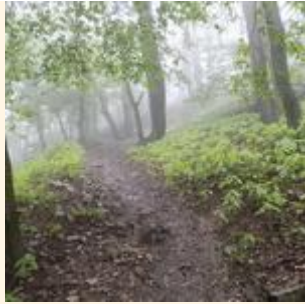

4. Dévény vára messzebről

Kisvártatva az első pontot elértem az Úzky Les-t, amelynél útbaigazító tábla van, időadatokkal (=smerovník, S.J.). Magyarországgal ellentétben ezek a táblák egységes megjelenésűek és többnyire térképen is jelölve vannak. Km helyett pedig időadatok szerepelnek (nem mindig következetesen), amit én nem tartok a legjobb dolognak, mert a pontos km szerintem sokkal többet mond, de mindegy, legalább ennyi van. Tovább haladtam az egyre sűrűsödő ködben, mert már a felhőben mentem gyakorlatilag.

Először szolidabb majd erős szerpentinek emelkedő után értem fel a 495 m magasán lévő Devínská Kobylára. Úzky Lesnél 40 percet írt a tábla, nekem 25 alatt meglett, mennem is kellett, mert a 17:13-as vonatot néztem ki Pozsonyban (eredetileg a 16:13-ast akartam, de 10 óra utáni indulással több mint 23 km-rel ezt nem láttam túl reálisnak elérni).

Devínská Kobyla ellenőrzőpont is egyben, amelynél az ún. opís text-el kell igazolni az ottjártunkat, azaz a felső tábla szövegét, azonosítószámát, kihelyezésének idejét kell felírni. Sok ilyen van még az útvonalon. Szép kilátás nyílt volna a pontról, ha nincsen a köd.

5. ködös utakon felfele

6. Devínská Kobyla

Tovább is mentem, 10 perc után egy táblánál jobbra kellett kanyarodni majd végülis elég hosszan, egy idő után aszfalt mellett, ezen a szépen kijárt úton kellett menni. Örültem, hogy nem az volt, mint itthon, hogy egyből vizes lennék combtól lefele a fűtől meg az ágaktól, ez az út szépen ki volt járva, 20-30 centi mindig volt az ösvény. Sorra hagytam magam mögött az útbaigazító táblákat, szépen ereszkedve. Egy komolyabb lejtőnél érkeztem meg Pozsony egyik szélső utcájába. Látszódott a túráim célja a Kamzík hegy Tv tornya, azt is időnként felhő fedte be.

7. jól járható út

8. Pozsony, a városi szakasz kezdete, háttérben a Kamzikkal

A pozsonyi városon belüli részt nem részletezném túl, mert volt benne minden: parkon át, lépcsőn le, kis esőlevezetőnél a két kerítés között fel, fákkal teli dombra fel és le, emelkedős úton fel, le, park szélén el, vasút alatt kétszer, szinte visszafordulva lépcsőn fel, vasút mellett stb. A városon belül igencsak figyelni kellett a jelzéseket, mert azokat változatos helyekre festették fel, de összességében nem volt velük baj. Az útbaigazító táblák ugyanúgy megvoltak mint az erdőben. Pozsonyon belül van egy Slavín nevű monumentális emlékmű, előtte a Búdkovej úton kell egy étteremben pecsételni, ezt gond nélkül végrehajtottam. Maga az emlékmű kitérőt jelent, de érdemes megnézni. Az ott lévő magas szobor körülbelül olyan mint Pesten a Szabadság szobor a Citadellánál jelentőségét tekintve.

9. változatos városi szakasz 1.: esőelvezető és járda is egyben a két ház közötti keskeny sáv

10. változatos városi szakasz 2.: pár száz méter múlva már egy dombon lévő erdő közepén találtam magam, de utána nem sokkal jött az aszfalt újra

11. útbaigazító tábla egy útkereszteződés oszlopán, opís textnél a felső tábla adatait kell leírni

12. Slavín emlékmű

Kiérve a városból és elhagyva a Malacka felé vezető vasúttal párhuzamos részt értem el a Prí Cervenom Moste pontot, ahonnan folyamatos emelkedés volt kb. egy km hosszban, majd az út nagyjából kisimult és elérkeztem a tv toronyhoz. Legnagyobb sajnálatomra nem lehetett felmenni, mert nincsen kilátórész kialakítva. A torony aljában lévő étteremben kértem pecsételést, némi 3 nyelvű beszélgetés után itt is sikerült két céges pecsétet jutnom. Ennél a túránál elvileg nem kell megszakításkor kétszer pecsételni, sőt dátumozni sem, de én követtem az eddig megszokott gyakorlatot így kértem két pecsétet. A toronytól lejtő után jutottam el a Kamzík, lúka elágazáshoz ahonnan elhagytam az SNP-t és elindultam lefele a város felé.

Legközelebb még egy egynapos túra belefér a 25 km-re lévő Pezinská Babáig, aztán onnantól már időben annyira hosszúra nyúlna az utazás, hogy nem igazán éri meg egy napra menni.

Összességében nekem tetszett az út, szép helyeken ment még így a főváros közelében is. A jelzések követhetőek, és normális karbantartottak voltak. Mindenkit csak biztatni tudok ennek a túrának a járására. Ha valakinek lenne kedve jönni többnapos etapokra akkor az itt megadott mail címemre nyugodtan írhat. A folytatást nagyrészt sátrazásos alapon tervezem.

Logisztika: Rajkáig vonat, onnan az első ajtós 801-es busszal (www.imhd.sk/ba oldalon van a menetrend) a Gastanová alejáig (itt jegyvétel a pozsonyi "békávára" és átszállás), onnan a 91-es busszal Most SNP végállomásig, onnan pedig a 28-as busszal kell menni Strbská megállóig, vagy a ritkább 29-essel lehet menni egészen a várig.

Hazafele a Kamzíkról gyalog le Koliba trolivégállomásig, onnan kb. 6 perces úttal Sancováig, innen már gyalog is pár perc a Hlavná stanica pozsonyi főpályaudvar, de én elcsíptem egy buszt ami egy megállóra elvitt a pályaudvar előtti térig. Pozsonyból pedig Regiojet vonattal 2 órás út Komárno, ahonnan átgyalogoltam Komáromba az állomásra.

Költségek:

- 801-es busz: 420 ft, de lehet euróval is fizetni, forintban olcsóbb
- 3 zónás órás jegy 1,2 euró, de ezekből van többféle is, ezt nem részletezném (boltban ilyen volt, de automatából az egész paletta kapható)
- Pozsony-Komárno teljesárú Regiojet jegy: 4,5 euró

Távolságok:

- Dévény-Kamzík, lúka: 23 km
- Kamzík, lúka-Koliba: 1,4 km

Három kép lemaradt:

- Kamzík felé felfele
- Tv torony
- visszanézve a tv toronyra, már lefele Koliba felé

SNP Zerge-hegy – Vénasszony-hágó (Kamzík-Pezinská Baba, 2016. július 7.)

Második nekifutásra (az elsőnél a Dácsia gyors késése miatt visszafordulhattam Tatabányáról..) álmosan ülök a vonaton Rajka felé menet, Tatabányán átszállás az első Talent egységbe, mert a második csak fél óra múlva megy. Győrben átszállás a másik szintén Talentből álló vonatra amely Rajkáig vitt. A vics kedvéért a Dácsia most pontos volt, Hegyeshalom második vágányának peronján ott díszleg az én vonatom mellett...na de legalább így tutira mentem. Rajkán sietés a buszhoz, gyors telefonálás még az országban vagyok. Rusovcénél majd Pozsonyban is két buszos átszállás, majd trolival értem fel egész jó időben Kolibára, majd tettem meg a rövid emelkedős szakaszt a túram múltkori befejező pontjához a Kamzíkhoz. Idővel is jó álltam, 9:35-t mutatott a vekker.

Rutinból elindultam tovább az aszfalton, de nem sokkal később jöttem rá, hogy marhára nem a pirosan haladok. Visszamentem a büfékhez megnéztem a táblát, elindultam lefele, megint egy fals úton. Ekkor már kezdtem ideges lenni, mert 15:52-kor ment a túram végpontjáról a busz és már 10 óra is elmúlt, a kettő között meg egy diszkrét 25 km-es piros vonal húzódott a térképen. Az egyik büfében 2-3 nyelven és kézzel-lábbal végülis útbaigazítást kértem és kaptam, így már a jó útra térhettem rá negyed 11 körül. A vics az, hogy ott mentem el mellette, de a letérés nem volt jelezve, csak kb 50 méter után jött meg az első jel.

1. a második kiérő pozitív hozadéka volt, hogy lehetett szép képeket lőni a toronyról

Így már sietősebb tempóban haladtam tovább, az egyre melegedő időben. Sorra hagytam mögött az útjelző táblákat, az Országos Kéktúra jellegű útvonalon. Egy helyen szép kilátás nyílt a Kamzíkra, a túram során utoljára. Kisvártatva Spariská-t mutatta a tábla amelynek a Kamzík táblája elég riasztó időadatokkal demonstrálta, de nekem sikerült a szintdől kevesebb idő alatt lejárnom az utat. Innen aszfaton haladtam Fehér keresztig (Biely Kriz). Spariská után nem sokkal belra letérve egy jó kis forrás volt "nepítná" (nem iható) felirattal, de mint a soraim is mutatják életben maradtam tőle. Egy nagyobb pihenőhelynél balra tértem, majd enyhébb emelkedőket leküzdve jutottam el a Fehér kereszthez, Kamzíktól 10 km-re. Itt egy szép nagy rét van, melynek szélén turistaház (?) található. A házikóban lehet kapni egy szerényebb kocsma étel és italkínálatát, az idős bácsitól kértem és kaptam pecsételést a füzetembe. Igaz nem írja elő ezen a ponton a füzet a pecsétet, de jól mutat a lapon.

- 2. szép réten kilátás a Kamzík felé
- 3. forrás
- 4. Fehér kereszt nagy rétje

Egy párizsis zsemle gyors elmajszolása után mentem tovább, a tábla 14,6 km-t és 4 óra 10 percet mutatott a túráim végpontjára, a Babára amit még mindig sokalltam, így gyorsan tovább is álltam. Az aszfaltról kb 200 méter után a túra ösvényre tér és maradék útra döntő többségében ott is marad. Erdőben haladnak a kilométerek, ritka az irtás. Találkozok két fiatal lánnyal a Salas nevű helyen, ahonnan cirka 7 kilométeres út Szentgyörgy (Svätý Jur) városa, ezzel a verzióval is számoltam régebben (mármint itt fejezem be a túrát és lemegyek a kék jelzésen a városba), de örültem hogy elvetettem az ötletet. Megint emelkedés következett és nemsokára a Somár bokros, gazos gerincútján találtam magam, ahonnan már ha takarásban is de nyílt azért szép kilátás a környező területekre. Somár táblánál élesen jobbra tértem, majd jó 20 perces út után lyukadtam ki Tri kamenné kopce igazoló füzet ellenőrző pontra, 565 méteren. Maga a hely utak találkozási pontja, az aszfaltos úton a haladást sorompó gátolja az északi irány felé. Itt már Babára egészen szimpatikus időadatot írt a tábla, tekintve, hogy már 14:38-at mutatott az óra ezt meglegedve vettem tudomásul.

- 5. Salas, letérési lehetőség Szentgyörgy felé. A két tábla közötti magasságkülönbség 10 méter :)
- 6. ritka erdőirtásos rész
- 7. Somár 1.
- 8. Somár 2.
- 9. Tri kamenné kopce után az ösvény
- 10. kilátópont Konské Hlavy-nál, a szemköti völgyben van a túráim végállomása

Továbbmenve az ösvényen egy jó fél óra múlva egy szép kilátópontra találtam a Konské Hlavy nevű helyen/hegyen. Innentől meredek lejtők következtek, majd az út nemsokára befutott Pezinská Babára. Maga a hely szebb napokat is látott, igazából nem volt nyitva semmi (büfé, turistaház stb). A táblánál lemértem, hogy 5 óra 21 perc alatt tettem meg a papíron 24,6 km-es utat. Egy elhanyagolt buszmegálló (melyet magam sem hittem hogy használnak) mellett baktattam le a főútra, gondoltam majd ott lesz a megálló. Nos, az sehol nem volt, de viszont az út mellett nyitva tartó éttermet találtam, ahol pecsételttem és kézzel-lábbal elmagyarázták, hogy az elhanyagolt megálló az a megálló amit keresek, sőt azt is megmondták, hogy az utolsó

busz 16:05-kor megy Bazin/Pezinok felé. Ezt furcsáltam de rájuk hagytam. A másik dolog amit furcsáltam, hogy ilyen világvégi helyen miért menne egymás után 13 percre két busz, amikor napközben meg alig van egy-két időadat a menetrendi mezőben? De mondom, ezt írta a kereső, csak nem volt homokszem a gépezetben.

Visszatértem a megállóba, 15:52-kor semmi, de még 16 órakor sem. Megnéztem a menetrendet és a 15:52-es busznál bekarikázott 6-os szám szerepelt, pedig a keresést nem szombatra állítottam be, mivel hétköznap voltam ott. De mondom nem gáz, Bazinba a 16:05-össel is ugyanazt a vonatot érem el. Nem tudtam mi a helyi szokás, így kísértáltam az útra, mondom intek a busznak ha jön (ittthon van olyan hely ahova nem megy be a busz, ha távolról nem lát utast), biztos ami biztos. Jött is 1-2 perc késéssel, be is fordult a kis U alakú útra az elhanyagolt megállóhoz. Egészen kis, max 15-20 személyes mikrobusz volt. Léghondi nuku, de legalább van járat. A késés le lett faragva (szerintem direkt van, mert a legközelebbi túrán ugyanezzel a busszal Malacka felől jövet, ugyanúgy volt 1-2 perc csúszás), sőt előbb is értünk le a vasútállomáshoz. Gyorsan jegyet váltva mentem a peronhoz. Az állomás elrendezése magyar szemmel furcsa, az állomás szélső vágányai peronosak, középen 2 vonatfogadó vágánnyal. Óramű pontossággal futott be az emeletes vonat Nagyszombat felől, amelynek emeleti komfortját (wifi, konnektor (azóta sem tudom hova lett a töltő dugója)) Pozsonyig élvezhettem. Újabb gyors jegyváltás után a Regiojet-tel Komárno-ig utazva, majd a magyar Komáromba átállva tértem vissza az országba majd vettem hazafelé az irányt.

11. Pezinská Baba, az út Bazin felé nézve az étteremtől

12. a piros folytatása észak felé, amely a következő túra "anyaga"

13. magyar szemmel furcsa elrendezésű Bazin állomás (amúgy még van sok hasonló jellegű arrafelé)

Ezen kívül azóta már voltam 2x3 napos sátrazós túrán (tehát nem adtam fel a dolgot, megvan már a 769 km-ből kb 132), majd írok azokról is, sűrű a programom mostanság.

SNP Vénasszony-hágó – Bikszárd (Pezinská Baba-Buková, 2016. július 11.-13.)

Pozsonyi majd malackai átszállás után megyek másodmagammal hegynek felfele a kis piros busszal Pezinská Baba felé. A busz 1-2 perc csúszással 16:05 körül rakott le minket a legutóbbi túra végpontján. Ezúttal már nagyzsákkal mentem én is és a túratársnőm is, aki másnap a Solosnica völgyig tartott velem. Az éjszakázás sátorban történt. Az út Dobrá Vodáig volt tervezve, de végülis Bukováig jutottam el (10,5 km-el előbb van), a lentebb leírtak miatt.

A Malackát Bazinnal összekötő hegyi úton átkelva rögtön egy emelkedővel indított a túra és pár kanyar után már meg is volt az első tanakodás, hogy merrefelé kell menni (ez utóbbi nem annyira jellemző az SNP-n). 100 méter körüli szint leküzdése után jutottunk el egy (rádióadó?) toronyhoz majd egy csúcson lévő másik bekamerázott toronyhoz. Innen lejtett az út majd ismét felfelé vezetett az igazolófüzet által sedlo Modranskej Baby nevezetű hely felé, mely egyben a következő opís text-es pont volt. Útközben voltak szép kilátópontok, majd elérkeztünk a Skalnatá dombjára, ahonnan gyönyörű, szinte teljes körpanoráma fogadott. Innen meredek lejtővel jutottunk le, majd nemsokára elértük a Csermák tetszetős rétjét, a Modranskej Baby forrással.

1. első méterek
2. szép kilátás
3. Skalnata
4. Csermák rétje
5. Csermáknál lévő forrás

Legszívesebben itt táboroztunk volna le, de Hubalová még jó 3 km-rel feljebb volt és a másnapi hosszabb szakaszhoz az volt az ideálisabb. Egy bő háromnegyed óra múlva el is értük a táborhelyet, mely egy aszfaltos út végét jelentette sorompóval az tovább földútként haladt, a sorompó mellett tűzrakohely, asztal és pad, kerítés, és 150 méterrel lejjebb pedig egy bővíz forrás volt. Tehát a feltételek adottak voltak egy jó sátrazáshoz. Közben kiderült, hogy a Hubalová=sedlo Modranskej Baby-val, a tábla lefotózása után neki is álltunk az előkészületeknek, tüzet gyújtottunk, felállítottam a sátrat, tűzön elkészült a vacsora, később a forrásnál megfürödtünk.

6. szép kilátás Csermák-Hubalová között félu-ton
7. Hubalová, háttérben a felállított sátorrak
8. forrás Hubalová alatt

Másnap 8 óra körül indultunk, először erdőben, majd magas gazos réten ezek után pedig egy meredek sziklás hegyoldaban folytattuk az utunkat. Emelkedők is akadtak, majd rákezdett szakadni az eső...bezacskozóztam a kint lévő dolgokat (sátor, polifom), majd annak rendje és módja szerint el is állt az eső. Kényszerpihenőnkből elindulva a Skalkánál találtuk magunkat mely tűzrakóhelyes elágazásával szintén igazolási pont. Innen már lefelé vezetett az út egyészen a Solosnicára vezető aszfaltos útig, melyen egy jó km-t haladva a völgyet jelző tábláig (260 méter magasság) haladtunk együtt, majd búcsúzás után egyedül folytattam utamat az aznapi egyik "mumus" hegyre a Vápenára. Nem sokáig váratott magára az emelkedő, szuszogtatva jutottam fel egy szép kis kilátópontra, majd a Pod Malou Vápennou 410 méter magasan lévő fára rögzített útjelzőjéig. Innen kezdődött a kemény emelkedő melyet az Ökör-hegyre vezető 45 fokos emelkedőhöz tudok hasonlítani (2,2 km-en +377 m). Az ösvény meredek emelkedője egy szelídebb keréknyomra váltott, de még ígyis jelentős emelkedés volt benne. Éppen leültem a földre a szapora levegővételről haldokolva megpihenni, akkor tűnt fel egy hosszúujjúban és hosszúnadrágban felfelé törekvő katona, közepes méretű házizsákjával. Köszönés után is

rendületlenül haladt felfele. Az hogy hogyan bírta az egyenruhájában a meleget azt nem tudom, én rövidnadrágban, félmeztelenül felfele haladva is küzdöttem az elemekkel, a törülközőim pedig a bő mértékű izzadságommal. Végül egy jó órás út után feljutottam a Vápenná 752 méteres sziklás csúcsára (magyarul: Meszes, S.J.), az ott elém táruló gyönyörű panoráma minden várakozásomat felülmúlta. Még egy kis kilátó is volt a csúcson. A katona száríttgatta a zubbonyát, majd elindult visszafele.

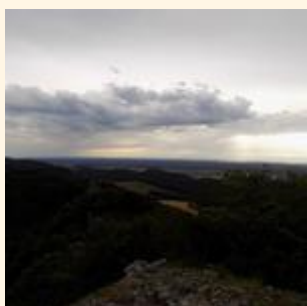

9. a nap első kiemelkedőbb kilátópontja
10. sziklás ösvény felülről
11. sziklás ösvény alulról visszafelé nézve
12. vallat a Vápenná (felfelé menet)
13. Vápenná csúcs a kilátóval
14. Vápennáról a kilátás egyik részlete

Babkonzerv evése és fotózás után én is távoztam mert már negyed 2-re járt az idő. Lefelé menet a hegyről elég nehezen haladtam a sok útra belógó növény, az úton lévő kisebb sziklák és a jobb oldalon lévő folyton hívogató kilátópontok miatt. Leérve a hegyről egy csekély vízhozamú forrásnál feltöltöttem vízkészletemet majd tovább haladva egy elég elhúzódo holtpontra következett. Hol erdőben, hol dombos réteken haladtam, láttam a detrekői várat is távolról, sorban hagytam el az útjelző táblákat: sedlo Uhliská, Amonova lúka, Kubasová, Mon Repos (igazolópont, a forrás nem működött, de medencéjében volt elegendő víz a vételezéshez), Cervená Hora, Brezinky. Brezinky-nél élénkültem fel, kicsit távolabb volt egy szép tó (ami az érdekesség kedvéért már Bikszárd/Buková falu része, de az út egészen másfelé vezet) és készültem a következő "mumus" hegyre a Záruby-ra (3,1 km-en +450 m). Nekiindulva az emelkedőnek hallottam az égdörgést és láttam a gyülekező nem túl szimpi szürke felhőket, bíztam benne, hogy nem fog érinteni (ebben a várakozásomban csúnyán csalatkoznom kellett hamarosan). Az ösvényről egy ritkán használt földútra tértem egy hajtúkanyarnál (ennek a pontnak a későbbiekben szerepe lesz). Pár perc múlva elég intenzív módon leszakadt az ég...akkor még az erdőben voltam a Záruby-ra vezető emelkedőnek a felénél található Ostry Kamen-nél (Éleskő vára), mondom hiába esik nem adom fel, így mentem tovább (ez volt a hülyeség része a dolognak), a vár után kiérve a Záruby-ra vezető sziklás hegygerincre kerültem bele a vihar kellős közepébe: az esernyőmet csavarta ki a szél, az eső meg ömlött...sátorhelyet kellett sürgősen találnom, de egy sziklás hegygerincen ez nem egy egyszerű művelet. Kissé feljebb találtam egy zsebkendőnyi, részben védett zugot ahová fel tudtam állítani szűken a sátrat, neki is láttam, de az esernyőt csavarta kifelé a szél, így ledobtam a földre és anélkül állítottam össze a menedéket. A tortúta végére az rövidnadrágomból csavarni lehetett a vizet. Mit ne mondjak elég sokkolóan hatott, hogy ott vagyok egy idegen országban, egyedül úgy hogy csak magamra számíthatok, még csak a nagyjából hozzátételesem sem tudja senki más. Bedobálva a sátorba az elázott cuccomat ledőltem a földre, de akkor kellett szembesülnöm vele, hogy tele van jelentéktelennek hitt, de elég éles kis kövekkel a sátor alatti terület így, immáron cipő meg rövidnadrág nélkül kimehettem kiszedni azokat a sátor alól és lesúlyozni velük a leszúró vasakat. Visszatérve a sátorba, még világos volt (este fél 8 környéke volt), végigdőltem a polifom-on, ami elég kényelmetlen volt, az alatta lévő egyenetlen talaj miatt. Gondoltam reggel lemegyek Brezinky-be és

akkor ennyi volt, magamnak és a külvilágnak is meg tudtam volna magyarázni, hogy miért fejeztem itt be a túrát.

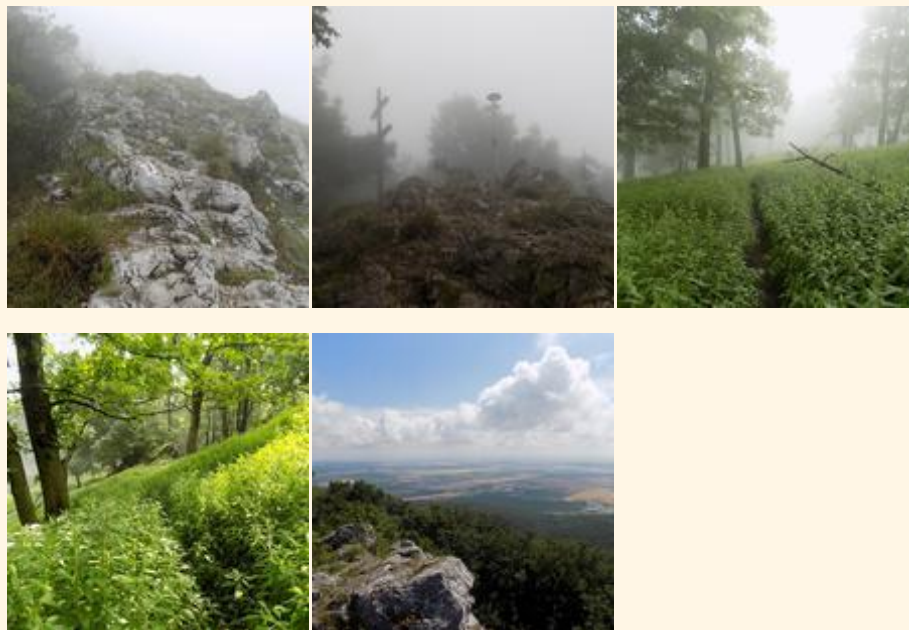
A szél tépte a sátrat rendesen, tehát eljutottam oda, hogy nem maradhatok ott tovább. Felvettem az esőkabátomat meg az esőnadrágot és összelapátolva a cuccomat kilestem. Az eső már elállt, így nyugodtabban bonthattam le a sátrat. Nem pakoltam el teljesen: hátamon a táskával, egyik kezemben egy szatyorral a másikban egy zsákkal léptem ki a gerincre. Távolabb már sütött is a nap, ezt cifra körmondatok kíséretében kommentáltam. Leereszkedve a várhoz, visszanéztem az egyre misztikusabbnak tűnő gerincre: az a látvány örökre belém égett. Lefele haladva az volt az elképzelésem, hogy valahol Brezinky környékén állítom fel a sátrat és ahogyan korábban írtam akkor reggel go haza. Leérve az előbb említett hajtűkanyarhoz, nem volt hangulatom tovább lefelé menni a megázott meredek ösvényen, melyen garantált seggrezés várt volna, így a kanyarnál lévő füves területet teljesen alkalmasnak találtam a sátrazásra. Ismét felállítottam a sátram, belülről szerencsére tök száraz volt. Mivel nem terveztem másnap tovább menni nem állítottam be ébresztőt, este 10 óra felé magával is ragadott az álom.

15. Vápenná kilátó már a csúcs után
16. Vápenná-Amonova lúka között
17. Brezinky-Ostry kamen között felfelé
18. eső közelít
19. szakad az eső
20. a sátor helye indulás után már
21. vihar utáni napsütés

Reggelre átgondoltam a dolgokat és összeszedtem magam és úgy döntöttem a következő vasútállomásig, a 12 km-re lévő Bukováig lemegyek. Kinézve a sátorból szép ködös idő fogadott. Összeszedtem a sátrat és a cuccaimat és 9 óra magasságában elindultam. Elhaladtam a már ismerős vár (Éleskő vára, S.J.) mellett (előző nap az eső, most meg a köd miatt nem néztem komolyabban meg, amit már bánok), és nekivágtam a ködben még misztikusabb Záruby gerincnek. Óvatosan, odafigyelve, nem kapkodva (egy rossz lépés és szépen összetörheti magát az ember) értem el a 768 méteres sziklás csúcst (magyarul: Burján-hegy, S.J.), melyen

kereszt, csúcskönyv (akárcsak a Vápenán) és útjelző tábla volt található. Negyed 11 felé elhagytam a csúcsot, majd a Záruby elágazás után rátértem a hosszúnak és kilátástalannak tűnő vizes növények által határolt ösvényre, mely folyamatos vízellátásban részesítette az esőnadrágot és a cipőmet. Közben kisütött a nap és láttam felszállni a ködöt, szép látványt nyújtott. Előtte láttam őznek tűnő (de annál szelídebb) de mekegő hangot kiadó állatokat melyek az egyik sziklás résznél vonultak arrébb. Elértem a Havrania sziklát (Holló-szikla, S.J.), melyről nagyon szép kilátás nyílt a környező területekre.

22. a misztikus sziklás gerinc reggel

23. Záruby csúcs

24.-25. "feledhetetlen" ösvény

26. kilátás részlete a Havrania szikláról

Lekecmeregve a sziklás részről, mely a Havrania után ért végét, az út megszelídült, erdőben és mezőn keresztül vezetett le Buková hétvégi házas külterületére. Innen ösvényre váltott, mert a tovább vezető út egyike egyben patakmeder volt, ettől itt megkímélték a turistákat, nem úgy mint a Zemplénben Arka-Mogyoróska között. A kitartó napsütés tette a dolgát így a Celsius fokok a fülledtséggel együtt szépen kúsztak felfele. Elérve a főutat aszfalton haladtam egy szűk kilométert, közben egy kőbányán keresztül vezetett az út. Buková kameňolom (kőbánya) táblánál balra tértem majd egy újabb hétvégi házas hosszú út következett. Itt néztem rá távolság és szintjegyzésre mely innen még további 140 méter emelkedést jelzett, amelynek nem örültem, de ez gyakorlatilag a lakott terület utáni nagyobb kaptatóban majd a dombháton vezető útig elnyúló hosszabb emelkedőben merült ki. A dombról már végig lefelé vezetett az utam, és kavicsos úton értem el a Buková táblát (igazolófűzet szerint ez a hely Dolná Raková, de gyakorlatilag a kettő ugyanaz), jó fél órával a vonatom érkezése előtt. Képzés után átléptem a villamosított vasútvonal vágányán és előresétálva telepedtem le a megállóba és megszártkoztam. A cipőm is már megemberelte magát és nem ontotta tovább lábfejemre fáradhatatlanul nedvességtartalmát tovább. A vonatom 14:27-kor érkezett Kúty felől, Laminátka mozdonyral az élén, bőrléses retro személykocsi utazás következett Nagyszombatig, nem túl nagy száguldással (max. 80-as lehet a pálya). Nagyszombaton átszálltma a Leopoldov-ból érkező emeletes vonatra és ezzel mentem Pozsonyig. A városon átbuszozva jutottam el Rajkára és onnan vonattal hazafelé vettem az irányt.

27. út amely egyben patakmeder is (nem a túra része!)

28. egy kis dzsungel (pár méter volt)
29. Buková, végállomás

Ha valaki kérdése lenne, akkor inkább mail-ben vagyok elérhető, nem követem napi szinten a topikot mostanában.

SNP Bikszárd-Miava (Buková-Myjava, 2016. július 22.-24.)

A múltkori hazaút logisztikájának a fordítottját (Rajka-Pozsony-Nagyszombat-Buková) alkalmazva szálltam le az esti vonatról 19:36-kor Buková megállóhelyen. A vonat elhagyta a peront, én a végére sétálva átkeltem a vágányon és igazolóképek készítése után bele is vágtam az esteledő időben a túrába. Az elképzelésem az volt, hogy Bikszárd/Buková után alkalmas helyen alszok, másnap Berezó/Brezová után szintén valahol alkalmas helyen sátrazok és a harmadik napra pedig kb. 10-15 km-t hagyva fejezem be a túrát Miaván (szlovákul Myjava). A vasút melletti földút emelkedett majd rögtön lejtett is majd kisvártatva aszfaltra váltott és becsatlakozott egy főútba amely átvezetett a vasútvonal fölött. A híd után rögtön balra letértem a szintén aszfaltos útra, ezen haladtam tovább. Bal oldalon völgy, jobb oldalon domboldal kísérte utamat, majd bal kézre néhány lakott ház következett, majd balos kanyar után egy kis átmenet után megint következett, ezúttal már pár lakatlan épület. Ekkor már nyújtogattam a nyakamat a sátorhely kapcsán, mivel kezdett sötétedni, a szép naplemente nem tudta ezt meggátolni. Nemsokára jobbra tértem egy még mindig aszfaltos, de keskenyebb útra, amely patak mellett vezetett. Út mellé nem szívesen tettem volna le a sátrat. Hirtelen jobbra volt egy kis fahídon letérési lehetőség melyen végighaladva egy forrásnál találtam magamat. A forrás mögötti régen járt út tökéletes sátorhelyet biztosított így ott is maradtam éjszakára.

1. aszfaltos út
2. a forrás ami mögött aludtam

Másnap reggel összeszedelőzködve vágtam neki az aznapra tervezett távnak. Visszatérve az aszfaltos útra, az szelíd de szinte folyamatos emelkedéssel terelt keleti irányba tovább. Közben a legyek és böglyök alig hagytak békét nekem. Napsütéstől hamar kimelegedtem, így jól jött a közeledő erdő. Az erdőben az út meredekebben emelkedett, majd a Mihalínová (igazolópont) magaslatán találtam magamat. Itt egy kb. 20 fős angolul beszélő fiúkból és lányokból álló túrás csapattal találkoztam. Mihalínóvát elhagyva az út meredeken lejtett, majd kisvártatva aszfaltra váltott ahonnan pár száz méter után ösvényen betért újra az erdőbe. Innen kibukkanva egy lekaszált rét mellett láttam meg Dobrá Voda (magyarul Jókő) falut. Az elterülő szép panorámában árnyékba húzódva gyönyörködtem és fogyasztottam el korai ebédemet. Leereszkedve a faluba egyből a forráshoz mentem. Sajnos nem működött, de ezúttal is a medencéből tudtam meríteni. A faluközpont felé haladva egy híd alatt egy csövön kivezetett működő forrást is találtam.

A központba beérve a vendéglő és kocsmá együttesben kértem pecsétet, de nem kaptam sajnos (azt mondták nincsen nekik), aláírással igazolták az ottlétemet. A vendéglőtől pár lépésre egy utcára kirakott tábla után egy nagyobb épületbe léptem be pecsétszerzés reményében, de itt sem sikerült hozzájutnom. Kirakodóvásár volt és egy hölgy aláírását kaptam meg itt is. Nem volt mit tenni fotózkodtam az útjelző táblával a központban (remélem elfogadják majd az elbírálásnál) és tovább mentem.

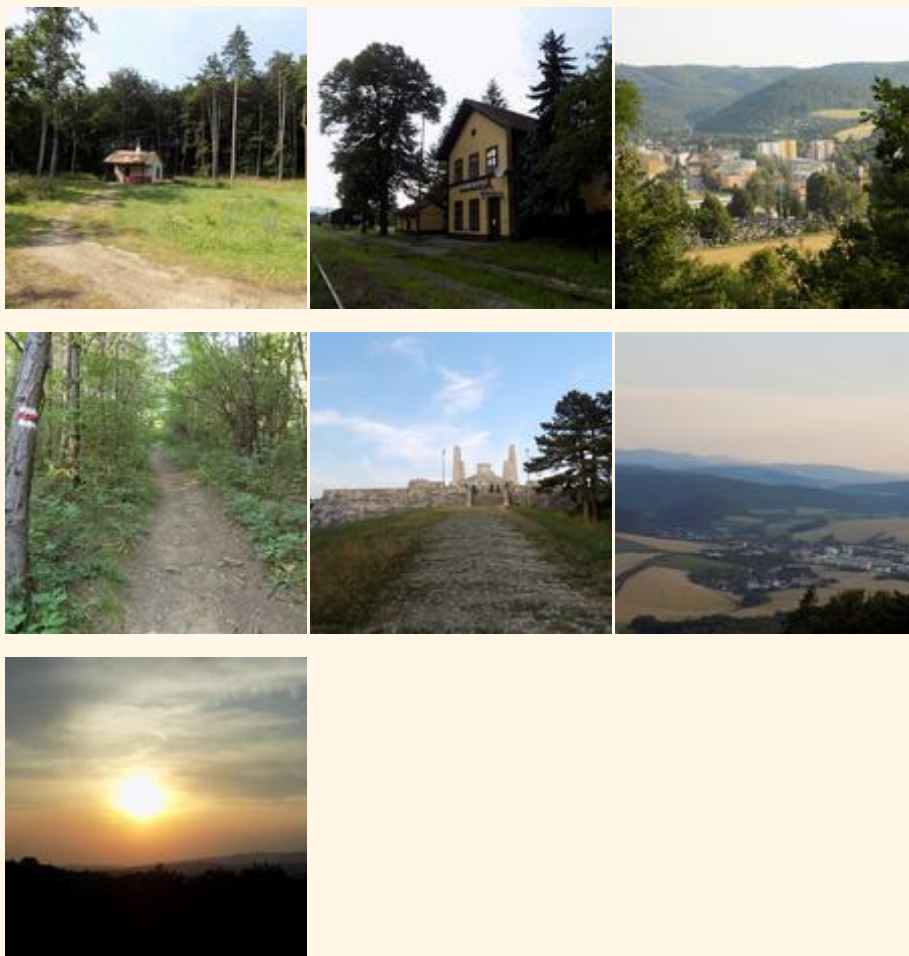
3. a dobrá vodai vár kibukkanó részlete

4. Dobrá Voda

Az út meredeken emelkedett majd egy temetőn át (!) vezetett fel a dobrá vodai várhoz vezető út elágazásához. A cuccomat bedobva egy fa mögé, megkönnyebbülve mentem el megnézni a várat. Szép és részben épen megmaradt várat a növényzet már komolyabban birtokba vette, távolról is (Dobrá Voda előtti rétek) csak éppen a tetejét lehetett látni. Visszavéve a batyut, az úton továbbhaladva az folyamatosan emelkedett egy kilátópontig, majd kis lejtéssel csatlakozott bele egy erdőgazdasági járművek által használt útba. A túra innentől fogva hol az erdei úton, hol pedig ösvényen haladt. Kilométerek múlva aszfaltra váltott, majd az Ostrá úbec nevű helyen (érdekes módon itt nem volt útjelző tábla) egy kis házikó melletti tűzrakóhelyen melegítettem meg a babkonzervemet. Étkezés után továbbindultam, az út nemsokára egy elágazásban balra tért és még mindig aszfalton haladva nagy lejtéssel vitt be Berezó/Brezová pod Bradlom városába. Szép kertvárosi részre lyukadtam ki, majd a vasútállomásra tettem kitérőt. A személyszállítás itt már évekkel ezelőtt megszűnt, csak ritka teherfogalma van a vonalnak. Azonban az állomás és környékének rendezettségét sok magyar akár működő állomás is megirigyelhetné. Visszatérve a túrára amely a főúton haladt, betértem jobbra egy kocsmába ahol sikeresen bélyegzést kaptam a füzetembe és feltöltötte a kedves hölgy a vizes palackjaimat. A pecséttel csak annyi gond volt, hogy nem volt rajta a település neve. A főút után a túra betér az egyik párhuzamos mellékutcába, majd egy park után éri el a főteret. A főtér előtt egy másik kocsmában sikerült szereznem olyan bélyegzést amin szerepelt a város neve. A főtéren és az azt követő részen áthaladva egy templom és temető együttesnél jobbra kellett letérnem és innen indult a hosszú emelkedő. Meg is pillantottam a hegy tetején lévő Bradlo emlékművet, melyet egy katonatiszt emlékére emeltek (M.R. Stefánika, sok helyen lehet találkozni a nevével, kb olyan mint a magyaroknak Kossuth vagy Petőfi neve). A városszéli házakat elhagyva kemény emelkedő következett, amely kitartott az emlékmű előtti parkolóig, de helyenként visszafordulva szép kilátás nyílt a városra. Az emlékmű parkolója előtt bedobtam a susnyásba a zsákomat és felmentem megnézni az emlékművet.

Szépen kialakított monumentális hely nagyon szép kilátással. A magassága miatt körpanorámában gyönyörködhettem. Az igazolófüzetbe elvileg a Bradlo csúcsán lévő tábla szövege kéne, de ezt nem sikerült megtalálnom, így visszatértem a cuccaimhoz és sűrűgősen sátorhely után kezdtem nézni mert már elmúlt este 8 óra. A parkolóból lépcső vezetett le és a sípályán át jutottam egyre lejjebb. Egy kis lakott területnél a térkép forrást jelzett, ezt némi keresgélés után meg is találtam, de ismét csak medencéjéből jutottam vízhez. Visszatérve a túraútvonalra haladtam még egy kicsit majd egy hosszú, keskeny zöld rét végében hajtottam álomra a fejem a sátramban.

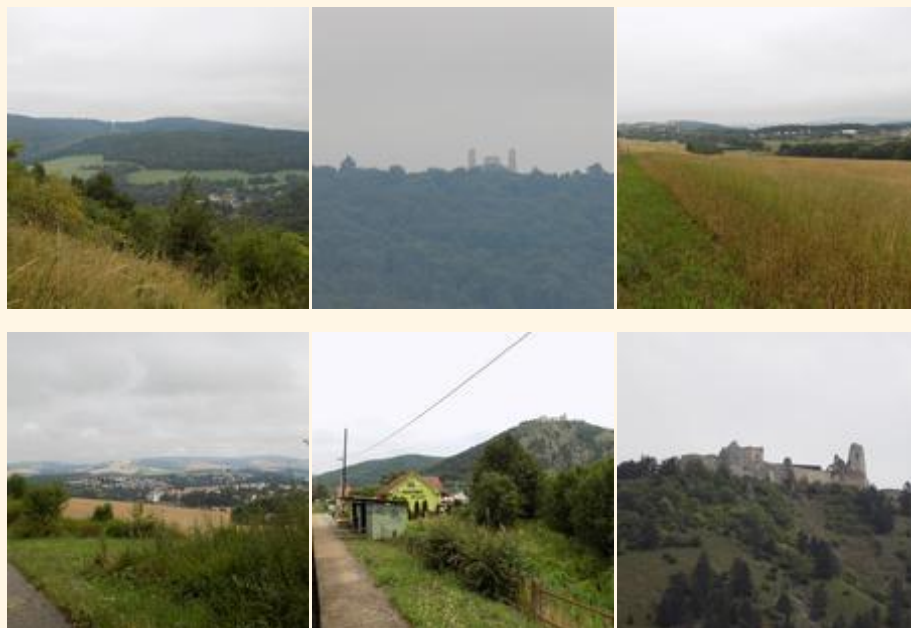

5. Dobrá Voda, a piros a temetőbe terel
6. vár
7. Dobrá Voda-Brezová között
8. Ostrá úbc menedékháza
9. Brezová pod Bradlom bezárt állomása
10. kilátás Brezová városára a Bradlo-hoz vezető emelkedős ösvényről
11. emelkedős ösvényen irány a Bradlo
12. Bradlo emlékmű
- 13.-14. kilátás az emlékműről (az egyik képen Brezová városa van)

A nem túl jó alvás után, már csak a másnap reggeli eső hiányzott, így esőben és mezítláb (oka: ne legyen vizes a cipőm már reggel) raktam el a sátrat és indultam utamra. Az eső nemsokára elállt de a levegő elég párás volt. Eseménytelen út után értem le a Priepasné faluban lévő Jandova dolina pontig. A faluhoz tartozó külterületi rész pár házból állt, a buszmegállóban az egyik irányban Brezovára a másik irányban pedig Miavára mutatott néhány menetrendi korlátozással ellátott időadatot. A kis falurészt elhagyva meredek emelkedő következett majd az út egy gerincen vezetett, ahol jó vizes lett a fűtől a cipőm. Visszanézve látszott a tegnap este megjárt Bradlo emlékmű. A túra betért egy erdőbe, majd réteken/legelőkön át elérte Polianka települést. Amint leültem egy kicsit egyből rákezdett az eső és persze amint nekiálltam védekezni ellene el is állt. Kértem a falu központjába és balra térve egy újabb emelkedőn haladtam. Az eső megint eljátszotta az előbbi játékát. Felérve az emelkedőn elhagytam a falut, majd egy dombtetőről belátva a fél környékét mentem tovább lefelé és pillantottam meg az utam végállomást jelentő várost. A földút aszfaltosra váltott ami gyalog ugyan jól járható volt, de kocsival már nem lenne túl nagy buli végigmenni rajta. Temető mellett (úgy látszik egy itt így sikerült, mert mindhárom településen elmentem mellette vagy rajta át) értem el a várost. Zebrán átkelve majd a patak hídja után jobbra fordultam a város főutcájára. Egy hotelben sikeresen elintéztem a pecsételést. Szép épületek sorakoztak a főutca mellett és volt is élet a városban. Egy Billa áruház előtti körforgalomnál jobbra fordultam majd emelkedős utcán mentem a vasút hídjáig. Itt tértem le a túraútvonalról és mentem balra a vasútállomásra.

Nem sokat kellett várnom a Verbóc/Vrbovce felől érkező Bz szerelvényre melynek mellékkocsijának panoráma

ablakán keresztül csodálhattam meg a vasútvonal szép vonalvezetését és a magyar viszonyokhoz képest komoly pályasebességét (hegyi pálya, 80 km/h). Vísnové megállóhelyénél láttam egy szép várat. Vágújhelyen átszálltam a Kassa felől érkező gyorsra amelyen Pozsonyig utaztam. Sokan voltak a gyorsvonaton mely InterCity szintű kocsikból állt és felárat sem kellett ezért fizetni. 8 perc késéssel értem Pozsonyba, de nem késtem le csatlakozást szerencsére. Buszozás után Rajkán keresztül tértem ezúttal is haza.

15.-16. visszafelé nézve Prieipasné házai és a Bradlo
17. közeledik Polianka
18. Miava távolról
19.-20. Vysnové megállóhely a várral

SNP Miava-Trencsén (Myjava-Trenčín, 2016. augusztus 2.-4.)

Félig kialudva ébredek 6:30 körül otthon, azonnal átfut az agyamon, hogy bizony sikerült elkövetnem életem első bealvását (előző nap hajnal 3-kor keltem és kb este 11-kor feküdtem és ismét kora hajnalban, 4:10-kor kellett volna kelnem), a túratársam aki egyben kollégám is, már úton van...gyorsan felhívtam, megbeszéltük a dolgokat és gyors újratervezés következett. Szerencsére annyira nem csúszott el a program, hogy az jelentősen befolyásolta volna a tervezett 3 napos utat. A fél ország átvonatozása után Rajkán keresztül értük el Pozsonyt, majd ott egy szerencsés körülmény által (a 91-es buszról át kell szállni a 93-asra, amelynek van egy közbenső megállója ami a 91-esnek nincs, ott sikerült beelőzni a buszt, majd a következő megállónál a rögtön érkező 93-ra átszállni), elértük a 11:55-ös gyorsot majd vágújhelyi átszállás után negyed 3 magasságában landoltunk Miaván. A vonat első motorkocsija tovább haladt Vrbovce-Velké Velickou irányába Csehországba, az ott maradt másik motorkocsi a mellékkocsijával később indult vissza Vágújhelyre. Az állomáson meg lehetett nézni a berezói Bradlo emlékmű kicsinyített makettjét. Tehát összességében 2 órával később keltünk útra, de ez az égvilágon semmilyen negatív befolyást nem gyakorolt a túrára. A vasút alatt átkelve (jobbra szép viadukt, sajnos takarásban volt), egy közepes emelkedővel hagytuk el a várost, majd mentünk egyre feljebb. Közben azt beszéltük, hogy a 65 kilométeres utat meg tudjuk csinálni 3 nap alatt is a tervezett 4 helyett, ha a következő napon behúzzunk, így is történt. Egy kis dombtetőn lévő pihenőhelynél megálltunk egy pár percre, körbe láttuk az elterülő hegyeket (köztük a Velká Javorina tv tornyos csúcsát is melyet másnap érintettünk), majd lefele továbbhaladva mentünk tovább érintve Poriadie település Sovinec nevű külterületét majd Ómiava Horny Vyhon csendes kis falucskája következett. Elérve az erdőt az út kis emelkedésű de könnyen járható helyen folytatódott. Az útjelző tábláknál néhol megjelentek a km adatok, ez sí- és kerékpárutak környezetében jellemző. Megálltunk egy takaros kis háznál (igényes ház, nyitva a fatároló, tűzrakóhely, budi) megmelegíteni a konzerves levesemet. A művelet közepén jelentek meg a kiskorú táborozók a náluk idősebb, de tőlünk fiatalabb vezetőikkel. Néhány szót váltottunk, rendesek voltak adtak újságpapírt a tűzhöz meg kínáltak minket sütivel is. Azóta már többször elhangzott a kérdés, de itt történt az első eset a "Where are you from?" kérdés feltevése,

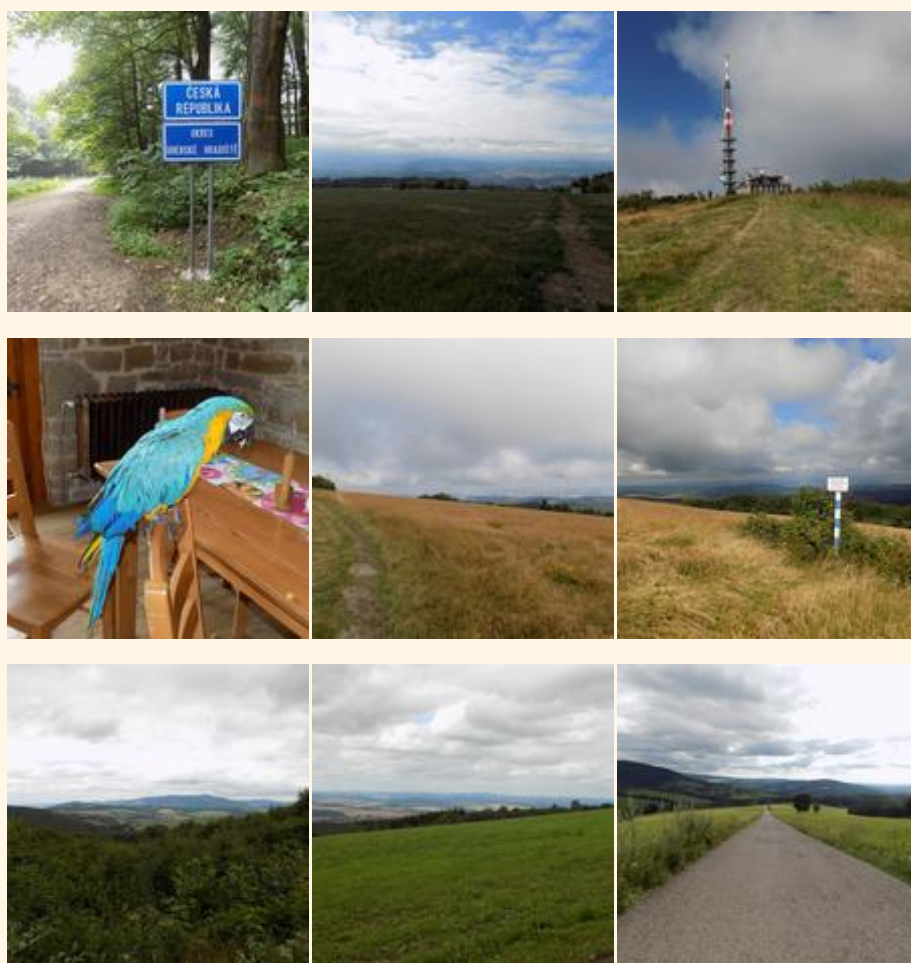
erre kissé félve válaszolja az ember a "Hungary"-t, ki tudja mit nevelt a politika a fiatalokba, de akár az idősebbekbe is. De se akkor, sem azóta nem történt semmilyen negatív tett, hozzászólás a válasz után. Ezek után jött a már említett sütikínálás és még le is fotóztak minket. Tovább haladva következett a Miavától 9,3 km-re lévő Hrabina nevű pont, amelynek síszezonban lehet nagyobb jelentősége. Az igazolófüzet Miava utáni opís text pont a Szabadság-hegy/Vrch Slobodnych volt, amelyet egy kisebb szögű, de elhúzódnóbb emelkedő után értünk el. Kisvártatva figyelmeztető táblák és határkövek sokaságához értünk, Nagy-Milichez hasonló stílusban, az út egy ideig a határsávban vezetett tovább. A következő opís text pont a füzetben a Csupec/Čupec volt, melynél pihenőt tartottunk, majd a már cseh oldalon lévő szép kilátás megtekintése után folytattuk az utat lefele ereszkedve a fenyők által szegélyezett úton. Sajnos mint utólag kiderült nem a Csupec táblájának szövege kell a füzetbe, hanem a következő Dibrovov pomník nevű helyen lévő emlékmű táblájának részben ciril betűs szövege lenne az igazolás. Mivel ezt még ottjártamkor nem tudtam, így nem valami jó minőségű képet sikerült elkövetnem az említett tábláról (félhomály+vakú), így ennek a szövege még fejtörés tárgya. Legrosszabb esetben be lesz írva a Csupec és a Dibrovov pomník táblájának szövege, talán nem annyira szigorú az elbírálás. A "Pozor statná hranica" nevű táblák kitartóan dacolnak az idővel az út bal oldalán. Nemsokára keresni kezdtük az éjszakai szálláshelynek kinézett Durda forrást, amely a pirosról pár száz méter kitéréssel és némi szintvesztéssel érhető el. Sikeresen megtaláltuk a forrást és a tőle nem messze lévő kis faházat melynek teraszán állítottuk fel sátrainkat. A forrás ugyan csekély vízhozammal rendelkezett, de a gyors fürdéshez és az ivóvízkészlet feltöltéséhez a tárolójában lévő mennyiség mindkettőnk részére bőven elegendő volt.

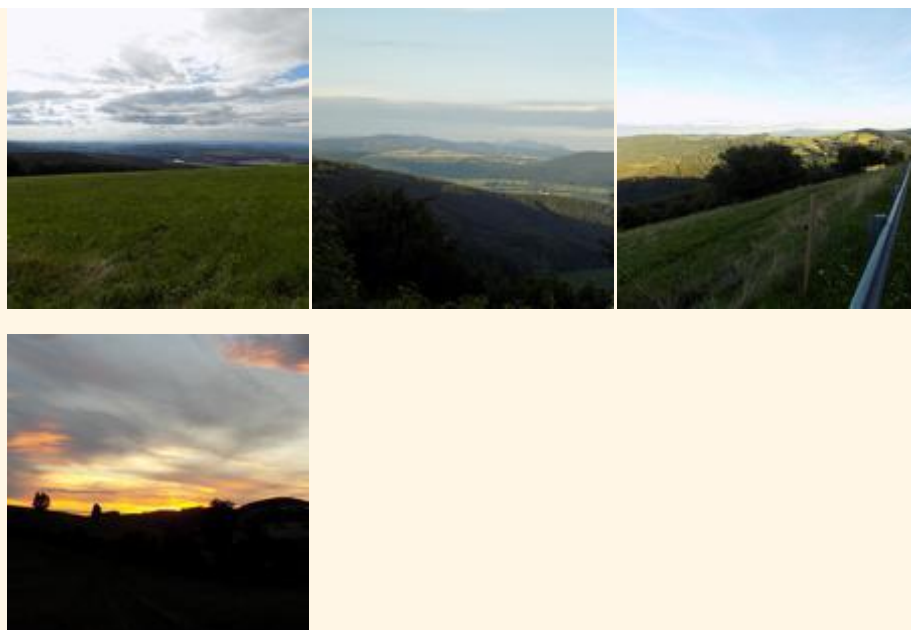

1. kis Bradlo Miava állomáson
2. csendes kis faluban haladva Ómiava külterületén
3. csapás a Szabadság hegyen
4. útvonal a határsávban Csupec előtt
5. kilátás Csehország felé Csupacról
6. Csupacról lefele menet
7. emlékmű Dibrovov pomníknál

Reggel csípősebb idő volt mint este, köd is jutott bőven a fák közé. 7 óra magasságában egy autó állt meg a faháznál, egy erdészeti dolgozó szállt ki belőle, látta, hogy nem vagyunk a szlovák nyelv professzorai, így sokat nem beszélgettünk, kezet nyújtott, megnézte hogy a kis faház ajtaja nincs-e feltörve, bent rendben van-e

minden, majd távozott. Hamarosan mi is távoztunk mert a napra előirányozott kilométer mennyiség bőven 3-assal kezdődött, terveink szerint a teljes cseh szakaszt (itt is vezet az SNP kb. 25 km-t) és Szlovákiában is menni kellett volna még a Sokolí kamen alatti forrásig. Nekiveselkedve az alapvetően emelkedő útnak, azon kaptam magam, hogy egyre kevésbé fázok. Elértünk egy köves utat Česká Republika táblával majd innen kezdődött a rövid, de izzasztó emelkedő a Velká Javorina gerincére. Felérve még mindig tartott a köd, majd elérve a tv tornyot fokozatosan kezdett eloszlani a köd és szépen kitisztult az idő. Fent a csúcs környékén készültek szép képek, majd lementünk a turistaházba pecsételni. Szép kör alakú bélyegzés került a füzetembe. A helyet a szép fa bútorok és az egyik asztalnál szabadon lévő nagy méretű papagáj tette egyedivé. Visszatérve a hegyre, kis kajaszünet után a hegy oldalában haladtunk, majd nagy lejtő után immáron jó ideig véglegesen a cseh részen mentünk egyre lejjebb. Erdős rész után kiértünk egy forgalmasabb földútra, majd egy kis házikónál megálltunk (Kamenná Bouda pont), babkonzerv melegítés és ücsörgés után keltünk ismét útra. Az út sokáig lejtett, jobb kézre egy szép forráshoz invitált a jelzés. Feltöltve készleteinket mentünk tovább az időnként szép kilátópontokat tartogató, de amúgy nem túl izgalmas cseh úton. Egy nem túl régi kilátónál nézelődtünk a túra útvonala irányába, megláttuk Lopeník falu szélső házait és a látóhatárt záró Mikulcsín hegyet. Erdős rész következett hol ösvényen, hol keréknyomokon teltek a kilométerek. Lopeník felett értünk ki az erdőből, majd egy szinte nyílegyenes bő egy kilométeres emelkedős aszfaltos rész következett Trojákig (előtte visszanezve szép kilátásban volt részünk), ahol elértük a Mikulcsín/Mikulčín felé vezető, mérsékelt forgalmas utat, mely tartogatott szép kilátópontokat. Mikulcsínbe (26 km-re Velká Javorinától) pecsételést írt elő a füzet, amelyet végülis a harmadik (egyben utolsó) lehetőségnél sikerült beszerezni, nem kevés idővesztéssel. Három szálláshelyen próbálkoztam, az elsőnél elhajtottak, hogy nincs pecsétjük, a másodiknál a főnök elvitte magával, a harmadiknál sikerült végülis a pulton elhelyezett bélyegzővel elkövetni az igazolást. Visszatérve a pirosra nemsokára Vyskovec falu külső részén lévő szép szerpentin következett, mely látványos vonalvezetéssel vitt le minket egy kis kápolna mellett a völgybe, ahonnan ismét felkapaszkodva értük el a cseh-szlovák határt jelentő Kykula-t, melynél a naplemente ért minket. A határsávban gyalogolva pár száz méterre az útjelző táblától (szlovák viszonylatban smerovník a neve a smer (felé, irány) szóból), sátraztunk le, immáron újra Szlovákiában.

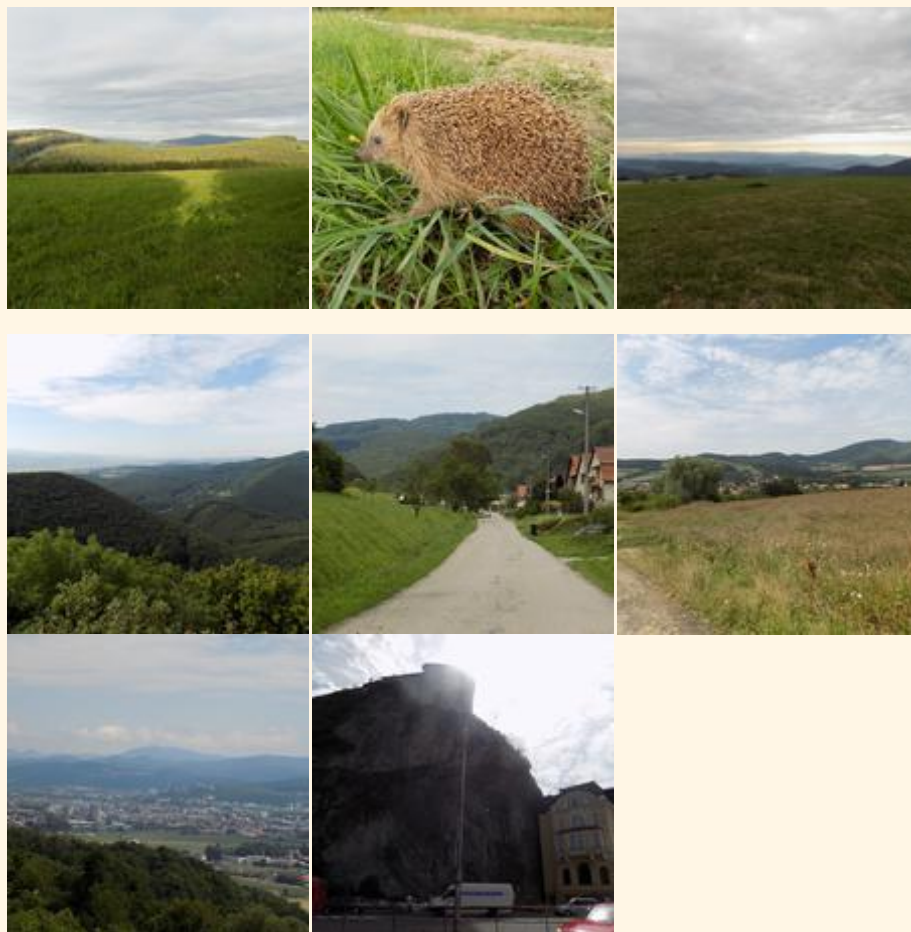

8. Csehország táblája, a tábla mögött keresztben megy az SNP a határkövek mentén
9. kilátás délnyugati irányba Velká Javorináról
10. tv torony Velká Javorinán
11. papagáj a turistaházban
- 12.-13. Velká Javorináról lefele
- 14.-15. két kilátópont a cseh szakaszon
- 16.-17. kilátás Trojákról
- 18.-19. kilátás a szerpentin útról Vyskovecnél
20. a Nap utolsó sugarai Kykulánál, Mikulcsín felé nézve

Enyhe reggelre ébredtünk, szép volt a kilátás a táborhelyen, szeretek ilyen helyeken sátrazni. Távolról látszott az előző nap egyik főszereplője a Velká Javorina tömbje a tv toronnyal. A határsávon folytattuk ott ahol előző este abbahagytuk, a nyílt területen gyorsan haladtunk, messzire előre látva az utat nem volt nagy ördögösség a tájékozódás. Egy szelíd sünnről is sikerült közeli fotókat készítenem. Kisvártatva némi emelkedő után értük el a Machnác kettős kereszttel jelzett csúcsát, melyről pazar panoráma nyílt a Trenčsén környéki hegyekre, ezt még a félig borús, félig napos idő még hangsúlyosabbá tette. Elhagyva a hegyet, rögtön jókora lejtő majd egy elég hosszan tartó rész következett vegyesen emelkedőkkel, lejtőkkel. Ebből a Solyom-szikla/Sokolí kameň sziklás kis csúcsát emelném ki, amely a pirosról pár lépés kitérő, de megéri felmenni rá. A Sokoli kamentől nem messze lévő (Pod Sokolí kameň útjelzőtől, amely egyben igazolópont, nem túl távol) forrás sajnos nem volt egy nagy durranás (kis vízfolyás az út szélén) és alkalmas sátorhely sem lett volna (előző nap ide terveztük a 36 km-es gyaloglás végét, de szerencsére Kykula lett belőle. Itt viszont sajnos sikerült egy jó időre elhagynunk a pirosat, ennek tényét a patakká érett forrás és a folyamatos lejtés tette egyre nyilvánvalóbbá. Kiértünk a zöld jelzéshez, melyet a szlovák térkép nem ismert. Végülis Drétoma/Drietoma helyett annak egy Brúsne nevű külterületére sikerült megérkeznünk. Hangulatos egyutcás település, kacsalábon forgó villákkal és szerényebb hajlékokkal egyaránt. Elérve az elég forgalmas főutat kb. 3 km-es kényszerű gyaloglás következett Drétomáig. A település központjában lévő kis étteremben sikeres pecsételés után hagytuk egy a községet/várost, ahonnan hosszú emelkedő vezetett ki. Közben erőteljesen akcióba lendült a nap, mely nem kis fárasztó hatást gyakorolt rám, így nyűgösen nyújtogattam a hegymenet irányába a lábaimat. Szántóföldek peremén, majd később közepén (előtte egy vadászles Trenčsénre szép kilátással) gyalogolva értünk el egy kisebb erdőt, ahol egy forrás után élesen jobbra fordult az út. Átkelve az autópálya alatt az út balra fordult majd egy hosszabb egyenes után jobbra és ismét egyenes következett és elértük Trenčsén szélső házait. Kertvárosi részen vezetett a túra, majd átkeltünk a Pozsony-Zsolna vasútvonalon és érintettük annak Zlatovce nevű állomását is. Hosszú egyenes következett ismét, majd átkelés a Vág folyón és a város sétálóutcáján jártunk. Az igazolófüzet pecsételését ír elő a Tátra hotelben, de mint ahogy némi kérdezősködés után kiderült Erzsébet hotellé nevezték át. A csarnokszerű aulában látszott a sziklás hegy amelynek szomszédságába épült a szálloda, a recepción sikeres pecsételés után lépkedtünk tovább az állomás irányába. A forgalmas út alatti aluljárón átkelve egy nagy parkon vezetett az utunk, bal kézre áll Trenčsén régi állomásépülete. Ezek után érkeztünk el a mostani állomásra, amely vasút és buszállomás egyben, ahogyan ezt mindenhol kéne. Jegyváltáskor egy nem várt problémával kellett szembesülnünk: a Pozsony felé kinézett Regiojet vonatra Trenčsénben pénztár hiányában nem lehetett jegyet váltani, az utána következő vonattal pedig már borultak volna a hazafele út alapvetően laza csatlakozásai. Lett

volna későbbi vonat Pozsony után is, de nem akartam további plusz két órát eltölteni a semmivel. Végül a túratársam nálam lényegesen nagyobb angol tudása által a vonaton megoldottuk a dolgot, így időben Pozsonyba értünk (igaz a komfort a légkondi kis teljesítőképessége miatt eléggé csapnivaló volt) és a városon átbuszozva, Rajkán keresztül tértünk haza.

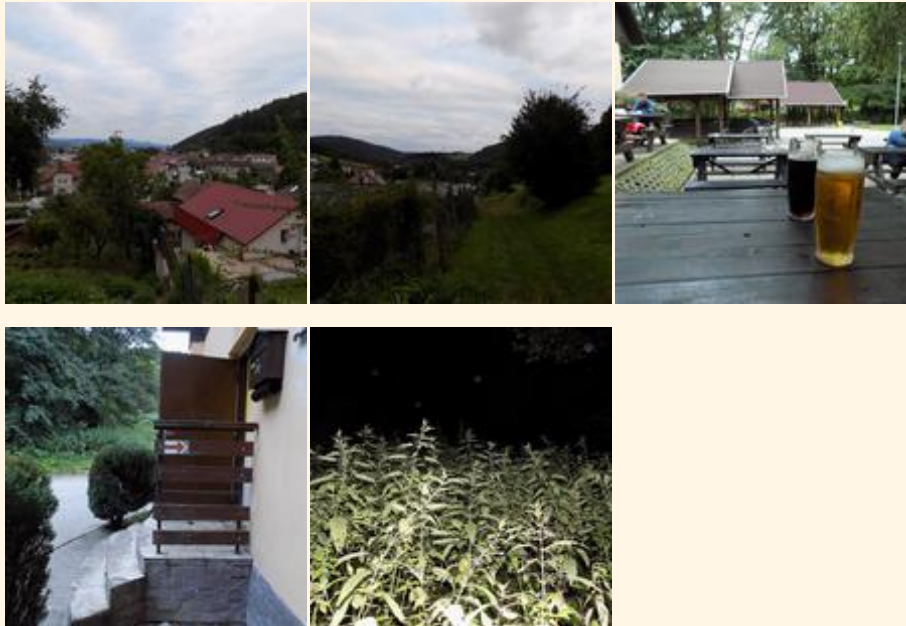
- 21. reggel a határsávon, háttérben a Velká Javorinával
- 22. szelíd süni
- 23. Pazar kilátás Machnác-on
- 24. kilátás részlete Sokolí kamen-nél
- 25. Brúsne
- 26. visszanézve Drétomára
- 27. közeleg Trencsén
- 28. trencsényi Erzsébet hotel közvetlen a hegy szomszédságában

SNP Trencsén-Felsőtölgyes (Trenčín-Horná Poruba, 2016. augusztus 12.-13.)

A múltkori buszos bravúr Pozsonyban Dvory megállójában nem jött össze, így jó 10 perc várakozás után 16:43-kor szálltunk fel a 93-as buszra, amely 54-re rakott le a központi vasútállomáson. Sajnálkozva vettem volna tudomásul, hogy később kezdjük a túrát, de némi bizakodásra adott okot, hogy többen is futottuk az állomás felé, így mi is futottunk, majd konstatáltuk, hogy a 16:55-ös vonat 10 perc késéssel indul, szóval ezt a csatát szerencsésen megnyertük, jegyvétel után a tömött vonaton indultunk el Trencsén irányába, a folyosón állva. Az előttünk álló következő nagyobb szakasz a Facskói-hágóig az előzőhöz hasonlóan 65 km-es hosszúságú, de sokkal több szinttel, így végülis az a döntés született, hogy a túrát megszakítjuk Felsőtölgyes/Horná Poruba faluban, az odáig vezető 27 km-es úton elég egy éjszakát sátrazni, és a maradékot letudjuk egy 3 napos túrán. Trencsénbe fél 7 környékén értünk, így világosba már sokat nem tudtunk haladni.

Az állomás melletti hosszú egyenes utcán mentünk végig majd egy bal oldalt emeletes, jobb oldalt kertes utcákkal szegélyezett út következett. Egy iparvágány útátjárója után már Kubrá kertvárosi külterületi részhez értünk, amit nem sokkal később egy templomnál hagytunk el. A házak felső kerítése mellett vitt az utunk, le is

lehetett látni a völgyre ahol Kubrá városrész húzódott. Az ösvény végén pár ház erejéig ismét a házak között mentünk, majd ennek végén egy igényes kis büféhez értünk ahol egy elég savas vizet adó forrás is volt. Kollégám egy lángosra és egy korsó csapolt kofolára, én pedig szintén egy lángosra és egy korsó csapolt sörre neveztem be. Helyiek is voltak bőven a hangulatos kis helyen. Vacsoránkat elfogyasztva este 8 körül indultunk tovább az egyre sötétedő úton. A főúthoz kiérve láttam Kubrá kyselka útjelző tábláját, amely egyben opís text igazolópont. A túra az úton átkelve szemközt folytatódott tovább egy sorompó után. Bal oldalt domb végződött, jobb oldalon dzsindzsás után patak következett majd a másik domb vége és ez az egész egy szűkülő völgyben. Sürgősen alkalmas sátorhelyet kellett keresnünk, mert semmi hangulatom nem volt ezt sötétben tapogatózva feljebb megtenni. Az alkalmas sátorhelyért sajnos küzdeni kellett, mert egy embermagasságú csalánosban kellett letaposni a helyet magunk számára. A pár lépésnyire az út mellett lévő kis patakban este meg lehetett mosdani, a vacsorával ugye nem volt gond.

1. lassan elhagyjuk Trenčsént
2. Kubrá szélén vezetett utunk
3. vacsora előtti pillanatok Kubrá, kyselka büféjénél
4. a piros a konyhába vezet :)
5. a küzdelem kezdetén a sátorhelyért

Hajnalban 4:45 környékén felébredve kinyitottam a szememet és nemsokára egy erős fehér fénycsóvát láttam meg a sátram oldalán, a túratársam még aludt a saját sátrában. A fényt nem követte se közeledő, se semmilyen zaj, de visszaaludni már nem tudtam. Valószínűleg a közeli útról világított valaki rá a sátramra. Így a szobából írva soraimat persze ez nem tűnik nagy dolognak, de ott élőben azért nem volt annyira szívet melengető körülmény, mivel a sátor anyaga nem betonfal sem embernek, sem állatnak. Fél 7 után indultunk el a ködös, párás időben. A mi sátorhelyünk után nem sokkal egy lankásabb tisztás volt bal oldalt ahol szintén állt két sátor, meg is jegyeztünk, hogy csak idáig kellett volna jönni, de ugye nem tudtuk mi következik pontosan, meg jobb is volt így külön. Jobb oldalt is volt egy rét, de az már eléggé lejtett a piros felé. Beértünk az erdőbe, majd egy rövidebb irtásos rész után ismét az erdőé volt a főszerep. Felérve az aktuális magaslatra lejtani kezdett az út egyre meredekebben, majd egy rétet érintve keréknyomba torkolt a piros, majd ismét emelkedő következett, aztán nagyjából szintben haladt a túra. Kb. 2 km jobb oldalt hangulatos kis faház állt és ezek után a Čvirigovcom alatti sziklás kis nyúlvány jött. Itt megálltunk nézelődni és enni. A smerovnik 25 percre írta Trenčsenteplícet/Trenčanske Teplice, melyet 2 forrás érintése és egy kilátópont után el is értünk. Szép kis település a környező hegyek miatt magashegységi hangulatot áraszt. Egy panzióban pecsételtem, majd a városka hangulatos főterén lévő Krym szállóban, ahogyan az igazolófüzet is előírja. A recepciósnő elsőre nem akart kötélnek állni, de amint kimondtam a Cesta hrdinov szavakat máris mosolyogva, készségesen pecsételt a füzetembe. Így két pecsétém lett Teplicről, biztos ami biztos alapon. A főtér után az út egy kávézó és a régi mozi épülete mellett haladt el egy patak mellett.

- 6. párás időben keresztülágva egy réten
- 7. hangulatos kis faház az útról pár métert letérve
- 8. sziklás nyúlvány Teplic előtt
- 9. Trencsénteplic
- 10.-11. szép helyeken vezet a túra a városkában

A patakból feljebb tavat is duzzasztottak, itt búcsúztunk el a hangulatos városkától, a Baracska nevű ponton. Itt a tábla 245 méter emelkedés után 50 percre jelezte a következő pontot, a Kamenná vráta-t. Az út először kertek környezetében vezetett majd meredek emelkedők után vitt fel az 540 méter magas magaslatra, amelyen szép kilátópont volt. 47 perc alatt felértünk ide Templicről, így némi kajaszünet és ejtőzés után haladtunk tovább. Indulás előtt egy fiatalabb és egy idősebb pár alkotta csoport félszemű kutyájukat sétáltatva érkezett a csúcra, túratársam kérésükre lefotózta őket, majd továbbhaladtak. Mi is elindultunk és később is találkoztunk velük. Észrevettem, hogy Szlovákiában sokkal népszerűbb a természetjárás mint itthon, az emberek között is lényegesen kevesebb van elhízva, mint Magyarországon. Úgy látszik több a hegy mint itt és ezt ki is használják amit nagyon jól tesznek. Kamenná vráta (Kőkapu, S.J.) után egy 1-1,5 km-re jobb kéz felé némi szintvesztés után szép kilátópont volt. Ezt is meglátogattuk majd a következő (vélt) pont felé vettük az irányt mely Omšenská baba névre hallgatott. Az erdőből kiérve és szép tisztáson haladtunk át, előttünk a 4-es csapat, jobbra az erdő szélén favágók. Ismét az erdőben meredek lejtő, utána forrás majd meredek emelkedő következett. Az emelkedő elejénél cseh rendszámú autó állt (ennek a pontnak nemsokára jelentősége lesz), utasa szólt is hozzánk, de mivel egyikünk sem tud se szlovákul, se csehül így a beszélgetés nem jött létre. Egyre feljebb kapaszkodva az út egy idő után szelídebb lett, kis rétnél jobbos kanyarnál már egyre jobban feltűnt, hogy nem akar az Omšenská Baba nevű smerovnik a szemünk elé kerülni. Kissé feljebb felhívtam a Sétálós haverunkat, hogy ő mit csinált itt, közölte, hogy nincs is smerovnik ezen a ponton és ő a lejjebb lévő nemzeti parkos táblánál lévő szöveget fogja az igazolófüzetébe írni (végül én is ezt tettem). Természetesen a nemzeti parkos táblát már egy jó pár száz méterre elhagytuk, de én ledobtam a cuccomat és visszamentem megkeresni. Futólépésben a meredek emelkedő immáron lejtett, így percek alatt odaértem az elágazásba ahol a cseh autó állt. Itt jobbra tértem majd felfele kapaszkodva találtam meg a táblát, melyet lefotóztam majd visszatértem a kollégához aki a ledobott zsákomnál várt. Innetől már igencsak sietni kellett mert 3/4 1-et mutatott az óra, és a kinézett busz 14:58-kor indult Felsőtölgyesből. Sajnos az Omšenská Baba csúcsa így kimaradt (a tábla után kellett volna az utat felfele folytatni), a kissé messzebb lévő kis kilátóponttal vigasztalt minket a természet.

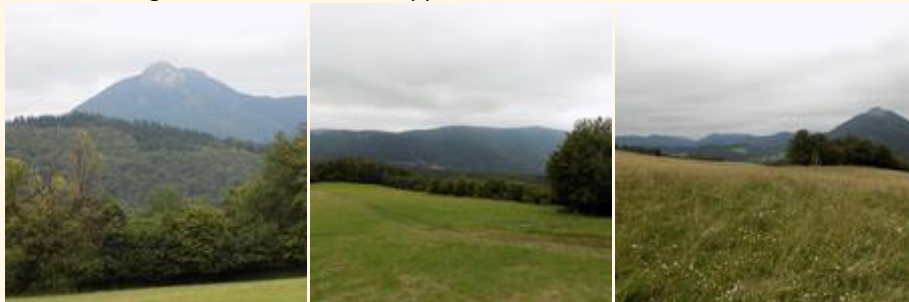
12. Kamenná vrata kilátópontja..

13. ...és az utána 1-1,5-re következő másik

14. Omšenská Baba utáni kilátópont, a völgyben Omšenie faluval

Réges-régen használt elkerített terület betonoszlop és kerítésmaradványai mellett vezetett az út eleinte, majd egy egyre szűkülő majd kijebb terülő völgyben vezetett az út egészen egy nagyobb rétig. Itt jobbra kb. 100 méteres kitérővel szép kilátás nyílt a déli irányú hegyekre és a Vápecsre amely a "következő foglalkozás tananyaga" volt. Az út a rét északi oldalán ment be az erdőbe, de itt sikeresen összejött egy úttévesztés, a korrigálás után pedig már eléggé sietőssé vált a tempó az idő rövidsége miatt. Egy legelőre kiérve ismét kifutott a piros alólunk, de már nem volt mód ezt korrigálni, de nem is kellett mert a túra is a közeli aszfaltos útba torkolt mint a mi alternatív utunk. Kiérve az aszfaltra szinte végig futva értük el a piros becsatlakozását, mely Felsőtölgyes falu feletti aszfaltos elkerülő utat (amin mi is jöttünk lefele) metszve nagy lejtéssel vezet a lakot terület felé. Az utolsó métereinket is jócskán nehezítette a patakmederré vált lejtős ösvény és a közvetlenül a házak előtti vizenyős rét. Végülis 14:55-re értünk Horná Poruba, u. Brdárov buszmegállójába, a busz ki is volt írva 14:58-ra (igaz egy számunkra nehezen értelmezhető korlátozás mellett). Vártuk a buszt, de semmilyen D kategóriás tömegközlekedési jármű nem érkezett 15 óra után sem. Megállítottunk egy biciklist, aki megnézte telefonján a menetrendet és nem kis feketelevelet zúdítva a nyakunkba közölte, hogy az a busz csak hétköznapokon jár...tehát ez az a rejtélyes korlátozás. Sajnos nekem is beugrott, hogy a túra tervezésekor mellékattintottam és szombat helyett pénteki menetrendet sikerült megnéznem...a biciklis ajánlotta, hogy stoppoljunk majd elment. Túratársam higgadtabb maradt mint én, elindultunk lefele a faluba, közben hüvelykujjainkat a fentről jövő autók felé mutatva, eredménytelenül. A helyi kocsmánál próbáltunk informálódni, de angolul beszélő partner nem találtunk ehhez.

Kiérve a falu szélére, még kísérleteztünk a stoppolással, megmondom őszintén én már kevés esélyt láttam a pozitív végkifejletre akkor (16:07-kor indult Ilaváról a vonat és már fél 4 volt), 17:18-kor jött volna a busz vagy marad a jó 8 km legyaloglása amit mindketten elvetettünk, tekintve, hogy időben ugyanott lennénk. Éppen kezdtem volna belenyugodni az előttünk álló jó másfél órás várakozásba amikor próbálkozásainkat siker koronázta: egy jó középkorú úriember megállt és felvett minket, így már 15:35-kor kocsiban ültünk. Nagyon rendes volt, elvitt minket egészen az állomásig, pénzt nem fogadott el, természetesen szépen megköszöntük neki. Ezzel megtörtént életem első stoppolása.

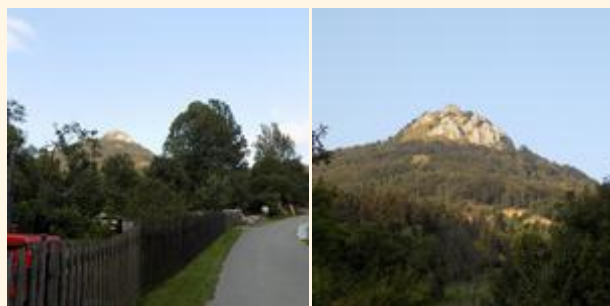

- 15. a rétről látszott a közelgő Vápecs (Vápéc, 956 m)
- 16. kilátás déli irányba Alsótölgyes/Dolná Poruba felé a pirosról kissé letérve
- 17. legelőn lefelé az aszfaltos út felé
- 18. Felsőtölgyes falu a Vápeccsel

Volt idő kényelmesen megvenni a jegyet, aztán jött a következő aggály: a személyvonat késett 10 perccel és félő volt hogy a mögötte haladó gyorsvonatot (amire átszálltunk Trencsénbe) beelőztetik a kétvágányú pályán, ezzel elmulasztva a pozsonyi csatlakozásunkat. Szerencsére a szlovák forgalomirányítás nem így gondolta, így szépen át tudtunk Trencsénben szállni a gyorsra, amellyel Pozsonyig mentünk. Szokásos átbuszozás a városon, Rusovcén 1-1 korszor társaságában üttünk el az időt. Sajnos a magyar oldalon már nem volt menekvés a buktatók előtt: Hegyeshalomból egy óra késéssel indultunk el a Dácsia nemzetközi gyorsra, felsővezeték szakadás miatt ami később csak nőtt, így késő este helyett mindketten az éjszaka közepén tértünk haza otthonainkba.

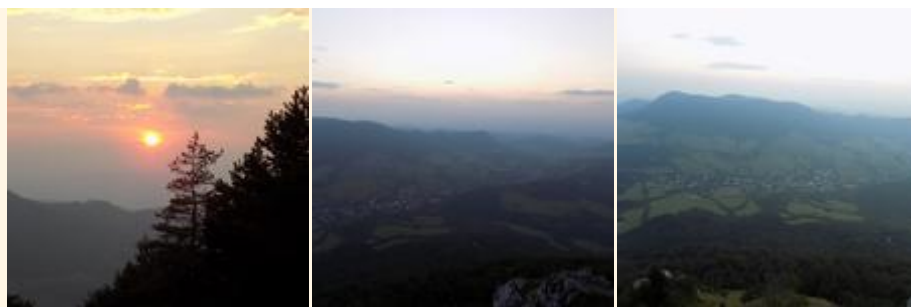
SNP Felsőtölgyes-Facskói hágó (Horná Poruba-Fačkovské sedlo, 2016. augusztus 19.-21.)

Magasan süt a nap a komáromi Erzsébet hídon miközben sétálunk át az öregkomáromi állomásra. A híd után nem messze jobb oldalon sikeres éhségszint csökkentés történt gyros formájában, magyar forinttal egyenlítve ki a vételárat. Az állomáson a pénztáros tud magyarul, mégis rossz viszonylatra adja ki a jegyet. Sebj, talán nem lesz gond (amúgy sem volt idő már reklamálni), nem is lett. Érsekújvárig Laminátkás személyvonat, retro bőrüléscsikkel. Érsekújvár kellemes meglepetés, hogy Leopoldovig nem kell átszállnunk, mert a Luzianky-ban szétakadó kettő dízel motorvonat hátsó egysége elmegy odáig. Kellemes út, wifi, szép képek készültek az állomásokról. Leopoldovban egy sörivásnyi szünet, majd irány Trencianská Teplá, nagyrészt állva a vonaton (12 kocsi ismét tömve), majd átszállva a személyvonatra háromnegyed 6 körül landoltunk Ilaván. Túrázós haverom (sétalós bácsi néven írt ide régebben) javasola (miután az egyik felsőtölgyesi buszmegálló menetrendes képermen kiszúrta egy ilavai taxis vállalkozás telefonszámát), hogy taxival menjünk le Felsőtölgyesre, mert ha busszal megyünk (19:05-kor rakott volna le minket) akkor pont lecsúszunk a naplementéről a Vápecsen. A neten megnéztük, kb 8 euró lett volna, de további információhoz nem jutottunk, mert nem válaszoltak az e-mail-es megkeresésekre. Tehát maradt az improvizáció, melyben helybéli csinos fiatal csajok és társaságuk voltak a segítségünkre: telefonmról felhívták a taxist. Azt mondtuk nekik, hogy érdeklődni akarunk egyelőre, de a leányzó megrendelte a taxit, az útra 7 eurót mondtak a telefonba neki. Így már nem volt más választásunk, taxiztunk a kis faluba. A sofőr rendes volt, nem próbált átvetni, kerek 7 euróért elvitt kettőnket a bő 8 kilométerre lévő faluba. Ki-ki kedve szerint kiszámolhatja itthon meddig jutott volna el. Összességében 20 perc előnyünk lett így, háromnegyed hétkor vágunk neki a hegynek, sietős tempóban.

1. első méterek, háttérben a Vápecs
2. a csúcs közelebből

Hamar elhagytuk a falut, az út is kitartóan emelkedett, jobbra patak csobogott. A hegyoldalban balra egy kis forrás, majd éles bal kanyar után meredek emelkedés sokáig. Útjelző tábla után lépcsők, majd egy csak csepegtető forrásnál szinte visszafordulva serpentinezett tovább az út. Kisvártatva jobb kéz felé szép kilátópont, majd mentünk egyre feljebb a már egyre jobban sziklásodó csúcs felé. Egy órás út után értünk fel az elágazásba (sedlo Palúch, igazolópont), ahol balra fordulva némi mászás után felértünk a csúcsra, ahova megérte sietni mert a naplemente utolsó pillanatait még éppen elkaptuk. A kilátás gyönyörű volt, de a szél is vágott rendesen. Sátorhely reményében kicsit lejjebb mentünk a csúcsról, de a fent sátrazást elvetettük (a vállalkozó kedűeknek: van egy kisebb barlang 2, max 3 személy fér el benne), így visszaereszkedtünk az elágazáshoz és leereszkedtünk a Vápecs meredek keleti oldalán. Immáron teljesen sötétben haladtunk tovább egészen Srvtškova lúkáig, ahol egy táborhely mellett az erdő szélén vertünk sátraikat. Tartósan nem sikerült tüzet gyújtani, így miután a meleg vacsora ötlete kútba esett eltettük magunkat másnapra.

3. naplemente a csúcstól nem sokkal
4. Vápecs kilátás 1.
5. Vápecs kilátás 2., lent felsőtölgyessel
6. sedlo Palúch, lámpafényben

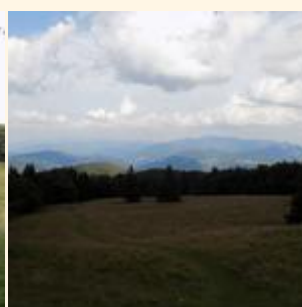
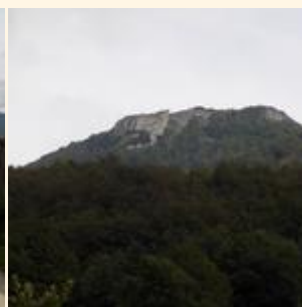
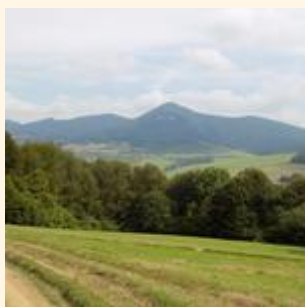
Reggel megreggelizve és cuccainkat felpakolnánk de egy váratlan feketeleves zavarja meg a nyugalmunkat: előző nap este, amikor a lányoknak kerestem ki a taxi telefonszámát, akkor beraktam a másik sd kártyámat a fényképezőgépbe és valszeg ami eredetileg benne volt (amin a térkép, menetrend és az addig készült képeim voltak) ott maradt a padon lerakva...káromkodás hegyek, kétségbeesés környékezett, de a döntés nem volt kérdéses: továbbmegyünk térkép nélkül "bekötött szemmel" mert keményfas*úak vagyunk. Elhagyva az éjszakai szálláshelyünket jelentő rétet találkoztunk egy gombát kereső bácsival majd balra egy faháznál forrás következett. Túratársam próbálta oldani rossz hangulatomat az elveszett kártya miatt, ami megmondom őszintén eleinte eléggé nehezen ment, jó egy-két óra beletelt mire úgy ahogy túltettem rajta magamat. A térképen szinte fűrészfog alakot öltő piros kanyargott a fenyveserdők szélén a Suchá hora oldalában, idézgettem emlékeimet. Jobbra kilátópont, majd halad folyamatosan lefele az út (igazolópont is van útközben). Gombát kereső pár után sorompó majd a távolban Lapsovci falucska házai tűnnek fel. Beérve a kis faluba pihenő. Lentről biciklit toló néni érkezik, amolyan ikonikus alak, akit a legkevésbé sem érdekelt, hogy sem én, sem a túratársam nem tud szlovákul, ő csak nyomta a sódert. Megindulva a faluból, még a "központban" ki van rakva egy kis fatábla, medvéknek belépni tilos felirattal. Ezen intelmet a nagy szőrös óriás is így gondolja ezek után. A falucskából meredek föld, majd betonlapos út vezetett fel egy másik, szintén pár házból álló részhez. Rét következik melynek szélén útjelző tábla tanúsága szerint Zsolt (Zliechov) falu még egy órányira van. Jobb oldalt fészület, kis kerítésén a "szlovák" kettős kereszttel, meg is jegyzem, hogy ez lenne a szlovák Jézus?

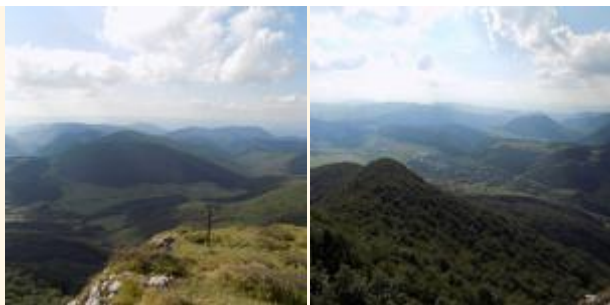

7. napkelte a sátram mellett
8. Suchá hora rengetegében
9. Lapsovcí, visszafele nézve
10. a dombon átbukkanva, mintha természetesen tükrözték volna a két utat :)

Átbukkanva a dombon, jobb oldalon, ott középkategóriásnak számító vadászles majd beérve az erdőbe eleinte saras út következik. Kiérve az erdőből rét legelésző tehenekkel, útkeresés, újabb rét legelésző kecskékkal és birkákkal és megint útkeresés. Térképpel egyből rávágtam volna a helyes utat (amin először el is indultunk), de így nehézkesebb volt. Kettéváltunk, de mivel nem volt egyikünk útján sem jel, így az általam javasolt faluba vezető úton folytattuk a gyaloglást, később megjöttek a jelzések is. Még a legelésző kecskéknél tűnt fel Zsolt falu és mellette a következő komoly kihívás, a Sztrázso-hegység legmagasabb, azonos nevű 1213 méter magas sziklás csúcsa. Az út folyamatos lejtéssel vezetett be a faluba, központjában a kocsmában megejtettem a pecsételést. Pár lépéssel arébb ledobtuk magunkat a padokra, némi kajálás következett, majd betértem a szemközti, fél 2-kor nyitó kisboltba. Ezek után felkaptuk cuccainkat és elindultunk megküzdeni a Strázsoval. A falu szélénél a patakban feltöltöttük vízkészleteinket. Egy rét előtt átkeltünk a patakon (köveken át), majd az erdő szélén elengedtük a fentről jövő, és a felfelé törekvő társaságot. Én személy szerint nem vagyok egy gyorsvonat az emelkedőkön nagy zsákkal, szóval nyugodt szívvel hagytam, hogy megelőzzenek, közben megszemlélve a társaság csinos nőtagjainak idomait. Az emelkedő hosszú és kemény volt, útközben volt két forrás is, de vízhozamuk elhanyagolható volt. Felérve az 1030 méteren lévő útjelző táblához (sedlo pod Strázovom), az út még nehezebbé vált ugyanis, meredek, helyenként sziklás ösvényen kellett haladni, de nem sokáig. Kiértünk a Sztrázso csúcsára vezető út elágazásához, egy rétre. A fenyőfák alá ledobtuk cuccainkat majd elindultunk túrás magasságrekordot dönteni. A kényelmés úton visszafele nézve már a csúc előtt is szép kilátás kezdett kialakulni hátrafelé (kelet) felé nézve a környék meghatározó hegyével a Kl'ak-kal. Felérve a csúcsra gyönyörű panoráma fogadott minket, szikrázó napsütésben. A minket beelőző fiatal társaság és egy másik társaság is fent volt a hegyen (ide nem lehet autóval felmenni szóval ezért is mondtam múltkor, hogy sportosabb nép a szlovák).

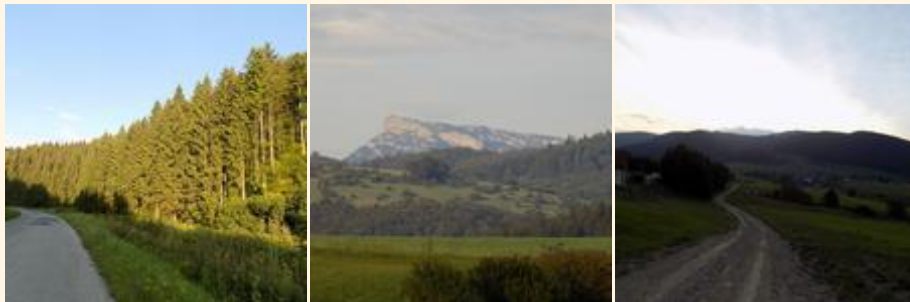

11. Sztrázso csúcs mesziről
12. beérve Zsoltra
13. sziklás csúcs közelebről
14. kapaszkodás felfelé
15. Lúka pod Strázovom=Sztrázso alatti rét
16. kilátás kelet felé, a Kl'ak irányába
17. Sztrázso kilátás 1.
18. Sztrázso kilátás 2., lent Zsolt falu

Szépen körbefotóztam a kilátást, majd vicces bejegyzést tettünk a csúcskönyvbe, majd visszatértünk a zsákjainkhoz és folytattuk a túrát. Meredek lejtők következtek lefele, majd kövesút és sorompó (jobbra felfrissülés a patak vizében), amely kivezetett minket a Csicsmány (Čičmany) felé vezető aszfaltos útra. A jelzettség idáig megfelelőnek volt mondható, de innentől Facskóig körülbelül a régi Rakacaszend-Irota OKT-s szint felé konvergált. Már a falu szélén gondolkodtunk, hogy balra vagy jobbra, de végülis helyesen a jobb irányt választottunk. Szép kis falu, jó sok faházzal, dombos környezetben. Panzióban nem jártam szerencsével a pecséttel, a füzet a Kastély éttermet jelölte meg pecsételőhelynek, a panzióban mondták, hogy az még lejjebb van. Az étteremben kaptunk is pecsétet (meg is kérdezték, hogy nem félünk-e medvétől, Zsolton is volt az állatol ismertető tábla kitéve "biztatásképpen"), amivel csak annyi baj volt, hogy pozsonyi lenyomata volt. Továbbhaladva a hangulatos faluban a polgármesteri hivattal szemben (itt fordul jobbra a piros a faluból kifelé) egy kocsmában végre sikerült harmadik nekifutásra csicsmányi lenyomatos pecsétet kapnom. A falu jól kinéző, karbantartott és elhagyott házai után a Javorinka hegy sípályája szemben uralta a látóteret. Egy faház oldalán láttunk utoljára jelet, így megtorpantunk.

Végül Sétálós kolléga telefonon megerősítette azt a gyanúmat, hogy balra fordulva kell felfele menni (elég valószínűnek tartottam, hogy nem kell szembe a sípályára felmenni). Neki is vágtunk az útnak, leintettem egy erdészeti terepjárával felfelé haladó bácsit és ő is mondta, hogy ez a jó út és a második Krisztus keresztnél felfelé menni Facskó felé. Az emelkedő úton a kis erdősáv szélén meg is jelentek a jelek nagy nehezen. Felérve a kaptatón az út megint szétágazott három felé, így ismér szétváltuk. Megtalálva a jó utat ordítva szóltam a túratársamnak, aki visszatért és nemsokára meg is érkeztünk a második kereszthez, amely egyben a Javorinka nyereg útjelző táblájának is helyet adott. Erősen alkonyodó fényviszonyokban kezdtük meg a szemben lévő 900 fölötti hegyre felmenni ismételt emelkedőn. Elérve a hegytetőt bal kézre hosszan elnyúló legelő következett (mögötte ismét egy hegy kaptatója), jobb oldalon maradt az erdő. Eredetileg itt akartam sátrazni, de túratársam javaslatára ezt a két púp közötti völgyecskére módosítottam, mint utólag kiderült helyesen, mert ott lent nem fújt később a szél (hiába, tanul a srác). Egy szalmabálából téptünk ki egy kis szalmát, így adva volt a kolbászsütéshez nélkülözhetetlen tűz alapanyaga, amely pont addig égett ameddig kellett. Kissé megfűstölve feküdtem le.

19. Csicsmány előtti fenyverdő

20. Kl'ak

21. Csicsmányt elhagyva

22. Javorinka nyereg az aznapi utolsó emelkedőről visszanezve

Korán keltünk, mert még bő 8 km volt hátra Facskóig, és erre volt bő 3 óránk ilyen jelzettséggel. Összepakolás és az első méterek után tiszta víz lett mindkettőnk cipője (akárcsak a sátrak) a reggeli párás fűtől. Átbukkanva a második púpon (a kettő között aludtunk ugye), ismét jelzésbeli anomália volt, de szerencsére ezt is hamar leküzdöttünk. Nemsokára egy újabb réten bivakoló párost láttunk egy fa alatt, majd útjelző tábla után bevettük az erdőbe magunkat, erősen emelkedő ú után kiértünk az erdőből, majd szép kilátás adó rész következett az immár egyre közeledő Kl'akra és a környező hegyekre. Kissé lejtett az út, bal kézre szép fenyőerdő, és alatta nem sokkal kanyargott az út, így értük el a következő útjelző táblát, mely egyben opís text igazolópont is volt. Ezután is maradtunk az erdő mellett és az ösvény melletti területre is jutott néhány fenyő, hangulatos volt így az út. Fejünk fölött már gyűltek az esőfelhők és a szél is feltámadt. Nemsokára beértünk az erdőbe és egy Nyársasok szintű tízkörmös emelkedő következett a vizes talajon...amikor már azt hittük vége még akkor is tartott javában. Jobb kéz felé szép kilátás nyílt a Javorinkára és a sátorhelyünknek helyet adó rétre (körülbelül derékszőget zártunk be a sátorhelyünkkel, ezzel ugye térkép nélkül most szembesültünk). Kitartóan emelkedett tovább az út a Homolka nevű több mint 1000 méter magas hegyre (mivel térképünk nem volt, így az emelkedő miatti előre szörnyülködésem elmaradt). Kiértünk egy legelőféle tisztásra, majd újabb kaptató következett. A hegy (Homolka) tetején éles bal kanyar, visszafelé nézve szép kilátásban gyönyörködhattunk. A balos kanyar után szembe sípálya kelléket vettük észre (drótkötél, hóágyúk), lejjebb haladva megkezdtük a Facskóra vezető hosszú és meredek lejtő általi leereszkedés, melyet szemben a Kl'ak kísért figyelemmel. Én az emelkedőket, túratársam a lejtőket rühelli, szóval nem veszünk össze ezen. Óvatosan mentünk egyre lejjebb, majd megérkeztünk a hágóba. Először balra, majd mindkét oldalon állatsimogató majd a főútnál útjelző tábla, szembe a monumentális és jellegzetes csúcsú Kl'ak. 9 óra 20-at mutatott a telefonom órája. A faházban lévő vendéglőben kértem pecsétet, a pultos leányzó nem nagyon értette a dolgot (valami olyasmit mondott hogy nincs túrabélyegző), én meg önkéntelenül is mondtam egy "nem tudom"-ot, erre odaszólt egy egyik pultnál álló férfinak, aki a legnagyobb meglepetésemre magyarul szólt hozzám! Mondtam neki, hogy bármilyen céges bélyegző is jó, demonstrálásnak fel is mutattam a csicsmányi lenyomatokat. Odaszólt a leányzónak aki ezek után szépen bele is nyomta a füzetembe az igazolás tárgyát. Sietve hagytam el a vendéglőt, mert már idő volt (a kiszemelt busz előtt volt egy másik 9:28-kor is lefele Privigyére, így azzal mentünk tovább.), a busz érkezett is pontosan.

- 23. reggeli fények a sátram bejáratából fotózva
- 24. szálláshelyünk a kis völgyben volt
- 25. Cselom alatti nyereg, igazolópont és útjelzőtől a kilátás visszafelé nézve, hátam mögött fenyőerdő
- 26. hangulatos ösvény
- 27. kilátás részlete a Homolkáról
- 28. Facskói-hágó, háttérben a Kl'ak-kal

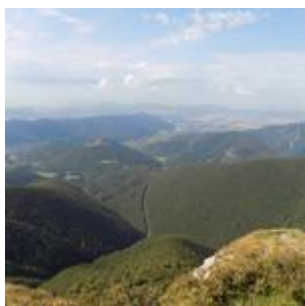
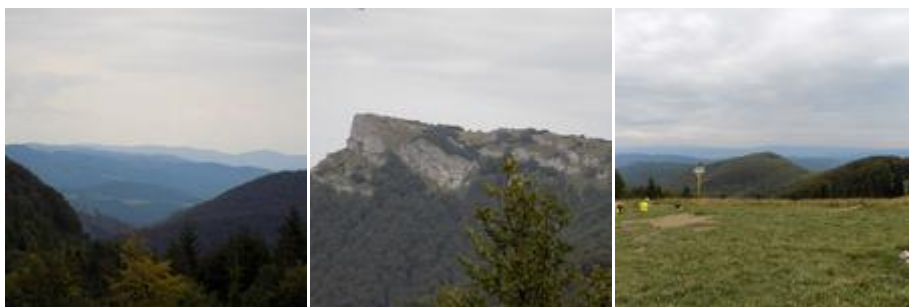
Felszállás után, alig mentünk pár 100 métert és elkezdett esni az eső...pontos volt az időjárás előrejelző weblap amit megnéztem indulás előtt. Többnyire esős időben haladtunk Privigyéig, majd ott is esett. A vonatig volt egy jó órányi időnk, amit hot-dog evéssel és sörözéssel ütöttünk el. Privigyéről szerencsére átszállás nélkül utazhattunk Luzianky-ig a Búvár mozdony által vontatott retro bőrüléssel kocsiban. Kint szépen esett az eső elég sokáig. Luzianky-ban (magyarul Sarlókajsa, S.J.) átszállás az Érsekújvárig közlekedő dízel motorvonatra. Érsekújvárról 9 perc késéssel indultunk, mert bevártuk a Keletibe tartó, Prágából érkező Eurocity-t, de Komárno-ba mindössze 3 perc késéssel értünk. Valahogy odaát mintha jobban működne a dolgok, ez volt a tapasztalatom sokadszor is. Átsétálva a városra, átkelve a Dunán érkeztünk a magyar oldalra. A Győr felől érkező dupla Flirtre szálltunk fel, amelynek első felében fociidrukkerek által tombolt az utazási kultúra...mondom megjöttünk...ismét.

SNP Facskói hágó-Jánoshegy + Orr-kő (Fačkovské sedlo-Kl'ak-Kremnické Bane, 2016 . szeptember 2.-4.)

Megbízható időjárás előrejelző weboldal információit ezúttal is komolyan lehetett venni: Nyitra és Privigye (a múltkori hazaút fordítottja: Komárom-séta-Komárno-Érsekújvár-Privigye-Facskói hágó) környékén némi borultság, de később napsütéses idő volt. Privigyén hot-dog beszerzés, egy korsó sör és irány busszal tovább. Sajnos a buszon muszáj volt a csomagtartót használni, amire itt külön jegyet kell venni (itt fél euró volt fejenként, hazafele meg fejenként egy).

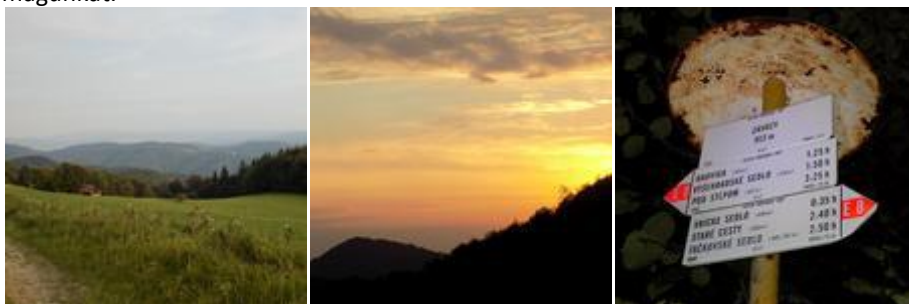
Facskón leszállva megpróbálkoztunk a pecsételéssel a túratársam füzetébe, sikertelenül. Ezután el is indultunk felfele, rögtön kitérővel kezdtük a túrát a velünk szemben lévő jellegzetes Kl'ak hegy 1352 méter magas csúcsa volt a cél. A hágótól 12 percnyire lévő Staré cesty (Régi/öreg út) nevű pontnál tértünk le a pirosról a sárga jelzésre, majd a két ösvény között lévő sűrű fenyvesbe dobtuk le a zsákjainkat, így lényegesen könnyebb és gyorsabb volt az út.

Kiadós emelkedővel indul a sárga jel, hol egyenesen felfele, hol serpentinezve. Az első szép kilátópont a reványi nyereg volt, ahonnan északi irányba nyílt kilátás. Itt balra fordult az út és innen már szinte minimális emelkedések után értünk fel a sziklás, szép körpanorámát nyújtó 1352 méter magas hegycsúcsra. Útközben és később utánunk is érkeztek mások is a hegyre, hétköznapi délután ellenére még így is népszerű célpontnak bizonyult (a csúcskönyv is tele volt írva) az első célállomásunk. Miután elkészültek a fotók és kigyönyörködtünk magunkat, elindultunk lefele, amely egy bő fél órás utat jelentett. Magunkhoz vettünk csomagjainkat, kajaszünet után indultunk tovább visszatérve a pirosra.

1. kilátás dél felé a Facskói hágóból (az állatsimogató helytől)
2. közeleg a Kl'ak
3. Reványi-nyereg
4. Kl'ak csúcs, a kilátás részlete észak felé nézve

Az út először széles volt és hullámzott, de alapvetően lejtett a Vrícke nyereg (Túrócremetei-nyereg, S.J.) felé, majd később ösvénnyé szűkült. Körülbelül egy órás út után értünk az első opís text pontra amelyet az igazolófüzet Holice névén emleget, gyakorlatilag a Vrania szikla alatt 903 méteren lévő smerovnik adatait kellett feljegyezni. Kisvártatva patakátfolyást kereszteztünk, majd egy jó nagy fém tárolótartállyal ellátott forrásnál megfürödtünk, természetesen a magunkkal hozott vízből, és a forrás jéghideg vizét töltöttük az üvegeinkbe. Tovább haladva már kezdetét vette a szürkület, egy nagy réten megtekintettünk egy luxus vadászlest (ágy, kályha, teljesen védett formában), itt ért minket a naplemente. Mivel a másnapi cél a Bralová szikla még jócskán odébb volt, így arra jutottunk, hogy megyünk egy kicsit sötétben. Még a világosság utolsó maradékánál ért minket az első útkeresés amit pár perc nézelődés és térképsilabizálás után leküzdöttünk. Nagy lejtő következett a Vrícke nyeregig (670 m), ahol aszfaltos utat keresztezünk, majd a túloldalon meredek emelkedő jött, immáron teljesen sötétben. Felérve a dombra az út hol emelkedett, hol lejtett. Jobb oldalt szép kilátópontra lett volna nappal, de így maradt a haladás. A sátorhelyünket már kinéztem a térképen a Závozy nevű 912 méter magas sziklás hegy tövében, de a helyszín előtt ismeretlen eredetű állati zaj (morgó hang) hatására továbbhaladtunk felfele a Závozy-ra. Az ösvény meredeken emelkedett, később a csúcs előtt a környező fák és bokrok is körülvették, alagútszerűen, akárcsak Mátraverebély előtt, Tepke felől. Felérve a csúcsra rögtön a közelünkben egy nagy szarvasbögést hallottunk, az éjszaka közepén a közvetlen közelünkben ez nem volt megnyugtató, főleg, hogy először medvének hittem (hiába ilyenkor az ember egyből a legrosszabbra gondol), gyorsan lefotóztuk a táblát és mentünk is tovább. Nyaktörő lejtőkkel tűzdelt úton evickéltünk le a hegyről, majd tértünk rá a Hadviga előtti erdős-mezős részre. Az egyik erdőfolt és a mező találkozásánál táboroztunk le este tízkor. Mire felállítottuk a sátrakat, megsütöttem a hozott kolbászt, már este 11 volt, így el is tettük másnapra magunkat.

5. Staré cesty után egy jó fél órával a pirosan
6. naplemente a luxus vadászlesről fotózva
7. Závozy, este 9-kor

Szikrázó napsütésre ébredtem, kényelmesen elraktam a cuccaimat, majd fél kilenc körül nekiindultunk a kb. 26 kilométeres távnak Bralováig. Az út a Hadviga (egy kis falu lent a völgyben) környéki réteken vezetett, majd a Hadviga igazolópont után leereszkedett egy völgybe (itt lehetett lemenni a faluba), majd hegymenet következett. Beérve az erdőbe hamarosan balkéz felől kilátás nyílt kelet felé. Hamarosan újabb rét következett, újabb erdős szakasz, majd egy újra egy nagy nyitott rész, legelővel, szemben a következő megméréstessel a Vyšehrad 826 méter magas tömbjével. Leértünk a Vyšehradi nyeregbe az aszfaltos úthoz, majd innen szintidő alatt (40 perc) meredek utakon felértünk a sziklás hegyre. Egy család piknikezett a meredeken leszakadó sziklák szomszédságában, fotóztunk mi is (sajnos ellenfényben), jött egy újabb ezúttal kutyát is sétáltató család. Írtam a csúcskönyvbe, majd megkajáltunk és itt kellett szembesülnöm vele, hogy 6 és fél óránk van eljutni a 20 km-re lévő Bralováig, mert ott 18:25-kor akartam vonatot fotózni a háttérben lévő Handlová várossal, a gyönyörű sziklás kilátóponttól. 11:50-kor el is indultunk, meredek ösvény vezetett le a hegyről, majd visszanezve lehetett látni a 826 méteres magaslat másik oldalát is. Az inntól következő szakaszt nem részletezem túl, a fenyőerdők szépek voltak de maga az út a Túrócnémeti/Sklené előtti rétig elég unalmas volt. Néhol akadt egy-két kilátópont, de ezt leszámítva csak a jelzésiányos helyeken történő útkeresés vitt az útba némi "izgalmat".

Sétálós kolléga által javasolt vízvételzési lehetőséget emelném ki: Styri chotáre előtt pár száz méterre lévő kis ház udvarában lévő nyomós kút, jéghideg tiszta vizet adott és ezzel a készlettel kellett kibírnunk másnap reggelig. Ezen kívül elhaladtunk az Zsiáre igazolópontnál, a már messziről időadatokkal előre jelzett, de gyakorlatban elég semmitmondó Pod stl'pom-nál, majd a Chrenovské lazy rétjénél (igazolópont, itt ismét mély bepillantást nyertünk az útkeresés rejtelseibe), majd a sklenéi rétnél. Itt jelzés hiányában eltértünk a falu felé, majd visszamentünk az aszfaltúton, korrigálva a dolgot.

8. Hadviga környéke
9. Vyšehrad tömbje
10. Vyšehrad
11. Vyšehrad túloldala
- 12.-14. az út folytatása Bralová felé
15. a távolban Sklené háza
16. előttünk a Bralová

Velünk szemben a Bralová tömbje látszott, tetején adótoronnyal. Háromnegyed hatot mutatott az óra, neki is vágtunk a meredek kaptatónak. Kb. félút után keresztező merőleges úton tervezett jelzéskeresés következett (infoért köszönet Sétálás bácsinak), meg is találtuk az ösvényt, amely nem sokkal feljebb keréknyomná bővült és így értünk fel sikeresen negyed 7-re a sziklához. Az útjelzőtáblánál (igazolópont) 3 tagú társaság sütögetett, zenézett, így sajnos a fent sátrazást el kellett vetnünk (később két szlovák úriember is előkerült (invitáltak minket társaságukba, még úgyis hogy magyarok vagyunk, de ezt elhárítottuk), egy "csettegővel" érkeztek a csúcshoz, így mindenképpen tovább kellett állnunk). Gyönyörű kilátás nyílt Handlovára és a környék hegyeire, illetve a Bralová alatti rét is látszott melynek szomszédságában később felvertük sátrainkat. A vonat is pontosan érkezett, igaz, hogy nem az általam várt típus volt, de ez nem sokat von le az egészből. A csúcson egy kis alkalmas helyen megsütöttük a "kötelező" kolbászt és megpirítottam a maradék két kiflit, majd egy-két szürkületi kép után távoztunk a csúcsról. Az előbb említett rétről meg megnéztük a kilátást visszafelé, majd a szomszédos fenyőerdő szélén lesátraztunk a kényelmes, tűlével borított talajra. Egyik legjobb alvásom volt itt eddig a SNP-n.

17. kilátás a Bralová szikláról Handlová és környéke felé

Reggel korán volt ébresztő, mivel számolnunk kellett az útkereséssel és semmi kedvem nem volt az előző napi sietősebb tempót megismételni, így már 6 óra után nem sokkal útra keltünk. Rögtön a táborhely után nem sokkal egy faháznál rögtön következett is az útkeresés amit sikeresen megoldottunk. Leereszkedtünk a hegyről, majd egy susnyás rész után újra emelkedés kezdődött és ez így ment tovább sokáig. Útközben volt egy eléggé benőtt kilátópont Bralová irányába, meg egy teljesen tiszta sziklás Handlová felé.

Időnként nyitott részen, de alapvetően erdőben vitt az utunk a Kunosvágás előtti legelőig. Vysoká hegy alatti nyeregénél (902 m) igazolópont, majd szép fenyőerdőben vezet az út a Medve forrásig (egészen eddig kellett kitartanunk a vízzel), innen egy kis darab aszfaltos rész jött, majd lefele lejtős ösvény. Itt egy kis darab irtásnál némi útkeresés után továbbhaladtunk egy kis patakér mellett, majd ezen átkelve nemsokára kiértünk a Kunosvágás előtti legelőkhöz és rétekhez. Szerencsére külön útjelző táblák segítettek a haladást az amúgy elég unalmas részen illetve a réteken egymástól látótávolságnyira jelzéssel ellátott csövek voltak a földbe leszúrva (Magyarországon miért nincs ilyen?). Volt egy ötlet előző nap, hogy menjünk tovább sötétben és érzük el a reggeli vonatot, de ezt végülis elvetettük, szerencsénkre, mert a réteken tuti, hogy bokáig tiszta vizesek lettünk volna a reggeli párából. Beérve a faluba (Kunešov, 775 m) rögtön a központba jutottunk, ám a kocsmá csak délután 3-kor nyitott. Túratársam a cuccokkal maradt, én meg fogtam magam mindkettőnk füzetével és elindultam pecsétet keríteni.

Templomnál senki nem volt, a vegyesbolt meg felejtős, hogy vasárnap nyitva van. Sétáltam felfele az utcán, a tűzoltószertár egyik épületének ajtaja ki volt nyitva, mondom mit veszthetek alapon megpróbálom a dolgot itt, bekopogtam több ajtón is bent, de semmi reakció, de pont amikor elindultam kifelé, akkor kattant a zár és lépett ki egy idősebb úriember aki rendes volt és elkísért a polgármesteri hivatal (amely egyben óvoda is) melletti lakóházba, ahol megkérte az ott tartózkodó hölgyet, hogy adjon nekem pecsétet. A hölgy kinyitotta nekem a szomszédban lévő hivatalt és az irodájában adott pecsétet kettőnk füzetében. Megtudta, hogy magyar vagyok, de így is mosolygott rám, ekkor az jutott eszembe, hogy a szlovák politika által időnként táplált magyarellenesség szerencsére az ottani tartózkodáskor nem nyilvánult meg eddig. Megköszönve a segítségét (lehet a polgármester volt, de ha nem akkor is magasabb tisztséget tölthetett be a hivatalban), elköszöntem majd a tűzoltóemlékmű lefotózása után visszatértem a túratársamhoz. Újra felvettük a batyukat, innen már csak a Jánoshegyig (Kremnické Bane) következő 3,3 km volt hátra, amelyet aszfaltos úton teljesítettünk. Az elágazásban balra fordultunk, majd nemsokára jobbra az állomásra. A nagy sárga épületnél sok mozgás nem volt, rajtunk kívül egy Kunosból legyalogolt srác várta a vonatot. Az emeleten szolgálati lakások vannak. Az első vágánynál az Európa középpontjához (legalábbis az egyikhez) kapcsolódó leharcolt primitív emlékmű volt. Az amúgy szép fekvésű állomás szélső vágányán teherkocsik vesztegeltek.

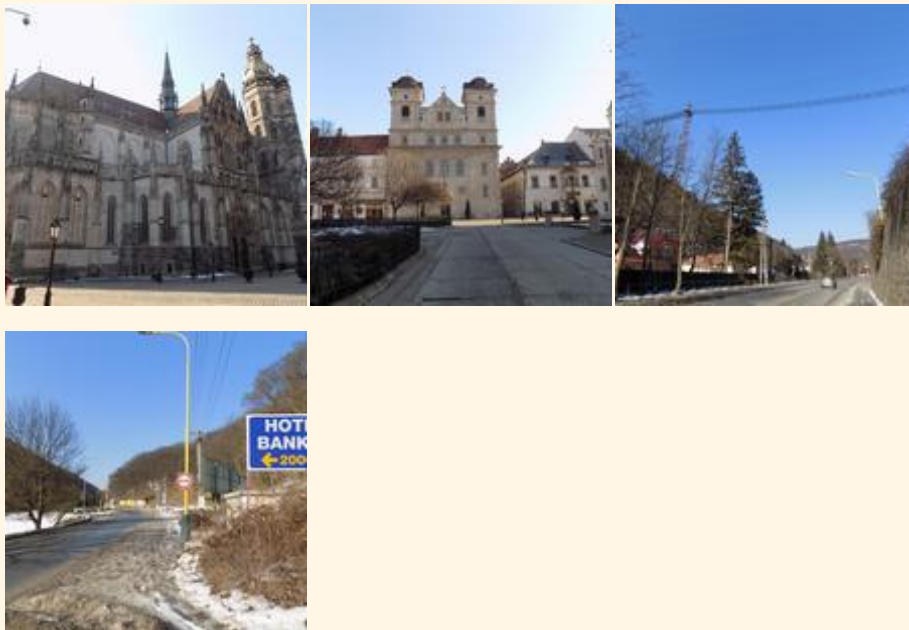
18. reggeli fények megvilágítják a kilátást Handlová felé
19. Bralová szikla
20. utolsó sziklás kilátópont Handlová felé
21. Medve forrás
22. jelzéssel ellátott kis oszlop Kunos előtt
23. Kunosvágás, polgármestei hivatal
24. Kunost elhagyva
25. Jánoshegy állomás felvételi épülete

A vonatunk pár perc késéssel érkezett, majd a szép vonalvezetésű pályán vitt minket le Zólyomba. Itt az állomásról kilépve zebrán átkelve a buszállomásra értünk át (érdekes módon itt nem esik le a gyűrű senkinek sem az ujjáról, hogy a vasút és a buszállomás egymás közelében van, nem úgy mint sok helyen itthon), ahol tök jó, volt hogy a londoni időt mutató óra is volt, de a nyitrai busz indulási helyét 3 perccel az indulás előtt sem jelezte semmi. Szerencsére egy busz volt az állomáson ahol sokan álltak sorba, az volt a nyerő, de öröm volt az örömben a már említett fejenként egy eurós felár a csomagokért (érdekes módon láttunk egy nagyzsákos srácot a buszon akinél ott volt a lábánál a csomagja, de mivel nem tartunk a szlovák nyelvben ott hogy megdumáljuk ezt (már ha egyáltalán lehet), így be kellett nyelnünk a dolgot. A másik oldalról nézve viszont a vasúton nincs gyorspótjegy és az autópályás buszon sincsen ezzel kapcsolatos pótdíj, szóval még így is barátinak mondható a dolog), így ketten összesen 14 eurót fizettünk, ami azért nem volt kevés, szóval ezentúl is a vonatot részesítjük előnyben.

Túratársamat elnyomta az álom, én pedig wifizéssel töltöttem el a másfél órás utat. Nyitrán szintén pár lépésre van a buszállomás a vasúttól, itt volt egy bő félórás pihenőnk, de sajnos nyitvatartó megfizethető kocsmát nem találtunk. A Luzianky felől érkező dízel motorvonattal utaztunk Érsekújvárig, majd ismét emeletes kocsis technika jutott Komárno-ig, ahonnan a szokásos séta után érkeztünk a Duna jobb partjára vissza.

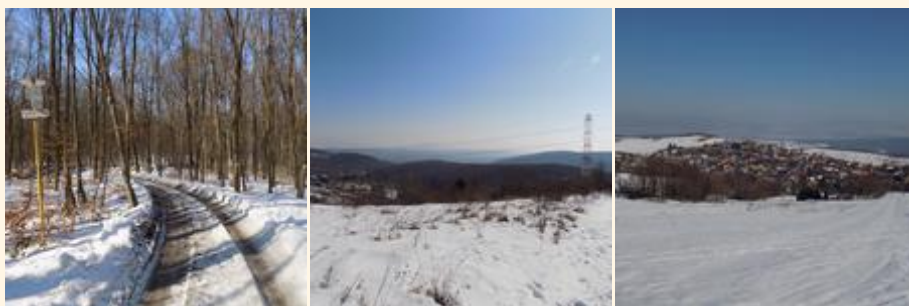
SNP: Kassa-Sároskőszeg (Košice-Kysak, 2017. február 12.)

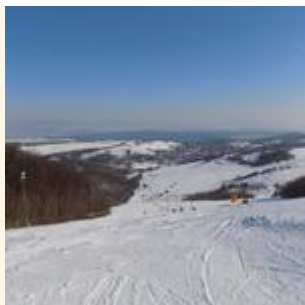
Fél éves szünet után folytattuk a tavaly elkezdett szlovák mozgalom teljesítését. A 20 km hosszú, 1 nap alatt megjárható Kassa-Sároskőszeg szakaszra esett a választás. Kassára közvetlen vonattal eljutni a Keletiből lehet, a választási lehetőség két vonatpárból áll, azaz kifelé reggel és este van egy vonat és ugyanez visszafelé. Hidasnémeti-Kassa között nincsen más személyszállító vonat, tehát a 2 pár Intercity-n kívül nincs más alternatíva ezen az útirányon. A reggel 6:30-kor induló vonattal mentünk, amely pontos volt, így 10 órakor már a kassai állomáson szálltunk le a vonatról. A túra kiindulási pontját jelentő Čermel' városrész azonban lényegesen arrébb van északnyugati irányba, bele is telt egy órába mire elértük a túra kiindulási helyét. Közben érintettük a sétálóutcat, ahol jó néhány szép (magyar) épület található. A piros jel elérése előtt pecsételtünk egy étteremben. A szemből (Dévény felől) érkező jelek egy meredeken emelkedő aszfaltútra tereltek, az emelkedés mértéke nemsokára kisebbre váltott, de továbbra is egyre feljebb mentünk.

- 1.-2. részletek a kassai sétálóutca nevezetességeiből
3. magasfeszültségű vezeték leesését megakadályozó alkotás, elsőre kalandpark hídjának tűnt
4. Čermel', kiindulópont

Elhagyva a várost egy kis erdős szakasz következett, az utunkba eső első útjelző táblával (smerovnik). Az út továbbra is emelkedett az egész utat végigkísérő havas tájban, ismét pár ház következett, majd kiértünk egy nagy nyitott területre melyről hátratekintve már a magunk mögött hagyott várost vehettük szemügyre. Az előttünk álló domb mellett elhaladva egy kis elágazásba értünk, ahonnan a jelek a közigazgatásilag Kassához tartozó Kavocsán (Kavečany) faluba tereltek. A faluban a smerovnik után az út balra fordult majd nemsokára el is hagytuk azt, közben egyre többen jöttek szembe sífelszerelésben. Az út széles volt és kitaposott így jó tempóban tudtunk haladni, elég sokan voltak az úton és környékén. Kissé feljebb érve el is értük a sípályákat, a felső központban, egy kis vendéglő-szerű házban (Chata Hrešná) pecsételtünk, majd mentünk is tovább.

- 5. az első smerovnik
- 6. visszanézve Kassa
- 7. Kavocsán (Kavečany) téli látképe
- 8. sípálya

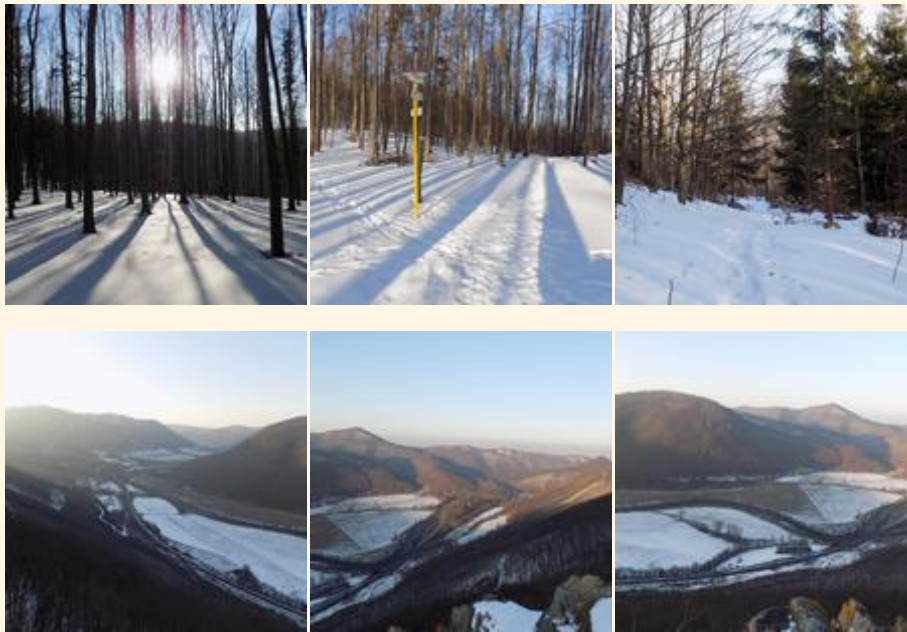
Az utunkat betonkerítés mellett folytattuk és az út is beszűkült egy kis kijárt ösvény szélességűre. A kis ösvényen haladtunk kb. 1,5 km-t, a következő nagyobb elágazásig (Jánošova lúka) A betonkerítés mellett vezető út jócskán kitartott még nagyjából 1 km hosszúságban, az emelkedés is folytatódott. A betonkerítést elhagyva is jöttek még szemből és a hátunk mögött is előztek sível, majd lassacskán ketten maradtunk az erdőben. Nemsokára elérkeztünk a következő smerovnik-hoz amely Král'ová stuňa, forrás nevet viselte (lesz még egy ilyen nevű pont Jánoshegy-Dóval között), innen kiágazott egy kék jelzés Kostol'any nad Hornádóm felé, ez lett volna rosszul járható út esetén az egyetlen jelzett menekülési lehetőség, bár hosszúsága már majdnem annyi lett volna mint innen végigmenni Kysak-ig, de ezen szerencsére nem kellett gondolkozunk, mert az út végig jól járható volt, a hó le volt taposva. A forrást nem találtuk, később kiderült nem jó helyen van beszúrva a térképre. Innen még 100 méter szint volt hátra a tetőpontig, így annak rendje és módja szerint az út emelkedett, de nem durván. A csendes és havas napsütötte erdőben csak lépteink zaja hallatszott. A túrabakancsomat most használtam másodszorra (elsőre január végén volt rajtam a Nagy-Tribecs túrán, de akkor csúnyán be is ázott, mert ott egy jó 2 km-en nem volt letaposva a hó és felülről hullott bele a hó), nem volt vele gondom, csak a letaposás göröngyei miatt kezdtem érezni a bel talpam elülső részét, de ez összességében nem volt komoly. A tetőpont előtt érintettünk egy sziklás részt (Biela skala), majd elértük a 800 méteres magasságot ahonnan már csak lefelé vezetett az utunk. Az elágazásban (sedlo Repy) a smerovnik felső táblája hiányzott, ezzel megnehezítve az erre a pontra előírt opis text-et, na de sebaž készült igazolóképek és az innen 20 percre lévő Prielohy pontot fogjuk majd felírni. Arra jutottunk, hogy a jobb kézre lévő Vysoký vrch-re (851 m) nem érdemes felmennünk, mert be van nőve a teteje, így sok kilátás nem lenne. Volt egy kis esőbeálló, uzsonnáztam, majd tovább mentünk.

- 9. a Tátra helyes iránya beírva a hóba, végülis abba az irányba mentünk :)
- 10. Král'ová studňa elágazás
- 11. felfelé
- 12. sedlo, Repy, a túra legmagasabb pontja, szemben a Vysoký vrch tömbje

13. hátat fordítva látható az esőbeálló a smerovnik-al

Rögtön egy nagyobb lejtő következett, hasonló jellegű szinte folyamatos lejtés tartott egészen Kysak-ig. Nemsokára egy Sokol falu felé mutató tábla jelzett jelzetlen letérést, majd elértük a már említett Prielohy pontot. Itt a térkép jelzett kicsivel feljebb egy kilátópontot, de ebből a helyszínen semmit sem vettünk észre, így tovább mentünk. Egy kis fenyveses átmenet után ismét egy nagyobb lejtő következett, majd bal oldalról meredek lejtő szegélyezte az utat és nemsokára ki is értünk a túra legszebb pontjára, sziklás kilátópontra Jánošikova Basta-ra. Szép kilátás nyílt a naplementében északi, nyugati és keleti irányba, az szemben a völgyben folyó és vasút kanyargott. Innen 55 percet jelzett a smerovnik Kysak-ig, ez nagyjából reális is.

14. napsütötte havas erdő

15. Prielohy

16. szép fenyves

17.-19. kilátás Jánošikova-ról

Elhagyva a kilátópontot, lefelé menve vagy jó két óra után most találkoztunk először emberrel egy csinos leányzó személyében. Valószínűsítettük, hogy ő is az általunk érintett kilátópontra tartott, erről nemsokára meg is győződünk, ugyanis adódott egy pár méteres kitérővel egy újabb kilátópont a magasfeszültségű vezetés oszlopának tövéből melyből rá lehetett látni az előbbi Jánošikova-ra. Erről a pontról már közel sem volt olyan Pazar kilátás, így tovább is álltunk. Egy jó negyed órás út után értük el Sároškőszeg külső, hétvégi házas részét. Egy kis forrásban feltöltöttem az üvegemet, majd fotóztam is, ám rejtélyes módon a kép nem sikerült (nem jeleníthető meg se a gépen se a számítógépen), illet most produkált a fényképezőm először. Továbbhaladva ismét egy kis erdős rész jött, itt a jól kijárt aszfaltos úton mentünk, a piros jobbra egy forrásnál folytatódott a magas töltésű út tövében, nem igazán lett volna idő ott még utat törnünk. Itt már ténylegesen elértük a települést, majd gyorsan áthaladva rajta (közben újra megérkeztek a jelek), már a vasútállomáson voltunk. A pénztárba kaptunk pecsétet, majd meg is érkezett Eperjes felől 17:08-kor továbbinduló személyvonat, amellyel 17:24-re érkeztünk Kassára vissza. Sörbeszerző körút után el is foglaltuk a helyünket a papíron 18:02-kor induló, Keletibe tartó Intercity-n. A vonat negyed óra késéssel indult, gyanítottuk, hogy a pozsonyi gyorsot várta be (17:40-kor jöhettünk volna mi is azzal Kysak-ból, de csak 10 perc lett volna az átszállási idő Kassán, amit inkább nem játszottunk be, mivel a 460 km-re lévő Pozsonyból aligha ér be pontosan a vonat), de a Keletibe már közel pontosan értünk be este.

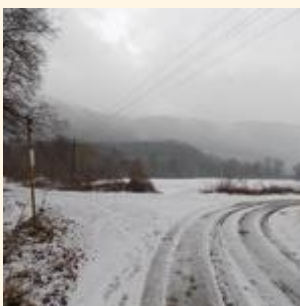
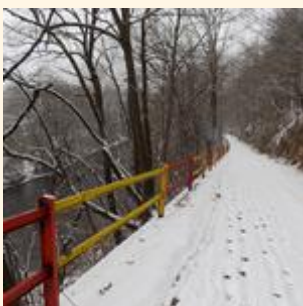

20. érkezés Sároskőszegre

Még van három, egy nap alatt bejárható útitervem arra a részre, nemsokára sorra kerülnek azok is a terveim szerint.

SNP: Sároskőszeg-Cemjata (Kysak-Cemjata, 2017. február 18.)

Egyedül indultam el a 23,5 km-es távon, amely már a menetrend hasábjain is szűkösen festett: menetrend szerint 10:20-as leszállás Sároskőszegen, a túra végpontjáról, az Eperjeshez tartozó Cemjata-ról pedig 16:15-kor indult a busz, tehát volt 5 óra 55 percem a távra, amely több mint 500 méter szintet tartalmazott. De hát nem ijedünk meg a kihívásoktól alapon ezúttal is belevágtam a napba. Keletiből a 6:30-as Rákóczi IC-vel utaztam Kassáig, onnan pedig pár perces átszállás után indultam Sároskőszegre, a legutóbbi túra befejező pontjára. 2 perc késéssel tudtam leszállni és azonnal el is indultam a hóesésben Cemjata felé. Felérve a vasúti hídhöz lefotóztam a smerovnik-ot, majd a Kysak táblát és mentem is tovább, az első pár száz méter aszfalton vezetett a szomszédos Abos (Obišovce) faluig. Közben átkeltem a Hernád felet, majd a falu határában letértem az aszfaltról és kis patak híd után a Hernád mellett vezetett az utam egy darabig. Átmentem a vasúti híd alatt, majd az út egyre emelkedni kezdett. Először néhány ház mellett vezetett az út, majd teljesen átvette a főszerepet az erdő, amelyben az út egyre emelkedett, a végén már 10-15 méteres magasságból nézhettem a Hernádot az ösvényről/keréknyomról. A hó közben kitartóan esett tovább. Tempós haladásom eredményeként, az első, Brezie nevű ponthoz a szintidőnél több mint 10 perccel előbb érkeztem. Az erdei iskola-szerű épületeket elhagyva egy darab egysávos aszfaltos nagyobb lejtő következett (dudálásra figyelmeztető táblával előtte), majd egy kis patakon átkelve el is értem a következő smerovnikot, mely Sopotnica, ústie névre hallgatott. Innen haloványan látni lehetett a múltkori túra főszereplőjét, a Jánošíkova basta kilátószikláját.

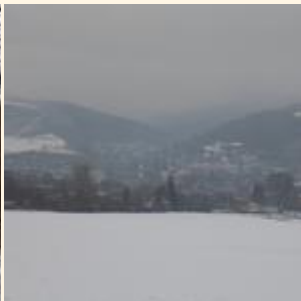
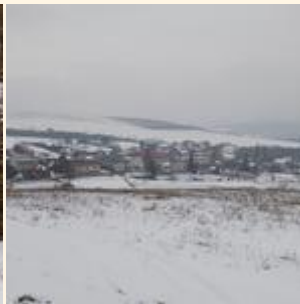
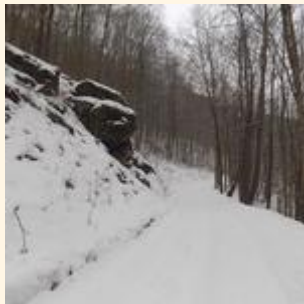
1. Sároskőszegre hamar elhagytam
2. a Hernád Abos határában
3. völgyben tekergő Hernád

4. dudálásra figyelmeztető tábla

5. az előbbi tábla utáni útszakasz, érthetővé válik a dudálás indoka

6. a múltkori túra hegyei, durván középtájékon a Jánosíkova sziklával, párás időben sajnos nem sok látszott belőle

Muszáj volt a haladás tempót tartanom, ezért mentem is tovább. Néhány ház után elértem ismét az erdőt, ahonnan kitartó emelkedő kezdődött aszfalton vagy köves úton, a hó miatt ez nem volt egyértelmű, de nem is izgatott, mert haladás volt. A hóesés lassan kezdett elállni, még a nap is kisütött egy-egy pillanatra az egyre inkább hegyoldalba vezető szakaszra, bal kézre dombok emelkedtek, jobbra is, lefelé pedig szűk völgy húzódott. A szakasz kitaposottsága egy idő után eltűnt, de szerencsére jól járható volt továbbra is és nem volt túl sok a leesett hó nagysága sem. Kilométerek múlva a völgy kiszélesedett majd ki is léptem belőle. Viszonylag nyitott területre értem, újra rákezdett a csapadék, de ezúttal már eső/havas eső formájában, szerencsére hamar abba is hagyta. Ilyen körülmények között érkeztem a Propokov mlyn/malom nevű pontra, itt már nagyjából 20 perccel voltam a szintidőnél előbb, így már nyugodtabb voltam a haladásomat illetően. Jobbra tértem le a széles útról, majd némi kacskaringó után egy hevenyészett rönkből és deszkákból készült alkotmányon ismét patak fölött keltem át, itt is volt néhány ház, de néhány lépés után már ismét az erdőben találtam magamat. Egy-két kidőlt fát kellett kikerülni, majd az út jobbra tért, de én balra mentem tovább egy kocsí által kitaposott nyomban. Kiértem az erdőből, egy mező következett, majd a jelek is visszatértek, de a vártnál kicsit később. Havas fenyőfák által szegélyezett domb oldalában mentem tovább majd egy kisebb szintvesztés után újra emelkedő következett, ahonnan már tisztán kivehetők voltak az alattam elterülő Lubóc/L'ubovec falu. Leereszkedve a házak közé a tűzoltószertár (Avia tűzoltóautóval!), polgármesteri hivatal és kocsmá együtteséhez értem ki a főutcára. A kocsmá lényegesen később nyitott mint amennyi ideig ildomos lett volna maradnom, így a tűzoltószertár környékén gondoltam próbálkozni a pecsételéssel. Az épületből ki is jött egy középkorú úr aki rossz hírt közölt, azaz nem tud nekem pecsételni. Nem adtam fel, tettem még egy kört a faluban, a térkép által söröskorsóval jelölt pontot szerettem volna megtalálni, de a valóságban nem volt meg (valószínűleg pontatlanul került rá a kocsmá helye). Visszatértem a szertárhoz ahol ismét találkoztam az előbbi úrral, kérdezte van-e szükségem valamire, vizet kértem az üvegembe és kaptam is, az általa frissen főzött hússal is kínált, de megköszönve a lehetőséget, ezzel nem éltem. Szerencsére az igazolófüzet opís text-et is megenged ezen a ponton, szóval összességében nem gond a pecsét hiánya. A falu smerovnik-ja után hagytam el a házakat, az út emelkedett, majd a domb tetején átbukva leereszkedett egy kicsit, majd egy szép kis fenyőerdőben ismét emelkedni kezdett, hogy aztán egy kereszt után ismét lejtteni kezdjen a következő faluba, Radáčsszentimrére/Radatice.

7. hegyek-völgyek között

8. hevenyészett hidacska Propokov mlyn/malom után

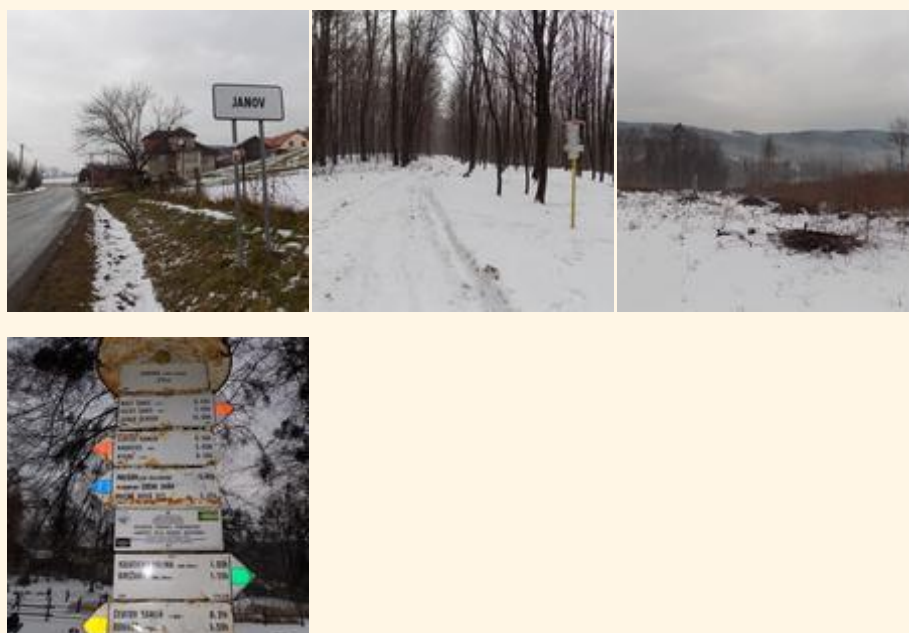
9. Lubóc

10. szép fenyves Lubóc és Radáčsszentimre között

11. Radáčsszentimre madártávlatból

Hamar elértem a főutcát, amely a falu temploma után lejtett, majd jobbos kanyart vett és bővízű patak hídja következett. A híd előtt ismét egy tűzoltószertárra lettem figyelmes, bekopogtam, de semmi reakció nem volt.

Itt már pecsételnem kellett, így a szertárral egybeépült szocialista hosszúkás szögletes épületben nézelődtem némi élet után és próbálkozásomat siker koronázta, ugyanis az épületnek egy kívülről élettelen tűnő szegletében nyitva tartó kocsmá működött (hétvége lévén a bolt persze zárva volt), ahol kaptam is pecsétet, sőt a kedves pultos lány még egy blokk darabot is adott amin rajta volt a Radatice szó, ugyanis a pecséten Eperjes neve szerepelt. Ezt követően el is hagytam a kissé borsodi benyomást keltő falut. Nem sokat kellett várnom a következő kis településre Janóra/Janov, ami jó néhány száz méter után következett. Megnéztem az itt is áthaladó patak hídját, majd jobbra tértem le, az utolsó háznál lévő smerovnik tanulmányozása után. Emelkedő következett, nagyjából 200 méteres szint következett a következő Ördög-kő nevű pontig. Elégge elhúzódozó emelkedő volt ez, és már annyira kijárva sem volt, így energiaigényesebb volt a haladás a félig olvadt de félig megfagyott hóban. Egy elágazásban balra kitérőt lehetett volna tenni az Ördög-kőhöz/Čertov kameň, de mentem tovább, pár száz méter után meg is érkeztem a smerovnik-hoz. Innen az út már lényegében lejtett szinte végig. Még némi erdei kanyargás után irtásos részek következtek és lassan feltűntek Cemjata sok-sok hétvégi házikói. Egy frissen kivágott erdősávnál balra kellett lefele térnem, levágott gallyakat és ágakat kerülgetve értem egyre lejjebb. A fákat a brazil gépsor tagjai gyűjtötték össze egy fehér bőrű szlovák úriember irányításával, megbámulásomra futotta a lendületükből, köszönésre viszont már nem. Leérve a domboldalból, előbb egy széles földúton mentem, majd megérkeztem az aszfaltos útra és kb. 200 méter után el is értem a cemjata-i buszmegállót, mely a túráim végállomását jelentette. A busz indulása előtt jó 25 perccel érkeztem, így megkíséreltem pecsétet szerezni a füzetembe.

12. Janov, nem sokáig időzött itt a piros

13. visszafelé nézve a Čertov-kő smerovnik-jára és az útra

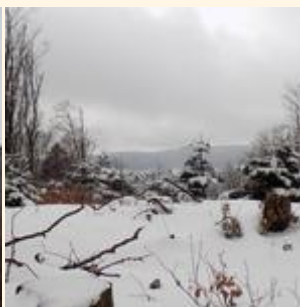
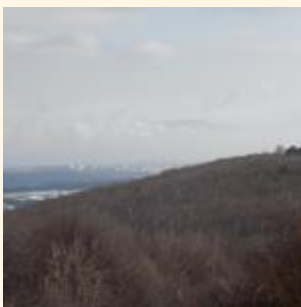
14. tájkép Cemjata előtt

15. Cemjata smerovnik-ja, egy kis darabkára bekapcsolódott az itt kézzel jelzett E3 jelű Európai hosszútávú vándorút is

Átkeltem balra az úton az idősek otthonához mentem (smerovnik, befagyott kis tó) amely több épületből állt. A harmadik épületnél éppen búcsúzkodás folyt amikor odamentem, az egyik idősebb úriember köszönt is nekem. Bementem az épületbe, jó néhány idős embert találtam odabent, de viszont az ápoló és gondozó személyzet közül senkit sem találtam ott. Visszamentem az épület elé ahol az előbb nekem köszönő bácsinak előadtam amit szeretnék, ő visszakísért oda ahol az előbb voltam. A gondozók szobájának ajtaja zárva volt, benyitott a szemközti szobába, ott váltott pár szót valakivel majd ismét rányitott a bezárt ajtóra és mutatott arra felé nekem. Mondom magamban most én is nyomjak rá a kilincsre biztos ami biztos? Nem mozdultam, de így is folyamatosan bámult rám. Ennél a pontnál nem tudtam eldönteni, hogy ő is gondozott-e vagy sem, de az órára néztem és el is köszöntem, mert már közelgett a busz indulásának ideje. A megálló előtt visszanéztem az épületre és a bácsi kijött utánam és nézett távolról, majd visszament. Így pecsét nélkül maradtam. A busz rendben jött is és le is mentem vele Eperjesre a buszállomásra. Két perces séta után már a vasútnál voltam ahol el is foglaltam a fülkés kocsi egy helyemet, ahol Kassáig utaztam. Az állomásépületben működő Lidl-ből kötelező sörmennyiség beszerzése után felszálltam a Pest felé tartó IC-re és azzal tértem vissza a fővárosba, majd haza.

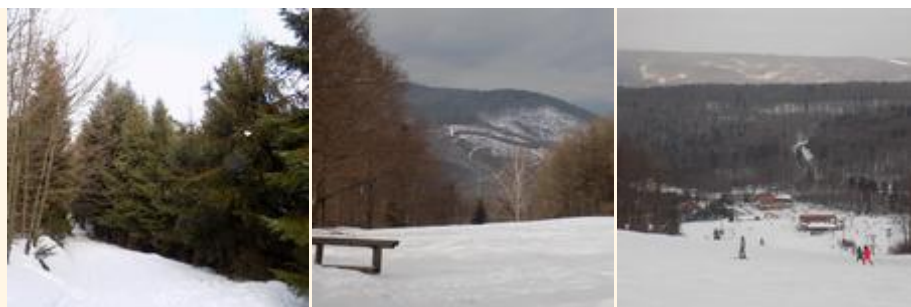
SNP: Lajoska ház-Kassa (Chata Lajoška-Košice, 2017. február 19.)

Az előző napi Sároskőszeg-Cemjata túráj után másnap, immáron ketten a túratársammal fogyasztottuk a hátralévő kilométerek számát az SNP-n. Mivel a forrói panzió irreális (9000 Ft/fő/1 éj, mindenféle ellátás nélkül) áron kínált szállást, így hazamentem és néhány óra alvás után indultam is vissza, Pesttől már ketten növeltük a reggeli Rákóczi IC utaslétszámát. Ezúttal is pontosan érkezett meg a vonat Kassára, ahol a másfél órás pihivel kezdtünk, mert ennyit kellett várni a Hilyóra/Hý'lov induló buszra. A rendelkezésre álló időt a főtéren lévő Tesco-ban történő vásárlásra, a templom megtekintésére, valamint az oda és vissza sétával töltöttük el. A buszállomás a vasútállomás szomszédságában van (Szlovákiában ez sokszor teljesül), így a megközelítéssel nem volt gond, a busz is rendben leközeledett a kiindulási pontig. Hilyóban a buszmegállótól a kék jelzést követve indultunk el, a Lajoska házig 5,6 km a táv, 450 méter szinttel. A falut gyorsan elhagytuk az emelkedős utcákon át, majd egy nagyobb nyitott rész után értünk be az erdőbe és ott is maradtunk a Lajoskáig. Közepesen emelkedős volt az út, hó volt rajta végig, de komolyabb akadályt ez nem képezett. Szerencsére a kedvenc fenyőerdőimből is jutott az útvonalra. A szintidő 1,5 óra az útvonalon, ezt pontosan be is tartottuk, a hó miatt nem tudtunk gyorsabban haladni. A Lajoska előtt nagyjából 100 méterrel csatlakozik a kék jelzés a piros SNP útvonalba. Megérkezve a házhoz családi hangulat fogadott: sütögető turisták, lejjebb kiránduló emberek és néhány síelő. A ház idillikus megjelenésű, belépve az ajtón ez a kép meg is maradt. A pultnál kaptunk pecsétet a füzeteinkbe, a szomszédos étkezőben legalább fél tucat ember fogyasztott a rendelését. A szállás 10 euróba kerül ágyaneművel, hálósákkal 8-ba, viszont hétfőn szünnap van.

1. a túra kezdete Hilyó smerovnik-jánál
2. visszanézve Kassára
- 3.-4. szép havas fenyőfák a Lajoska ház előtt nem sokkal
5. Lajoska ház

Kilépve a házból folytattuk az utat, Kassáig 15 km volt hátra. Eleinte jókora lejtőkkel, az út havas maradt egészen végpontig, sokszor sílécnyomok is árulkodtak a szakasz népszerűségéről. Az út is végig ki volt taposva, tehát normál tempóval tudtunk menni. Az első, Pisiverka nevű pontot hamar el is értük, itt sárga jelzés ágazik ki amelyen a közeli Felsőtőkés/Vyšný Klátov falu érhető el. Innentől már hullámzóbb volt a terep, és jöttek többen szembe is meg mögöttünk is, sílécclal és gyalogolva is. Fél órás menet után értük el a Jahodná-nál lévő sípálya felső végét (felvonó), gyönyörködtünk egy sort a kilátásban, majd következett egy nyaktörő lejtő, ahol rövid szakaszon 140 méter szintet veszítettünk. A sípálya alsó felén lévő épületeknél az elsőből átirányítottak egy másik épületbe a pecsételés kapcsán, érdekesség, hogy mindkét vendéglátó helyen tudtak magyarul!

6.-7. úton Lajoska ház-Jahodná között

8. Jahodná, sípálya

9. sikeres pecsételésünk színhelye

Sikeres pecsételést követően a Kassáról idáig feljövő helyi busz megállójának érintése után pár száz métert tettünk meg aszfalton, majd léptünk be az erdőbe, a következő igazolópont a Kamenny Hrb felé. Innentől már ritkult a mögöttünk és szembejövők mennyisége, viszont, mivel nem sokat pihentem az előző, sietősebb (ez a túra sem volt kifejezetten ráérős) nap után, így nekem ezen a pár km-en volt a holtponthoz, kevésbé látványos szakasz volt, de itt már kevésbé hullámzott a terep mint Pišiverka-Jahodná között. Óráknak tűnő idő eltelt után (gyakorlatilag bő egy óra volt) érkeztünk a Kamenny Hrb jelű igazolópontra, ahol viszont a smerovnik-ról hiányzott a felső tábla, opís text-es leírándó szöveggel együtt. Mivel az útirány jelző táblák szélén szintén rajta szokott lenni a kód és az évszám (sokszor a kettő egyezik is), és a következő smerovnik-nál (Horný Bankov) ott volt ennek a pontnak a pontos neve és a magassága, így összeraktam a hiányzó felső tábla szövegét fejben, és később ezt írtam le igazolásként, de ezen kívül készült igazolófotó is. Innentől már javarészt lejtett az út, a már említett Horný Bankov nevű pont felé. Ide megérkezve egy szép rét mellett elhaladva értünk le 33 méter szintcsökkenés után az alsó, Dolný Bankov nevű helyre. Itt egy nagyobb puccos szálloda volt, éppen azon viccelődtünk, hogy megkérdezzük van-e matracláger odabent. Innentől már csak Kassa, Čermel' pontja volt hátra, amely a túra végpontját jelentette. Túratársam a szorosan vett túraútvonalon haladt, én viszont a szomszédos és ugyanoda vezető aszfaltos utat választottam, mivel már nem vágytam tovább taposni a havas talajt, amiből a két nap során kijutott rendesen. Az út végig lejtett és elég kanyargós is volt. Lent ismét összehalmozva még gyorsan megnéztük a Čermel'-Alpinka kisvasút végállomásán álló kisvasúti szerelvényt, majd a Čermel' feliratú smerovnik-ot fotóztuk le.

10.-12. pillanatok Jahodná-Horný Bankov között
13. Čermel', kisvasút végállomás

Innentől viszont sietősen kellett mennünk, mivel már negyed 6-ot mutatott az óra, és vonatunk 18:02-kor indult a kassai állomásról, addig viszont még 4 km-t kellett legyűrni. Útközben „természetesen” elengedtük az utolsó villamost is amivel odaértünk volna az állomásra (a díjszabásról nem tájékozódunk előtte, szóval jegyünk sem volt), mivel mi kemények vagyunk, cserébe volt hogy némi futást is be kellett iktatnunk, de viszont így az ellenőr sem kaphatott volna rajta bliccelésen. A „jóleső” trappolás után kereken 18 órakor szálltunk fel a vonatra, két perccel indulás előtt, így a sörözés ezúttal elmaradt. Vonatunk menetrend szerint gördült ki az állomásról, mi pedig megkezdtük a több órás hazafelé tartó utat.

SNP: Zboró-Bártfa (Zborov-Bardejov, 2017. március 11.)

Előzmény: A munkahelyemen kért 3 nap szabadedőt sikeresen kibővítették 5 napra, amit örömmel vettem tudomásul, így megkezdtem a gondolkozást azon, hogy a 3 napos Bártfa-Duklai-hágó túrán kívül merre menjek még a környékben. Első körben a Lajoska háztól terveztem menni Stószfürdőig (Štós kúpele), de mint kiderült hétfőn van zárva a Lajoska ház és nekem pont aznap éjszakára kellett volna a szállás. Sétálós kolléga felvetette, hogy mi lenne, ha az ezen kívül tervezett 2 napos Csergős (Cemjata-Bártfa) túrámat hozzácsapnám a 3 naphoz, így összesen 127 km lenne a táv. Elsőre meredeknek hangzott az ötlet, mivel az időjárásról és a hóviszonyokról sok biztosat nem sikerült megtudni, ezen kívül még sosem mentem egy húzóra ennyit. Kétszer terveztem már 5 napos túrát: OKT-n Boldogkőváralja-Hollóháza, de csak Regécig jutottam a hőmennyiség miatt, illetve a tavaly nyári Kohász kéket egyben terveztem lejárni, de mivel az első nagyzsákos túrám volt, így kondícióbeli okok miatt megszakítottam az utamat Ózdon. A harmadszori nekifutás viszont komfortosabbnak ígérkezett, 4 szálláson töltött éjszakával, 18, 29, 26, 34 és 20 km-es túranapokkal, ezekhez még hozzájönnek a kitérők és az rágyaloglások. Sétálós segítségével sikerült lefoglalni a szállásokat angol nyelven írt email-ekkel, így összesen 3 éjszakát (részletesebben majd nemsokára) töltöttem a Bártfa Hotel Andrascika kollégiumban 9,5 euró/éj áron és egy éjszakát a Felsővízközbeli Rubin Hotelben, borsosabb 20 euró/éj áron (mail-ben 17-ről volt szó, a valódi ár a helyszínen derült ki...de ha legalább megérte volna...de erről majd később). Sikeresen végigjártam a távot, összesen kb. 135 km-t mentem, jól bírtam, és nagyon szép élményekkel tértem haza. A másik fontos dolog, hogy ennyi idő alatt a mindennapi rutinból már sikerült kiszakadnom és valódi kikapcsolódás-közel állapothoz kerülnöm, ez az egynapos „kirohanós” túrákon nem szokott sikerülni. Mivel egyedül mentem és sok magyar szót nem tudtam váltani senkivel, így jó volt egy kicsit ellennem magammal és a gondolataimmal.

Az első napon a 18 km-es bemelegítő szakasz következett, ekkor még nem sejtettem, hogy az 5 nap legnagyobb próbatételére kerül sor már a túra első felében. Hajnali kelés követően a már jól megszokott Rákóczi IC-vel érkeztem Kassára, ahol volt egy bő órám, amit a józanságom jó pár óráig tartó száműzésére fordítottam szlovák sörök segítségével. Fél 12 után induló gyorsvonattal mentem a már szintén ismerős Sároskőszegig, ott szálltam át a ma már nem túl gyakori Pantográf becenevű villamos motorvonatra, amelyen Eperjesig utaztam. Eperjesen gyorsan átszálltam a Bártfág közlekedő új dízelmotorvonatra. Még azelőtt a környéken sem jártam ennek a résznek, komótos tempóban haladtunk a dombok és falvak között a 60 km/h sebességre engedélyezett vasútvonalon. Örömmel vettem tudomásul, hogy a környező dombokon, valamint a Csergő tömbjén sem láttam havat. Leszállva Bártfán, még volt időm megnézni a méltán a Világörökség részét képező főteret. Szombat délután lévén, a Tourinform iroda zárva tartása miatt a Sétálós által említett szép pecséthez nem jutottam hozzá, de ez nem jelentett traumát. Visszatértem a vasúthoz, amelynek szomszédságában van a buszállomás. Itt a végén már nem jellemző az utastájékoztató kijelző, így manuális módon kerestem meg a helyes kocsállást.

1. Bártfa vasútállomása

2. Főtér Bártfán

A busz pár perces késéssel (ez jellemző dolog, megakadályozván a korábbi indulásokat a lazább menetrendű és kisebb utasforgalmú részekben) gördült ki a kiindulási állomásról, nem túl lenyűgöző külvárosi rész után elhagytuk Bártfát, majd annak egy szegényesebb külterületét. Sétalós kolléga már többször említette, hogy Zboró nem a legfelelősebb hely a túra útvonalán, és ebben nagy szerepe van a számottevő számú roma lakosságnak. Leszállva a központban, kicsivel a menetrend szerinti 14:20-as érkezés után, a jobb oldalon lévő patak mellett mentem pár lépést északi irányba, egy távolabbról pecsétbeszerzésre alkalmasnak talált épület irányába. Felérve az emeletre egy kocsmában találtam magam, nem kis kihívást jelentett a pultossal megérteni, hogy mit akarok. A beszélgetésbe bekapcsolódott egy helybeli bácsi is, akinek megmutattam egy nálam lévő másik igazolófüzet lapot, rajta a múltkori radatice-i pecséttel, így vizuális minta láttán már eljutott a pultos tudatáig az igényem és siker koronázta a próbálkozásomat. Visszatérve az aszfaltos főútra megkezdtem a gyaloglást a piroson kifelé a faluból. Az eredeti terveim szerint Bártfáról jöttem volna idáig, de ennek buszmenetrendbeli akadálya volt, ezért a fordított irány mellett voltam kénytelen dönteni, mint utóbb kiderült, szerencsére. Néhány barna bőrű embert láttam, de összességében nem voltak egyáltalán zavaróak. Nem túl kihívó házak között hagytam el a falut és értem el a sárga jelzés kiágazását jelentő smerovnik-ot. Másnap a sárgán mentem tovább a vár felé, de most még jobbra fordultam és megkezdtem az 5 km-es felfelé menetet 600 méter szinttel a Esztebneki/Stebnická Magurára (a közeli Esztebnek/Stebník faluról kapta a nevét). Az út eleinte sáros keréknyom volt néhol hófoltokkal, időnként a 900 méteres hegyen lévő adótorony is látszott, feljebb érve már nem volt annyira sáros a keréknyom, de a hóolvadásból kapcsán keletkezett kisebb patakok jelen voltak, főleg miután a keréknyomról ösvényre tértem le. A sárga jel kiágazásától 3,4 km-re lévő Magura alatti smerovnik után már voltak eléggé sáros, patakmeder-szerű részek, de itt még nem volt probléma.

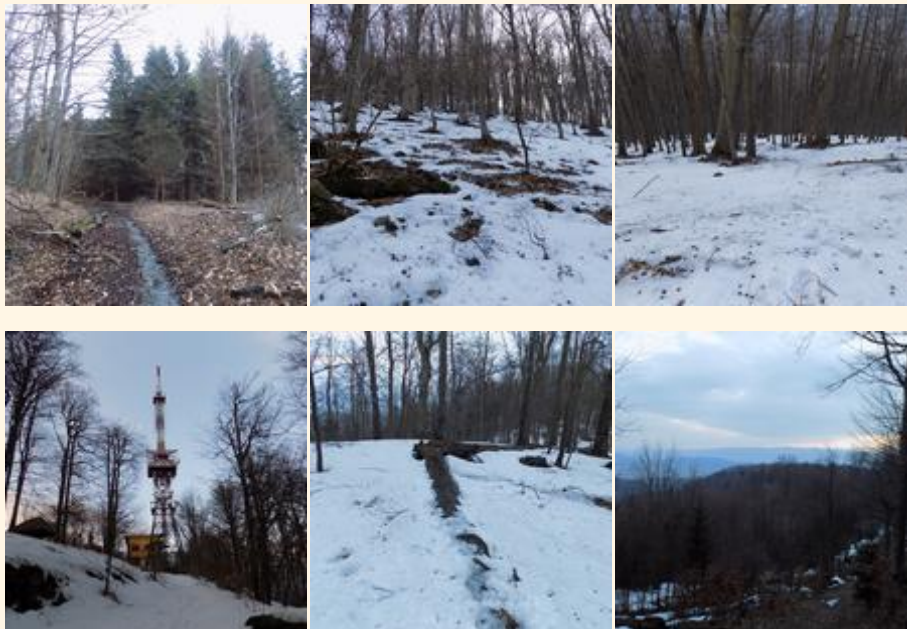
3. Zboró, innen már csak 10 km a lengyel határ

4. sárga jelzés kiágazása a vár felé, másnap innen kezdtem

5. a zborói vár visszafelé nézve

6. smerovnik Zboró után, a Magura alatt elnevezéssel, innen indult a szívás

A komolyabb kihívás szépen lopózott be a díszletek mögül: eleinte csak szórványosan, majd egyre összefüggőbb havas részek következtek, egyre nagyobb mélységgel és egyre nehezebben kikerülhető formában. Távolról egy kis, pár centis hórétegnek tűnt az egész, de amikor besüppedt a lábam bokáig és behullott a zoknimhoz a hó, akkor rádöbbsentem, hogy korántsem az. A szerpentine ösvény is beleveszett a fehér tájba, szinte csak fáról-fára lehetett haladni, majd a jeleknek is nyoma veszett...jobb ötlet híján toronyirányt vágtam neki a nagyjából 60 fokos szögű emelkedőnek...fától fáig haladtam, közben a nehézségeket megfűszerezte jó néhány, párszor térdig beszakadás a hóba. Egyszer láttam még a piros jelet, amik amúgy a hegy oldalában lévő szerpentine úton kanyarognak, hogy ne kelljen a nyaktörő emelkedőn egyenesen felmenni, mint ahogyan én tettem. Előfordult, hogy négykézláb kellett felfele másszak, legfőképpen a hó és a terep miatt. Egyre feljebb sikerült jutnom, elértem a gerincet. A szenvedéssorozat után, már azt hittem fellélegezhetek, de korai volt az öröm. Elérve az adótorony betonkerítését, újfent sikerült többször boka fölöttig a hóba besüppednie a lábaimnak, immáron az olvadt hó alkotta víz már szabályosan keringett a lábujjaim között. A kerítés melletti hófal komolyságát szemlélteti, hogy a nagyjából két méter magas betonfal teteje volt hogy vállmagasságig ért nekem. Ugye az északi szél odafújta a havat. Az adótorony előtt volt egy kis pihenőhely a smerovnik-al (opis text igazolópont), innentől már lefelé vezetett az út, de a megpróbáltatásokat még továbbra is rejtegetett a havas hegy, nagyjából bő 2 km hosszan még, ahol már a felfele út fordítottja következett, először szórványosan, majd egyre nagyobb rések voltak a havas területek között, majd meg is szűnt az egybefüggő hó. Ekkor azért átfutott az agyamon, hogy szerencsés volt ez az irány, mert Bártfa felől indulva sötétben eljátszani mindezt fordítva a Magurán az több lett volna mint elég és mindezt úgy hogy elérjem a buszt is: hétköznapi lehetett volna így csinálni.

7. talán az utolsó hómentes rész

8. "vallat" a Magura

9. visszafelé nézve

10. Esztebneki/Stebnická Magura, az adótoronnyal

11. lefele is kellett ügyeskedni, itt például kapóra jött a kidőlt fa melynek törzsén egyensúlyoztam végig, jobb volt, mint a hóba süllyedni

12. "hóhatár" a Maguráról lefelé, kilátás dél felé

Néhol még kisebb foltokban volt a fehér csapadékból, de már a saras és leveles út vette át a főszerepet. Jobb kézzől kisebb forrás fakadt, én meg egyre lejjebb mentem a jócskán szürkületbe forduló fényviszonyok között Bártfafürdő felé. Egy korhadtt fatörzs maradáknál egy 3 studnický feliratú táblára lettem figyelmes, amely mellett másik kettő, egy a Magura a másik pedig a Ceresna nevű pont felé invitáló táblácska volt. Elindultam a helyesek vélt úton, azonban egy idő után feltűnően kevés, konkrétan 0 számú jelzéssel találkoztam. Három lehetőség kínálkozott: továbbmenni ezen az úton, megkeresni a pirosat, valamerre jobbra, és lemenni a völgybe balra a patak felé. Utóbbi lehetőséget választottam, mivel a patak a térkép alapján világosan kivehetően Bártfafürdőn „landolt”, ezzel szemben pedig semmi kedvem nem volt immáron sötétben jeleket keresni, így kimaradt két pont (Kamenná hora, Ceresna) az útvonalból, de mivel sötét volt, így azzal sem lettem volna beljebb ha arra megyek. A térkép alapján a patakot követve le is értem Bártfafürdőre. Ha valamivel rövidebb is volt ez a verzió, akkor is bőven a pótoltam a különbözet többszörösét az 5 nap alatt.

Nyilván szezonon kívül érkeztem, ez magyarázata volt a kihaltságnak, amely főleg eleinte volt jellemző. A füzet a fürdőben írta elő a pecsételést, de e helyett az első adódó lehetőségénél, egy szálláshely előtt cigiző úrtól kértem és kaptam pecsétet. Lejjebb érve már láttam pár embert, a smerovnik-nál jobbra fordulva tettem egy pár lépéses kitérőt a szépen kivilágított ortodox templomhoz, majd visszatérve a pirosra nemsokára elhagytam Bártfafürdőt.

13. Bártfafürdő ortodox temploma kivilágítva

Domboldalban rézsútosan emelkedő kijárt földút következett (balra, távolodva a kivilágított helység), nemsokára jobb kéz felé kis forrással, szépen foglalva. Meg is töltöttem az üvegemet, majd mentem tovább. A domb tetején az út jobbra, majd nemsokára balra fordult (smerovnik). Erdő mellett egy nagyobb réten mentem lefele, szemben a kivilágított Bártfa közeledett. A keréknyom szerencsére nem volt kifejezetten saras, nemsokára be is értem a városba, immáron ezen a napon másodszorra. Kisebb nyugis utcákon jutottam ki a főúthoz. Az útba eső Kaufland áruházban rögtön vásárlási lehetőség is kínálkozott, így bőven be is vásároltam, annak tudatában, hogy lesz főzési lehetőség a szálláson, azonban ebben a várakozásban azonban hamarosan csalatkoznom kellett. Az áruháztól nagyjából 150-200 méterre feküdt a szálláson, teljesen nevén Hotelová Akadémia Jána Andrascika.

Belépve a kollégium ajtaján a portásfülke ablakához mentem, az idős néni nem beszélt angolul, de megkérdezte, hogy magyar vagyok-e (Szlovákiában fontos kérdés szokott lenni ki honnan jött), így már be tudott azonosítani. Magyarázott nekem mindenfélét, amiből egy szót sem értettem, szerencsére alkalmi segítők is akadt, ugyanis lehívott a portára egy magyarul is tudó szlovák urat, aki tolmácsolt nekem. Két fő probléma volt: eredetileg egy éjszakát foglaltam le itt és egyet Felsővízközben (Svidník), és a további két éjszakát a következő nap és a Duklai hágó felé történő haladásomtól (3. nap) tettem függővé, de mivel ezen a napon megtapasztaltam, hogy nagyjából 750 méterig nincsen komoly hó, így szerettem volna lefoglalni a másik két éjszakát is, ezt el is mondta az úriember a hölgynek, de számomra akkor még nem volt egyértelmű a tudomásul vétele ennek. A másik problémát a bevásárolt doboz tojás, babkonzerv és melegszendvics alapanyagok ehető formába történő hozása jelentette, ugyanis kiderült, hogy a szobákban nincsen semmilyen főzési lehetőség és edények sem ehhez és folyósonként sem áll fent ez a lehetőség (ahol én voltam koleszos, ott volt egy konyha emeletenként, erre számítottam nagyjából itt is). Kénytelen voltam tudomásul venni a helyzetet, a néni felkísért a szobámba, ami teljesen meg is felelt az igényeimnek (előljáróban: a másik két éjszakát is ebben a szobában töltöttem, szerencsére): wc, fürdő, nagyobb szoba 3 ágygal, asztal két székkal, jó nagy városra néző ablak és egy erkély. A fűtés is szerencsére jól működött, az átázott bakancsom miatt ez fontos volt.

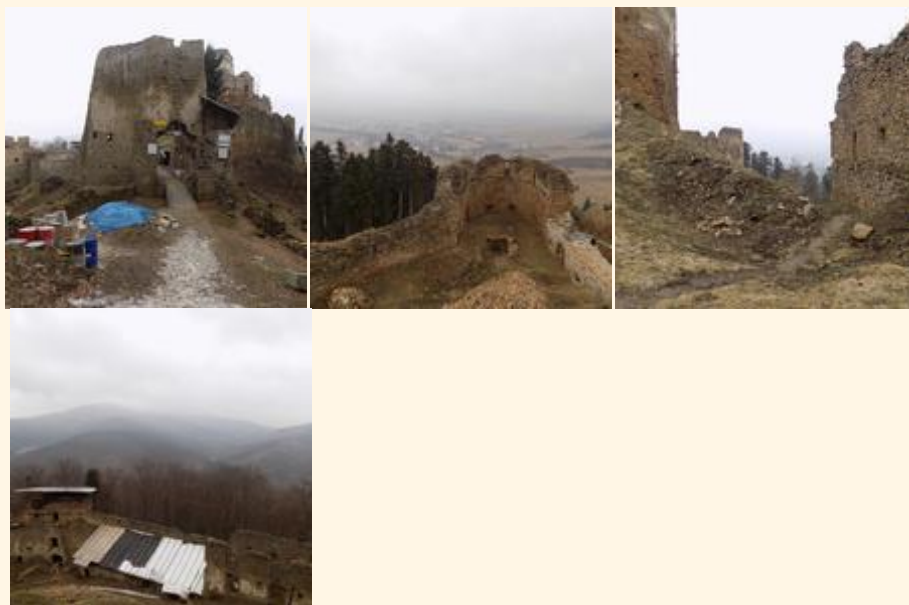
14. szobám a bártfai kollégiumban

Miután lecuccoltam, gondoltam leviszem a néninek a doboz tojást, amivel ebben a formában semmit nem tudtam kezdeni, magammal vinni sem tudtam volna másnap, jobb ötletem nem volt, minthogy neki adom. Leérve a földszintre a kezébe adtam, értetlenül nézegette a dobozt, majd látható szervezkedésbe kezdődött és

intett, hogy menjek vele. Feljebb mentünk és egy-egy emeleten benéztünk egy-egy szobába, végül a harmadik ilyenél sikeresen meg lett amit akartam: egy lábos és egy rezsó. A lelkemre kötötte a néni, hogy kapcsoljam le a rezsót miután végeztem és a lámpát is kapcsoljam le. Mondtam neki, hogy rendben, de megerősítésképpen a rozsnjóit urát is felküldte, hogy mondja ezt meg nekem magyarul. Nem túl alkalmas a lábos a rántotta sütéséhez, de azzal kellett főznöm ami volt, szó szerint. Nagy nehezen ehettő állagúra sütöttem 5 tojást, a másik 5-t meg megfőztem, és elvittem másnap. A babkonzervet is megmelegítettem, azonban nem volt valami ízletes, néhány kanál után a csatornarendszert gazdagította tovább, pedig utálok ételt kidobni. A melegszendvics alapanyagokból meg részben vacsora, részben reggeli lett. Dolgom végeztével lekapcsoltam a rezsót és a lámpákat, levittem a kulcsot a néninek és megköszöntem a segítségét. Pedig tudta, hogy magyar vagyok és így is segített nekem nem is kicsit és ezt már tapasztaltam máshol is az országban nem is egyszer. Jócskán eltelt az idő, fél 10 körül keveredtem vissza a szobámban. Fürdés után nem sokkal el is tettem magamat másnapra.

SNP: Zboró-Felsővízköz (Zborov-Svidník, 2017. március 12.)

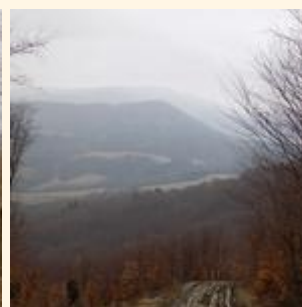
Borús reggelre ébredtem a bártfai András-cika kollégium 206-os szobájában. Mivel bőven korábban ébredtem mint kellett volna, így bőven volt időm reggelizni, összekészülni és kísétálni a vasútállomás szomszédságában lévő buszállomáshoz, ahonnan 8:05-kor indult a buszom Zboró felé. Ezúttal már nem mentem be a faluba, a vár alatt lévő megállónál szálltam le, néhány perc után el is értem a tegnap már látott smerovnik-ot, mely a várhoz vezető sárga jelzés kiindulópontját jelentette. Sétálos kolléga javaslatára nem a falun mentem keresztül (ami egyben a hivatalos útvonal), mely a kisebbség mélyebb bugyrait érinti (értsd: putris gettó), ahol ő előtte már elhaladt és nem ajánlotta. Ehelyett, ezt elkerülve az útról felmentem a várhoz, így egy plusz látványosság került bele az útvonalba és onnan a piros L jelzésen tértem ismét túraútvonalra rá. Az úton átkelve a falu legszélén vezetett a sárga jelzés, ami egy hídon patakot keresztezett. Ezután egy kisebb rét, majd rövid, de annál meredekebb emelkedő következett. Feljebb érve követtem a meredeken emelkedő utat, már a közepén jöttem rá, hogy nem a sárga jelzés, hanem közvetlenül a vár felé tartó jelzetlen út, amelyet Sétálos is követett tavaly nyáron. Így hamar felértem a várhoz, melynek megleptek a méretei, és a magyar példákhoz hasonlóan restaurálás alatt is áll. Egy részét megkerülve értem el a várkaput, a táskámat ledobva mentem fel körbenézni. Hangulatos volt a részben ép, részben romos vár a párás idő viszont nem kedvezett a kilátásnak, azonban az alattam fekvő Zborót (a gettó innen látható volt és egyáltalán nem bántam meg a kihagyását) és az előző nap fő próbatételét, az Esztebneki/ Stecnická Magurát jól lehetett látni.

1. Zborói vár kapuja
2. kilátás Zboró felé
3. Vitányvár hangulat
4. távolban a Magura

Nagyjából fél órát töltöttem a várban és a környékén, majd visszatértem a várkapuhoz (smerovnik) és innentől már a piros L jelzésen haladtam. Lejjebb, kiérve az erdőből, a mezőn volt némi útkeresési anomália, de ezt

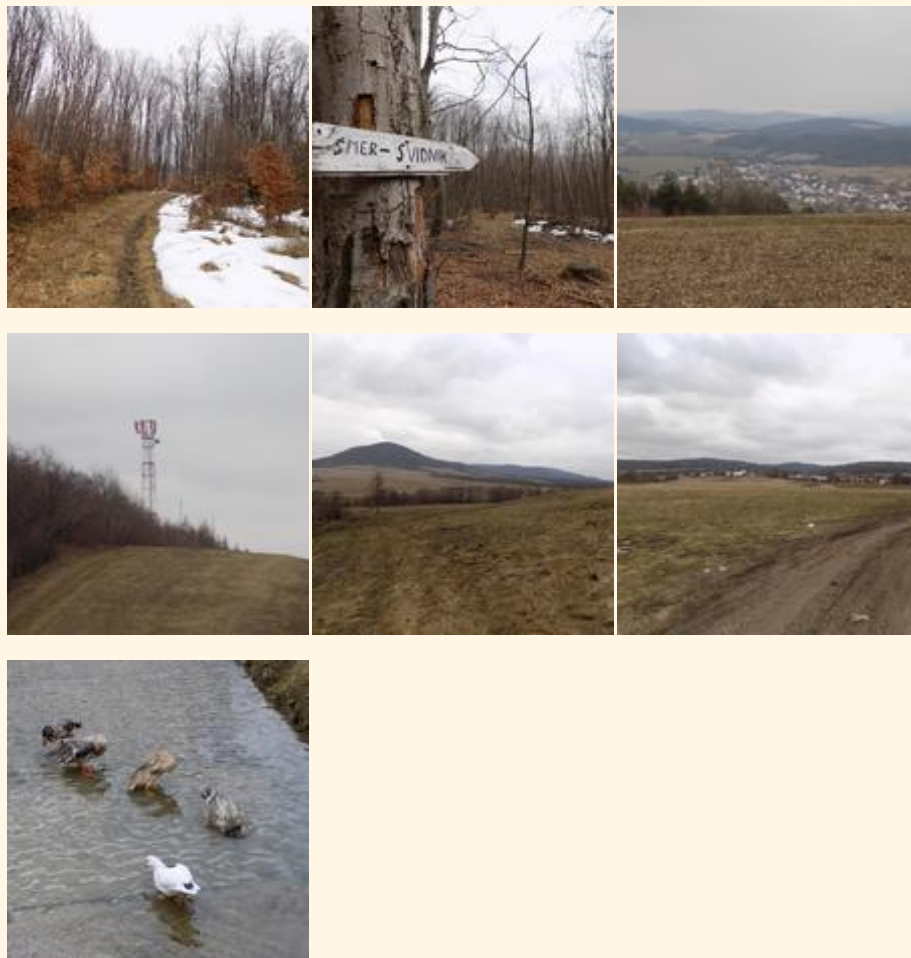
sikerült kiküszöbölni, így a nyílt részt néhány vizenyős füves terület és hófoltok között elhagytam. Ismét az erdőben találtam magamat és nemsokára el is értem a piros jelet (Sedlo pod Hradským nevű smerovnik). Nemsokára egy kisebb susnyásabb rész következett, majd újra mezőkön találtam magamat és el is értem egy kis falucskát mely Endrevágása /Andrejová névre hallgatott. A piros éppen csak érinti a falut, így pár lépés után már a falu vége táblánál is voltam. Érdekességképpen már itt is van cirill betűs (ruszin kisebbségek miatt) településnév tábla a normál karakteres alatt. A kanyargós aszfaltos úton mentem nagyjából egy km-t, érintve egy forrást. A Lipníky nevű smerovnik-nál a jelek élesen jobbra térítettek le az aszfaltos útról egy jókora kaptatón. Megkezdődött a túra legkevésbé érdekes, de annál inkább nehezítésekkel tűzdelt szakasza. Az emelkedő hol szelídebben, hol durvábban de kitartott egy darabig az elhanyagolt úton (fakidőlések, jelzés gondok). Közben az eső is rákezdett és jelzéssel is akadtak bőven problémák az elkövetkező kilométereken. Az út a Kohútov nevű domb oldalában haladt, a nyíltabb részen egy elképesztően sáros úton (innen visszanézve még látszott a Magura). Felérve a gerinc magasságára az út is jól elkavarodott, két különböző párhuzamos úton sikerült megtalálnom az egyik és a másik jelet...egy témában kevésbé jártas illető itt elszórakozhatott volna egy darabig, de nekem a térképet nézve sikerült leküzdenem a kérdést. A út innentől egy gerinc-féleségén haladt egy darabig, hol a ténylegesen legmagasabb pont környékén, hol pedig kisebb magaslatok alatt.

5. Endrevágása vége, cirill betűs táblával
6. kilátás jobb kéz felé az elhanyagolt útról
7. visszafelé nézve a sáros útról a Magura felé
8. tarvágás

Kisebbségi hófoltok között vezetett az utam, egy háromtagú futó társasággal is találkoztam, ők Felsővízközből indultak reggel és velem ellenkező irányban haladtak a piroson. Mondtam nekik, hogy nem valami jó a jelzettség, ők viszont megnyugtattak, hogy innentől már jobb lesz. Jó utat kívántunk egymásnak és elköszöntünk. Mivel Sétáló kolléga mondta, hogy a Spáleny vrch smerovnik-ja (opis text igazoló pont) kicsit később van mint maga a csúcs, így nem is ért váratlanul ez a tény. Innentől pár jelentős esésű lejtő következett, melyeket örültem, hogy nem szemből kellett megmásznom. Közben találkoztam pár fából készült és fára felszögelt útirány jelző deszkával, még akadt belőlük a környéken egy pár darab. Ezek után a Kohútov (ismét, úgy látszik menő ez a szó erre felé, ha dombokat kell elnevezni) 520 méteres magaslatának smerovnik-ja következett, majd tovább lejtett az út a következő falu, Kurimka felé. Az erdő szélén két cross motoros jött szembe, majd pár lépés után kiléptem az erdőről a mezőre (kilátás is volt a környékre) és egy hullámvölgy után értem el a Dlhá hora adótoronyát. Itt megálltam egy kis kajaszünetre és pihenőre, majd tovább mentem beiktatva egy pár lépéses kitérőt egy szépen kivitelezett vadászházhoz. A lejről már látható volt a következő kihívás, a Makovica 655 méteres dombja, ami Kurimka után következett. Visszatért az ösvény az erdőbe és egy-két nyaktörő lejtő után már le is értem a dombcsoport utolsó tagjáról, az adótoronyos Dlhá hora-ról és pár perc után meg is láttam Kiskurima/Kurimka házait. Első benyomásom a faluról az volt, hogy aligha fog mozgalmi plakátokon szerepelni, de házai nagyrészt kulturáltak és rendezettek voltak, tipikusan falusias hangulat

uralkodott közöttük. Átkeltem a Kurimka patak hídján, a patakban kacsák fürödtek, a fotózásom kapcsán sem zavartatták magukat.

9. hófoltok Spáleny vrch előtt
10. útirány jelző deszkatábla
11. kilátás részlete Dlhá hora előtt jobbra, dél felé
12. Dlhá hora az adótoronnyal
13. szemben a Makovica, Kiskurima előtt
14. "kiskacsa fürdik"

Kiérve a főutcára (smerovník) az út jobbra fordult, de én balra tértem, hogy pecsétet szerezzek a füzetembe. Elhaladtam a buszmegállónál, mondanom sem kell, hogy itt nincsen se sűrű, se ütemes menetrend, főleg nem vasárnap délután. Sajnos a pecsétészervi akcióim kudarcba fulladt mert se a helyi kocsmá, se a bolt, se a polgármesteri hivatal nem volt nyitva. Úgy nézett ki, hogy Dobrá Voda után ez a hely is csatlakozni fog azok közé ahol nem sikerült pecsételnem. Azonban a végén minden másképpen alakult. Visszaentem a smerovnik-hoz csináltam igazoló képeket és folytattam az utamat a piroson. Emelkedős úton vezet ki a piros a faluból, azonban az utolsó utcán balra egy mezőgazdasági gépekkel foglalkozó plakátot vettem észre majd mögötte egy nyitott udvart, gondoltam bepróbálkozok. Becsöngettem és az ajtót nyitó hölgynek kézzel-lábbal és minimális szlovák tudásommal előadtam a problémámat. Neki nem volt pecsétje, de telefonált és mondta hogy pár perc múlva eljön egy úr értem kocsival és ad pecsétet. Hát ezen jócskán meglepődtem, hogy ilyen rendesek velem. Úgy is volt ahogyan mondta, mire kikísért vissza az utcára már meg is állt egy idősebb úr a kocsijával. Beszálltam mellé és elvitt vissza a polgármesteri hivatalhoz. Megvártam még bemegy a pecsétért botjára támaszkodva, miután visszatért nyomott egyet a füzetem lapjára és visszavitt oda ahonnan kitértem a főútról a hölgy háza felé. Szépen megköszöntem neki a segítségét, és elcsodálkoztam rajta, hogy milyen rendesek még így az idegenekkel, főleg, hogy az az idegen még magyar is. Sétálással utólag beszéltek, hogy az úr valószínűleg a polgármester vagy más magasabb tisztséget betöltő hivatalnok, ugyanis őt pedig decemberben vendégelte meg miután látta, hogy elesett a jégén és kisebb sérülést szerzett. Visszatérve az útra hamar elhagytam a falut, az emelkedő kitartott még egy darabig, visszanezve szép kilátásban gyönyörködhettem a falu és a környező dombok irányába, szemben velem pedig a Makovica állt, melyet hátulról megkerülve keresett fel a túra. Az

aszfaltról balra ágaztak ki a jelek (kis táblák segítették a letérést) és egy nagyjából 2 kilométeres út következett a soron következő Lazová lúka-ig. Elérve ezt a pontot innen még volt kilátás délnyugati irányba és a távolban még látható volt a Magura tornya.

15. Sétálósához hasonlóan én is jó szívvel hagytam el a falut

16. visszanézve Kiskurimára és a dombokra ahol az elmúlt órákat töltöttem

17. az előző téma Lazová lúka-ról megismételve, jobbra hátul a Magurával

Az út jobbra fordult majd megkezdődött a kaptató a Makovicára. Nem volt vészes az emelkedő, azonban egyszer sikerült elhagyni a jeleket, de aztán újra rájuk találtam és újra megjelentek a hófoltok. Felérve a gerincre (smerovník) tettem egy kis kitérőt a közeli réten fekvő pihenőhelyhez, mely fedett és fedetlen helyen lévő padokból, sütőgető helyből, Szent Flórián emlékműből és egy bivakházból állt. A kis házban megtaláltam a csúcskönyvet, írtam is bele, még láttam Sétálós decemberi bejegyzését is, kommenteltem is rá, lehet a túratársam is hivatkozik majd rám amikor erre jár, vicces lenne ilyen formában egymásra utalgatni itt. Visszatértem a pirosra, eleinte nagyobb összefüggő havas részén kellett magam átverekednem, később szerencsére elfogyott a lábam alól a fehér csapadék. A következő említésre méltó pont a Čierna hora volt, az addig terjedő részt nem részletezném túl, események nélkül telt, néha egy-egy jelzéskeresés törte meg a „csendet”. A Čierna hora 667 méteres (Fekete-hegy, S.J.) magaslata előtt is jutott a hóból, ezzel lassítva a haladást. Felérve a tetőpontra mely egyben a Najvyššie Vrholy Slovenských Pohorí (Szlovákia legmagasabb hegyei) nevű érintőpontos túramozgalom felkeresendő pontja is, egy elég szimpatikus kép fogadott: balra kilátó, jobbra bivakház, mögötte fedett pihenő. Először a Kőris-hegyi stílusú kilátót és kilátást vettem szemügyre, szép kilátás nyílt a környékre a felhős, borult idő ellenére. Lemászva a kilátóból néztem meg közelebből a bivakházat, mivel a kéménye füstölt így feltételeztem van valaki odabent. De miután benyitottam láttam, hogy nincs bent senki, ennek ellenére a kis kandallóban volt parázs (valószínűleg nem rég mentek el előttem), pecsét is volt, így el is követtem pecsételést (hivatalosan opís text lenne), a falra akasztva pedig ott volt a teljes SNP távolság és szint adatainak táblázata. A falat kereszt mellett állatok, táj és az építés fotói díszítették. Nagyon tetszett, hogy egy ilyen fedett és fűthető hely a turisták és túrázók rendelkezésére áll éjjel-nappal ingyen és korlátozás nélkül, ilyesmire nem sok magyar példát tudok felhozni. Bóklásztam egyet a ház körül tűzifa után, mivel én is hozzá akartam járulni a fűtöttséghez. Kevés eredménnyel jártam, de azt a keveset is rátettem a parázsra és ezek után tovább is indultam.

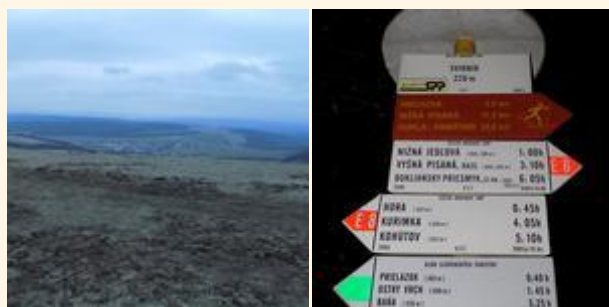

18. Makovica rétje a Szent Flórián emlékművel

19. Makovica-Cierna hora között fenyves szélén, a Makovické sedlo smerovník-nál

20.-24. Cierna hora, kilátás részlete és a bivakház belülről

A hófoltokból még jutott néhány az elnyújtott lejtőre, de ezek már nem voltak különösebben zavaróak, közben már erősen szürkülni kezdett, kerekén 18 órára értem az Ostrý vrch kilátópontjára. Déli irányban volt kilátás, nem bántam volna ha kicsivel előbb érek oda több fényben. Az út innen élesen balra tért, majd némi kacskaringózás után egy Hora nevű pontot érintve közeledett a túra aznapi végállomását jelentő Felsővízköz városa felé. Közben teljesen besötétedett. Hasonló kép fogadott mint az előző napon Bártfa előtt: előttem volt a kivilágított város, azonban ezúttal nem előttem terült el, hanem tőlem balra. Az ösvényből az jelek rátértek egy aszfaltos útra (újabb letérést segítő táblákkal mint Kiskurimánál) és ezen értem be a városba. A jelek a főútra tértek, én jobbra pár lépést tettem és lefotóztam a település tábláját, ez olyan hagyomány nálam, amikor csak van rá mód. Nem sokkal később sikerült megörökítenem a smerovník-ot, konstatáltam, hogy innen a Duklai-hágóig már csak 6 óra 5 perc a szintidő, ez fontos adat volt a másnapi túra tervezéséhez. Pár lépés után főutak találkozásában lévő körforgalom következett (innen már csak 18 km közúton Felsőkomárnok, ahol a lengyel határ van, másnap erre felé mentem), itt hagytam el a pirost és indultam el a szálláshelyemet jelentő Rubin Hotel felé.

25. kilátás dél felé Ostrý vrch-nél

26. Felsővízköz smerovník-ja

Hangulatos sétálóútcán értem el az épületet, a portás láthatóan csak rám várt (tőle kaptam igazoló pecsétet). Itt közölte velem, hogy 20 eurót fogok fizetni 17 helyett...rákérdeztem a miéltre, erre egy falon lévő táblázatot mutatott amiből az derült ki, hogy több éjszakára 17, egyre meg 20. Nem haltam bele a 3 euró különbözetbe, de a korrektség azt kívánta volna, hogy ha már a honlapon nem is, de legalább email-ben közöljék azt a tényt. De legalább wifi volt. Felkísért a szobámba, a sötét folyosókból ítélve vagy én voltam az egyetlen vendég, vagy ha volt is más akkor erősen elbűjt. Belépve a szobába, balra kis fürdőszoba nyílt, egyenesen pedig egy 3 ágygal rendelkező elég kis méretű szoba fogadott. A portás magamra hagyott, én megkezdtem a kipakolást. A radiátorra rátettem a kezem és meglepően hidegnek találtam, ami a bakancsom szárítása szempontjából nem volt üdvös. Feltekertem a szabályzót és folytattam a kipakolást. Kis idő múlva ellenőriztem, de a radiátor hőmérséklete mit sem változott. Ezt nem hagytam szó nélkül, lementem a portáshoz és közöltem a tényt, erre ő egy elektromos hőszűrőt adott át. Mondom magamban nekem jó így is, de azt egy cseppet cikinek találtam, hogy 20 euróért nincs fűtés és ezzel kell bohóckodni, de mondom egy éjszakát kibírok így. Akkor még nem sejtettem hogy ennél is van lejjebb: vacsora után gondoltam megfürdök jó meleg vízben a zuhanyzóban, azonban ez sem sikerült, mert a zuhanyrózsa és a gégecső csatlakozásánál folyt kifelé a víz amikor a magasba emeltem. Éppen csak minimálisan sikerült megmosnom magamat, a hajmosásról le is mondtam. Erre azért már rendesen dühös lettem, mert mondanom sem kell nem ezt vártam a (megemelt) pénzemért. Később még a hőszűrő is meghibásodott, de szerencsére a bakancsom használható mértékben megszáradt reggelre. A tervezett időn bőven túl, 22 óra után tudtam csak elaludni.

SNP: Felsővízköz - Duklai-hágó, (Svidník-Dukliansky priesmyk, 2017. március 13.)

Kialvatlan állapotomban szólalt meg az ébresztő 5 óra magasságában a Svidník-i Rubín Hotelben. Összekészülődtem és hamarosan el is hagytam a feledhető szálláshelyet. Szürkületből normál fényerőre váltott napkelte kezdetén indultam el, ezúttal is borús időben, mely ismét kitartott egész nap. Erre a napra 26 km távolság jutott amely a túra keleti végpontjáig, a Duklai hágóig volt hátra. Visszatértem az körforgalomhoz, ahol az előző nap elhagytam a jeleket, eleinte a 77-es út mellett mentem, bal kézre egy kollégium állt, több mint valószínű, hogy itt is jobb helyem lett volna, de sajnos a két városi kolesz sem tudott fogadni. A jelek egy nagyobb emlékműnél jobbra tértek le, majd el is hagytam a várost. Emelkedős úton mentem, visszafelé nézve még látható volt az előző napi túra utolsó szakasza a Cierna hora felől. Kisvártatva aszfaltúthoz érkeztem, ezen mentem egy kisebb adótoronyig, majd balra erdőben folytattam az utamat, amely részben egy erdei tanösvényen haladt. Lendületesen haladtam, így a szintidő előtt érkeztem le az erdőből egy másik aszfaltos útra, amelyen csekély távolságot megtéve érkeztem egy kisebb horgásztó mellé, majd az első faluba Alsófenyvesre/Nizná Jed'lová. A település névtáblája (itt is volt cirill betűs tábla természetesen) után jobbra egy forrásnál lecseréltem a csapvizemet forrásvízre. Az egyszerű, nem túl sok lelket számláló faluban nem sokat haladt a túra, egy patak hídja után (buszmegálló, smerovník), rögtön jobbra fordult egy ház kerítése és a patak közötti betonlapos úton. Mielőtt letértem volna láttam két ortodox stílusú kis templomot, utólag már sajnálom, hogy nem mentem közelebb ezekhez a magyar szemmel szokatlan templomokhoz. A betonlapos út nem sokáig tartott, egy necces átkelés következett a patakon, a felhalmozódott hordalékon keresztül. A túloldalon egy elég saras úton átkelve a jelek egy patak melletti dzsindzsás részre vezettek, majd felszívódtak. A térkép alapján mentem tovább a patak kis völgyének szomszédságában fekvő szántóföld szélén. Amikor a fás-bokros rész elkanyarodott a számomra jó irányból akkor a szántóföldön mentem tovább, szerencsére nem volt komolyabban felázva, így tudtam haladni. Elérve a szántó végét egy földúthoz értem el, ami mögött egy töltésen repülőtér kifutópálya feküdt. A hosszú aszfaltcsík mellett bőven volt hely a gyaloglásra, kerítés sem volt, csak néhány figyelmeztető tábla és félbevágott és befestett hordó jelezte a terület határát. Az Alsófenyves melletti 5-600 méteres dombok tetejénél ködfoltok strázsáltak, ugyanez volt a helyzet a távolabbi magaslatoknál is.

1. emlékmű Felsővízköz szélén
2. forrás Alsófenyvesnél
3. visszanezve Alsófenyvesre
4. repülőtér területének vége

A kifutópálya után erdőben folytattam az utamat, még mindig jelek nélkül. Nem tudom merre ment itt a kijelölt útvonal, de a végén sikerült kicsivel arrébb megtalálni a jeleket, és a erdőből kiérve (Hrickova nevű smerovník), egy nyitott mezőn mentem tovább, ahonnan nemsokára láthatóvá is váltak a következő falu, Kapisó/Kapisová házai. A településre jócskán lejtő betonlapos út vezetett le. Az egyik ház előtt állt egy sárga kombi Zsiguli, mely gyerekkoromat idézte fel, amikor még sok ilyen láttam itthon is. A főúttal közel párhuzamosan patak folyt, de mielőtt ide mentem volna, jobbra tértem le a polgármesteri hivatal épületéhez. A hivatalban a hétfő reggel

ellenére sem találtam senkit, így az épületben működő kis posta ablakánál kértem és kaptam igazolópecsétet. Átkelve a patakhídon a főúton északi irányban mentem tovább, innentől 7 km aszfalt következett Felsőhímesig. Nemsokára kiértem a településről, egy gazdasági teleppel szemközt két tankra lettem figyelmes (talán orosz T34-esek, de nem vagyok jártas a témában) az út mellett. Kicsivel később több tankkal is találkoztam, az itteni második világháborús harci cselekmények emlékére maradtak itt meg mementónak. Az úton két elágazás következett, majd immáron még kisebb autóforgalom mellett folytathattam az utamat tovább észak felé. Balra a dombtetőn még egy tank állt, mögötte északi irányba még másik kettő, de azok nem pont a domb tetején, innen pedig ha az ember szeme lejjebb vonult az út felé akkor lehetett látni még legalább kettőt. Érdekes volt ennyi néhai haditechnikát látni, így legalább nem merül feledésbe ez a kegyetlen időszak.

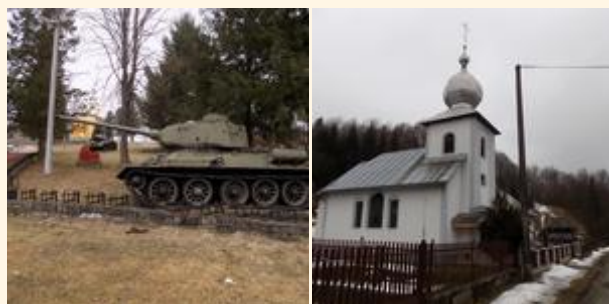
5. Kapisó a láthatáron

6. bő víző patak Kapisón

7. tankok Kapisó határában

8. egy tank a dombtetőn, egy meg tőle jobbra, eléggé szokatlan látvány szerencsére

Ismét átkelve egy patakhídon, balra az immáron névvel is rendelkező Údolie smrti nevű vadregényes tankos emlékparkba lehetett eljutni, jobb kézre pedig még egy tank állt az út tőszomszédságában. Innen még nagyjából fél órási út után érkeztem meg a következő kis faluba, Alsóhímesre/Nižná Pisaná. A normál és cirill betűs település névtábláktól nagyjából 100 méterre bal oldalon smerovnik állt, amely egyben elágazás is volt a jobbra letérő kék jelzésnek. Biztosra mentem, dátumos igazolóképeket készítettem a smerovnik-nál, arra az esetre ha nem tudnék pecsételni a faluban, ez sajnos be is következett. Feljebb érve a hosszúka faluban, a központnak aligha nevezhető S kanyarnál fekvő polgármesteri hivatalnál próbálkoztam először, sikertelenül. Ezek után a Sétálás által javasolt paplakhoz mentem, zárt ajtókat találtam, a bolt csak kedden van nyitva 17-18 óra, és szombaton 8-10 óra között, mivel egyik időpont sem stimmel, így ez sem volt megoldás. Felmentem a templomhoz, ott sem találtam senkit, visszafele szemügyre vettem az út és a templom között lévő emlékműnél álló két tankot. Mivel több ötletem nem volt így mentem tovább, az S kanyar az útból kiágazott jobbra egy kis utcácska, itt is volt egy kisebb templom, természetesen itt is zárt ajtókkal találtam magam szemben. Beletörődve a pecsét hiányába hagytam el az amúgy szép környezetben fekvő falut.

9. templom mögötti kis emlékpark Alsóhímesen

10. Alsóhímes másik temploma

Eddig két helyről nem sikerült pecsétet szerezni, nem érzem ezt annyira tragikus aránynak. Innen még 2 km aszfalt volt hátra a következő faluig, Felsőhímesig/Vyšná Pisaná. A falu előtti keresztnél kicsit megpihentem, majd mentem is tovább. A településre beérve néhány lépés után következett is a smerovnik, jobbra léptem le az aszfaltról és ismét átkelve a patakon egy ház kerítését megkerülve hagytam el a falut. Saras és hófoltos emelkedős keréknyomon haladtam a következő magaslatig, ahol egy Pod Javorím nevű smerovnik-féleség állt, de az általánostól eltérő információtartalommal, itt ismét egy kék jelzés ágazott ki. Egy domb oldalában vezető mezős rész következett, majd erdőben haladó lejtős szakaszon trappoltam végig ismét egy tisztást elérve.

11. az út Felsőhímes előtt

12. visszanézve Felsőhímes irányába

13. Felsőhímes-Kismedvés között a mezei rész, Gömörszőlős környékére emlékeztet

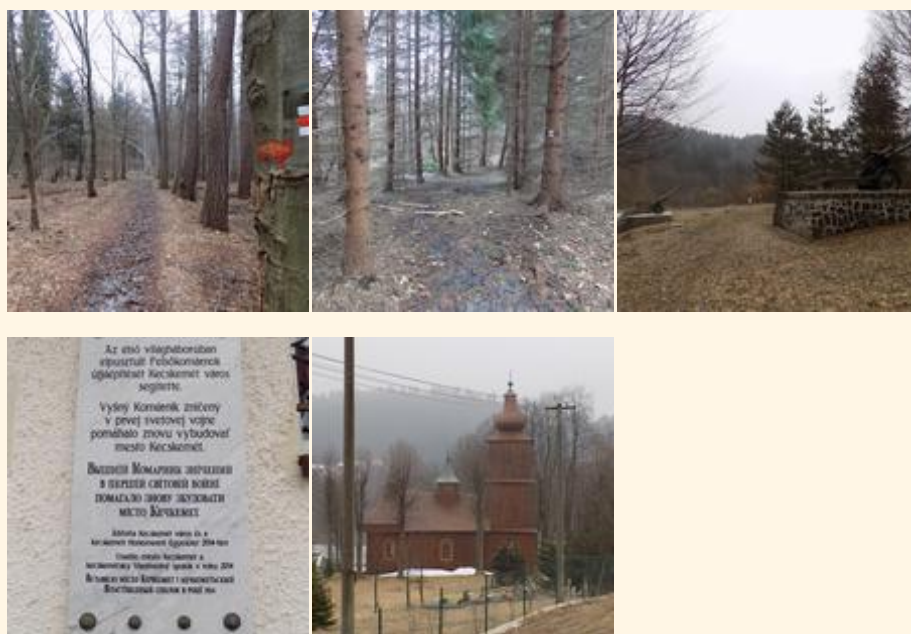
Magasfeszültségű távvezeték alatt keltem át és ismét aszfalt került a lábaim alá a következő településig, Kismedvésig/Medvedie. Az út mellett bő vízhozamú patak csobogott, a házak is és a falu fekvése is tetszett. Kisvártatva el is értem az aktuális smerovnik-ot, már ezelőtt is, de itt is megnyugtató időadat volt feltüntetve a Duklai hágóig, ez fontos szempont volt, mivel a hágónál lévő határponttól elég ritkán indulnak buszok, ezek közül is a 14:10-kor indulót kellett elcsípniem. Visszatérve Medvedie-be, a smerovnik-nál elhagytam egy kis időre a pirosat és pecsét után néztem. Nem értem miért erőltetik az ilyen kis lélekszámú falvakban a pecsételést így a túra végénél, sok közbenső ponton elég az opís text is, itt azonban ezt az opciót nem írja a füzet. Végigmentem a falu főutcáján (éppen mobil húsbolt érkezett, gondolom normális bolt nincs is a faluban), egyszerű de takaros házak között, középen az út mellett csobogott a patak. A település északi végénél a polgármesteri hivatal természetesen itt is zárva volt és az útközben látott két templomnál (ezek közül az egyik ortodox fatemplom) sem látszott semmi mozgás, csupán az egyik háznál beszélgető két idősebb bácsi bámult engem ahogy fényképezőgéppemmel róttam az utcát. A polgármesteri hivatal után egy sípályával kapcsolatos plakátot láttam meg, így nekem is maradt a Sétálós kolléga által már korábban feltárt verzió: pecsételés a falu határában lévő wellness panzióban. Méltatlankodva vettem tudomásul ezt a kényszerű kitérőt, de jobb ötletem nekem sem volt, a mobil húsboltos aligha tudott volna használható pecsétlenyomatot adni. Elhagyva északi irányba a falut jobb kézre a pataknak egy hordalékkal telt medenceszerű területéről volt egy kis vízesése a lejjebb fekvő folytatása felé. A nagy faházban működő panzió már látótávolságban volt, az útról egy kis emelkedős letérőn át el is értem. Az udvaron ténykedő idősebb úrral szóba elegyedtem, látszólag nem először találkozott már turistákkal, meg is értette egyből a kérésemet és szólt egy rendkívül csinos szőke hajú hölgynek aki nyomta is a pecsétet a füzetem lapjára. Még váltottunk néhány szót, majd kezet fogva távoztam és visszatértem a faluba a smerovnik-hoz ahol a piroson folytattam az utat.

14.-17. Kismedvés: templomok, kis vízesés, patak a falu közepén

Egy kis temető mellett hamar kivezettek a jelek a faluból, majd az erdő határában sorompó állt és figyelmeztető tábla, hogy kamerával megfigyelt területre érkeztem. Furcsáltam ezt a szöveget és tudtommal a napeletem leszámítva nincsen módszer az ilyen készülékek természetes megtáplálására, de hát ők tudják. Balos kanyar előtti kivágott fatörzsön pihentem egy kicsit, majd balra fordultam a még mindig egész jó minőségű úton. Ez nem tartott sokáig, ugyanis az út saras farakodóba torkollott. Itt sikerült egy úttévesztést produkálnom, de hamar korrigáltam. Hófoltok, néhány kidőlt fa és a hóolvadás miatt saras keréknyomokon vezetett az utam az elkövetkező bő 2-2,5 km-en. Egyik fordulónál egy kis faház állt a letéréstől nem messze, látszólag minden komfort nélkül. Innen lefelé vezetett az út egy aszfaltozott útig. Itt a jelzések egy kis patak hídjánál ösvényre vittek és megkezdődött az utolsó komolyabb kaptató. Az ösvény pár lépés után egy erősen kimosódott útra tért rá, ez a fenyves szélén vezető rész tetszetős volt. Felértem egy magaslatra, innen már lefelé vezetett az út, egyre közelebb hallatszottak a gépjárművek hangjai a völgyben fekvő, Lengyelország felé vezető út felől. Az ösvény fenyők és nyírfák között érte el a Pod Zvezlom nevű pontot ahol tarack lövegek álltak, szinten az 1944-es hadi események emlékére. Innen aszfaltos úton mentem tovább a főúthoz közel. Nemsokára a letérési lehetőség volt az aznapi utolsó érintett falu, Felsőkomárnok/Vyšný Komárnik felé, én ezt az utat választottam, így egy kis időre elhagytam a pirost. Nem sokat kellett várnom a faluba érkezéshez, egyszerű házak jellemezték az út környezetét, látható volt a szép fatemplom is. Hamar elértem a kocsmát és a polgármesteri hivatalt rejtő épületet (érdekességképpen: magyar-szlovák-országi nyelvű emléktábla volt az épület falán!), azonban pecsételni nyitva tartás hiányában itt sem tudtam, bosszankodva vettem tudomásul, hogy akkor úgy látszott ezen a napon két helyről nem lesz pecsét.

18.-19. Kismedvés-Pod Zvezlom között

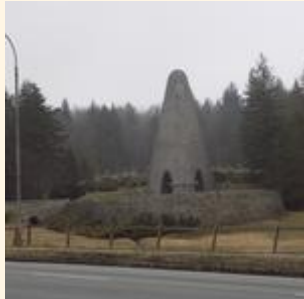
20. Pod Zvezlom, tarackokkal

21. magyar nyelvű szöveggel is rendelkező emléktábla Felsőkomárnokon

22. Felsőkomárnok fatemploma

Igazolóképek készítése után átkeltem a lengyelek felé vezető főúton majd egy kis emelkedő után visszatértem a pirosra, mely a Pod Zvezlom-tól egy csekély mértékben használt aszfaltos úton haladt. Ez az aszfaltos út egy panziónál (szintén zárva) csatlakozott bele a főútba, innentől járdán tudtam tovább menni. Jobb kézre egy

kamionos parkolónál próbálkoztam a pecsételéssel, sikertelenül. Visszatérve az út bal oldalánál lévő járdára, elhaladtam az utolsó tank mellett. A tank után utolsó lehetőségként kínálkozott egy kis bolt, szerencsére itt sikerült Felsőkomárnok feliratú pecsétlenyomatot szerezni, de a Duklai rovat még üres volt. Egy kis emelkedő következett, jobbra létérsi lehetőség nyílt egy emlékparkhoz, ha kicsivel több időm lett volna, ezt jó lett volna közelebbről megnézni, de a 14 óra vészesen közeledni kezdett. Tovább lépkedtem az emelkedős úton, majd az út bukkanója előtt smerovnik-ra lettem figyelmes, először azt hittem, hogy a Dukla, pamätník nevű áll itt, de nem: Dukliansky priesmyk volt a viharvert tábla szövege.

23. jobbra az emlékpark

24.-25. az utolsó SNP smerovnik és mellette az E8 hosszútávú vándorút táblája

Hát akkor ide is elértem, a Szlovák Nemzeti Felkelés Hőseinek (röviden: Hősök) Útjának utolsó smerovnik-jához, mely egyben a túra keleti végpontját jelenti, innen balra és jobbra a határsávban haladnak tovább a piros jelek, immáron a Kárpár Koszorú részeként (az SNP Kis-Kárpátok környéki része Csehországig le is fedi a Koszorú útvonalát). Bevallom kicsit csalódott voltam, nagyobb durranásra számítottam. Jobbra a kis buszfordulóban leellenőriztem a menetrendet, még volt egy bő 20 percem a Duklai pecsétet beszerezni, erre a lengyel oldalon működő helyek adtak lehetőséget.

26. a piros jelek folytatása keleti irányba

27. a piros jelek folytatása nyugati irányba, mindkét irány már a Kárpát Koszorú része

Átkelve a határon lefotózkodtam a lengyel sas címerrel, majd a nem sokkal messzebb lévő vendéglőben próbálkoztam a pecsétszerzéssel. A fiatal pultos csaj értetlenkedve nézte a füzetem lapját, én meg azt nem értettem ő mit nem ért. Nekiállt magyarázni, hogy merre van Svidník...ekkor bekapcsolódott a beszélgetésbe egy, az egyik asztalnál lévő társaságból felkelt és rendelését leadó srác, akinek persze az első kérdései között szerepelt a honnan jöttem kérdés. Pillanatok alatt jócskán mérges lettem erre az értetlenkedésre és időhúzásra, mert már 13:57-et mutatott az óra. Felkaptam a füzetem lapját és egy „Thank you” kíséretében elhagytam a helyet (később gondolkodtam rajta, hogy remélem nem „Fuck you”-nak értették). Az idő egyre sürgetett, az út túloldalán lévő 100 forintos jellegű boltban nem tudtak pecsétet adni, így ismét átkeltem a vendéglő oldalára, de a pénzváltónál a sort már nem lett volna idő kivárni. Utolsó lehetőségként visszafutottam a túloldalra és az ott lévő pénzváltónál próbálkoztam, ezúttal már sikeresen. A hölgy mondta, hogy neki csak lengyel Barwinek (közigazgatásilag a határ oda tartozik) feliratú pecsétje van, mondtam, hogy nekem megfelel az is. Sikeresen pontot téve az igazolási procedura végére sietősen a határ túloldalán lévő buszfordulóhoz igyekeztem, ahol már bent állt a busz.

28. lengyel sas címer

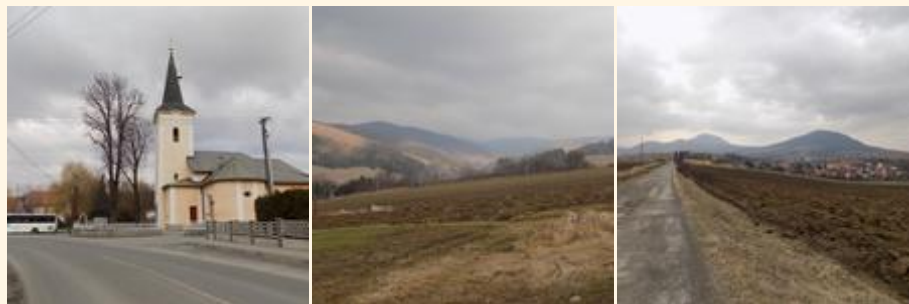
29. Duklai hágó, államhatár

Egyetlen utasként felszállva kértem jegyet Svidník-ig. Szokásosan szándékosan késve indultunk el, de így is bőven időben érkezünk vissza az túráim reggeli kiindulási pontjára, ahol volt egy szűk óra várakozásom a bártfai buszig. Időközben Sétalóستól nem kaptam megnyugtató híreket, ugyanis előző nap arra kértem meg, hogy érdeklődjön a bártfai koleszban a szállásom felől, nehogy lyukra fussak, de sajnos nem volt angolul beszélő kollégájuk a vonal közelében, annyit sikerült elérnie, hogy mondta a nevemet és a problem szót a telefonban és azt mondták neki, hogy no problem. A sikeres végkifejletben bizakodva szálltam fel a kihasznált utasterhelésű buszra amely a főúton pár települést és Zborót érintve Bártfáig vitt. A kollégiumba belépve megnyugodtam, ugyanis az első napon a rozsnói úr segítségével sikeresen rögzítették a plusz két éjszaka foglalásomat, amit ki is fizettem. Örömmel vettem tudomásul, hogy ugyanazt a szobát kaptam meg amit tegnapelőtt reggel elhagytam. Felsietve a más ismerős szobába egyből a fürdőszoba felé vettem az irányt, majd ledőltem pihenni. Később elmentem vásárolni, majd vacsora után ismét lefeküdtem és hamar nyugovóra is tértem, mert ki akartam magam pihenni a másnapi 33 km-es Csergő felé történő megmérettetés előtt.

SNP: Ternye-Bártfa, (Terňa-Bardejov, 2017. március 14.)

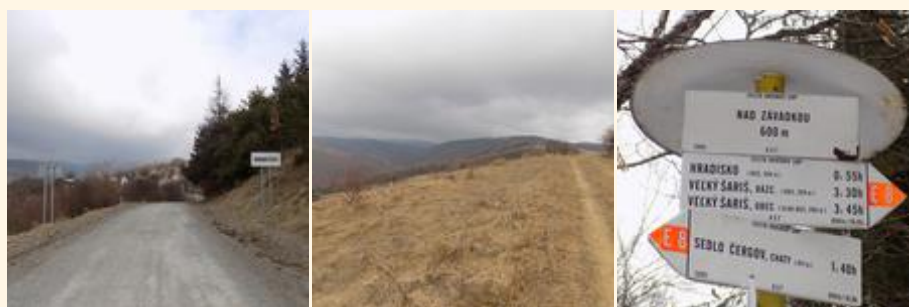
Az előző napi korai lefekvésnek köszönhetően viszonylag kipihentem ébredtem a bártfai kollégiumi szobában. Az állomásról 6:08-kor induló vonatot választottam, amellyel 6:47-re értem Deméte faluba (Demjata obec), ahonnan a 7:35-kor Ternyére induló buszt néztem ki, ez volt a tervem a másnapi befejező túrára eljutáshoz is. Mivel közel egy órában volt a faluban, így elsétálgattam, nézelődtem egy sort, majd negyed 8 felé beültem a megálló váróbdéjába. Itt is leellenőriztem az otthon kikeresett időadatot, stimmelt. Ez volt az egyetlen busz ebbe az irányba, szóval nagy választék nem volt Telt múlt az idő, zenét hallgatva vártam a buszt. Kicsit gyanús volt, hogy már elmúlt az indulási idő és még sehol semmi és senki. Jó húsz perc késéssel befutott egy busz Bártfa felől (a 7:35-ös járat helyből indult volna, ami alából furcsáltam), amelyre már vártak nagyjából tucatnyian. Utolsóként felszállva a sofőrtől tudtam meg, hogy ő nem Ternye felé megy...akkor szembesültem azzal, hogy a busz nem is fog jönni. Kimaradt-e vagy más okból nem közlekedett le (a menetrendi keresőben dátumra pontosan kerestem rá, tehát nem ilyen amatőr hiba történt) az már rejtély marad. Gyors improvizálás következett, kissé zavarban voltam a helyzetem miatt amiben önhibámon kívül kerültem, de kénytelen voltam lépni valamit, mert az idő vésszesen fogyott és az aznapi 33 km teljesítéséből még 0-n állt a mutató. A buszmegállónál lévő bolt előtt álló két autó egyike mellett álló férfihoz léptem oda és néhány szóval közöltem a helyzetemet. Mondta, hogy várjak, a boltból kijöttek még ketten a vásárlás után, egyikük, egy velem nagyjából egykorú srác tudott angolul, így hamar meg is beszéltek, hogy tesznek egy kis kitérőt a kedvemért és elvisznek Ternyéig. Nagyon megörültem ennek, így pillanatokon belül már úton voltunk így négyesben a túráim kiindulási pontja felé. Nem egy nagy távolság, nagyjából 7 km, 3 kis létszámú falut érintve, de nem akartam további 7 km-rel nyújtani a túrát, mind fizikailag mind időben eléggé aggályos lett volna. Váltottunk pár szót menet közben, szerintem munkába mentek, de belefért nekik ez a kis plusz út. Nagyjából 10 perces út után raktak ki Ternyén a templom előtt, pénzt nem fogadtak el. Megköszöntem nekik a számomra igen jelentős segítséget, majd egyből mentem pecsételési lehetőség után nézni. Átkelve a patakon (smerovnik) érkeztem a kocsma-bolt páros épületéhez, a kocsma azonban zárva volt, a boltban pedig jó páran álltak sorban és kis esélyt láttam a pénztári pecsételésre, így az épülettel majdnem szemben lévő postahivatalba mentem be. A csinos ügyintéző hölgy folyékony angol beszéd (!) mellett (amire nem is számítottam itt) ütötte be a pecsétet a füzetem lapjára. Pecsételés után visszatértem a smerovnik-hoz és immáron a piroson kezdtem meg a túrát Bártfa felé. Elhaladtam a templom előtt ahol nem sokkal ezelőtt kiszálltam a kocsiból, majd egy emelkedő és egy elágazás balos kanyarja után el is hagytam a települést. Közben végig a reggeli buszos (nem) történésre gondoltam és

agyaltam rajta, hogy a másnapot, hogy tudom átszervezni. Sikerült is megoldást találni rá, de erről majd később, a következő napi beszámolóban teszek említést.

1. Ternye, templom
2. A Csergő tömbje távolabbról
3. visszanézve Ternye felé, a jobb oldali magaslat a Lysá stráž

Rossz minőségű enyhébben emelkedő aszfaltos úton mentem a Ternyéhez tartozó kis Hradisko falu felé, előttem a Csergő tömbje kezdett kibontakozni. Visszanézve a településre jól látszott a Lysá Stráž (ide kitérőt terveztem másnapra) hangsúlyos magaslata pár további társával együtt. Jobbra volt egy kis kilátás a kocsival az imént érintett falvak felé keleti irányba, majd egy erdős, szögletes S kanyaros rész után is kitartott az emelkedő, jobbra egy domb tetején szép kis templom állt, amely már Hradisko-hoz tartozott. Átbukva a dombon lejtő következett és meg is érkeztem a kis T alakú faluba. A T elágazásban volt a „központ” a buszmegállóval és a smerovnik-al. Az utamat nagyjából egyenes folytatva hamar el is hagytam a kis házakat, immáron újból emelkedve, majd nyitott dombos terep következett, ahol jutott némi szél is. Közben kezdett egyre közelebb kirajzolódni a szelíd, laposabb hegyes terep amely felé tartottam, kezdett az idő is lassan elborulni. Nem sokkal feljebb találkoztam egy kutyát sétáltató bácsival akitől megtudtam, hogy már nincsen jelentős hó a Csergő felé (tartottam ettől az erősen lassító és komfortrontó körülménytől) és nincsenek komolyabb emelkedők, inkább hullámszik az út. Igaza volt. Elkészönve tőle folytattam tovább az utamat, a nyitott részekből egyre inkább az erdős terep kezdte átvenni az uralmat. Egy rövidebb meredek kaptatónál még ki-kisütött a nap, de a nap nagy részére a borult idő volt a jellemző. Némi fenyőfás rész, és néhány hófoltos szakasz után érkeztem meg a Nad Závadkou nevű pontra, ahol kiszúrtam, hogy a smerovnik magasság adata nem a valóságnak megfelelő 800 métert mutatja, hanem a téves 600-at. Na de sebjaj, lényeg, hogy már közelebb volt a tetőpont. Innen még egy óra negyven percre datálta a Csergő turistaházát a tábla.

4. Hradisko-ba érkezve
5. út részlete Hradisko után
6. Nad Závadkou, tévesen 600 m megjelöléssel

Havas és hó nélküli szakaszok váltogatták egymást, közben balra kilátás nyílt nyugati irányba a környező domboldalakra. Teljesen havassá váló úton értem el a Zápac nevű piros-kék elágazást, ahonnan már közel volt a Csergő/Čergov sípályája és a turistaház. Leereszkedve egy kis völgybe, az odáig éppen megint hómentes út a sípálya emelkedőjénél ismét jócskán havas volt, de szerencsére meg volt fagyva annyira, hogy a lépteim alatt nem szakadt be. Felérve a sípálya felső körbenéztem a szép erdei környezetben fekvő helyen, sok kis hétvégi ház állt a felvonó közelében. Az egyik házikó külső dobozában (szerintem valamilyen fogyasztásmérő, vagy valamilyen egyéb berendezés volt benne) tetején két darab lengyel dobozos sör volt kirakva, mindkettő bontatlanul. Közelebből megnézve őket kissé koszosak voltak, tehát nem hiszem, hogy véletlenül maradtak kint, ugyanis a házikó elég gondosan be volt zárva, valószínűtlen volt, hogy pont ezek maradtak volna ott. Tehát aki kapja marja alapon kerültek ki véleményem szerint (ha mégsem, akkor bocsi!), lehet, hogy bunkó voltam ezzel, de a nagyobb alkoholtartalmú dobozt kipisszentve ültem le a házikó elé és némi Slovakia márkájú chips

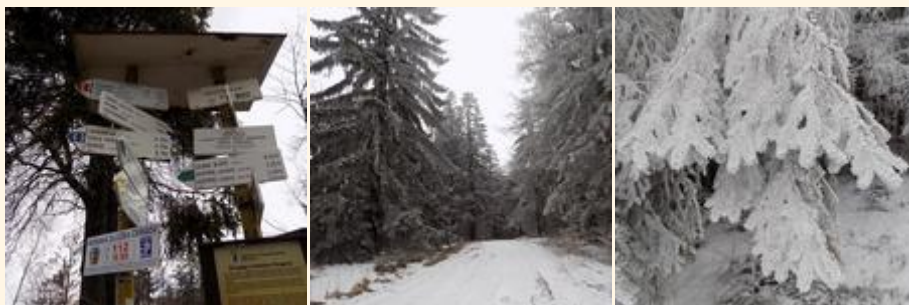
társaságában elfogyasztottam a doboz tartalmát. Nagyon jól esett az a finom lengyel sör és nagyon tetszett az az idill ami úgy körbevett ott akkor, jócskán megszépítette az élményt. Bárki is hagyta kint, ezúton is köszönöm neki!

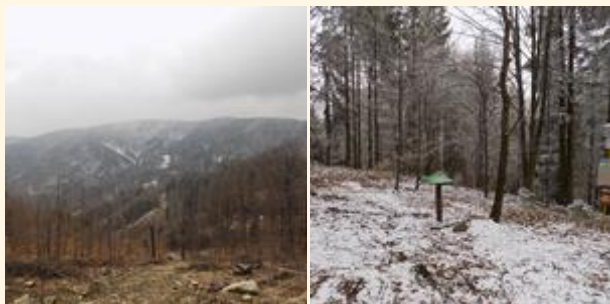

7. Csergő sípálya

8. a felvonó vége utáni házikók, az egyiknél voltak a sörök

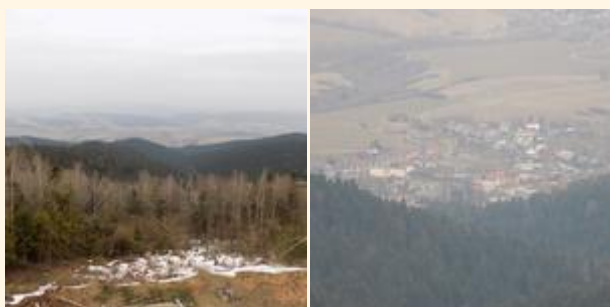
Fél órás ücsörgés után összeszedtem magam és folytattam az utamat. A dombtetőn átbukva érkeztem meg a hétköznapi miatt zárva tartó Csergő turistaházhoz. A ház előtt smerovnik rengeteg állott, az egyik táblácskáról lehangolóan vettem tudomásul, hogy még 7,5 óra a szintidő Bártfáig. Érdeességképpen az E3 hosszútávú vándorút kék jelzés képében itt kapcsolódott be a túrámba (az SNP pár km-t leszámítva végig az E8-on halad) és a két út összefonódva haladt együtt pár kilométer erejéig. A ház környékét elhagyva téliesre fordult az idő és a táj és szép havas, nagyrészt fenyves részekben gyönyörködve érkeztem meg az 1049 méter magas Csergő csúcsához, tettem egy kis kitérőt a kilátóponthoz, de az éppen kisütő nap, meg az amúgy is párás levegő miatt túl messzire nem láttam el, viszont láttam sok szép havas/jeges fenyőfát és fenyvest a közelben és távolabb is. Voltak olyan fenyők amiknek az egyik oldala havas volt, a másik napsütöttebb oldala viszont hómentes volt. Visszatérve a piroshoz, írtam a csúcskönyvbe, Sétálósan kívül volt még a egy magyar bejegyzés a közelmúltban is: egy magyar csoport túrázott arrafelé. Lejtő következett, majd némi hullámlás után, szinte teljesen végig jó arasznyi vastagon havas úton értem el a Chochul'ka 1021 méter magasabb álló smerovnik-ját, ahol az E3 kivált a pirosból és folytatta az útját tovább a Mincsol/Minčol (Najvyššie túra érintőpontja) felé. Idillien havas és ösvényes kis fenyvesen keresztül ereszkedtem le egy völgybe, majd ismét egy hegyoldalban tovább, ahol már szinte alig-alig volt hó. Jobbra egy kis kilátás nyílt a déli irányba fekvő domborzat felé, majd balra fordult az út felfelé a Bukový vrch felé. Ezek után jelentős jelzésbeli bizonytalanság következett, de a gerincet követve végül is sikerült leküzdeni a problémás részt. Jeges fenyőfákkal körbevéve érkeztem meg a Bukový vrch pontjára, a smerovnik csőoszlopára erősített dobozban találtam meg a csúcskönyvet. Helyt kellett adnom Sétálós kolléga bejegyzésének, ugyanis s pontnál egy, a környező magaslatokat nyilakkal mutató tábla állt, teljesen értelmetlenül, ugyanis körben erdő van, kilátás a legminimálisabb formában sincsen. Az útvonal mentén az első ilyen értelmetlen tábla volt amivel találkoztam, a magyar viszonyokhoz (OKT-DDK) viszonyítva jó aránynak számít ami az értelmetlen táblákat illeti.

9. smerovnik kavalkád a Csergő háznál
- 10.-11. télies idilli út és jeges fenyőfaág a Csergő csúcs felé
12. Csergő csúcson
13. tovább Chochul'ka felé
14. hangulatos havas ösvény a fenyőfák között Chochul'ka után közvetlenül
15. kilátópont Bukový vrch előtt
16. Bukový vrch, sokatmondó hegycsúcsos tábla a smerovnik-kal

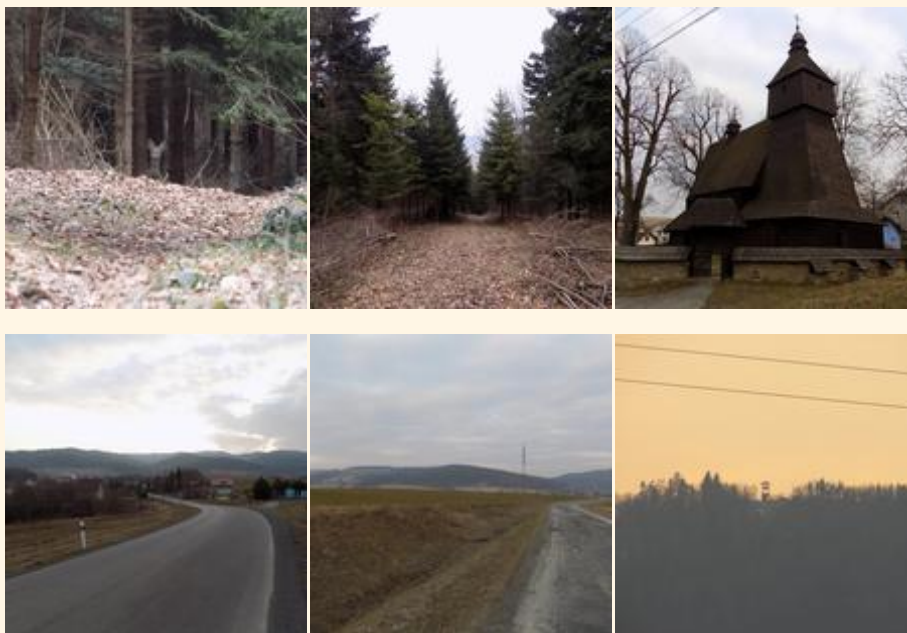
Jelentős lejtéssel hagytam el dombtetőt, szórványosan fenyvesek övezték a már csak néhol foltokban havas utat, a következő pontnál (Soltysova pol'ana) kék jelzés ágazott ki Szekcsőalja/Siba felé. A Csergő csúcs óta tartó elhúzódó holtpontra a következő pontig, a Zsobrákig kitarott, ahová hullámszerű erdei, szinte teljesen hómentes ösvényen keresztül jutottam el. Szép pont volt a Zsobrák/Žobrák a túra során, ugyanis magaslaton, amelyről szép kilátás nyílik keleti és nyugati irányba is, két kilátó állt és mindkettő alsó részében egyben bivakohely is található! Az újabb kilátó tetején két behavazott fotel állt a keleti irányú kilátás felé, nyugati irányba is szép volt a valamivel korlátozottabb kilátás az éppen megint kisütő nap övezte domborzat irányába. Északkeleti irányba távolról kirajzolódott a Magura is, a két nappal ezelőtti megpróbáltatásaim főszereplője. Az újabb kilátó tövében fedett pihenőhely állt asztalokkal és padokkal. A rozogább régi kilátó alsó bivaokrészében volt a csúcskönyv tartója, de sajnos könyv nélkül. A két kilátó között jelentős kilátásbeli különbség nincsen.

17. random üllőke, alkalmasságát teszteltem

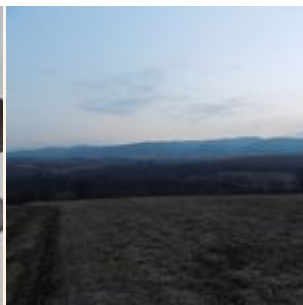
- 18. Zsobrák, kilátói
- 19. az új kilátó bivaak része
- 20. kilárás keleti irányba
- 21. Hervartó az új kilátóból

A kilátók után az út elágazott (smerovnik) kék jelzésen Kiskereszt/Kříže felé lehet eljutni, a piros még ment egy keveset egyenesen északi irányba, majd kálvária stációkkal övezett úton nyaktörő lejtő következett Hervartó/Hervartov felé. Bő fél óras ereszkedés követően érkeztem meg a faluba, itt smerovnik még 2 óra 50 percet jelzett Bártfáig, így már teljesen biztossá vált a sötétben érkezés a városba. A település szép fatemploma védettséget élvez, nem vagyok építészeti szakértő, de nagyon hasonlított a tegnapi felsőkomárnoki, szintén műemlék fatemplomhoz. Lejtős utcán érkeztem meg a kocsmához, ahol az egyik asztalnál ülő vendég férfi segítségével sikerült nem könnyen megértetnem a pultossal, hogy mit is szeretnék. Sikeres pecsételést követően folytattam az „aszfaltozást” ami az elkövetkező pár kilométerre tartott. A főutcán a felújított és elhanyagoltabb házak váltogatták egymást. Elhagyva a falut még párszor vissza-visszanéztem rá, és a mögötte elterülő dombokra, amik mögé lassan de biztosan ereszkedett le a nap. Durván szembe a domboldalban házak látszódtak, hamarosan le is esett, hogy oda tartok, ugyanis már Bártfa külterületének, Mihál'ov-nak a házai látszódtak a távolban.

- 22.-23 őzike és fenyves a nagy lejtő vége felé
- 24. Hervartó fatemploma
- 25. visszanézve Hervartóra és dombokra
- 26. balra a domboldalban Mihál'ov látszik
- 27. Zsobrák kilátói az aszfaltos útról

A látványos Csergő tömböt elhagyva immáron jócskán éreztem, hogy mentem, a talpaim vége a lábujjaim előtt már minden lépésnél fájdalom képében tudatta, hogy nem bánná ha abba hagynám a talpalást, így a túrakedvem finoman fogalmazva sem volt a tetőponton, azonban a befejezés még odébb volt. Aszfaltúton ereszkedés és kanyargás tartott egészen Klusovská Zábava település utáni balos kanyar utáni jobbra letérésig (útirány táblák). Innentől jelentős emelkedő vitt felfele Mihál'ov felé, közben láttam pár őzet is. Egyre feljebb jutva a domboldalban hátrafordulva a nap utolsó fényei látszódtak, így be is iktattam egy tíz perces pihenőt. Mire Mihál'ov-ra beértem már felkapcsolták az utcai lámpákat, az út házak között vezetett nagyjából egy szűk kilométert, majd településrészt elhagyva beleveszttem a sötétségbe.

28. Klusovská Zábava

29. útirány táblák, a 3:35 kicsit sok arra az 1 km-re

30. a nap utolsó fényei

31. Mihál'ov-ra érkezve

Átbukva a dombon lámpám fényében ereszkedtem lefele és egy jó negyed óra múlva elértem a Hotel Bellevue 4 csillagos szállodáját, amellyel kapcsolatban Sétálós figyelmeztetett, hogy a mapy.hiking.sk oldal rossz helyen jelöli: a valóságban nem Mihál'ov-on belül van, hanem már Bártfa felé félúton. Na, de nem megszállni mentem a szállodába, hanem a füzetem ide vonatkozó rovatába bélyegzés miatt. A recepció pultnál nem találtam senkit, csöngetni nem akartam, így a pulthoz kihallatszó beszélgetés irányába mentem. A három tagú társaságból kijött egy készséges úr aki pecsételt a füzetembe, ezt követően megjelent két csinos hölgy is akik angolul érdeklődtek a foglalásom felől, erről ugye szó sem volt, az úr őket is beavatta az ottlétem okáról (amúgy sem éppen úgy voltam öltözve mint aki 4 csillagos szállodába készül). El is köszöntem a kedves személyzettől és folytattam az ereszkedés Bártfa felé. A hotelt elhagyva a piros az aszfaltút kanyarját levágva rövidít, de a sötétben nem sikerült jeleket találnom, bár eléggé adja magát az út, mivel nem tudtam minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy az a helyes út, így maradtam a kicsivel hosszabb, de biztosabb aszfaltos úton. Egy jobbos kanyar után bal kéz irányába csodálhattam meg az esti Bártfát, az úton következő hosszú egyenes végén lévő elágazásnál el is értem a város szélét.

32. Bártfa, végállomás

Ezúttal is bebizonyosodott az alaptézisem, miszerint szinte mindig a túra utolsó méterei a legnehezebbek, amikor már az ember szinte látja a célt, de az mintha egyre nehezebben akarna közeledni. A panelházak tövében fekvő úton haladva váltottam pár szót telefonon Sétálóssal, ő sem tudta hová tenni a reggeli buszos kimaradást. A panelok után emeletes házak vették át a stafétát és a főtér szomszédságában fekvő utcákon át értem el a vasútállomást, ahova ki is néztem egy kicsit, szlovák Bz szerelvény várt az indulásra éppen. Az állomás melletti Billa épp az orrom előtt zárt be, pedig bíztam benne, hogy elkerülhetem a kis kitérőt a Kaufland felé (a talpaim már eléggé fájtak). Vicces módon már nem elsőnek érkeztem meg Bártfára, de a város smerovnik-ját még nem láttam, ezt megkerestem a lakótelep panelházainak tövében, le is fotóztam, majd

megtettem a kitérőt a Kaufland-ba vásárlási célból. Visszatérve a koleszba fürdés, vacsorázás és összepakolás után le is feküdtem a nem kevés kilométer után megpihenni.

SNP: Ternye-Cemjata, (Terna-Cemjata, 2017. március 15.)

Befejező napjához értem az 5 napos márciusi SNP barangolásomnak, így annak rendje módja szerint összepakoltam a kellemes emlékű bártfai szálláshelyemen és a buszállomás felé vettem az irányt. Alapból az előző napi logisztika (Demétéig vonat, onnan busz) lett volna, de a buszos gikszer miatt át kellett variálnom a tervet. Az ingyen vonatozás helyett így maradt a teljesárú jeggyel buszozás Eperjesig (lett volna vonat is, de nem megfelelő időben, és még rágyaloglás is lett volna tehát ezt kilóttam) de így legalább a némi többletköltség (kicsivel több mint 2 euró) mellett nem kellett a csatlakozás miatt (jön-e busz vagy nem) aggódni.

A városi temetőnél szálltam le, sétáltam át a túloldalra és vártam meg a ternyei buszt. Közben elropogtattam a zacskóban magammal hurcolt pattogatott kukoricát (itthon már nagyon ritkán lehet ilyen kapni de a szlovákoknál sem gyakori). Néhány perc késéssel befutott a busz kissé morcos vezetőjével. Ezúttal már megnyugodva ültem le a jegyváltás után, mivel a busz Ternyre tartott (nem úgy mint tegnap), a jó fél órás utat wifi-zéssel töltöttem, majd közel pontosan szálltam le a község/városka központjában. Nem is tétozáztam, nekiindultam a 20 km-es (egészen pontosan 19,8) útnak, amelyhez még pluszban 2x2,1 km kitérőt tettem a Lysá Stráz 696 méteres tetejére.

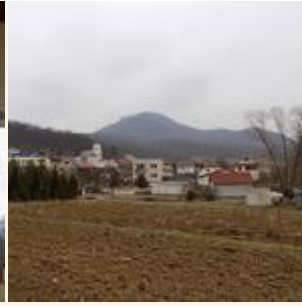
A jelek a patak melletti úton kanyarogtak, ahogy ilyenkor lenni szokott sok kis híddal a vízfolyás fölött. A hangulatos rész hamar végetért, az út elhagyta a települést és szántóföld következett, majd ez patakátkelés/ugrás után újabb szántó. Szemben a Lysá Stráz tömbje egyre közeledett, balra három másik púp volt látható. Balra hevenyészett vadászles, majd a szántók után kiértem a magaslat alatti mezőkre, távolabb őzek legelésztek, közeledtemre természetesen odébbálltak. A mezőn két néhai smerovik oszlopra festett jelek segítettek a haladást és balra távolabb az előtti 3 púptól kissé távolabb 2 másik jelent meg. Kezdett alakulni a kilátás hátam mögötti, északi-északnyugati irányba is Beérve az erdőbe pár lépés után el is érkeztem a piros-sárga jelzés elágazását jelentő smerovnik-hoz (opís text igazolópon), így a tervezett kitérőmet meg is kezdtem felfele. Az ösvény eleinte egyértelmű volt, majd egy forrás környékén némi útkeresés következett. A forrás után nem sokkal az út kivezetett az erdőből, egy ideig az erdő-mező határán ment majd ismét az erdő felé tért egy keréknyomra egy vadászles mögött. Itt viszont eltűntek a jelek, egy jó 20 perces jelzéskeresés következett, Sétalós-t is felhívtam, ő csak annyira emlékezett, hogy volt egy hosszabb szakasz jelek nélkül. Végül rátaláltam a helyes útra, de ennél a pontnál nem éreztem pontosnak a térképet, mert ez az U, majd V alakú kanyar nem volt rajta ábrázolva, valószínűleg a méretarány miatt nem hangsúlyos részlet, de a valóságban nem volt elhanyagolható. A már említett V alakú kanyartól az eddig csak szelíden emelkedő út durván emelkedősbe váltott jó pár száz méter erejéig, az emelkedés szöge csak közvetlenül a csúcs előtti balos kanyarnál enyhült. A csúcson egy átjátszótorony áll, kissé előrébb, egy kis ösvényen érhető el a kilátópon a smerovnik-al. Legfőképpen déli-délkeleti és délnyugati irányba nyílt szép kilátás, így megérte leküzdeni a kaptatót.

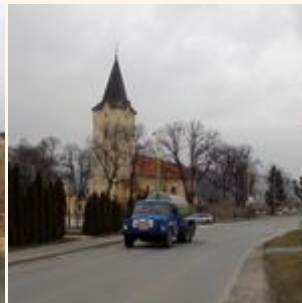
1. Ternye, indulás előtti pillanatok
2. első méterek a patak mellett
3. szántóföldek mentén
4. Lysá Stráz alatt
5. elágazás
6. "20%-os" emelkedő
7. púpok a Lysá Stráz-ról
8. kilátás Nagysáros felé
9. lefelé jövet, Ternye távolról

Kajaszünet következett, majd elindultam visszafele. Eljártam a gondolattal, hogy felmászok a toronyra, ezt semmilyen tárgy nem akadályozta volna meg, de a feltámadó szél és a biztonságérzetem miatt erről hamar letettem. Hamar leértem az elágazáshoz és ezzel le is zárult a túra érdemi és látványosabb része. Az elágazás előtt megtöltöttem az üvegemet forrásvízzel és folytattam az utamat a piroson. Kisebb emelkedéssel jött ki az út a nyeregből, majd egy mezőn vágtam át, látszódott a nagysárosi várhegy 570 méteres dombja, ez volt a másik lehetséges ötletem a kitérésre, de ezt elvettem így győzött a Lysá Stráz, amely már mögöttem magasodott. Ismét beérve az erdőbe (sedlo Stráže nevű pont), lejtő, de egyben kanyargós út vezetett le a közeli Kánás/Kanaš faluba. A falu előtt egy következmények nélküli úttévesztés volt, majd az első házak után a buszfordulónál láttam meg a falu smerovik-ját. Az eperjesi helyi járatok kijárnak idáig, akár csak a szomszédos Nagysárosba, valamint Kissárosba is. A faluban nagyrészt aszfaltos úton haladtam, volt néhány szép ház meg a környező dombok is szép fekvést kölcsönöztek, de amúgy semmi rendkívüli nem volt itt. A néhány méteres patakparti szakaszon leültem egy kicsit kajálni, már két szabadon lévő kutya is megugatott a gumiabroncsokkal „ékesített” patak partján. Ha van valami amit a túrán ki nem állhatok az a szabadon lévő, megugató és közeledő kutya. Persze nyilván egy medve sem lenne jobb, az még csak nem is ugatna. Folytatva az utamat visszafelé nézve hangulatos fotóra adott lehetőséget a falu templomtornya a háttérben lévő dombbal. Amikor már azt hittem a falu vége felé vagyok még akkor is bőven benne voltam, önkéntelenül is megfogalmazódott bennem valamelyik kompetens szlovák „Mtsz-es” tag feltételezett vonzalma a falu iránt, mert ennél hosszabban már nehezen lehetett volna itt vezetni a pirosat. Átkelve a patak közúti hídján még pár száz métert kellett a házak között megtennem, majd egy jó háromnegyed óra után (szünettel együtt) elhagytam a falu vége táblát. Az emelkedős út tetőponján új építésű ház, szintén új buszmegállóval, majd jócskán lejtő úton érkeztem el egy használtautó kereskedés szomszédságában a 68-as főút csomópontjához. Az úton átkelve rögtön a Nagysáros/Vel'ký Šariš tábla fogadott, és jobbra végre egy érdemi létesítményt láttam meg szemem: a nagysárosi Saris sörgyárat. A sörgyár portáján kaptam pecsétet a füzetembe, majd az állomásra tettem egy kis kitérőt (előtte az átjáróban sikerült megcsípnem egy kihaladó Pantográf becenevű villamos motorvonatot, amely már ritkaságnak számít, szinte csak Eperjes környékén fordul már csak elő). Érdekesség, hogy ezen a vasútvonalon alapból csak Héthársig (Lipany) van személyforgalom, a végállomás jelentő Palocsát/Plaveč-et, amely egyben kapcsolat Késmárk felé is, csak a hét meghatározott napjain keresi fel a személyvonat, onnan Lengyelország felé pedig nincsen forgalom.

- 10. érkezés Kánásra
- 11. irány Nagysáros
- 12. kánási falukép
- 13. elhagyva a hosszú falut
- 14. Sörgyár Nagysároson

Nagysáros a fekvése és lakosság összetétele alapján akár Borsodban is lehetne, az utcán és a főtéren is szép számmal láttam a roma lakosság képviselőit, a polgármesteri hivatal környékén főleg sokan voltak, lehet megjött a segély. A már említett főtér előtt egy folyócska hídján keltem át, majd a főtér (polgármesteri hivatal+templom) szélén találtam meg a smerovnik-ot, háttérben látszott a már szintén említett nagysárosi vár.

- 15. Nagysáros állomás felvételi épülete
- 16. Torysa folyócska Nagysáros központjánál
- 17. életkép: nagysárosi templom szippantós Tatra-val

Balos kanyar, majd egyenes következett és az ezt követő jobbos kanyarnál kis kápolna állt bal oldalt az út szélén, a temető szomszédságában. Piros vonallal áthúzott Nagysáros tábla után hepehupás aszfaltos út szélén gyaloglás jött a szomszédos Kissárosig/Malý Šariš, helyeként némi kilátással. Kissáros már falusiasabb jelleget mutatott, a településen áthaladva pár szép házat, a templomot és a patakot tudom felhozni érdemi látnivalónak. Ingerszegény szakasz volt ez az elmúlt napokhoz viszonyítva. A patak hídjánál jobb oldalon található smerovik-nál fordultam a patak melletti utcába, majd az utolsó ház kerítése mellett egy kis hídon léptem át a túlpartra. Szemben egy autópálya hídjá állott, egy főút keresztezése után ez alatt is átkeltem, majd immáron keréknymon folytattam az utamat. Nem sok motivációm volt már erre az utolsó szakaszra, de azzal biztattam magam, hogy már nincs messze a vége. Egy vadászlesen megpihentem, majd a magasfeszültségű távvezetékek alatt áthaladva léptem be az erdőbe.

18. kíssárosi templom

19. út Kíssáros-Cemjata között

Közvetlenül az erdő előtt egy furcsa helyet láttam magam előtt: egy fedett, asztalokkal és padokkal ellátott földszintes lemeztetejű beálló-szerűség, ezzel szemben gumiabroncsok tömkelegével elválasztott szakaszok, és szemetes konténer és fedett szín. Lövések hallatszottak messzebből, vadászat valószínűtlennek látszott hétköznapi délután, hát nem voltam nyugodt, a krimi fantáziám meglódult és csak reméltem, hogy nem a közelben gyilkolásznak valakit, nem akartam volna akaratlanul szemtanú, majd elásott ember sem lenni. Kisvártatva meg is lett a jelenség magyarázata: egy lőtér mellett haladtam el és egy ember kijött céltáblára löni, ennek a hangját hallottam. Ha tudnék szlovákul akkor már az elején tisztában lettem volna ezzel, ugyanis ki volt rakva egy ilyesmire utaló tábla. Kiérve a lőtér völgyéből, balra szeméttelen (micsoda megindító környék), jobbra pedig egy rossz minőségű aszfaltútra tértem rá amely már a Cemjata-ra vezető forgalmas útba torkollott bele. A kereszteződésben néhai sorompó és porta maradványai (lehet katonai terület volt régen). Rátérve a célegyenesre folytattam az utamat a forgalmas út szélén, hamarosan jobb oldalon egy ház állt, majd tanösvény kiindulópont jött egy sorompónál. Az innen már lejtő út nemsokára bal kézre kisebb házcsoporthoz érintett, az elsőnél, egy faháznál éppen a nyitott ajtónál idősebb bácsi mozgott az udvaron és mivel valamilyen vállalkozásnak helyszínének tűnt a ház, így bepróbálkoztam a pecséttel, sikerrel. Megköszönve a fáradságát tovább is álltam. Megmondom őszintén egyáltalán nem bántam, hogy nem kellett már a pecsételéstől újra bemennem az idősek otthonába, ahol februárban futottam egy kört sikertelenül. Szintén baloldalon egy buszváróban lepihentem, mivel délután 4 körül több busz is ment le Eperjesre, így nem kellett sietnem, bő negyed órát ücsörögtem, majd megtettem a maradék minimális távolságot a cél felé. Közvetlenül a végpont előtt jobbra egy kis kocsmába állt az út szélén, mit vesztetek alapon itt is kértem és kaptam is pecsétet a füzetem lapjára. Így már bőven le van igazolva az ott jártam, sőt még a magyar szabályoknak is bőven eleget tesz (megszakításkor 2 pecsét), de a szlovákok nem állnak ennyire mereven a kérdéshez, legyen egy pecsét a helyről és kész. Ha az nincsen akkor marad az opís text vagy a fotó, nagyjából ennyi. A kocsmából kilépve pár lépés után értem oda a végállomást jelentő idősek otthona előtti buszmegállóhoz. Mivel még volt időm tettem egy sétát az otthon területén, megnéztem az immáron jégmentes tavat és a szépen kivitelezett pihenős kiülős pavilont, valamint lefotóztam az 5 napos túráim végpontját jelentő smerovnik-ot.

20.-21. kis tó és pavilon a cemjata-i idősek otthonánál

Visszatérve a buszmegállóba némi kétség fogott el, ugyanis a várakozó emberek mint a helyi buszra szálltak fel és ebben az időfékvésben több busz is áthaladt a megállóhelyen. Átfutott az agyamon, hogy nehogy valami probléma ne jöjjön a kiszemelt busz, de szerencsére rendesen jött a járat, a sofőr morgolódott egy sort, amiért kezébe nyomtam a pontosan kiszámolt viteldíjat aprópénzből, de hát nem lehet mindig minimális számú címlettel fizetni. A városban volt egy kisebb dugó, de még így is várni kellett egy kicsit vonatra. Előre sétáltam és mozdony mögötti kocsifülkének egyikében foglaltam helyet, így egyedül voltam egészen Kassáig. Az állomásépületben lévő Lidl-be beszereztem szokásos sörellátmányomat, és felszálltam a vonatomra, ami pontosan, 18:02-kor gördült ki az állomásról.

SNP: Lajoska ház-Stószfürdő (Chata Lajoška-Štós kúpele, 2017. április 27.-28.)

A DDK befejezése után másfél héttel következő április végi dupla szabadnapot ismét kihasználtam rá, hogy az SNP hátralévő részeinek hosszát csökkentsem. Néhány nappal az indulásom előtt felhívtam az egyik megadott telefonszámon a házat, tudtam hogy jó eséllyel tudok angolul kommunikálni (egyszer már Sétálós beszélt velük még a márciusi 5 napos túráim tervezési fázisában). Így is volt, fiatalos női hang jelentkezett a vonal másik végéről, akivel vegyesen, félig szlovák és félig angol szavakkal megbeszéltük a lényegét.

A logisztika egyszerű volt: szokásos reggeli vonattal Kassa, onnan egy kis sörszomjúság oltás után irány Hilyó (Hylov), onnan fél a kéken a Lajoskához és pihi, ez egy nulladik napnak fogható fel. Másnap viszont korán keléssel indult a nap és a 31 km-re fekvő Stószfürdő volt a cél, ahol a 16:07-kor induló buszt kellett elérnem. Azzal vissza Kassára és némi várakozás után az esti IC-vel vissza a Keletibe. Közepes méretű zsákkal mentem a túrára.

12 óra környékén érkeztem meg a már ismerős hilyói buszmegállóba (kis kitérő és fotózkodás) és indultam útnak a szintén ismerős kék jelzésen a Lajoska felé, ezt az utat a túratársammal télen, hóban már megtettük. Az út nyomvonala nem változott semmit, hó nélkül egész más arcát mutatta a természet és persze több kilátás is volt útközben. Mivel nem siettem, így beletelt bő másfél órába az út, mire megpillantottam a 900 méteren fekvő szálláshelyemet. Az épület előtt meg is ismerkedtem telefonos beszélgetőpartneremmel, az angolul is tudod rövid hajú fiatal lánnyal, aki épp ház bejáratánál lévő faburkolatok anyagát készítette elő. Az épületben is volt még két hölgy, egy középkorú volt a pult környékén, neki fizettem ki a 10 eurós szállásköltséget és egy idősebb néni foglalatzkodott a konyhában. A fiatal lány megmutatta a szobámat, elég egyszerű volt: egy szem izzó a világítás, egy sima és egy emeletes ágy és egy akkor még teljesen hideg radiátor. A kilátás viszont jó volt, a lejtős útra nézett ami egyben az SNP útvonala is volt Kassa felé.

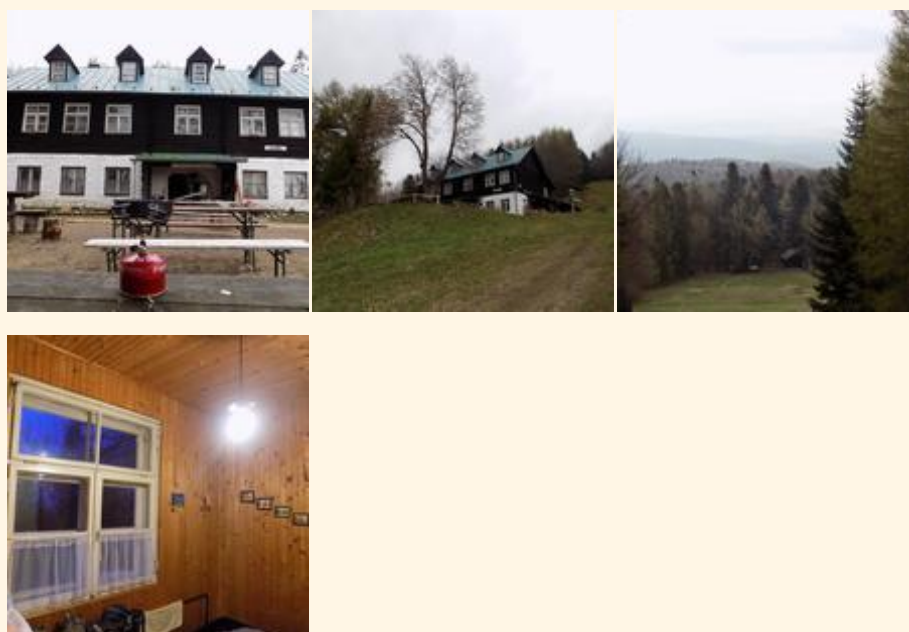

1. Hilyó, a túra kiindulópontja
2. Lajoska felé, ezúttal hó nélkül
- 3.-4. Lajoska ház, belépve az főbejáraton

Karácsonyi ajándékba kapott kempingfőzőmet időszerűnek láttam már kipróbálni, így letelepedtem a ház előtti egyik pad-asztal pároshoz. Vártam, hogy megtörténjen a felavatás, így lelkesen bele is vágtam a megvalósításba. Első körben leves főzését kíséreltem meg, de a két edény közül az elsőnél már néhány pillanat után látszódott hogy a láng fölötti részén hólyagosodik fel a teflonbevonat...sebj, biztos anyaghibás, vettem elő a másikat. Ebben megfőztem a vizet és a levesporból összeálló valamit, aminek nem lett valami jó íze. Második fogásként a magammal hozott 3 tojást akartam megsütni. A gázláng intenzíven melegítette az edényt, ennek következtében hamar megsült 2 tojás, amely részben meg is égett. A kettőből nagyjából egynek megfelelő mennyiséget tudtam megenni. A maradék égett tojás eltávolítása közben vettem észre, hogy ennek az edénynek is az alján feljött a teflon, látni lehetett a lemezt alatta...így végül a harmadik tojást a konyhás néninek adtam és elcsomagoltam a „remek” minőségű edénykészletet. Azóta pont került már ennek a végére, visszavittem blokkal együtt, a gyártó bevizsgálta és helyt adtak a kifogásomnak, így visszafizették a pénzt. Utána

vettem egy sima alumínium készletet és egy poharat, ezek összesen nem kerültek fele annyiba sem. Cserébe tudom, hogy nem a legegészségesebb, de elég ritkán vannak használva, így úgy gondolom ez belefér. Visszatérve a túrára, a főzőcske híján más elfoglaltságot kerestem, felmentem a ház mögötti tetőpontra, útközben volt némi korlátozott kilátás Kassa felé. Ekkor ugrott be, hogy a másnapra tervezett kitérőmet, a viszonylag közel lévő Loreley kilátóponthoz megcsinálhatnám most is, és akkor ennyivel is kevesebb maradna másnapra. A gondolatokat tett követte, el is indultam, sajnos esőkabát nélkül. Nem sokkal hagyhattam el a házat, el kezdett esni az eső. Az út egyébként szép volt, először bükkösök majd fenyők között vezetett az utam. Az eső ekkor még nem volt komoly, de az idő előrehaladtával ez sajnos negatív irányba változott. Papírforma szerint 1,9 km megtétele után értem el a piros-sárga elágazást, innen még fél órára írta az útjelző a kilátóponthoz. Elindultam a sárgán, először átkeltem egy nagyobb hófolton, majd kisebbeken és a lejtős úton haladtam egy balos kanyarig, innen emelkedni kezdett az út és sajnos az eső is olyan szinten rákezdett, hogy a visszafordulás mellett döntöttem. Egyáltalán nem vagyok az a visszafordulok típus, de itt be kellett látnom, hogy semmi értelme tovább menni, mert a kilátóponthoz sem látnék semmit. Visszatértem csurom vizesen a házhoz, nagyjából két órán keresztül szárítottam a cuccaimat a kandallónál. Persze miután megérkeztem, nemsokára elállt az eső.

Nemsokára két idősebb férfi vendég érkezett a házhoz az egyiküknél pecsételtünk még februárban, a másik úr viszont tapasztalt hegymászó volt. Az előbbi úr is tudott néhány szót magyarul, de a hegymászó szinte teljesen folyékonyan. Mesélt pár dolgot, megjárta már a szlovák és cseh hegyeket, Chilében is volt az Andokban és a Kaukázusban is, hogy a jelentősebbeket említsem. Sátrat nem szokott vinni a túráihoz, hóban vájt menedékben alszik és főzött sem víz magával, rögtön két módszert is mondott amivel még vizes fából is lehet tüzet gyújtani. Őszinte megdöbbenéssel hallgattam szavait, főleg a sátor nélküli magashegyi részt. Kérdeztem, hogy nem-e vinne fel a Gerlach-ra, mondta, hogy a lengyel irányból szokott menni, ami 12 óra kötelekkel és utána fent alvás a Kárpátok legmagasabb hegyén. Mondtam is neki, hogy ez már nem az én súlycsoportom a sportágban. Másnapi baráti összejövetelhez készültek, a hegymászó úr nekiállt krumplit pucolni, így elérkezett az illendő elköszönésem pillanata. A radiátor még mindig hideg volt a szobámban, a csőben egy ponton megrekedt a meleg víz, lementem szólani emiatt és az ezermester fiatal lány elhárította a hibát a radiátor légtelenítésével. Ezek után megfürödtem a szerénynek mondható fürdőben, majd ledőltem az emeletes ágy felső fekhelyén. Nemsokára a háziak is elcsendesedtek is eltettem magam másnapra.

5. főzés még nagy lelkesen

6. a ház távolabbról

7. kilátás ház mögötti magaslatról Kassa irányába

8. lámpaoltás előtti életkép a szobából

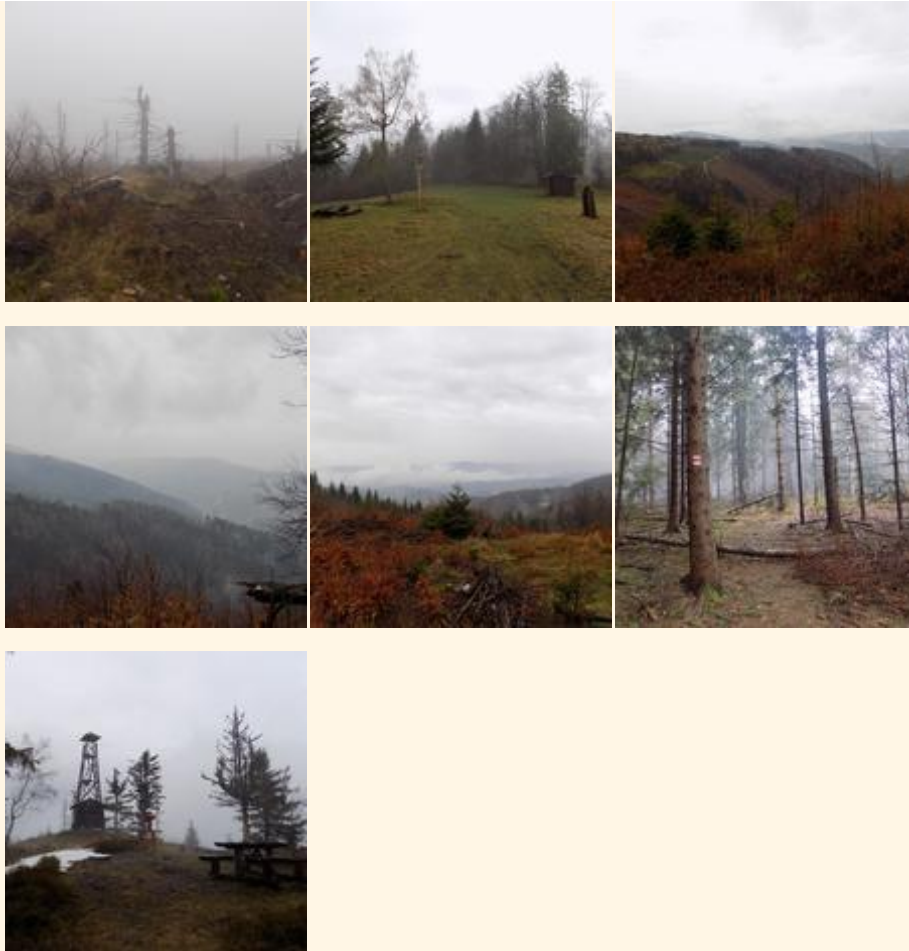
Másnap hajnalban korán keltem és szomorúan vettem tudomásul, hogy az időjárás nem a javamra változott, ugyanis tejköd volt körben a ház körül és csendes eső esett. A tervezett 5 óra helyett 5:20-kor sikerült elindulnom. Az előző nap késő délutánján megismert úton mentem a sárga elágazásig, a köd miatt maradtam is a piroson. Egy komolyabb és egy szelídebb emelkedő jött a fenyőkkel szegélyezett úton, jobbra egy kis bivakház után (pad, asztal, vitrin csúcskönyvvel együtt) tért vissza a sárga jelzés. A látótávolság minimális volt, a köd

meghatározta az egész napot és az eső is esett a túra döntő többségén, megszakításokkal. Helyenként a köd sűrűbb volt, máshol kicsit nagyobb volt a látótávolság. Nem voltam túl lelkes ezek miatt. Egy lejtő után kék jelzés keresztezett a smerovnik tanúsága szerint az Ildianské sedlo nevű ponton. Ismét egy kis emelkedő következett a tocsógós úton, majd erdőbe tértem majd egy tarvágás után ismét. A keréknyom ösvényre váltott, tetszett a fenyőfák között is bújkaló hangulatos ösvény, már csak az esőt kellett volna levonni az egészből. Egy-egy kidőlt fát kellett már itt is kerülgetni, de itt még nem volt zavaróan sok ilyen. Egy ismételt emelkedő után érkeztem meg a Golgota nevű pontra, ahol sífelvonó felső gépháza állt, innen meredek út vezetett felfele a sípályán a Kojsoi tető oldalában. Feljebb egy út menti forrásból pótoltam a vízkészletemet. Tiszta időben biztosan szép kilátást nyújtó helyek ezek, de nekem ebből semmi nem jutott és a Kojsoi tető 1246 méteres magaslata a köd miatt nem mentem fel (elindultam, de láttam, hogy semmi változás nincs feljebb, visszatértem a pirosra), később azt mondtam: szerencsémre. Havas aszfaltos úton értem el az Erika ház (Chata Erika) komplexumát, amely nagy, 3 emeletes épületével teljesen kihalt volt. Egy úriember érkezett meg quad-szerű járművével, de sajnos nem tudott a pecsételésben segíteni, így Jóvíz és Alsóhímes után az Erika ház is csatlakozott azokhoz a helyekhez ahol nem tudtam pecsételni. A szemerkélő esőben elkövettem a dátumos igazolóképeket, majd tovább álltam. Értem én, hogy 1-2-3 lehetséges vendégért nem éri meg kinyitni a házat (büfé is van), de a kihalt nagy épület így nyomasztóan hatott.

9. első méterek a "remek" időben
10. Golgota, sípályán felfelé
11. Erika ház kihalt komplexuma

Aszfaltos úton haladtam egy emlékműig, majd innen újra keréknyom/ösvény következett. Érdekesesek voltak a keréknyom szélén a kőkupacokba alapozott közúti, az út szélét jelző fényvisszaverő anyaggal is ellátott karók. A nagyobb összefüggő hófoltokon gyalogolva már itt is kellett keresni az utat egyszer, de a java még hátravolt. Zöld jelzés ágazott ki Aranyida felé Spálenica ponton, ezután pár percre értem el a Biely kamen (Fehér kő) smeronik-ját, ahonnan a Kloptány felé a túra legpocskébb része következett. Szakadó, majd csendesebb eső, köd mindenfelé, vihar által letarolt terület (későbbi túráimon sajnos sok ilyen volt még ebben a térségben), össze-vissza álló fa torzók, jelzések meg éppen csak elvétve. Egy ilyen ominózus ponton egy jó 20 percet eltöltöttem a jelzések keresésével, ugyanis az ösvényt elnyelte az szanaszét, mindenféle változatos formátumban álló fa maradványok és az eltakarításukra tett erőtlén kísérlet okozta munkagép nyomok. Elég lehangoló volt ez az állapot. De végül is lényeg a lényeg meglett az ösvény. Kezdenék felocsúdni az előbbi helyzetből, erre jön a következő feladvány, ami temérdek kidőlt fa kikerülését jelentette egy hegyoldalban és csak csendben mertem arra gondolni, hogy a korábban az egyik hófoltban látott nyom tulajdonosát a legkevésbé sem szeretném látni. Ezek után néhány, ködtől viszonylagosabb tisztább részen sikerült pár hangulatosabb képet lőni, de ezek itthonról a fotelból nézve azok, ott helyben eléggé elcsigázott voltam. Egy kisebb lejtő után a Tri studne pontnál egy kis forrásnál vizet töltöttem és ettem. Nem sokkal később egy szép tisztáson a Trohánka nevű pont következett melyet a netes térkép nem jelölt, de viszont opís text igazolópont a füzetben. Ez a szép tisztás tetszett, szívesen időztem volna el itt szebb időben és kevésbé az utolsó szóba jöhető busz indulási idejére hangolva. Jobbra két kis fa bivakház állt az erre vágók számára. Tovább haladva az ösvényen az ködtől, széltől és esőtől függően volt némi kilátás dél felé, de ez hamar tudott változni. Az ösvény is hangulatos volt még akidőlt fákat kerülgetve is, hangsúlyozom jobb időben, jobb kedvvel lettem volna ott. Kiértem egy erdészeti munkagépek által szerteszét nyomott földútra, rögtön az első lépésnél a híd sár beborította a bakancsomat szinte teljesen. Aktívan szitkozódva hagytam magam mögött ezt a pontot, majd igyekezve az út szélén maradni és kevésbé saras lenni. Így haladtam felfele ezen az úton, majd ösvényen keresztül egészen a Kloptány/Kloptaň 1153 méteres magaslataig. A tetőpont előtt erőlködött egy kicsit a napsütés, sikertelenül. A magaslaton a smerovik-on és a csúcskönyv tartóján kívül egy kilátó és a tövében kis bivakház állt. Lebodtam magam a kis faházba, írtam a csúcskönyvbe majd miért ne alapon felmentem a kilátóba, a „kilátás” nagyjából egy pohár tej látványával vetekedett. Visszatettem a helyére a csúcskönyvet, majd néhány falat lenyelése után lefelé vettem az utat.

12. keresd az utat...

13. Trohánka rétje

14.-16. időnkénti kilátás foszlányok déli irányba

17. úton a fák között

18. Kloptány/Kloptaň (1153 m)

Nyaktörő lejtővel hagyta el az ösvény a hegyet a fenyőfák között és a lejtő később is viszonylag drasztikus mértékű volt, elismerésemet fejeztem ki Sétálós kollégának, ő ugyanis velem ellentétes irányban haladva mászta meg a Kloptányt. A Kloptány magaslata után a szintén viharkárokat szenvedett Zbojnícka szikla következett, ide egy kisebb de elnyújtottabb emelkedő vitt fel, itt volt a legtöbb kilátásom a nap során. Persze itt is nagyjából képenként kellett letörölnöm az esőcseppeket a fényképezőgépem objektívéről.

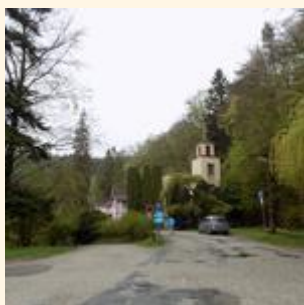
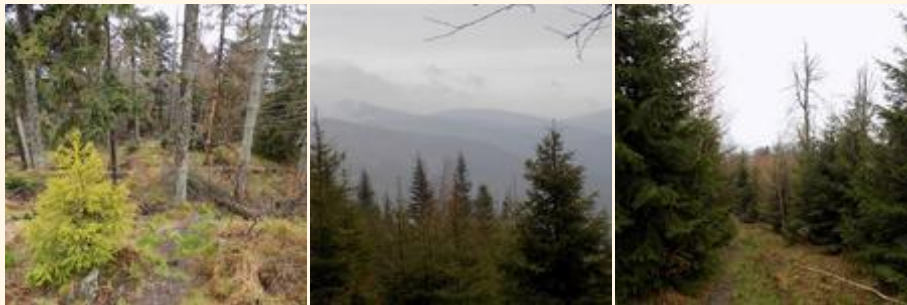
19. megázott őz keresgél a Kloptány-Zbojnícka szikla közötti emelkedő alján

20. elnyújtott emelkedő a Zbojnícka szikla felé

21. Zbojnícka szikla

A szikla után folytatódott a meredek lejtők sorozata, jó néhány irányváltás után érkezett meg a piros egy keréknymoz, ahonnan már mérsékeltébb volt a lejtés. Ezen a keréknymozon haladtam egy darabig. Kisvártatva a kék jelzés keresztezte az utat a Jedlovec nevű ponton (opís text igazolópont), innen még jelentős, 6,8 km volt hátra a célíg és erre két órára volt, így hát lendületesen küzdöttem le az előttem álló emelkedőt. Az ösvény ismét keréknymozra váltott, a fenyők mellé néhány nyírfa és egyéb fajtájú fa is társult. Nem sokkal

később jobbra letérési lehetőség kínálkozott a Lastovici vrch 1061 méteres csúcsára, de ezzel nem éltem. Innentől igazából kellemesen lejtő kanyargós út vitt le Stószfürdőre (is) vezető aszfaltos út föléig. A netes és papír alapú térképen is jelölt Príporcie nevű pont teljesen kimaradt, ugyanis a jelek a észrevétlenül tértek le balra, én pedig már csak a közelgő nagyfeszültségű távvezetéknel kezdtem el komolyabban venni a jelhiányt, aminek az oka az volt, hogy túlmentem a letérésen. Gyorsan a nem sokkal lejjebb lévő aszfaltos útra lemászva korrigáltam és indultam el balra (visszafele). Néhány kanyar után meg is jöttek a jelek fentről, majd az aszfaltról letérve ezeket követve érkeztem Stószfürdőre. A smerovniktól balra patak csordogált, mellette Kúpele Stós táblával, lehet, hogy a gyógyfürdő vízkészletéhez ez is vízfolyás is hozzájárul. Sok fenyőfa és zöld terület által övezett épületek között vezető aszfaltos úton érkeztem meg a buszmegállóba, nagyjából 15:50 magasságában. Pecsételést ezúttal nem erőltettem, nem akartam a sikeresen túra végén kockáztatni a busz elérését. Hát bizony ebbe az időkeretbe a Kojsoi tető nem igazán fért volna bele, ezért is írtam, hogy „szerencsére” az kimaradt. A busz nemsokára érkezett is, lehet, hogy az én óráim járt rosszul, de a menetrend szerinti indulás előtt 2 perccel már el is indultunk Kassa felé.

- 22. meredek lejtő a szikláról lefelé
- 23. útközbeleni kilátás töredék
- 24. fenyők között
- 25. visszafelé nézve a Jedlovec utáni az emelkedőben
- 26. nyírfák a fenyők között
- 27. lefelé menet
- 28. Stószfürdő temploma a buszmegállóból nézve

Szerpentes úton jutottunk le Stósz faluba, amely akár Borsodban is lehetne, ám itt csak 1-2 cigány házat lehetett látni. A következő vároban, Mecenézben/Medzev már többen voltak, de a pálmát a következő település Jászó (Jasov) vitte el, itt az út mellett komplett gettó alakult ki, elképesztő látvány volt az emeletes ház nyílásában (nem ajtó, nyílás!) ácsorgó és az udvaron a szerteszét szórt szemét között mozgó barna bőrű népcsoport. Ezek után jobbra komplett cigány sor következett az úttól jobbra akik az ablakba könyökölve és az utcán sétálgatva töltötték idejüket, természetesen az utat is járdának használták, nem is egyszer kellett őket kerülgetni. Döbbenetemben nem is fotóztam le a még az ózdi Hétes telep legmélyebb bugyrait is felülmúló állapotokat. Az út során még volt pár falu, de ott korántsem volt már ekkora cigány jelenlét. Bő másfél óras

buszozás után érkeztem meg Kassára. Sörökkel és pizzaszelettel feltankolva szálltam fel az IC-re, ahol találkoztam egyik ismerőssémmel és a barátnőjével. Beszélgetve hagytuk el Szlovákia második legnagyobb városát és kezdtem meg a hazautat.

SNP: Dóval-Hédeli nyereg(-Koritnyicafürdő) (Donovaly-Hiadal'ské sedlo-Korytnica kúpele, 2017. április 30.)

Szüleim nem túrázási célból történő autós útjának időpontját meghallva elővettem a térképet és néztem mit lehetne kihozni a dologból. Némi kitéréssel adott volt a kezdő és a végpont: Dóval települése és a Besztercebánya-Rózsahegy főútról letérve 1-1,5 km után elérhető Koritnyicafürdő. Meg is beszéltük a dolgot, így a kloptányi ázós túram után két nappal úton is voltunk, ezúttal a (volt, S.J.) barátnőm kísért el a 15 km-es szakaszra, amiből 10 km volt az SNP része.

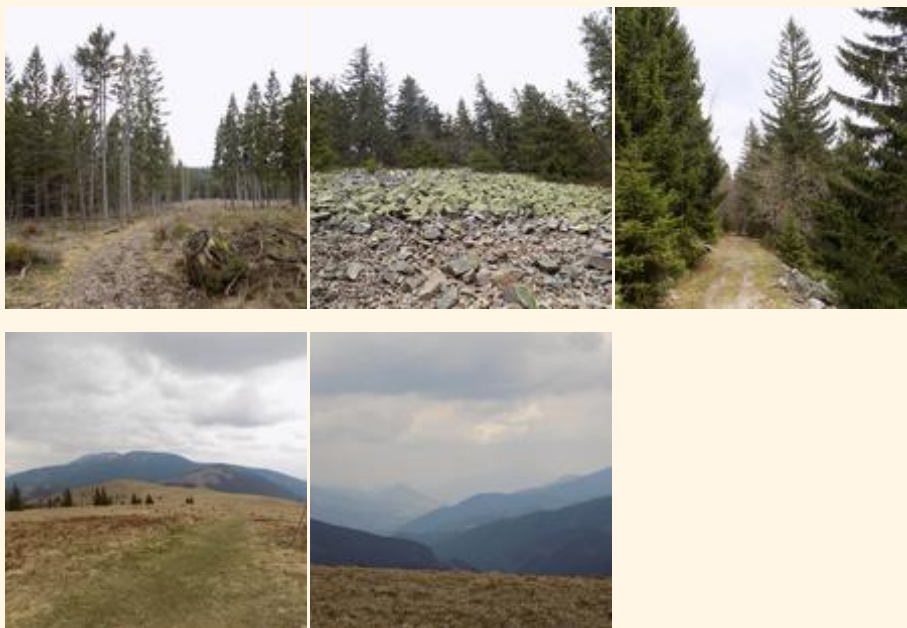
11 órakor szálltunk ki a kocsiból, majd tízóraizás után el is indultunk. A szép környezetben fekvő település az idegenforgalomra épül, amely legfőképpen a síelőket és a kirándulókat jelenti. Körbe szép hegyek terültek el, látszott a Zvolen magaslatán lévő felvonó épülete (Donovaly előtti SNP szakasz érinti), a Magurka 1125 méteres kúpszerű hegye és mögötte a Sétálós képen látott és a térkép szintvonalai alapján mumusnak tartott Nagy (Vel'ká) Chochul'a 1753 méteres kopár csúcsa és két kisebb testvére mellette. Ezen kívül számtalan kisebb-nagyobb hegy zárta le a látóhatárt.

Először egy emeletes épület földszintjén működő vendéglátó helyen próbálkoztunk a pecsételéssel, ez nem jött össze, így megkerestük az igazolófüzet által előírt Sport hotel, ahol az angolul is tudó kedves recepciós hölgy nyomta is a lenyomatot a lapra. Visszatérve a főúthoz lefotóztam a smerovnik-okat, innen azért el lehet indulni egy pár irányba akár gyalog akár biciklivel. Egy tetővel is rendelkező fából készült hídon keltünk át a főút felett, majd egy Donovaly táblával ellátott kapu után kezdtük meg az emelkedőn haladást. Jó néhány hotel, apartman és szálláshely mellett mentünk el, majd egy sífelvonó felső vége állt bal oldalt. Ahogyan egyre feljebb értünk az aszfaltos úton, úgy rajzolódott ki egyre jobban a környékbeli magaslatok, amelyeket a kiindulóponton még nem, vagy csak messzebből szemlélhettünk. Bő negyed óra után értük el a Sétálósnak tavaly még hiányzó, de 2016-os dátummal elátott Vrchlúka smerovnik-ot, mely opís text igazolópont (hivatalosan Polianka néven, de ez az egy szóba jöhető igazolópont van). Visszafelé nézve szép kilátás nyílt Dóvalra. Ezek után a Polianka nevű településrész következett mutatós házaival. Egy kis kápolna után nem sokkal sorompó zárta le a nagyobb járművek útját, innentől köves keréknymon folytattuk utunkat a ritkás fenyőerdőben.

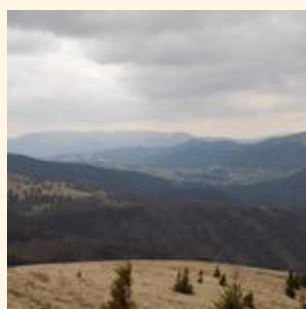
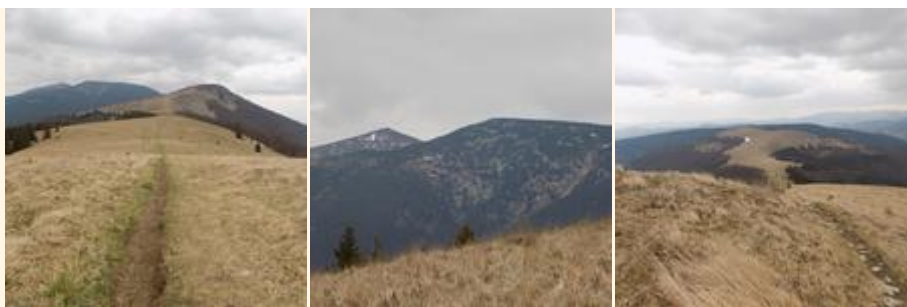
1. Dóval kapuja
2. távolban a Prasivá és a Kis - és Nagy Chochul'a
3. visszanezve Dóvalra, jobbra a Zvolen tetején a sífelvonóval
4. kis kápolna Polianka-n

Több vihar is pusztított az évek során Szlovákiában és ezek nem csak a Magas-Tátrát nem kímélték, hanem a délebbre és alacsonyabban fekvő részeket sem. Szép egybefüggő fenyőerdőben lehetett régebben az útvonal, mi már csak a mostani ritkás jelenét szemlélhettük meg. Annyi előnye volt ennek, hogy több kilátás nyílt így a környező hegyekre. Nemsokára ösvénnyé vált az út és összefüggőbb lett a fenyves, így értük el az alacsony-tátrai nemzeti park határát jelző táblát. A parknak csak egy kis foltját érintettük itt, miközben leereszkedtünk a sziklás oldalú Barania hlava oldalában, nemsokára jött is az ellenkező irányú tábla (értelem szerűen a kettő közötti terület a nemzeti park). Egy kis völgy után (távolban kis házikó) füves hegyoldalban vezető emelkedő kezdődött, rövidebb fás szakasszal folytatódott, majd ismét füves hegymenet után érkeztünk meg a Kecska 1225 méteres tetejére, ahol az igazi alacsony-tátrai kopár táj fogadott minket. Megmondom őszintén első pillantásra beleszerettem ebbe az erdő nélküli tájba. Szép panoráma nyílt északi, keleti és déli irányba is. Szépen látszott kilométerekre előre az ösvény amelyen a szemben lévő Kecskehátra/Kozí chrbát-ra vezetett fel, mögötte a Nagytaraj/Vel'ká Chochul'a, a Kistaraj/ Malá Chochul'a és a Prasivá hegyei terültek el. Csalóka dolog látni ennyire előre az utat, mert közeleink tűnik a cél, de a valóságban a legtöbbször csak bőven az elsőre saccolt idő után ér oda az ember. Az ösvényen éppen érkezett egy csoport szemből és mentek is tovább Dóval felé, lefotóztam a balra egy fenyőfára rögzített smerovnik-ot, amely a Hédeli nyeregig 1 óra 25 perc szintidőt mutatott.

5. ritkás fenyvesek látványa nem volt a legszívderítőbb
6. Barania hlava sziklás oldala, mintha eldobált macskakövek lennének
7. szerencsére voltak épen maradt fenyvesek is
8. kilátás a Kecska-ról keleti irányba, szemben a Kozí chrbát, utána a "Chochul'a"-k
9. kilátás részlete déli irányba a Kecska-ról

El is indultunk, ezzel igazából is megkezdve az SNP alacsony-tátrai részének bejárását. A füves gerincen vezető ösvény először lejtett, elhagyta a Hadliarka 1211 méteres pontjának oldalát is, majd a Handlanka nyeregtől (sárga jel kiágazása, opís text igazolópont) ismét emelkedni kezdett. A smerovnik felső táblája hiányzott, azonban az útirány táblák alapján és a Kecsánál lévő smerovnik felirata után össze lehet szedni az igazoláshoz szükséges információkat. A sárga jelzés balra az előttünk álló Kecskehát/Kozí chrbát-ot kerüli meg balról és szintén a Hédeli-nyereghez vezet, jobbra pedig Mosód/Mostenica faluba vezet le. Nekivágtunk az emelkedőnek mely végig szép kilátást nyújtott egészen az 1330 méteres tetőponttal bezárólag. Visszafelé nézve is szépen látszott Dóval és a mögötte elterülő Nagy-Fátra. Túránk legmagasabb pontján szép körpanoráma fogadott. Fotózás után ettünk egy pár falatot, majd barátnőm lefényképezett a smerovnik-al, ez a kép lesz igazolás a Najvyššie vrcholy slovenských pohorí nevű (magyarul annyit tesz, hogy Szlovákia legmagasabb hegyei, de a legmagasabb helyett inkább a jellegzetesebb szó a helytállóbb) érintőpontos túramozgalomhoz, amelynek a Kecskehát/Kozí chrbát egy felkeresendő pontja (a kisebb területű Kecskehát-hegység legmagasabb pontja, S.J.). Keleti irányba szépen látszott az előttünk elterülő három hegyből kettőnek a tetőpontja, a legelső hegy a Prasivá, mely jobban zöld (törpefenyők) egészen a csúcsig, néhol sziklás részekkel, mögötte pedig a Kistaraj/Kis Chochul'a amely tetején teljesen kopár volt, egy-egy hófóttal.

- 10. irány a Kecskéhát/Kozí chrbát!
- 11. Prasivá és a Kistaraj közelebről
- 12. visszafelé nézve (nagyjából a 10-es kép szembe) a Kozí chrbát-ról
- 13. jól látszik Dóval, mögötte a Nagy Fátra

Elhagyva a csúcstól először szelíd lejtő következett a fenyőfák között tekeregve, majd durva szintvesztéssel vezetett le az ösvény a hegyről a keleti irányba, bizony oda kellett figyelni mikor hová lépünk. A később beköszöntő tavasz miatt, nem sok lomb volt a fákon, így már az ágak között egyre jobban kezdett kirajzolódni a Hédeli nyeregben vezető magasfeszültségű vezetékek, oszlopaikkal együtt, ezek mögött pedig a Prasivá/"Tarajok" brutális hármastömbje állt, amely vonzotta a tekintetet. Egyre jobban kezdett megfogalmazódni bennem, hogy a munkahelyemen májusra kért 3x3 szabadságból, az első etapot mégsem a hiányzó Alacsony-Tátra utáni részen teszem meg, hanem innen szembe, az Alacsony-Tátrának vágok neki.

Közben leértünk az 1099 méteren fekvő Hédeli nyeregbe, a piros-kék-sárga jelzés találkozási pontjánál állt a smerovnik, a magasfeszültségű vezetékek oszlopának tözsomszédságában. Szép kilátás nyílt északi és déli irányba is. Ezen kívül figyelmeztető tábla, szemetes egy faház és egy forrás található a nyereg környezetében. A figyelmeztető táblához közelebb mentem és leírva is láttam a Sétáló által elmondottakat, melyek közül a legfontosabbak: a nemzeti park területén csak a meghatározott helyeken (Ďurková ház, Elülső/Predné-nyereg, Andrejcová, Priehyba, Ramža, Čertovica, Magurka ház, Hédeli-nyereg) lehet aludni/sátrazni és sötétedés előtt egy órával el kell hagyni a túraútvonalat és az említett helyekre menni. Ettől eltérő helyen éjszakázás és sötétben kint maradás büntetést vonhat maga után. Jobbra az erdőbe befelé indult el a félelmetesnek hitt ösvény a Nagy Chochul'a felé, az SNP folytatása. Nehézsége ellenére felkorbácsolta bennem a kihívással és annak legyőzésével valamint a táj szépségével és az élmény megélésével kapcsolatos lelkesedést.

14. először szelődnek ígérkező lefele út
15. szemben a "motiváció"
- 16.-17. visszanézve a durva lejtőre
18. Hédeli nyereg
19. SNP folytatása
- 20.-21. kilátás északi és déli irányba a nyeregből
22. Kecsehát meredek keleti oldal a nyeregből nézve

Ezek után elindultunk lefele a kék jelzésen Koritnyicafürdő felé. Kényelmes keréknymon haladtunk a szép fenyvesben, néhol szép kilátópontokkal (a nyereg után néhány száz méterrel jobbra az út szélén SNP emlékmű). Útközben 4 komolyabb patak keresztezte utunkat volt amelyik szintben, volt amelyik átvezetve az út alatt. A patakok a „Tarajok/Chochul’ák” felől érkeztek és a völgy folytatásába vitték tovább a vizüket. A legutolsó pataknál az úton folyt a víz egy darabig, lehetett össze-vissza lépkedni, hogy ne legyünk vizesek. Jó 3 km megtétele után jobbra egy kis házika állt, majd egy erdős részen újabb kis vízfolyások következtek, fa vályúban átvezetve az úton. Egy hajtűkanyar következett (sedlo pod Babou nevű pont), balra tisztással, ahol házak álltak, innentől újra visszavezetett az út az erdőbe. Kicsivel lejjeb ismét éles kanyar, innentől már az összegyűlt víz komoly patakká duzzadt. Az egyre lejtő úton mentünk tovább, balos majd jobbos kanyarnál néhány ház állt, majd nem sokkal később megérkeztünk Koritnyicafürdőre. Régóta kíváncsi voltam már erre a helyre, a neten olvastam, hogy a fürdő már bezárt. Sajnos ez elég szembetűnő is volt, ugyanis a fürdő épülete elképesztően rossz állapotban volt. Az épület mögött három szénsavas gyógyvizes forrás fakadt, melyek szépen voltak foglalva, ízük a Trencsén melletti Kubrá-nál kóstolthoz hasonlóan pocsék volt, de a kirándulókat és a környékbeli palackjaikat töltő embereket ez láthatóan nem zavarta. Elhaladtunk a néhai fürdő épülete előtt, majd kitérőt tettünk másik kettő, immáron valamivel ihatóbb gyógyvizes forráshoz. Ezek is el voltak nevezve, akár csak az előbbi három. Folytattuk az utunkat lefelé a szép környezetben fekvő településen. Balra a hegyoldalban egy kis kápolnával szemben keltünk át egy újabb patakhídon, itt állt egy buszmegálló is, napi két buszjárat tér be ide. A megállónál volt a kis falucska smerovnik-ja, Korytnica, kúpele, 825 m felirattal. Több nagy épület is volt a környéken, egy részüket lakták, de volt amelyik láthatóan üres volt. A megállóval szemben egy kis csobogó volt Korytnica feliratú kancsóból folyt a víz a kis tavacskában, mellette lévő padra ültünk le a bő 15 km-es út után. Hátunk mögött indult el az út lefele a főút felé. Innentől már jobbára lakottnak látszó épületek voltak. Szinte egy-két percbe belül érkeztek meg a szüleim és a húgom a kis buszmegállóhoz háromnegyed 6 magasságában. Evés és beszélgetés után, immáron 5 főre növelve az autónkban utazók létszámát kezdtük meg a több órás hazafelé vezető utat.

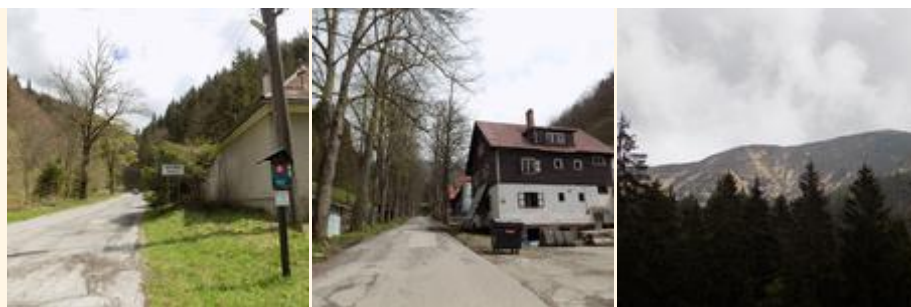

23.-24. szép volt a kék jelzésen a lefelé út
25.-26. Koritnyicafürdő, puszta
27. Koritnyica kancsója, végállomás

SNP (Koritnyicafürdő elágazás-)**Hédeli nyereg-Ördöglakodalom hágó** (Korytnica kúpele rázcestie-**Hiadelské sedlo-Čertovica**, 2017. május 6.-8.)

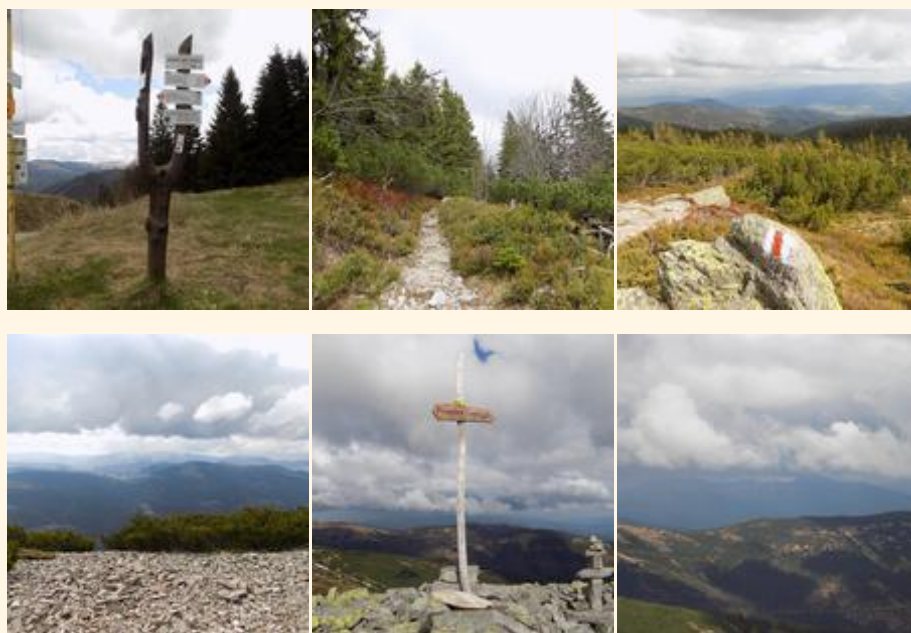
Az előző túrán felmerült gondolatomat tett követte, így a május eleji első hármasszabadnapomon az Alacsony-Tátra nyugati részét vettem célba. Nagy kíváncsisággal készülődtem és indultam neki első igazi magashegyi túrámnak. Számok tekintetében úgy nézett ki az út, hogy kezdésnek 6,7 km-t kellett megtennem a kék jelzésen a koritnyicai elágazástól a Hédeli nyeregig, majd onnan 44 km-t mentem az SNP három napon át az Alacsony-Tátra nyugati és keleti felét elválasztó Ördöglakodalom hágóig. Az első éjszakát a Durková menedékházban, a másodikat pedig a Gyömbér alatt lévő Stefánik házban töltöttem. A szinteket nem számoltam össze, de bőven 2000 méter felett alakult. Nagy zsákkal indultam útra, sátor nélkül.

Korán keltem és az első személyvonaton már rajta is voltam, ezzel érkeztem Komáromba, majd sétáltam át Komárno-ba. Itt az állomás előtti boltból megtörtént a szokásos sör beszerzése, az állomásépületen immáron szerepel a magyar név is, akárcsak Ógyallán. A 6:42-kor induló személyvel elmentem Érsekújvárig, ahol átszálltam a Privigye felé tartó motorvonatra, amellyel Nyitraig utaztam. Itt kellemes másfél órás várakozás következett, majd némi ügyel-bajjal elértem a Besztercebányára tartó Regiojet-es buszt (sajnos vonat nem volt megfelelő időfékzésben a hétvégi menetrend miatt). Leszállva Besztercén volt egy újabb fél órás várakozásom, majd a Rózsahegy felé tartó busszal érkeztem meg Dóvalon keresztül Koritnyicafürdő elágazásba, 12:30 magasságában. Innen indultam el a kék jelzésen (730 méterről), az elég húzósnak kinéző aznapi etap-ra ugyanis: 18 km-t mentem a pirosra és utána még pár száz métert jelzetlen úton a Ďurková-ig, ami a Chochul'a miatt is elég nehéznek ígérkezett (5,3 km-en 710 m szint), de a SNP-t is el kellett érnem addig, ami az elágazástól 6,7 km-re volt és újabb 450 m szinttel emelte az adagot. Mindezt persze sötétedésig kellett volna teljesíteni (az előző beszámolóban írt büntetés lehetősége miatt), de ez nem jött össze. Ilyen kondíciókkal vágtam neki az túrának, a kátyús aszfaltos út kitartóan emelkedett a meleg, fülledt időben. Bő 20 perces út után értem el a már ismerős Koritnyicafürdőt. A kancsónál lévő „központban” valamilyen rendezvény miatt már távolról is hallható hangos zene szólt és a múltkorinál lényegesen több ember is jelen volt. A patakhíd után, akárcsak múltkor, most is felnéztem a Kis-Chochul'a innen látható csúcsára mint egyik elérendő célra. Igyekeztem nem arra összpontosítani, hogy addig még majdnem 1000 szint és izzadás hegyek várnak rám. Az előző alkalommal már jól megismert úton jutottam el a kék jelzésen a Hédeli nyeregig, közben azon tűnődtem, hogy nem sikerült a majdnem egy év alatt megszeretnem a nagyzsákozás miatti cipekedést. Vitathatatlan, hogy ez a legolcsóbb és leginkább szabad túrázási forma, de én inkább jobban kedvelem a könnyebb zsákos, haladósabb és némi kötöttséggel járó (szállás, busz, vonat stb) túrákat, még ha azok rövidebbek is adott esetben.

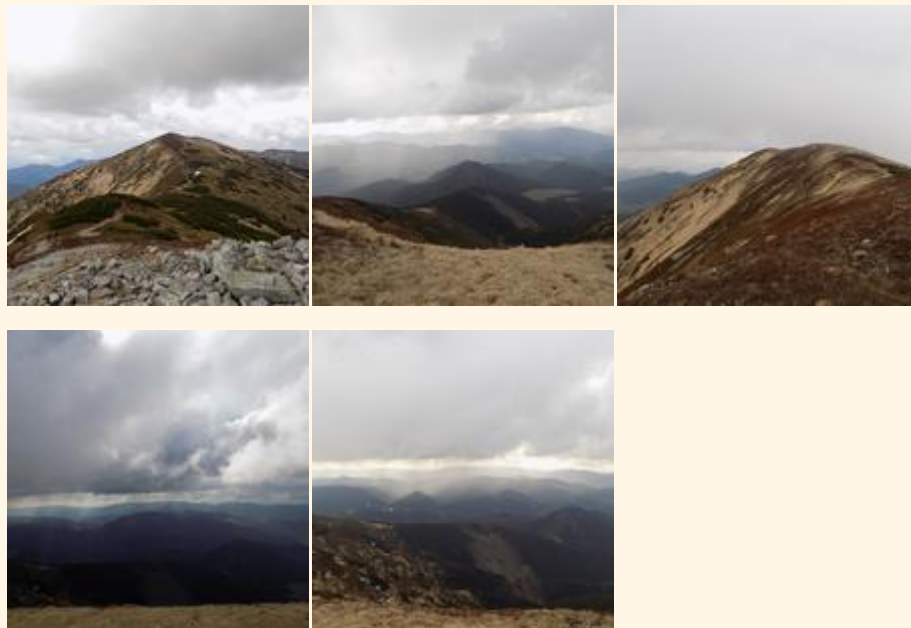
1. Koritnyicafürdő elágazás, innen indultam
2. Koritnyicafürdő első házai
3. felfelé tekintés a Prasivá-ra

A zsákcipelés ellenére jól haladtam, 2 óra szintidő helyett 1,5 óra alatt, 14 óra után pár perccel értem fel a Hédeli nyereghez 1099 méterre. Nem is törtem meg a lendületet, azonnal folytattam is az utat felfelé a Prasivá felé. Nem is csalódtam, már az első métereken is kemény emelkedőket kellett leküzdenem, majd következett a középső, kevésbé durva rész, majd a vége felé ismét meredekebb volt az ösvény. Útközben viszont az erdei túrát felváltotta a köves ösvény és a törpefenyves és ehhez társult az egyre jobban kiterjedő szép kilátás. Pár csepp eső is esett, de szerencsére több nem. Egy fotókat készítő párral találkoztam, egy pár km-eken keresztül kerülgettük egymást, de ők láthatóan a egymás és a fotózás, és nem a túrázás miatt voltak a hegyen. A durvább emelkedő végén már azt hittem a Prasivá csúcsán vagyok, de ebben a várakozásomban csalatkoznom kellett, az még egy kicsit odébb volt. A törpefenyvesben kanyargó köves ösvény már szelídebben emelkedett a napsütéses időben, a kilátás kárpótolta a fáradtságomat. Egyre inkább megtetszett ez a magashegyi téma, a felhős, de alapvetően napos idő által szépen megvilágításra kerültek a közelebb és távolabb lévő hegyek. Feljebb kapaszkodva jobbra már látszódní kezdtek a beljebb lévő (közel) kétezres, hófoltos hegyek. Balra egy kis köves kilátóponton szép kilátás nyílt legfőképpen nyugati irányba, a Nagy-Fátra, Dóval és az előző túrán bejárt 1330 méteres Kecskéhát/Kozí chrbát irányába. Utóbbi így felülről szinte egy kis dombnak tűnt. Nem sokkal később az úttól pár lépésre jobbra értem el a Prasivá 1652 méteres csúcsát. A felhős idő miatt szép fények voltak, és a kilátás is szép volt, ezúttal keleti irányba a Chopok felé, látszott is, hogy sűrű sötét felhők gomolyognak arrafelé, egyszóval látszott hogy ott van „baj”. Erre a napra nem sok esőt jósoltak, de a másnapi 2-5 mm is jócskán bejött, de erről majd később. Tőlem balra immáron ott állt a képeken már sokszor látott, de élőben meg nem tapasztalt kopár holdbéli táj, amely nagyon tetszett. Annyira más volt, mint az eddig megtapasztaltak és persze Magyarországon nem található egy ilyen sem már sajnos.

4. a Hédeli nyereg már ismerős smerovnik-ja
5. köves ösvényen emelkedik az út
6. a kilátás kezd alakulni
7. kilátás Dóval felé a Prasivá előtt, balra szinte alacsonynak mondható a Kozí chrbát-ra vezető rész
8. Prasivá, 1652 méter
9. az előző képen a háttérben lévő magas hegyek közelebről, már akkor sem volt ott jó idő

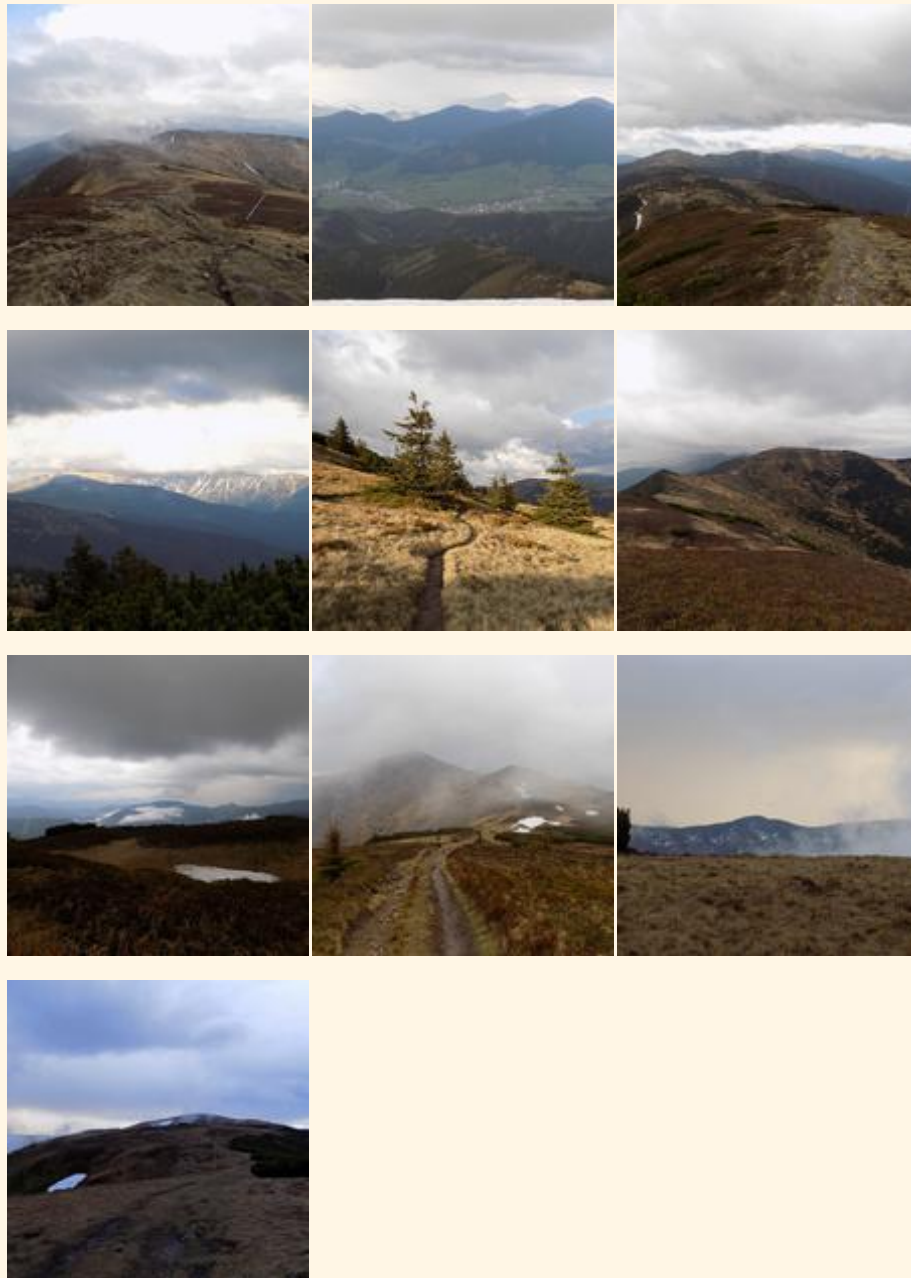
A csúcson lejtőn kezdett az út majd az immáron a szomszédos füves és kopár Kistaraj/Malá Chochul'-a-ra (1720 m) kapaszkodtam fel, közben mindvégig szép kilátással. A múltkori túrán tett megállapításom itt is hitelt nyert, ugyanis láttam az ösvényt hosszban magam előtt, de a kiszemelt pont elérésének ideje jócskán tovább tartott mint ahogy elsőre tűnt. Közben láttam a már bejárt részeket: a házakat a Koritnyica utáni hajtókanyarnál, Koritnyicafürdőt és a lefelé csobogó patakok hangját is hallottam, melyeket a kék jelzésen érintettem. Ezek után a Nagytaraj/Vel'ká Chochul'-a következett, immáron kisebb szinttel, közben kirajzolódott a felhők által okozott záporok is közelben, szerencsére engem elkerültek. Jobbra a távolban a magasabb hegyeket időről-időre felhőtakaró borította. Nem túl jelentősen, de túllépve a szintidőt érkeztem meg a Nagy/Vel'ká– Chochul'-a 1753 méter magas, gúlára hasonlító csúcsára (opís text igazolópon). Egy kis kajaszünetet tartottam és mivel nem voltam már védett helyen, így a szél is jobban érződött, fokozatosan fel is öltöztem a kabáttal bezárólag.

10. tovább a Kistarajra
11. kilátás kelet felé, esővel
12. közeleg a Nagytaraj
13. kilátás kelet felé a Nagytarajról
14. Dóval felé is esik

A klasszikus faágból készült smerovnik 2 óra 15 percre taksálta a következő nagyobb hegy, a Latiborská hol'-a (1643 m) elérését, attól még azért odébb volt a Durková, így is el folytattam is az utamat. Hosszú és elnyújtott lejtő következett a hol napsütésben, hol árnyékban mutatkozó hegyek látványával. Szerencsére a záporok továbbra is elkerültek. Az ösvényen érintettem egy sírt, gondolom az elhunyt személynek volt köze a hegyekhez, másképpen nehezen tartom elképzelhetőnek, hogy egy ilyen helyen, egy nemzeti parkban kapjon végső nyughelyet. Néha egy-egy hófolt is látható volt, télen durva viszonyok lehetnek itt és az ehhez hasonló helyeken. Kosarisko, sedlo pontnál kék jelzés ágazott ki Rásztó irányába. Folytattam a gerincutat és egy újabb lejtőnél kezdett egyre közelebb kerülni a felhőkbe burkolózó hófoltos hegyi rész. Nemsokára jobbra egy 1945. januári eseményekről megemlékező SNP emlékmű következett, csúcskönyv dobozzal, de a doboz teteje jócskán rá volt gyógyulva az alsó részére, emelésre az cső kezdett kijönni a földből, így nem erőltettem tovább a dolgot. Továbbhaladva, balra Lúzsna/Liptovská Lúžna faluja látszódott, szép volt ez az idillikus hegyi környezet. Leereszkedtem ismét 1500 méter környékére, így a füves gerincen ismét meg jelentek a törpefenyők és fenyőfák. Szép rész volt ez is, a napsütés is dobott a látványon, és kilátáson is amely szinte folyamatos volt minden irányban. Ezek után értem el a Nyereg a Szikla alatt/Sedlo pod Skalkou nevű opís text igazolópon. Innentől ismét emelkedett az út és a fellegek is jócskán kezdtek gyülekezni körülöttem. Szépen látszódott, hogy a Nagytarajról már nem kis utat tettem meg idáig, de az ezek után következő hegyek is kezdtek egyre közelebb kerülni. Feljebb érve már láttam, hogy a „Tarajok” tömbje is sötét felhőben van és tőlem balra és jobbra is kezd egyre több helyen esni a sötét felhőkből. Már látható volt a Latibori-hegy/Latiborská hol'-a magaslata előtttem, a fényképzőmmel zoomol-va már a smerovik is kivehető volt a hegytetőn. Ismét lejtő következett, majd a hegyre felfele menet pártolt el tőlem aznapra végleg az időjárással kapcsolatos szerencse: jobbról fehér felhő

közeledett gyorsan, mondom ezt már nem úszom meg. Pillanatok alatt heves jégeső kerekedett, mire felvettem az esőkabátomat és esőnadrágomat illetve felhúztam az esővédőt a zsákomra már félig el is áztam. Ebben a remek időben értem el a Latibori-hegy csúcsát, mivel egy felhő közepében voltam, így a kilátás is ennek megfelelően nulla volt. A hegyről leérve, az alatta lévő nyeregben (sedlo pod Latiborskej hole pont) kicsit tisztult az idő és némi kilátás-féleség is volt, de ez is hamar véget ért, újra rákezdett az eső és ez így maradt a túra végéig sajnos.

15. út lefele a Nagytarajról
16. Lúzsna távolról
17. közelednek a magasabb hegyek, némi napsütéssel
18. magasabb hegyek némi zoom-mal
19. kellemesen lejtős rész sedlo pod Skalkou előtt
20. szemben a Latibori-hegy, a tövében lévő emelkedő kezdeténél szakadt le az ég
- 21.-22. az eső hatásszünetet tart
23. a nap utolsó látható sugarai
24. Latibor-hegy/Latiborská hol'a hátulról egy pillanatnyi felhőmentes időben

A következő pontnál a Zámotskej hol'e nyeregnél ismét emléktábla volt, a szövegének tanulmányozásával az időjárás miatt érthető okokból nem fektettem energiát. A Ďurková-ig terjedő szakaszt nem részletezném túl, eső és köd volt a két főszereplő, nem valami derűs hangulattal karöltve. A hegyet borító vékony földréteg

hamar fel is ázott így hamar átázott a bakancsom is, cuppogása lépésenként nem volt valami kellemes. Az egyre inkább szürkülő, estébe hajló pocsék időben küzdöttem le a Zámotskej hol' a magaslatát (1612 m) és a Györk/Đurková hegyének (1750 m) körünetegét. Közben volt egy jelzéssel kapcsolatos anomális egy rossz helyre rakott vagy hiányos smerovnik miatt, de szerencsére a pocsék idő ellenére is jól követhető volt az út. Az előírt szabály betartása nem sikerült, sötétedés előtt egy órával nem tudtam elhagyni a túraútvonalat, ahogyan ez előre megjósolható is volt, sőt sötétedésre sem értem a szálláshelyre. Gondoltam, ha megbüntetik az ellen sem tehetek semmit már ebben a helyzetben. A nap ténylegesen utolsó fényeinél értem el egy táblát amely a Györk-hegy alatti /Đurková menedékházhoz vezető téli útvonalra hívta fel a figyelmet, gondolkodás nélkül meg is kezdtem az ereszkedést az úton lefele a gerincről. Nem sokkal később hangokat hallottam és lámpafényeket láttam, tudtam, hogy már közel van a cél. Így is volt, pont a teljes besötétedés után nem sokkal értem el a menedékházat, este negyed 10-kor.

25. vacsora készülődés a Đurková-ban

Belépve az ajtón egyből konstatáltam a tömeges jelenlétet a közös, lenti helyiségben, szombat este lévén sajnos várható volt, hogy mások is erre fognak járni. Balra tőlem fiatal magyar cserkészek beszélgettek és kártyáztak az asztalon, velük a későbbiekben legalább tudtam pár szót váltani. A többiek mind szlovákok voltak. A ház személyzetét két középkorú úr alkotta, mindketten tudtak angolul, így a kommunikáció kevésbé volt problémás. 5 euró a szállás a menedékházban amely sokkal inkább lehetőség miatt van (fedett hely 1623 méteren) semmint a komfortnak. Kérdezte az egyik házigazda, hogy kérek-e meleg teát, rábólintottam, félig vizesen nem hozott lázba a két eurós ára sem. Közben közölték, hogy a tetőtérben kialakított hálórészre én már nem férek be, így a közös helyiségben kell töltenem az éjszakát. Ennek kicsit örültem, mert legalább nem kellett mások horkolását hallgatnom, de korántsem volt olyan nyugalmas ott lent mint elképzeltem. Vizes cuccaimat kitergettem a kályha környezetében lévő vállfákra, a többiek sok-sok cucca mellé, a bakancsomat a kályha közelébe tettem. Nem nagyon bíztam benne, hogy a sok pára miatt számottevően szárazak lesznek a cuccaim, de nem volt más lehetőség. A tea után vacsora következett, kint lehetett csak főzött használni, így kivonultam megmelegíteni a babgulyás konzervemet, közben természetesen elállt az eső. Az idő sem volt hideg, rövidnadrágban és rövidujjú ingben sem fáztam kint a szabadban. Az egyik cserkész mondta, hogy kocsival érkeztek az erdőhöz előző nap, egy forrásnál sátraztak és onnan indultak reggel ide fel. Holnap pedig mennek vissza a kocsihoz és onnan Magyarországra, mivel hétfőn iskolába mennek. Nekem szerencsére nem volt ilyen gondom. Örömmel vettem tudomásul, hogy senki nem kérdezte meg, hogy miért érkeztem ilyen későn és büntetésről sem beszélt nekem senki, tehát ebből szerencsére nem volt gond. A ház mellett pottyantós wc állt, nagyjából 200 méterre pedig bővízű forrás fakadt, utóbbit csak másnap reggel kerestem fel. 10 óra után nagy nehezen megkezdődött a túrázók felfelé vándorlása a tetőtérbe, én is felfűjtam a nem régen beszerzett matracomat, melyet most használtam először túrán. Két összetolt pad ágyaztam meg magamnak és fekdtem le. Az alvás még sajnos messze volt mert a ház személyzete még járkált össze-vissza és napelemek által működő izzók is világítottak. Miután bevonultak mindketten a konyhába nekiálltak hangosan beszélni, eléggé dühítő volt a számomra érthetetlen, véget nem érő szlovák karattyolás amelyet nem túl csendesén műveltek, koccintások közepette. Értem én, hogy ők vannak otthon, de nekem meg pihenésre volt szükségem egy fárasztó és áztató végű nap után és másnap sem tűnt sokkal könnyebbnek. Egy jó óras türelemjáték után meguntam és bekopogtam, hogy beszéljenek kicsit halkabban mert nem tudok aludni. Néhány szavas, nem túl józan szó volt a válasz, nagyjából annyi hogy aludjak nyugodtan. Visszafeküdtem és jó negyed óra után abbahagyták a diskurálást. Ezek után végigmentek még egyszer a házban, be lett csapva nagyjából az összes létező ajtó és ezek után végre éjfél után valamennyivel csendesség ereszkedett a menedékházra.

Másnap reggel korán volt ébresztő, mert már fél 6 körül elkezdődött az emberek lefelé szivárgása a tetőtérből. Egy-egy mikroalváásra még futotta, de fél 7 magasságában az egyik házigazda szólt, hogy akkor keljek fel mert reggeliznének. Ekkor már felmehettem volna a tetőtérbe, de tudtam már úgysem aludnék, így hát felkeltem.

Valamelyest kitisztult az idő, és megcsodálhattam a ház előtt a szép környezetet amelyben fekszik, nagyon tetszett a magashegyi érzés. Szemben a házzal közel kétezres hegyek, és maga a ház is ugye egy 1700-as magasság alatt volt valamennyivel. Visszamentem a házba, összepakoltam, szerencsére a kályha (melyben alig látható tűz égett) környékén lévő ruhadarabjaim megszáradtak, a bakancsom pedig használható mértékűre megszikkadt. Látva, hogy többen is helyi reggelit fogyasztanak, a cserkészek is, így rendeltem én is egy tojásrántottát és mellé meleg vizet a zacskós levesemnek, nagyjából ez is 2 euróba került. A reggeli adagja elég könnyen leküzdhető volt, ezek után még váltottam pár szót a cserkészekkel akik hamarosan indultak lefele a hegyről, majd a forrásnál feltöltöttem vízkészletemet és útnak indultam a több mint 20 kilométeres utamra a Gyömbér alatti Stefánik házig.

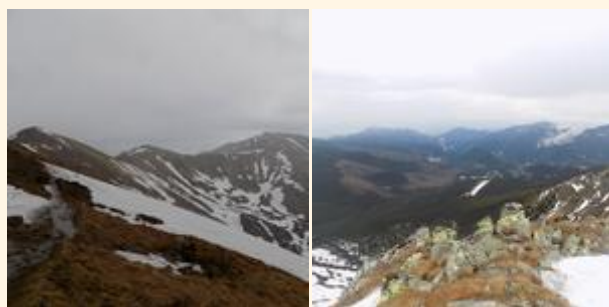

26. kilátás a Ďurková menedékháza előtt

27. Ďurková menedékház

28. smerovnik gyűjtemény a földszinti étkező helyiségben

Sűrű köd ereszkedett le a ház mögötti emelkedős területre ahogy elindultam, és néhány hófolton is átverekedtem magamat mire újra a gerincre felértem. Mivel a Durková opís text igazolópont és piros-zöld elágazásában lévő smerovnik-nál kell igazolni, így a piros-kék elágazásában (eredetileg a zöldön terveztem felmenni, de a köd és a jelzés hiánya miatt így sikerült) hagytam a zsákomat és mentem le a zöld jelzésig. Ismét elkezdett esni az eső, és mire visszatértem a zsákhoz újra az előző esti szinten szakadt...sajnos az elkövetkező órákban ismét az esőben haladás volt az osztályrészem. Emiatt ismét nem részletezném túl azt ezt követő pár kilométert, ugyanis a ködös időben messze nem azt az élményszintet nyújtotta ez a szakasz mint ami normális idő mellett lehetett volna. Néhol egy-egy pillanatra időnként előtűnt a szép táj, de ez nem javította rossz kedvemem. Jócskán emelkedő út vezetett fel a Chabenec-re (1955 m), közben jöttek szemben is, erre később is sor került, leginkább ketten vagy többen mentek egy csapatban. A Chabenec után következett a Katlanok-hegye/Kotliská (1937 m, opís text igazolópont) majd a Polyána/Pol'ana (1890 m). A Polyána után egy nyereg következett (sedlo Pol'any), innen még a Chopok 1 óra 50 percre volt a smerovnik szerint. Éppen azon gondolkoztam, hogy az elmebajnak és a mazochizmusnak vajon mely fajtájában és mely súlyossági fokban szenvedek, hogy itt vagyok egy magashegységben és szakadó esőben megyek órák óta ahelyett, hogy fedett helyen lennék valami kellemesebb elfoglaltsággal. Ekkor kezdett rám mosolyogni a szerencse, ugyanis az eső lassan elállt és a köd is kezdett kicsit oszladozni. Egy pillanatra látszódtott távolról a Chopok-ra vezető felvonónak a felső állomása, kibukkantak a sziklák én pedig kezdtem érezni a lelkesedés magvait magamban. Szép kikövezett út vette kezdetét (magyar vagy szlovák kezek munkáját dicsérik-e ezek az alkotások nem tudom, de nagyon jól meg vannak csinálva), mely jócskán emelkedett a következő tetőpontra, a Deres/Dereše felé. Közben kilátás foszlányok is adódtak attól függően a szél hogy fújta a ködös felhőket ez pillanatról pillanatra változott. A kikövezett út a Gyűrűk ura befejező részében szereplő mordori lépcsőkre emlékeztetett, de nagyon jó volt rajta haladni, minőségi előrelépés volt a hófoltos és cuppogó saras ösvény után.

29. gerincút a Chabenec után, szebb időben nagyon jó is lehetett volna ez a rész

30. kilátás észak felé a Deres előtt

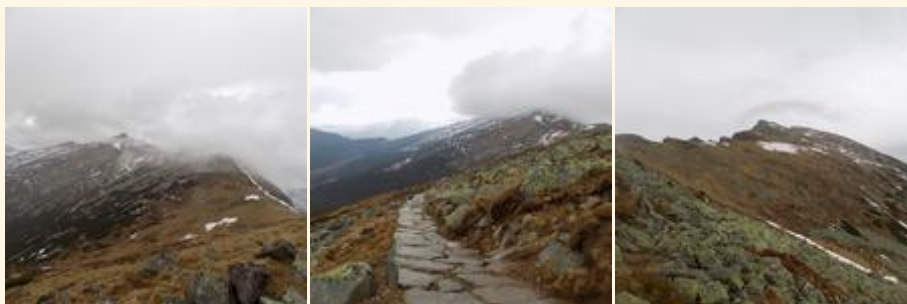
A köves út a Deres/Dereše aljában vezetett el, én ledobtam a zsákomat és felmentem a kőrakásból álló csúcsra, mely 2004 méterével az első kétezres meghódított hegyem volt. Örültem neki, hogy ide is eljutottam, a kilátásból az éppen aktuális ködhelyzet miatt nem lett semmi. Leereszkedtem a csúcsról és mentem tovább, egy felvonó felső állomása után ismét a sűrű ködé lett a főszerep, így jutottam el a következő felvonó felső állomásához, mely egyben a Chopok-on terült el. A látótávolság pár méterre apadt, én pedig a balra lévő menedékházba mentem be pecsételési céllal. A bejáratnál egy a helyet ismerő srác mutatta meg a pecsétet a bejárat ajtó belső felén, volt belőlük legalább 4 fajta. Láttam, hogy be van fűtve a vendéglátó helyiségbe, így meg is kérdeztem a pultos hölgytől hogy nem zavarja-e ha egy kicsit megpihenek, természetesen belement. Levettem a kabátomat és a felső részemet és a radiátor felé akasztottam. Ekkor vettem észre hogy a felső részem majdnem a hátam közepéig felázott, valamint az ujjánál és a kapucni részén is jelentős vizesedés állt fent, ezeket menet közben különösebben nem észleltem. Mivel arra nem volt időm, hogy megvárjam a teljes száradást (meg pofátlanság is lett volna órákig ott ülni csak úgy), így a pecsételés és némi ejtőzés után ismét magamra vettem őket, csak így ez rosszabb volt abban a tudatban, hogy vizesek. A bakancsom is tiszta víz volt, de azt inkább le sem vettem emiatt.

31. Deres/Dereše, 2004 m

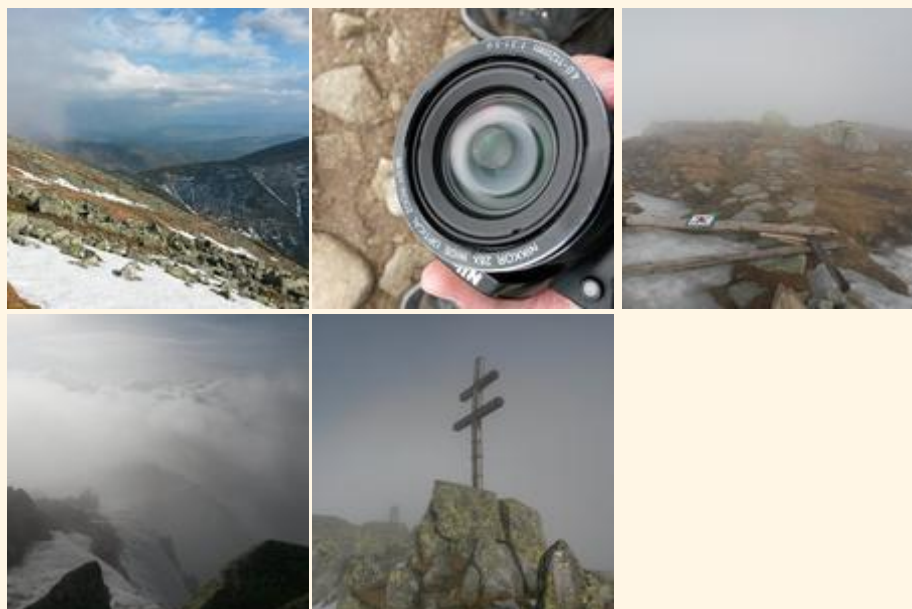
32. Chopok, felvonó felső vége, tejköd

Bentről láttam, hogy egy kicsit erőlködött a nap, de sikertelenül, így továbbra is tejködben folytattam az utamat. Sajnos emiatt teljesen okafogyottá vált felmenni a Chopok 2024 méteres sziklás csúcsára is. A köves út szépen lejtett lefelé a hegyről, a köd továbbra is kitartott. Egy élesebb kanyar után leültem megenni egy csokit és egy banánt és ekkor vettem észre, hogy a fényképezőgéppemmel valami nincs rendben: bepárasodott körbe a lencse de belülről, tehát letörölni nem tudtam...így viszont a képeket egy homályos karika vette körbe, ami mondanom sem kell értékelhetetlenné tette a képeket, leginkább valami eltolt gagyi effektre hasonlított. Mivel kiszárítására nem volt mód, így jobb híján a telefonomat használtam és időnként leheltem az objektívet. Ugye a több órás kinti hideg miatt „átfázott” a gép és a Chopok alatti menedékházba betérve hirtelen „melege lett” és az alkatrészek hőmérsékletváltozása nem ment teljesen végbe addig amíg a fűtött helyen tartózkodtam. Egyszer már jártam így, akkor tartósan a napba felé tartottam az objektívet amely egy idő után kiszáradt. Mivel most a napsütésből volt a legkevesebb, így maradt a lehelés, elég csekély sikerességgel. Visszatérve a túra útvonalára, a Chopok után két púp alatt tövében haladtam el, majd a Deménfalvi/Demänovské nyereg előtt újból elkezdett szakadni az eső, de ezúttal szerencsére nem tartott túl sokáig. A következő pont felé, a Krupa/Krúpovo nyereg felé egy jelentős emelkedésű balos kanyar következett, visszafelé nézve láttam ahogy a ködöt elfújja szél a Chopok-ról és láthatóvá válik a köves csúcs, mondom ezt miért nem lehetett fél órával ezelőtt, jegyeztem meg magamnak. A köd nélküli Chopok is amúgy csak pillanatokig tartott az éppen aktuális széljárásnak megfelelően. Amint a köves út átbukkant az aktuális emelkedő egy részén a következő, számomra meghökkentő kép rajzolódott ki: a köves ösvény kanyargott egy ideig tovább, velem szemben pedig láttam az Alacsony-Tátra legmagasabb csúcsának, a Gyömbérnek a kopár sziklás tetején lévő keresztet. Immáron tényleg volt hasonlóság a Gyűrűk ura-beli mordori környezettel.

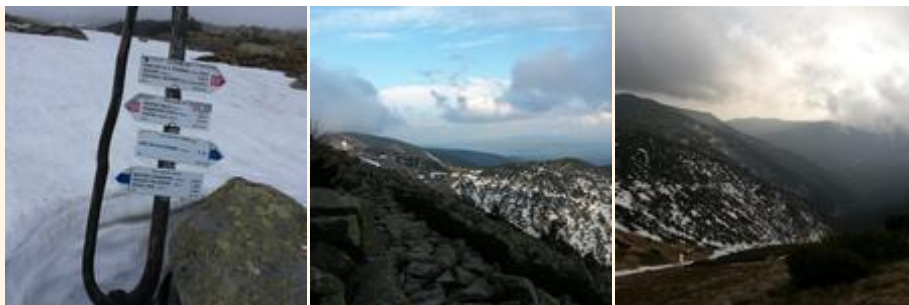
33. visszanézve a Chopok-ra, kibukkan a csúcs a felhőkből
 34. ugyanez nem sokkal később, újra felhőben
 35. Gyömbér csúcsa rajzolódik ki a távolban

A köves úton pár percen belül oda is értem a Krúpovo nyereg elágazásába, ahonnan egy kis 1 km-es kitérővel és 136 méter szinttel lehet elérni a Gyömbért, amelynek a teteje ezek után újra ködbe burkolózott. A kitérőt a ködbe való tekintet nélkül megtettem, ugyanis ez egyben új magasságrekordot jelentett nekem. A zsákomat ledobtam az elágazás után, majd haladtam egyre feljebb. Kezdet kisütni a nap, bíztam benne, hogy mire fel érek kitisztul újra a csúcson az idő, illetve a fényképezőgép lencsáját is szorgalmasan tartottam a nap felé. Felfelé menet jobb kéz felé, déli irányba néhány kilátás-töredék jutott, de sajnos a ködé maradt a főszerep továbbra is fent a csúcson is, ahová bő 20 perc alatt értem fel. A csúcson jobbra a Stefánik ház felé az utat lezáró korlátok helyezkedtek el, balra pedig a legmagasabb ponton pedig kereszt állt. Az SNP eredeti útvonala erre vezetett, de a Gyömbérről lefelé, a Stefánik ház felé vezető szakaszt az erózió miatt már régebben lezárták, ma már hivatalosan nem járható, a papír alapú turistatérképen is át is van húzva az ösvény jelölése. Felmentem a kereszthez, a jócskán szeles időben készítettem néhány képet magamról az obeliszken lévő Dumbier 2046 m táblával, mely egyben igazolókép a Nájvyssie túrához is (a Gyömbér is érintendő pontja a mozgalomnak). A csúcson csak a ködös felhők látszóttak, kilátás egyenlő volt a nullával. Az viszont feltűnt, hogy a Gyömbér északi oldala meglehetősen meredek, ugyanis a csúcsponttól jobbra elég meredeken kezdett lejteni a hegyoldal.

36. déli irányú kilátás foszlány a Gyömbérrre felfelé menet
 37. fényképezőgép probléma
 38. lezárt út a Stefánik ház felé
 39. Gyömbér, a kilátás hiánya. A felhők alapján akár repülőből is készülhetett volna a kép felső fele
 40. Alacsony-Tátra legmagasabb csúcsa

Vártam egy kicsit, hátha javul az idő, de nemsokára tudomásul kellett vennem, hogy így jártam, ezért el is indultam lefelé (terveim között szerepel a visszatérés ide). Felmarkolva a zsákomat visszamentem a Krúpovo nyereg elágazásába, majd folytattam tovább az utamat a Stefánik ház felé. A köves ösvényen ismét voltak szépen kőből kirakott részek, de itt már csak rövidebb szakaszokon. A Krúpovo nyereg és a Krúpovo nyereg elágazás pont között 1,1 km volt a hivatalos táv, gyakorlatilag ez jóval többnek tűnt. Ahogy ereszkedtem lefelé egyre több törpefenyő volt az út mentén és az idő is kezdett egyre jobban kitisztulni, egyre szebb kilátás volt előre, keleti irányba is és jobbra, déli irányba is. Sajnáltam, hogy nem tudtam a fényképezőgépemet érdemben használni, de legalább telefonnal sikerült megörökítenem valamicskét a hangulatból és a látványból. A Krúpovo nyereg elágazásánál kék jelzés tért be oldalról, innen már csak 1,2 km volt a cél és lassan az épület is láthatóvá vált a távolban. Visszafelé nézve egy-egy sötétebb felhő és a napsütés szép látványa fogadott. Nemsokára becsatlakozott a néhai, de még most is jól kivehető ösvény balról a Gyömbér felől (áthúzott turista tábla), én pedig befutottam a Stefánik házhoz. Eléggé vártam már a megérkezést a szálláshelyemre, mert a 8-10 óra talpalás a vizes bakancsban és a többi szintén vizes cuccomban korántsem volt annyira kellemes.

41. hó magasság demonstráló fotó a Krúpovo nyereg elágazás smervik-jánál, kemény lehet itt a hóhelyzet télen

42. kilátás délkeleti irányba a Stefánik ház előtt

43. visszafelé pillantás

44. érkezés a Stefánik házhoz

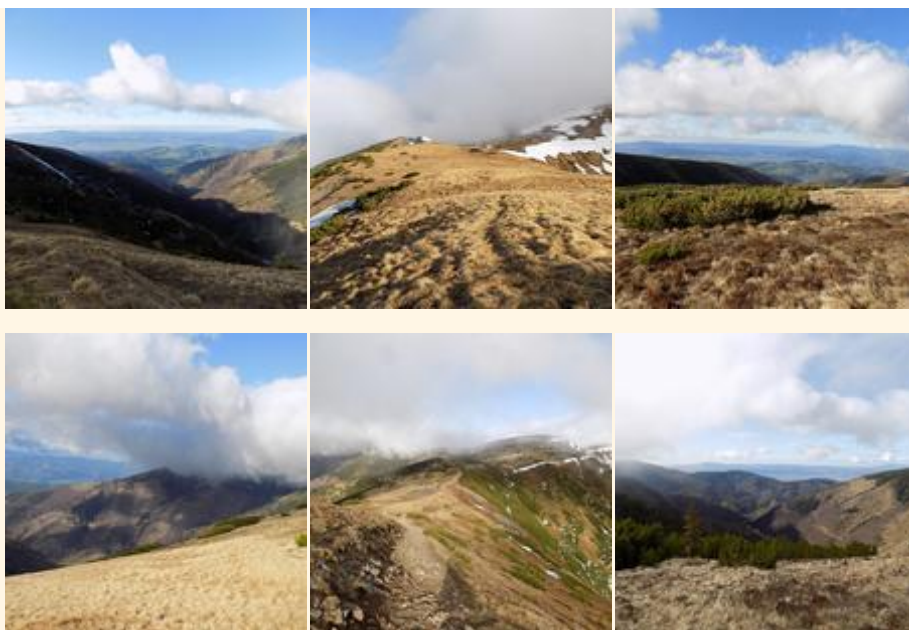
Belépve az ajtón az étterem irányba mentem és a ház személyzetének megmutattam a foglalással kapcsolatos email-t a telefonomon, ezek után kiválasztottam a magyarul (!) írt étlapról (több nyelvű étlap is volt, de örültem, hogy a magyarokra is gondoltak) a reggelit, majd kifizettem a 21 eurós szállás díjat, amelyben a reggeli is benne volt. Mivel másnap 10:35-kor indult a buszom a túráim végállomásáról, az Ördöglakodalom-hágóból, oda még 8,3 km-es út vezetett amelyen nem szerettem volna sietni, így némi ügyel-bajjal, de sikerült megbeszélnem, hogy fél 7-re találják a reggelit nekem (hivatalosan 7-re és 8-ra lehet reggelit kérni), cserébe tojás helyett választanom kellett mást, így virsli lett a reggeli menü. A ház személyzetét egy konyhás srác, egy idős konyhás néni és az angolul is tudó fiatal hölgy alkotta, akivel az imént beszéltem meg a dolgokat. Ő kísért fel a szobámba, amelynek első lépcsője az volt, hogy az előtérből nyíló, bakancstárolásra rendszeresített helyiségben kellett hagynom a bakancsomat. A lábbelimet a többi mellé akasztottam fel egy szárító fűtőszálra, amelyet bekacsoltam, de nem melegített. Megkérdeztem tőle, hogy ez reggelre jó lesz így? Azt mondta reméli. Nekem 21 euróért a remélés édeskevése, gondoltam magamban. Ezek után az emeleten lévő szobába mentünk, a folyosón finoman fogalmazva sem volt valami gatyarohasztó meleg, a szobában jobb idő volt, de radiátort nem láttam. A szoba berendezését egy konnektor, egy csap és 4, egyenként két emeletes ágy alkotta, szemben pedig szép, déli irányú kilátás nyílt, amelyet előzőleg sajnáltam, hogy csak telefonnal tudtam lefotózni. A hölgy magamra hagyott, én felakasztgattam a fogasra a vizes cuccaimat és megmelegítettem a babgulyás konzervemet. Tudom, hogy ezt hivatalosan nem lehetett volna a szobában, de semmi kedvem nem volt lemenni az étkezőbe (kicsit furán is vette volna ki magát) és a kinti viharos szélbe sem. Étkezés után úgy döntöttem intézem a bakancsom kérdését, mert ha nem teszek semmit, akkor bizony vizes marad reggelre. Leakasztottam a lenti helyiségből a vizes lábbelimet és bevitettem az étkezőben lévő kandallóhoz ((mellette nem sokkal pecsétet az igazoláshoz), ahol az élmesebb turisták bakancsai és vállfára akasztott ruhadarabjaik száradtak. A kandalló előtti padon egy nálam valamivel idősebb srác ült akivel szóba elegyedtem, mint kiderült ő is a Durková-ban aludt akárcsak én (megjegyezte, hogy magyar vagyok), később több embert is láttam akik szintén onnan jöttek, csak utánam érkeztek meg. Nem sokkal később a fényképezőgépet is lehoztam a kandallóhoz szárítani, külső szemlélő számára elég érthetetlen lehetett ennek ténye. A kandallóval szembeni sarokban eladó könyvek, pólók és pulóverek sorakoztak, néhány könyvvel és újsággal. Az egyik könyv amely a Magas-Tátráról szólt nagyon megtetszett: jó minőségű képekre voltak rárajzolva a túraútvonalak, ez elég jól szemlélteti az utat és sokkal többet mond a térképre rajzolt színes vonalnál. Később sikerült be is szereznem a könyvet, a címe: Ladislav Janiga: Tatry z oblakov, azaz a Tátra a levegőből vagy madártávlatból, ahogy tetszik.

45. étkező helyiség a Stefánik házban

Visszatettem a könyvet a helyére, majd visszatértem a szobámba is elmentem fürödni a közös fürdő helyiségbe. Mivel a Durková-ban semmilyen fürdési lehetőség nem volt, a szél pedig a nap nagy részében fújt és az eső is esett így vártam már a meleg vizes fürdőt. Azaz csak vártam volna, mert amint beálltam zuhanyozni az eleinte langyos víz (azt vártam hogy majd egyre melegebb lesz) szinte teljesen hidegre váltott, a fürdése végére így egy gyors kapkodó mozdulatokból álló hideg vizes fürdővel és hajmosással ért véget. Csalódottan tértem vissza a szobámba, majd mentem le a cuccaimért a már jelentősen megtelt étkezőbe, a fényképezőm szerencsére kiszáradt, a bakancsomat továbbra is otthagytam, a kesztyűm is úgy ahogy megszáradt. Visszafelé menet a lépcsőn összefutottam az idős konyhás nénivel és kértem hogy jöjjön velem a szobámba, ahol mondtam neki, hogy egy kicsit hűvös van. Igazából mutogattam, ő meg csak a zima szót ismételgette, majd elment. Néhány perc múlva visszatért egy kis olajradiátorral, aminek nagyon megörültem és meg is köszöntem neki a segítségét. A konnektorba ahová bedugtam a csatlakozót előzőleg a telefonom töltője nem érzékelt áramot (így a folyósón lévő aljzatot kellett használnom), de a radiátor működött róla. Igazából alváshoz elegendő volt a hőmérséklet, a nadrágom, felsőm és kabátomat is jó ütemben száradt így úgy döntöttem, hogy csak reggel fűtök be vele egy kicsit. Ezek után az egyik ablakhoz közelebbi emeletes ágy felső ágyában foglaltam el helyemet és tértem nyugovóra. Nem sokkal éjfél után arra ébredtem, hogy részeg szlovák beszédet hallottam a folyosó felől, majd kisvártatva be is nyitottak a szobámba (nem volt zárható az ajtó) tévedésből a Durková-ban már látott arcok, erősen ittas állapotban. Felnéztem az ajtó irányába és vártam, hogy észrevegyék magukat de ez nem történt meg, ezért egy határozott „Whats the problem?!” mondattal sikerült őket észhez térítenem, majd mondták egymás között, hogy „mágyárszki” (úgy látszik ebben az országban mindenki a származása alapján van megkülönböztetve) és becsukták az ajtót. Ezek után a mellettem lévő szobában végre elérték úticéljukat, tehát tényleg csak egy ajtótévesztés történt. Innentől már nem zavarta senki a nyugalmamat reggelig.

Már jócskán világosban ébredtem reggel, összeszedtem a cuccaimat és lementem az étkezőbe megnézni a bakancsom állapotát, még jócskán száradásra szorult. Felvittem a szobámba és az előző nap este megnyert kisradiátort beüzemelve szárítottam még indulásomig. Ekkor bántam meg, hogy ezt nem kezdtem el az este, mert kisebb hőmérsékleten szárítva is az éjszaka ideje alatt bőven víztől mentes lehetett volna reggelre. Pár perccel fél 7 után találták a bőséges reggelit, 3 db virsli 3 szelet kenyérrel és egy bögre teával bőséges reggelit jelentett. Visszamentem a szobámba, kiüzemeltam a radiátort, a bakancsom éppen elfogadható állapotba került, majd összeszedtem magam és elindultam. A házból kilépve megcsapott a viharos szél, közben a nap is sütött. Ennek pozitív hozadéka volt, hogy a házzal szembe déli irányú szép kilátás irányába eltakarította a szél a felhőket, így lehetett fotózni. A ház után balra SNP emlékmű tetején géppuskával, először majdnem jobbra a sárga jelzésen indultam el, de gyanús volt, hogy nem volt az út kijárva, így hamar korrigáltam és rátértem a helyes útra. Jókor széllekedések közepette haladtam az emelkedőn fel a következő hegy, a Králicska tetejére. Érdekes módon több ösvény alkotta az így már helyenként keréknyomnyi széles utat, néhol „ötsávos” volt az út. Visszafelé nézve a Gyömbér teteje továbbra sem látszott, az oszladozó ködös időjárásban is nagyon tetszett a magashegyi környezet. Egy rövidebb ideig tartó törpefenyvesben még akadtak hómaradványok, ilyenek többször és több helyen is akadtak a 3 napos túráim során. Bal oldala Gyömbér tömbjének meredek déli lejtői láttam, jobbra szép kilátás nyílt több ponton is. Némi lejtő után elértem a Králicska pont smerovnik-ját, ezek után újabb emelkedő következett egy újabb kopár hegyre. A köves ösvényen többször is megálltam a kilátást fotózni, örültem még ha az utolsó napra is, de sikerült némi panorámát bezsebelni. Sétálás szerint az esetek döntő többségében a hazatérős nap napsütéses nap, ezt jó néhány saját példával is alá tudom támasztani. Továbbra is nagyon tetszetek, a hol napos, hol félig felhős időben mutatkozó, itthon már nem fellelhető domborzati formák.

46. kilátás a Stefánik házból dél felé

47. a ház után nem sokkal visszatekintés a Gyömbér tömbjére

48. kilátás dél felé

49. a délnyugati irányba is lehetett gyönyörködni, már amikor a felhők engedték

50. szintén visszafelé nézve: nagyon tetszettek ezek a hegyek is

51. újabb hegyek mutatkoznak déli irányba

Jelzések nem voltak valami sűrűn, a következő törpefenyvesben találkoztam szembe egy sráccal, tőle meg is kérdeztem megerősítésképpen, hogy jó úton megyek-e (igazából eléggé adta magát az útvonal, de jó volt hallani is ezt). Jobb kéz felé pár hegyi patak is jól látszott, ahogyan az olvadó hó tövében nekiindulnak a drasztikusan lejtő hegyoldalakba vájt medrűkben lefelé, a zubogó víz hang is felhallatszott. Ezen kívül a kis lélekszámú, a breznóbányai főút mellett fekvő Jarabó falucska házaiból is látszódott néhány. Egy lejtő tetején lejjebb vetkőztem, a második nadrágot és az esővédő cuccot levettem magamról, majd leereszkedtem a lejtőn a következő igazolópont, a Kumstó/Kumstové nyereg elágazásába. A keresztező zöld út északi ága tovább vezet a hegyek között, a déli irány pedig a közeli Felső Jarabó pontig vezet. Továbbhaladva egy púp tövében elhaladva értem el az igazi Kumstové nyeret, ahonnan keleti irányba nézve már látszódtak Királyboca/Vyšná Boca házai, jobbra is szép kilátás nyílt délnyugati irányba. Újabb emelkedő következett, amely eleinte jócskán szuszogtató emelkedési szögű volt. Elérve az aktuális magaslatot törpefenyves következett, majd kirajzolódott az újabb emelkedő, amely már normál fenyőfák által is kísért fel a legutolsó magaslat a Rovienky (más források szerint Lajštroch) 1602 méteres tetejére.

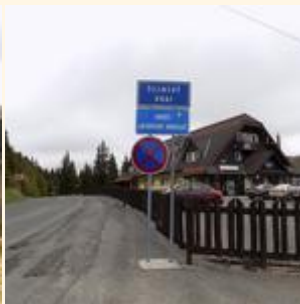
52. látszanak Királyboca házai

53. Kumstó-nyereg

54. utolsó emelkedő a Rovienky-re

55. távolban Jarabó/Jarabá házai

A csúcs előtt és után is, döntően idősebb korosztálybeli túrázó jött szembe, az egyik hölgy tudott magyarul is, mesélte, hogy Komárno környékén született, azért tud magyarul és ők egy szervezett kirándulás keretein belül túráznak errefelé. Jócskán meg is volt a busznyí létszám ahogyan jöttek velem szembe az először szintet tartó törpefenyvesek által határolt ösvényen. A törpefenyves után jócskán lejteni kezdett az út, szemben már az Alacsony-Tátra keleti részének a hegyei látszódtak, a kis adótorony velem szemben, már a keleti Alacsony-Tátrás túra mentén feküdt. A füves területeken egyre jobban megjelentek a fenyőfák az ösvény közelében, az egyik lejtőben 3 fiatal túrázó jött velem szemben, majd egy kis csengővel felszerelkezett (medvék ellen használatos) tájfutó előzött meg. A füves és fenyveses ösvényen értem el az Ördöglakodalom-hágó fölötti sífelvonó felső állomását, innen nyaktörő lejtő következett a hágóig, melynek házai egyre közelebb kerültek hozzám miközben haladtam lefelé. A szlovákok által Čertovicának nevezett hágóban már áthaladtam egy párszor kocsival, de gyalog most először. A szép fekvésű helyen nem volt túl sok élet, az ingatlanok nagy része kihasználatlanul, üresen állt, amelyeket használnak azok közelében sem láttam sok életet, egyedül egy család sétált lefelé a breznóbányai főút felé. Pár lépcsőfokon lelépve értem el a főutat és a buszmegállót. Bő negyed órával a buszom érkezése előtt érkeztem meg, volt időm kicsit nézelődni. A klasszikus faág alapú smerovnik volt az utolsó melyet utam során érintettem, innen majd a terveim szerint az utolsó befejező túram során fogok majd indulni. Jobbra a smerovnik-tól kihalt vendéglátóhely, bezárva. A smerovnik-tól balra viszont egy aktívabb és nyitva tartó másik vendéglátóhely állt, így ide tértem be pecsételési célból, melyet a segítőkész fiatal hölgy a füzetlapomra is nyomott. Ezek után még készítettem pár képet a kihalt vendéglő melletti kilátópontról, majd a buszmegállóba tértem vissza. A menetrendi kínálat elég csekély a hágóban, nagyjából 2 pár buszjáratban merül ki, ezek közül az egyik irányút, a reggel Bártfafürdőről Pozsonyba (!) tartó járatot vettem igénybe, mely hivatalosan 10:35-kor indult volna. Gyakorlatilag egy bő negyed órát késett, addig felbontottam egy tábla csokit, és a megállóban várakozó család környékén sündörgő macskát nézegettem. A busz érkezése előtt egy túrázó idősebb pár érkezett, miután a busz befutott örömmel vettem tudomásul, hogy nem kell csomagjegyet vennem. A busszal 3,5 órás út következett Nyitráig, a késés miatt a fél órás besztercebányai pihenő rövidült meg, az út nagyobb részén kényelmesen elfértem a zsákkal együtt. Aranyosmaróton kezdett jobban megtelni a busz, de a következő megállásnál Nyitránál szálltam le, ahogy néztem onnantól már szűkös lett volna a hely ha tovább megyek Pozsony irányába. Hétköznap lévén Nyitrán elérhettem volna a korábbi vonatot, de mivel ez a nap mint kiderült a szlovákoknál ünnepnap, így maradt a későbbi, eredetileg is kinézet vonat. Érsekújvári átszállással értem el Komárno-ba, ahonnan a magyar Komáromba átsétálva értem el a személyvonatot, és fél 8 magasságában tértem haza erről a maradandóan élménydús túráról.

56. lefelé menet

57. közel az Ördöglakodalm-hágó, az egyik ház tetején ki is van rakva a Csertovica szó a cserepekből

58. Ördöglakodalm-hágó, a háttérben lévő helyen pecsételtem

59. kilátás dél felé a hágóból

60. czudar macskával őrzött terület

SNP: (Dénes-)Dénesi nyereg-Stószfürdő, (Úhorná-Úhornianské sedlo-Štós kúpele, 2017. május 12.)

Májusi második három napos szabadidőmet a Szlovák paradicsom szélétől Stószfürdőig tartó bejáratlan szakasz teljesítésére szántam. A szállásom némi nehézség árán a booking.com oldalon (először szabad volt, aztán megteltet jelzett, utána 7 helyre írtam mail-t, amiből kettő-három válaszolt összességében (azok is nagyrészt nemleges választ), aztán az utolsó pillanatban mégis sikerült az eredetileg kinézett helyre foglalni) keresztül Kassán lett, az állomástól 2 km-nyi sétára. Mivel csillagtúrákat tettem, így a logisztika érdekesen alakult, de ezt majd később részletesen kifejtem. Első napra Dénesi nyereg-Stószfürdő között 21, második napra Súl'ová nyereg-Dénesi nyereg között 23, a harmadikra Voniarky-Súl'ová nyereg között kerekítve 19 km jutott, de a rágyalogások is jelentősek voltak, illetve az időintervallum sem volt éppen bő legfőképpen az első két napon. Természetesen az eső ezúttal is elmaradhatatlan „tartozéka” volt a túrának. Közepes túrazsákkal keltem útra.

A szokásos Keletiből 6:30-kor induló IC-vel érkeztem meg Kassára, a sörözőidő ezúttal is megvolt, 10:40-kor indult a busz az állomás mellől Szomolnok/Smolník felé, ahol pedig néhány perces várakozás után futott be a busz, amellyel Dénesig/Úhorná mentem, jól megfigyeltem az utat mert másnap az ellenkező irányba kellett legyalogolnom Szomolnokra, mert Dénes felé nincsen busz szombati napokon. 12:28 helyett 37 magasságában szálltam le a buszról a szép fekvésű faluban kialakított buszfordulóban. Azonnal neki is vágtam a zöld jelzésen az emelkedős főutcának felfelé, ugyanis az idő szűkös volt: 18:33-kor indult Stószfürdőről a buszom, és a nyeregbe is fel kellett érnem (+3 km,+ 300 szint) ahonnan 21 km-re volt 5 órá. Szedtem a lábaimat és a hangulatos házak után már a település névtábláját is elhagytam pár percen belül. Szerpentes út következett, lihegve törtem egyre feljebb, levágva a kanyarokat amerre a zöld jelzés nagyjából mutatta. Kétszer emeltem fel a hüvelykujjamat az autók felé fordítva, de nem állt meg senki, így nekiindultam az utolsó nagyobb emelkedőnek, közben a szerpentes aszfaltút egy jó nagy kanyart tesz, jelentős távolsággal. Negyed 2 magasságában értem fel a Dénesi nyereghez fűjtatva, talpam is elzsibbadt, amire se előtte, se azóta nem került sor, de legalább nagyjából időben voltam. Az aszfaltos út visszatért jobbról és folytatódott is tovább Krasznahorkaváralja felé.

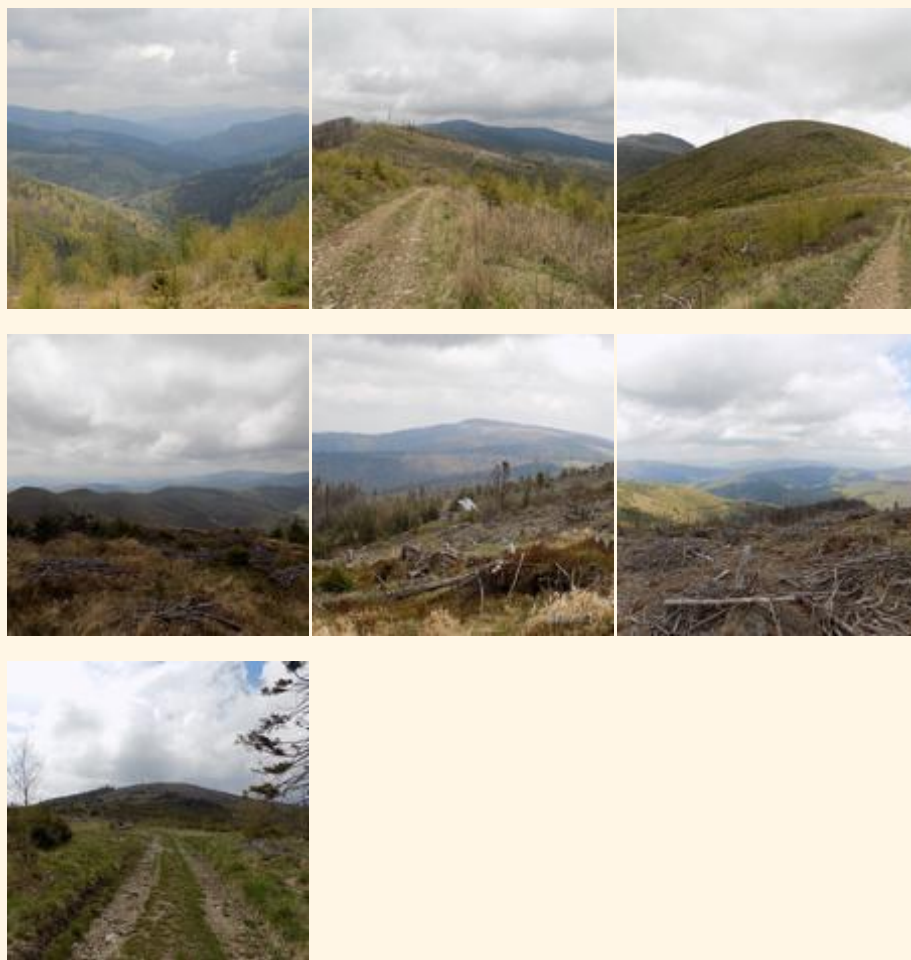
1. Dénes falut elhagyva

2. a nyereg előtti meredek szakasz nem volt könnyű

3. Dénesi-nyereg smerovnik-ja, 4 és fél óra a szintidő Stószfürdőig, nekem szűk 5 órába kellett beleférnem

Táskámat pár percre ledobtam, kifűjtam magam és néhány kép készítése után elindultam. Innentől 4 km/h sebességet kellett tartanom és ezen kívül volt némi tartalék idő ha megcsúsznék, Sétalós elmondása szerint az

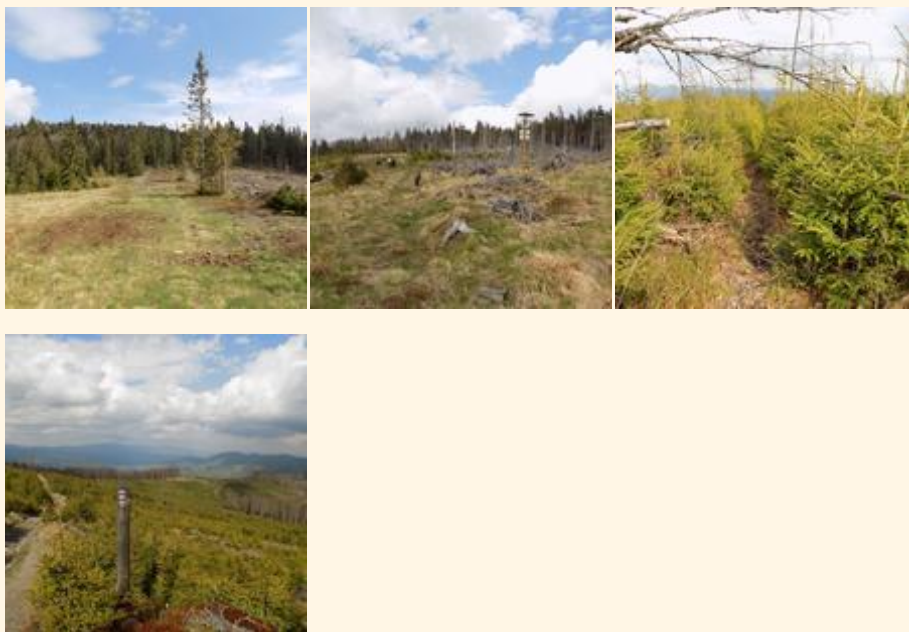
Osadník után várt rám egy kis fejtörő. Kisütött a nap, ritkás fenyőerdőbe vezetett a keréknyom, amely valaha összefüggő volt, aztán ez a maradék is elfogyott és viharkárok által sújtott terepen mentem tovább (az út itt még teljesen jól járható volt). Sajnos ez a pusztító hatás az egész térségre jellemző, voltak is szívások emiatt a három nap során. Ennek pozitív hozadéka volt, hogy volt bőven kilátás Dénes falu, Szomolnok és más irányok felé is. Velem szemben a nagyrészt letarolt Pipityke/Pipitka 1225 méter magas hegye jött egyre közelebb, előtte pár kisebb púpot kellett leküzdeni. A keréknyom a Pipitka oldalában egyre feljebb vitt majd egy hirtelen jobbos kanyar után folytatódott. Pár lépésre egy kis ház állt, feltételezem mióta a fenyves nagy része megsemmisült körülötte, azóta vesztett a hely a vonzerejéből. Nem sokkal később jobb kézre egy fatorzóra, melynek törzséből nagyjából 2,5 méter maradt, volt erősítve az opís text pont smerovnik-ja. Innentől már ösvénnyé szűkült az út, és átbukva a hegyen (a csúcstól nem érinti a túra) máris lehetett nézegetni a helyes utat, ugyanis a hegy túloldalán is tarolt a vihar, elég lehangelő képet adva a tájnak. Szerencsére itt még jobban foglalkoztak a jelzésekkel, így különösebb gond nélkül jutottam le a hegyről, és folytatattam az utamat tovább a döntő többségében ritkás erdőben. Visszafelé nézve még sokáig látszott a Pipitka.

4. kilátás Dénes és Szomolnok irányába kelet felé
5. visszanézve az eddig megtett út egy részére
6. Kis-Pipityke utána pedig a (Nagy-) Pipityke/Pipitka következett
7. nyugat felé nézve a Pipityke/Pipitka oldalából
8. délnyugati irányú kilátás a Pipityke smerovnik-ja előtt, előtérben a házikóval
9. átbukva a hegy túloldalára ez a látvány fogadott
10. visszanézve a Pipitykére

Az út eleinte ismét keréknyomná hízott, majd ösvénnyé változott, majd ugyanez fordítva az alapvetően emelkedő terepen. Az Orlia studna 1103 méteres pontja után még volt egy kisebb emelkedős rész, majd kibukkantam az erdős környezetből a fatorzókka teli területre. A Dénesi nyeregtől 9,2 km lévő Pod Osadníkom pontnak már lassan aktuálisnak kellett volna lennie, de mégsem jött szembe. Nem sokkal később a megszürcült fa hullák között megtaláltam amire vártam, a Csükerész/Osadník smerovnik-ja pont egy jobbos kanyarnál állott, látszott is az egyik útjelző táblán, hogy belejavítottak, szerintem két pontot vontak itt össze, a vihar előtt feltételezésem szerint nem biztos, hogy a mostani felállás volt. Kis pihi következett, elégedetten vettem

tudomásul, hogy a telefonom órája számomra kedvező időadatot mutat, de nem sokra álltam meg, mivel a Sétálós által előre jelzett problémás pont még ezután következett. Háttérben az erdőben fekvő Csükerész/Osadník tetőpontjára lehetett volna felmenni, ezt kihagytam (smerovnik-nál egyenes irány lett volna). Lejtős ösvényen nem kevés mennyiségű kidőlt fát kerülgetve érkeztem meg a „várva-várt” feladványhoz: az utolsó jelzések a fákon voltak, majd ismét kidőlt fák és utána fiatalos fenyves volt a közvetlen közelemben, az út kitaposottsága meg megszűnt. Nézelődve jobbra és balra semmi biztató nem mutatkozott, kissé előrébb menve nézelődtem és mákomra éppen sikerült szinte szemben meglátnom a fiatalos fenyvesben lévő csapást amely a helyes út volt. Ha nem éppen a megfelelő helyen álltam volna meg akkor valószínűleg elidőztem volna itt még egy kicsit. Sikerélménnyel haladtam a szűk ösvényen lefelé, amely egy jól járható ösvénybe torkollott. Ismét kisütött a nap, de már körvonalazódni látszódtak az esőfelhők az égen. Kissé köves ösvényen értem el a Bodovka nevű pontot, ahonnan keréknymon folytatódott az út lefelé.

11. némi hangulatos rész Pipitka-Osadník között
12. Csükerész/Osadník, jártam már szebb helyeken is
13. a helyes út a fiatalos fenyvesben
14. lefelé Bodovka irányába

A következő elágazásban megint nem voltak egyértelműek a jelek, de a térkép alapján a helyes utat választottam. A keréknym az Osadník meredek, északkeleti oldalában vezetett, tőlem balra meredek hegyoldal, jobbra pedig jócskán lejtő völgy és kilátás egy-egy ponton. Itt is kellett egy-két kidőlt fát átlépni, ebből következik, hogy nem sűrűn járják ezt az utat és ahogyan több helyen is láttam a kidőlt fák faanyaga is sok helyen nincsen összeszedve, ránézésre évek óta. Ennyire nem lenne érdemes foglalkozni ezzel minimum több száz köbméter faanyaggal? Közben elborult a ég és időnként hallható hanghatások kíséretében jelezte, hogy a beígért eső nagy valószínűséggel érinteni fog. Nagyjából szintben haladó úton érkeztem meg a Skorusina (opís text igazolópont) smerovnik-jához, nagyjából ezen a részen kezdett el szemerkélni az eső. Nem sokkal később műanyag csövön kivezetett forrás következett az elmaradhatatlan oda készített pohárral együtt. Éltem is a frissítő lehetőségével, majd tovább mentem.

15. Bodovka után keleti irányú kilátás az erdőből

16. színes erdő

17.-18. esőfelhők betöltése folyamatban

19. forrás Skorušina-nál

Ösvényre tért le a piros, ahol nem védett a lomb, ott már érezhető mértékben esett az eső. Ismét keréknyomra vezetett a jelek, majd nemsokára bal oldalt egy forrás volt. Behúzódtam az út jobb oldalán egy fa alá és felvettem az esőnadrágot és az esőkabátot is, rajtam is maradtak Stószfürdőig. Eső áztatta úton folytattam az utam lefelé, kb. fél óra után érkeztem meg a buszból már látott Stósz nyeregnél lévő kápolnához. Körbejártam a kis templomot, rácson keresztül be is lehetett kukkantani a belsejébe. Innentől már csak 2,5 volt a célig, számomra viszont többnek tűnt. A kápolna után jobbra rét következett, majd a keréknyomról az ösvény egy hangulatos fenyvesnél balra tért. A Szomolnok-Stósz közötti három számjegyű főút alatt haladt az ösvény egészen a fürdőig, előtte már ismerős volt a távvezeték amihez viszonyítva mentem a múltkori Kloptány felőli túrámon a fürdő felé. Befutva az épületek közé, a már ismerős részről letértem jobb kéz felé a fürdőbe pecsételési célból. Ez sikeresen megtörtént, majd a buszmegálló felé vettem az irányt. Levetve vizes gönceimet, immáron csak vizes bakancsban vártam a buszt, ami meg is érkezett.

20.-21. stósz nyeregnél lévő kápolna kívülről és belülről

22. hangulatos ösvényen mentem egy darabig

23. Stószfürdő bejárata

A szabadon lévő első ajtónál lévő kettes ülésben foglaltam helyet. A sofőr hangosan hallgatta a rádiót, egy idő után meguntam, hogy én alig hallom a zenét a fülhallgatómból, így előre bámulva teltek a kilométerek. A térség „krémjét” jelentő Stósz, Mecenzéf és Jászó településeken a kisebbség az eddig látottak alapján képviselte magát. A bő másfél órás út után 19:50 magasságában szálltam le a kassai buszállomáson, majd vettem a szállásomat jelentő Hostel Barno felé az irányt. Bő fél órás sétával értem el a panelházak között lévő szálláshelyet, nem is volt semmi gond, tudtak rólam a magyarul valamennyit tudó portás nénivel is szót tudtam érteni. Felérve a harmadik emeletre a többi megszállt vendégtől is hallottam magyar szavakat (egymás között, telefonálás), tehát ez a magyarok számára is bevett szálláshely volt. Benyitva a kis előtérbe ugyanaz kolesz-szerű elrendezés fogadott, mint márciusban Bártfán: balra fürdőszoba, egyenesen és jobbra egy-egy szoba.

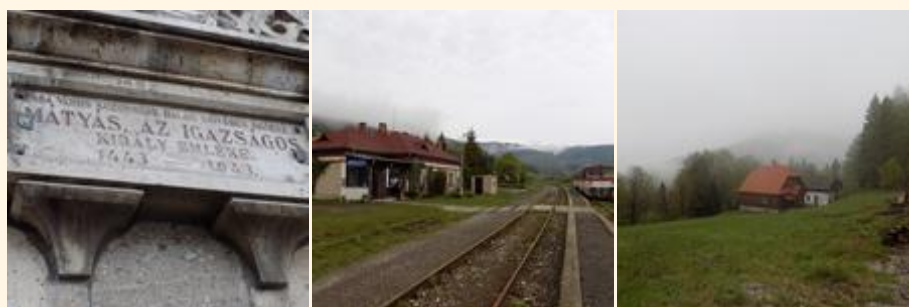
Nekem a szemben lévő szoba jutott, igényeimnek pontosan megfelelt a hely, egy kis asztal székkal, egy ágy és egy szekrény, amiben a cuccaimat szárítani tudtam. Vacsora és némi internetezés után (volt wifi) tettem el magamat másnapra.

SNP: Súl'ová nyereg-Dénesi nyereg(-Szomolnok) (sedlo Súl'ová-Úhornianské sedlo-Smolník, 2017. május 13.)

Reggel 5 óra magasságában szólt az ébresztő a kassai Hostel Barno 322-es szobáján, keltem és nemsokára indultam is mert 6:08-kor az állomásról induló Iglón, Poprádon és Zsolnán keresztül Pozsonyba közlekedő gyorsvonattal mentem Margitfalváig/Margecany. Az állomás előtt elég szép látványt nyújtott a kicsit felduzzasztott Hernád és környéke.

Leszállva a gyorsról az első vágányon álló csuklós Bz-hez mentem, melyen Nyilasig (Hnilec) utaztam. . Szép helyeken kanyarog a Margitfalva-Vereskő-Besztercebánya vonal, ennek egy szeletét láthattam.

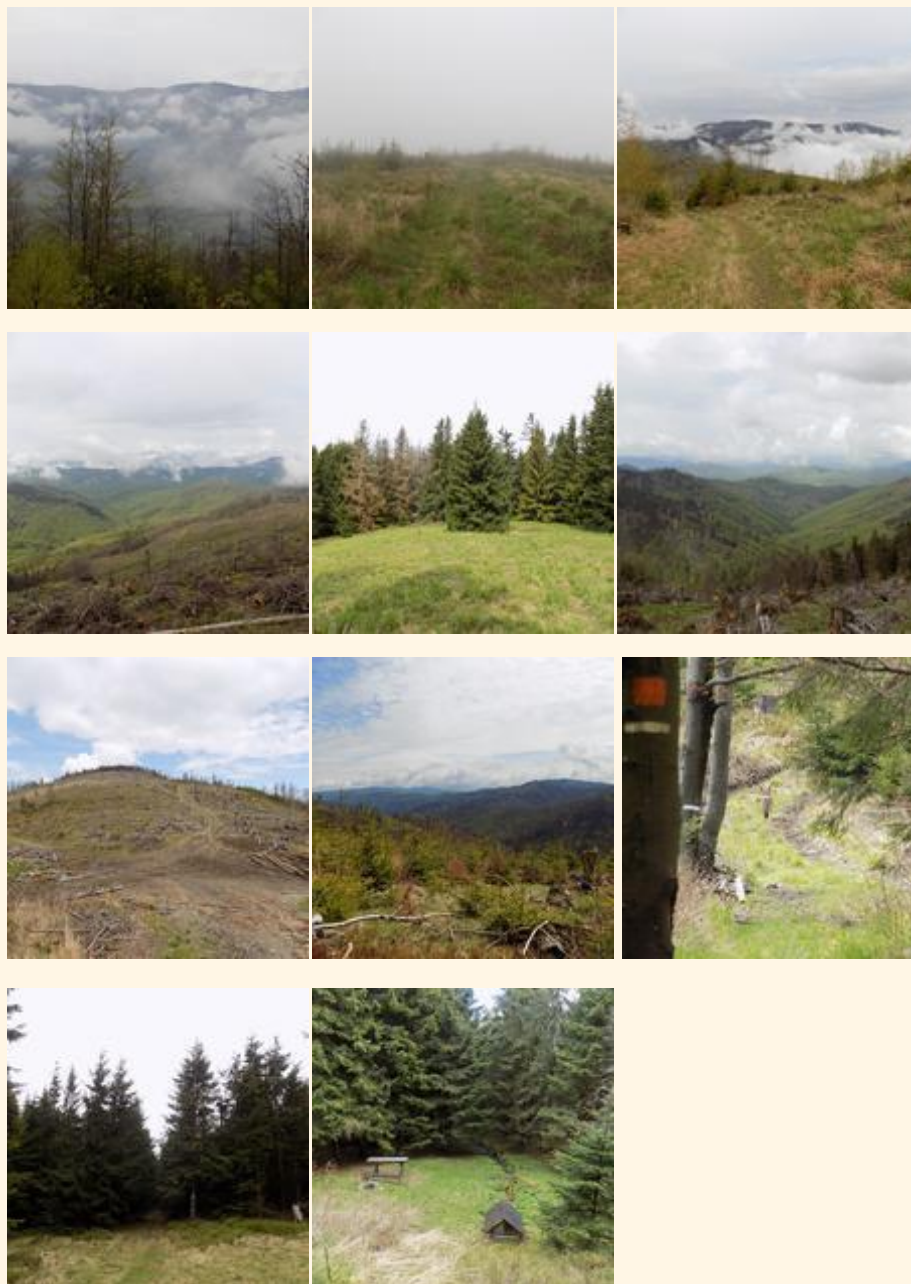
Merényig (Nálepkovo) viszonylag normális közlekedés van, onnantól a Dobsinai jégbarlangig megy fel még pár személyvonat, de onnantól viszont Vereskőig/Červená skala napi 2 vonatpár a kínálat, amiből egy odafele, egy pedig visszafele használható túrás szemszögből. Egy órás utazás után szálltam le a valaha nagyobb forgalmat bonyolító 4 vágányos állomáson. Már útközben számolgattam, hogy elég szűkösre sikeredett ismét az időintervallum, ugyanis 17 óra után pár perccel a szomolnoki temetőnél kellett lennem, az utolsó előtti busznál (a ténylegesen utolsó Igló felé került volna és onnan vonatozás Kassáig, és nagyon későn értem volna a szállásra, a másnapi túrára megrövidítve a pihenőidőmet). Szóval a cél és az addig hátralévő idő adva volt. A problémát azt jelentette, hogy addig még 3,4+23+10 km volt hátra amire volt bő 9 órá...3,4 km-t és hozzá 245 méter szintet Nyilastól a Súl'ová nyereg jelentette, 23 km az SNP menet, a Dénesi nyeregtől a falu 3 km (tegnapi út, csak ellenkező irányba, lefele) és onnan pedig a buszmenetrend alapján 7 km (valóságban szerintem kevesebb) volt a táv. Mivel nem vagyok tájfutó ezért hamar eljutott a tudatomig, hogy ez ebben a formában elég érdekes lesz. Sietve elhagytam az állomást és a faluból kivezető, Rozsnyó felé tartó főútra tértem rá. Tempósan haladtam a ködös, taknyos időben, közben már kezdtem emelgetni a hüvelykujjammal felfelé tartott kezemet, mert nem volt más megoldás a helyzetre. Nagyon nagy szerencsémre a falu elhagyása után nem sokkal egy öltönyös úr felvett a kocsijába és felvitt Súl'ová-ig. A kocsival bő 5 perces út nagy segítség volt számomra, mert így negyed 9-kor el tudtam indulni és nem melleleg nem kifulladásra értem fel a nyeregbe, hanem pihenten. Kiszálltam a kocsiból, szépen megköszöntem a segítségét, csináltam pár képet a smerovnik-ról (opis text igazolópont) és a vadászházról és el is indultam, immáron nyugodtabban.

1. egy templom falán lévő magyar nyelvű emléktábla Kassán az állomás közelében
2. Nyilas személyzet nélküli állomás
3. Súl'ová-nyereg házai ködben

Eleinte emelkedős ösvényen vezetett az utam, hamar kimelegedtem. Át akartam venni a rövidnadrágomat, de kiderült a szálláson maradt. A köd nem akart eloszlani, a hegyek között egy jó ideig kitartott még. A fokozatosan oszladozó ködben egy-egy ponton részleges kilátás nyílt a környező hegyekre, később szerencsére felszállt a köd. A kiindulási ponttól 5,7 km-re lévő Pod Holou (1210 m) pont smerovnik-jához helyenként erdős, de döntő többségében nyitott és sajnos vihar által pusztított területen vezető utakon jutottam el. A letarolt erdők után hamarosan erdőbe tértem be, ahol még mindig voltak kidőlt fák, de összességében jobb volt az összkép. Sajnos sikerült egy úttévesztést is produkálnom, de viszonylag időben korrigáltam a dolgot. Ismét kiértem az erdőből és sajnos ismét a letarolt néhai erdők fájó látványa vette át a stafétát. Egy félig erdős, félig ritkás erdő-féleségben láttam meg velem szemben egy jó 250-300 méterre egy farkast. Pont volt még időm lefényképezni, majd tovább állt. Nem örültem neki, hogy a következő útkeresésem a farkas előbbi helyének közelében volt,

nem szerettem volna megtudni, hogy mit produkál az állat közelebbről. Erre persze nem került sor, így zavartalan folytathattam az utamat tovább. Elkezdett szemerkélni az eső, amely innentől már csak rövidebb szünetekre hagyta abba a csapadék szórását. Szép fenyőerdőbe értem el, felüdülést volt a letarolt domb- és hegyoldalak után. Egy rétnél lévő elágazásban a zöld jelzésen tettem egy kis kitérőt egy forráshoz, majd tovább mentem. Pár lépés után érkeztem meg a Volovec nyereg smerovnik-jához.

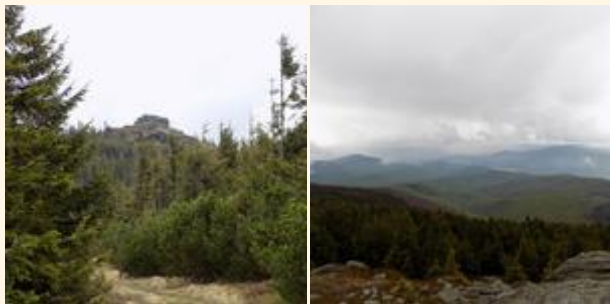

4. nagyrészt még a köd az út
5. nem volt túl érdekesítő ez a szakasz így
- 6.-7. oszladozik a köd, alakul a kilátás
8. hangulatos fenyves, itt sikerült egy úttévesztést produkálnom
9. kilátás északnyugati irányba, sajnos az Alacsony-Tátra már nem látszott
10. az egyik letarolt hegyoldal amiről leereszkedtem
11. éppen napos időben a Volovec nyereg előtt nem sokkal a kilátás kelet felé
12. farkas az úton
13. Volovec nyereg előtti tetszetős fenyves
14. hangulatos forrás a fenyőfák ölelésében

A Volovec-hegység és legmagasabb pontja a Skalisko (1293 m), amely magyarul Pozsálló névre hallgat, történelmileg is számon tartott magaslat, ugyanis szűk fél évig 1938. novemberétől 1939. márciusáig az első bécsi döntéssel megnagyobbított Magyarország legmagasabb pontja volt, majd helyét átadta egy kárpátaljai

kétezres csúcsnak. A Volovec nyeregből kényelmetlen emelkedő vezetett a fennsík-szerű fenyőfák által szegélyezett keréknymra. Már jó pár száz méterről látható volt a Skalisko jellegzetes sziklatömbje, mely egyre közelebb került. Sajnos idő hiányában a Volovec házhoz a sárga és zöld jelzésen vezető kitérő kimaradt, így a pecsételés nem jött össze, helyette maradt az opís text. Két oldalt már alakult a jó kilátás, mely persze a szikla csúcsán teljesedett ki.

A Skalisko az SNP mellett a Najvyššie túra érintőpontja is egyben. A kilátás szép volt, de a képet árnyalta a sok szürke felhő, melyek sok jóval nem bíztattak. A nem is olyan távoli Rozsnyón szemmel láthatóan esett is az eső. Pár pillanattal később rákezdett ismét szemerkélni a csúcson is, le is jöttem a szikláról majd a smerovník-ról lőttem pár képet és hamar el is indultam lefelé a hegyről.

15. közeleg a Pozsálló/Skalisko

16. kilátás a szikláról nyugati irányba, a távolban Rozsnyó

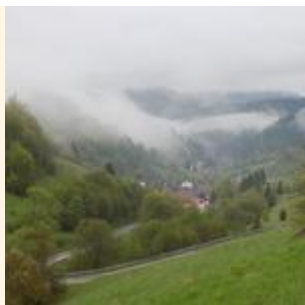
Szép fenyvesben haladtam egy darabig, különösebben a csöpgörgő eső sem zavart. Sajnos a fenyves nyújtotta idill nem tartott sokáig, ugyanis újabb legyalult területre értem, melyre jókora kidőlt fák kerülgetésével értem el. Öröm volt az ürömben, hogy némi kilátást adott a hely, majd az aktuális magaslatról leereszkedve és a következőre felmenet előtt egy érdekes jelenség játszódtott le a szemem előtt: a köd jobbról tejfehér formában kúszott rá az útra és a környezetre. Elég misztikus látvány volt. Újabb kiábrándító gyér erdő és emelkedő következett immáron ködben. Átbukva a hegy túloldalán hamarosan eltűnt a köd, helyét átvette a már intenzívebben szakadó eső. Ilyen körülmények között értem el a Ferde-/Krivé nyeret (opís text pont), majd mentem is rögtön tovább. Az út ismét emelkedett, a szemközti néhai erdős hegyoldalak bambán bámultak vissza a dörgésekkel tűzdelt esős időben. A soron következő letarolt erdejű hegy teteje előtt ismét az útkeresésé volt a főszerep, ugyanis az ösvény elveszett a „rengetegben” és jelzések fák híján nem voltak. A letarolás határán ismét erdő állt, így oda tértem be és a helyes irányt tartva félkörben indultam el az ösvény feltételezett helye felé (ugyanúgy mint ahogyan a kloptányi túrámon is tettem hasonló helyzetben). A taktikám ezúttal is eredményre vezetett, meglett az ösvény és ráadásnak még néhány jelzéssel ellátott sárga plusz csövek is jöttek szembe. Némi csendesebb szakasz után az eső ismét rákezdett, így értem le a Fehér-szikla/Biely skaly (1180 m) ponthoz, innen a sárga jelzésen 3 óra szintidővel volt elérhető Szomolnok. Innentől fogva hol erdőben, hol ritkás erdőben értem el a vizes keréknymon a tegnap már megismert Dénesi-nyeret.

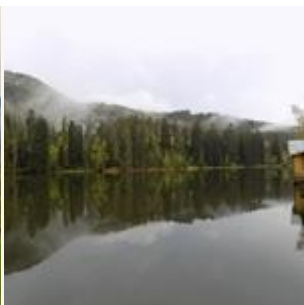

17. szép fenyvesben lefelé a Pozsallóról
18. ismét egy letarolt hegyes kilátás
19. köd kúszik be nyugat felől
20. ködös erdőben lefelé
21. ismét köd érkezik, ezúttal a Ferde-nyeregbe
22. merre tovább?
23. megtalált ösvény
24. az esőben is szemmel láthatólag egyre közelebb kerül az előző napon bejárt Pipitka
25. nyugat felé is az esőfelhők voltak túlsúlyban
26. Dénesi-nyereg takony időben

Ezúttal sem töltöttem sok időt itt, szinte rögtön a vizes fűbe gázolva tértem rá a zöld jelzésre. A tegnapi útvonalat jártam be ellenkező irányból, annyi különbséggel, hogy Dénes előtt egy kanyart már nem vágtam le a vizes fű miatt. Útközben sikerült egy vizes rókát is lefotóznom. Az eső lassan elállt és a felszálló párában szép látványt nyújtott a völgyben fekvő falu és környezete. A falu előtt egy erőtlenséget tettem a stoppolásra, nem is lassított egyik autó sem, de ekkor már szerencsére nem volt tétje a dolognak, gyalog is időben voltam. Beérve a faluba az esővédő cuccaimat a buszfordulónál levettem, majd mentem is tovább. Az utcán pár ember sétált, de ők is hamar eltűntek a környező házak valamelyikében. Lakatlan és eladó házak is akadtak a jobb állapotú, lakott társaik között. A falu határában egy tetszetős kis tó volt, ha nem lett volna kiszámolva az időm kicsit több időre lepihentem volna. Innentől Szomolnokig eseménytelenül telt az út, hangulatos volt az aszfaltos út amin haladtam, néhány ház, erdős rész és patakhíd volt a három legjellemzőbb dolog az út során. Szomolnok határában először ritkábban majd szokványos sűrűséggel jelentek meg a házak, a hegyen látott sárga jelzés is a lábaim alá tért. A temetőnél lévő buszmegállóba nagyjából a busz érkezése előtt 10 perccel érkeztem meg, egy kis ücsörgés után be is futott a járat.

27. Dénes falu párás időben

28. szép kis tó a falu határában

29. érkezés Szomolnokra

Már ismerősként üdvözlöttük egymást a buszsofőrrel, ugyanis ugyanaz az illető vezette a buszt, aki tegnap vitt Stószfürdőről Kassára. Ezúttal már néhány szót váltottunk is és mutattam neki néhány képet. A rádiót ugyanolyan hangosan hallgatta és jászói gettó is változatlan volt, ezúttal már ezt az elképesztő helyet már meg is örökítettem a busz ablakából. Kassán az állomásépületben jóllaktam pizzával, de a szálláson is sikerült nem sokkal később megfőzőm a magammal vitt babgulyás konzervet. Az eltervezett szakasz sikeres teljesítésének gondolatával elégedetten hajtottam álomra a fejemet.

30. elképesztő állapotok a jászói gettóban

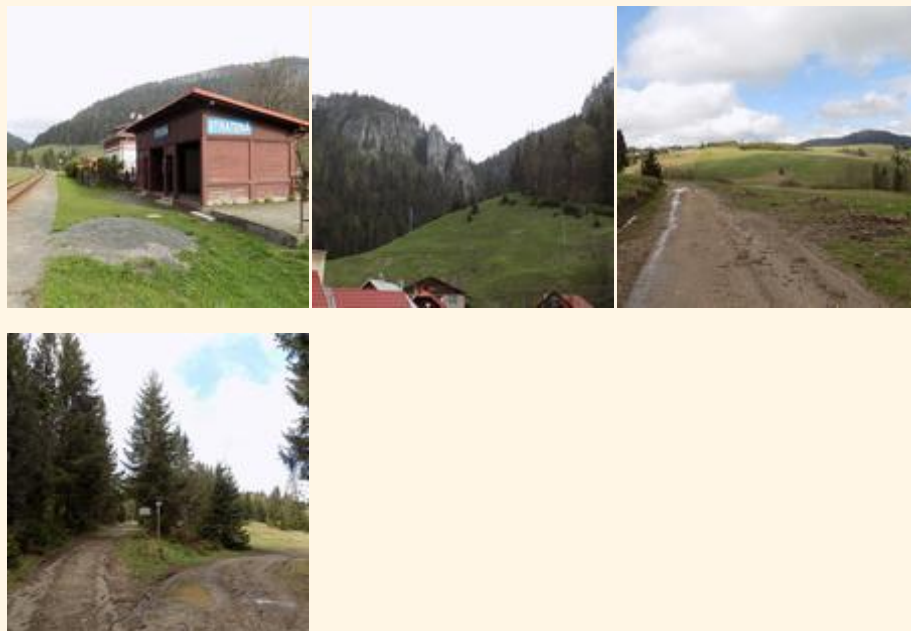
SNP: (Sztracena-)Voniarky-Súl'ová nyereg(-Nyilas) (Stratená-Voniarky-sedlo Súl'ová-Hnilec, 2017. május 14.)

Május közepi háromnapos túráim utolsó napjához érkeztem, az előző naphoz hasonlóan szólt az ébresztő 5 óra után kassai szálláshelyemen és összepakolás után el is hagytam a jó kis helyet. Az állomás felé vettem az irányt ahonnan a tegnapi logisztikával (6:08-as pozsonyi gyors, átszállás Margitfalván a Bz-re) jutottam el a Nyilas utáni Sztracena megállóhelyre. Említésre méltó az újonnan bejárt vasúti szakasz szépsége: az Imrikfalvához/Dedinky tartozó Palcmanská maša vagy számomra rövideen csak „Dedinky tó” mellett kanyargó, később azt átszelő, majd alagutakon keresztül a célállomásomat elérő vonalszakasz méltán dobogós lett nálam ami a szlovák vasúti vonalak szépségét illeti.

Eredetileg fordítva terveztem menni fel, megint Nyilas felől a Súl'ová-ra, de ezt elvettem, mert Sztracena felől érkezve nincsen a bő 250 m szint az állomástól a nyeregig és stoppolni sem annyira szükséges, mint a tegnapi napon reggel. Másrészt a Súl'ová-ról felfelé, Pod Strečimkou felé induló emelkedő nem volt túl szimpatikus, és végül így nem volt kérdéses meddig jutok a piroson, ugyanis a piros-kék elágazását jelentő Voniarky pont eléggé adta magát.

Pontosan szálltam le a csuklós Bz-ről Sztracenában, nem először jártam már a szép fekvésű faluban, kocsival már egyszer-kétszer átsuhantunk rajta. A domboldalban lévő megállóból egyből feltűnő volt a két meredek szikla alkotta jellegzetes sztracenai táj, ami akár a kis falu jelképe is lehetne. A két szikla között vezető zöld (és sárga) ösvény vezet a Holló-sziklához/Havrania skala, amely a Najvyššie mozgalom érintőpontja és ezen kívül a Voniarky-Garamfő szakaszt terveztem a következő két napos túrámnak a környéken az Alacsony-Tátra lábáig. A megállótól lesétáltam a 67-es főútig, majd a smerovnik lefotózása után elindultam keleti irányba a faluból kifelé. Útközben jó néhány szálláshely kirakott tábláját lefotóztam a már említett két napos tervezett túra alvóhelye kapcsán. Ez végülis nem valósult meg, de az okokról majd az aktuális túrabeszámolóban teszek említést. A faluból kiérve balra Szlovák paradicsomos kapubejáratot láttam majd átkeltem a vasút alatt.

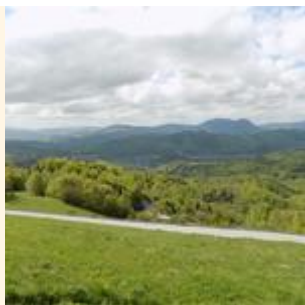
Emelkedős aszfaltos úton haladtam még 1,8 km-t, nagyrészt fenyvesben a kék-zöld elágazását jelentő Pod Čižmou pontig, itt tértem az útról egy keréknymra és érkeztem meg bő 10 perc múlva a Voniarky nevű pont smerovnik-jához.

1. Sztracena megállóhely, innen indultam el
2. két szikla a megállóhely és a falu mögött
3. kellemesen járható út Voniarky előtt
4. Voniarky, egyenesen a kéken Dobsina, jobbra az SNP Garamfő felé

A kötelező fotók elkészülte és a hátraarc után menni kellett visszafele pár métert majd egy kereszt szomszédságában tértem le a keréknymról és egyben a kék jelről is. Szép fenyvesekben és kisebb réteken vezetett az utam, nem bántam meg, hogy nem csaltam le ezt a részt, ugyanis az aszfalton továbbhaladva Dobšinský kopec-ig, ezt simán megtehettem volna, mert igazolópont sincsen addig. A hangulatos fenyveses részt tarvágásos, vihar által sújtott szakasz követte, kilátással Dobsinára és környékére. Elértem újra az aszfaltos 67-es utat, kis kitérőt tettem az Imrikfalvi/Dedinky tóra néző pontra, fotózás céljából. Az igazat megvallva innen viszont az úton mentem Dobšinský kopec -ig, mert akartam egy kis pihenőt tartani ott. Az időm nem mondom, hogy annyira ki volt számolva, mint az elmúlt két napban, de +/- fél óra azért már nem lett volna mindegy. Lejtős úton egy elágazás után érkeztem meg a már jól ismert Dobšinský kopec kilátópontjához. Ez egy az út mellett fekvő paddal és fabódéval ellátott pihenőhely, háttérben az ide felvezető serpentine út részleteivel és mögötte Dobsinával és a környező hegyekkel. Néhány kép készítése után leültem és megettem a halkonzervemet, közben többen is fotóztak mellettem (magyarok is), egy szlovák leányzó pedig az itt előszeretettel gyorsuló autók egyikében vezető férfit partnerét örökölte meg.

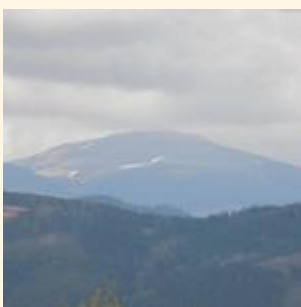
5. hangulatos szakasz következett Voniarky után...

6. ...hogy nem sokkal később átadja helyét a letarolt hegyoldalnak, amelyről így déli irányú kilátás nyílt

7. Imrikfalvi/Dedinky tó a 67-es útról

8. Dobšinský kopec, háttérben Dobsinával

Magam mögött hagyva a kis nyüzsit, lefotóztam az elágazásban elhelyezett smervnik-ot, majd nekivágtam a Dobsinsky kopec nevű 974 méteres magaslat alá vezető emelkedőnek. Ameddig újra el nem értem az erdő szélét addig jobb kéz felé az előbbi Dobsina irányú kilátás volt csak feljebb még szebb formában, balra pedig a Dedinky tó részlete látszódott a nagy gáttal a végén. Elérve az emelkedő végét erdők szélére és füves területekhez érkeztem, Dóval után látottakhoz hasonlóan itt egy férfi egyedül keresgélt fémdetektorjával a mezőn, valószínűleg ő is második világháborús föld alá került tárgyakat keresgélt. Kisvártatva Kruhová pont kidőlt smerovnik-ját láttam meg (itt igazából számomra nem egyértelmű hogy Dobšinský kopec vagy Kruhová az igazolópont, mert zöld elágazás egyik helyen sincsen, a térképen is furcsa módon fel van cserélve a következő igazolóponttal. Én mindkettőt beírom majd igazolásnak). Innen 3:15 volt szintidő Súl'ová-ig, ezt már akkor nem láttam tarthatónak. Leereszkedve a kellemes mezős 900 méter körüli útról és egy erdős keréknymon találtam magam, mely akár az Országos kék cserhádi szakasza is lehetett volna. A frissen zöldellő fákat hamarosan fenyőerdők váltották és én elértem a következő smerovnik-ot a Dobšinský vrch-t (opis text igazolópont). Fárasztó emelkedő kezdődött a kerekén Kékes magasságú 1014 méter magas Ostrá-ra, útközben ismét vihar által lepusztított hegyoldalon nyílt kilátás a Nyilas patak völgye felé Rakovec falu irányába. Szemközt is ritkásak voltak az erdők, akárcsak a magaslaton, amelyet nemsokára elértem. Előtte és utána is jó néhány ponton nyílt kilátás visszafelé nézve a Király hegyre, amely számomra emlékezetes hely, ugyanis ott voltam először igazi magas hegyen, amely 1500 méter fölötti. Igaz nem gyalogosan jutottam fel a majdnem 2000-es csúcsra, de az élmény így is megvolt, így bármikor is látom meg lelkes leszek a látványára. 1014 méterről pár méter szintvesztés után néhány kidőlt fát kellett kerülgetni, majd ismét erdős-mezős részek következtek.

9. Dobsinky kopec felett még kiterjedtebb lett a kilátás, melynek meghatározója a Dobsina mögötti hegyhármás

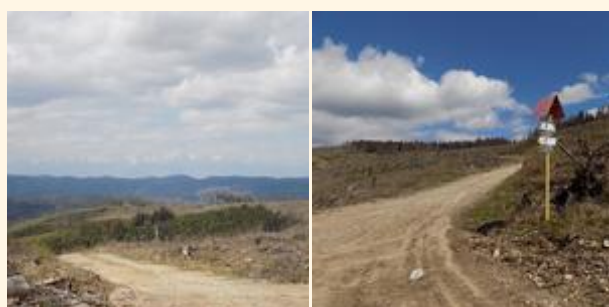
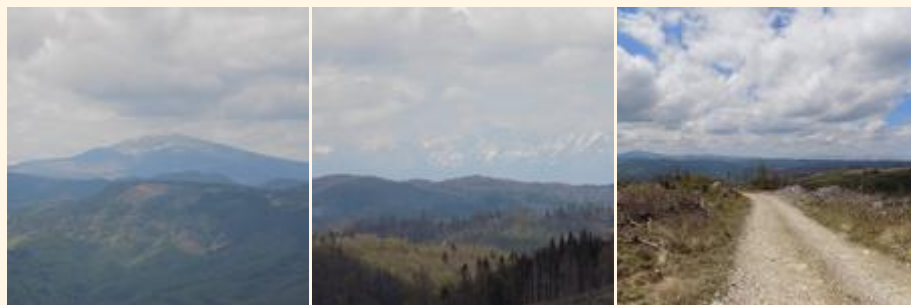
10. Kruhová rétjeinél

11. kilátás Rakovec és a Nyilas patak völgye felé

12. távolban a Király-hegy

13. Király-hegy felhősapkában

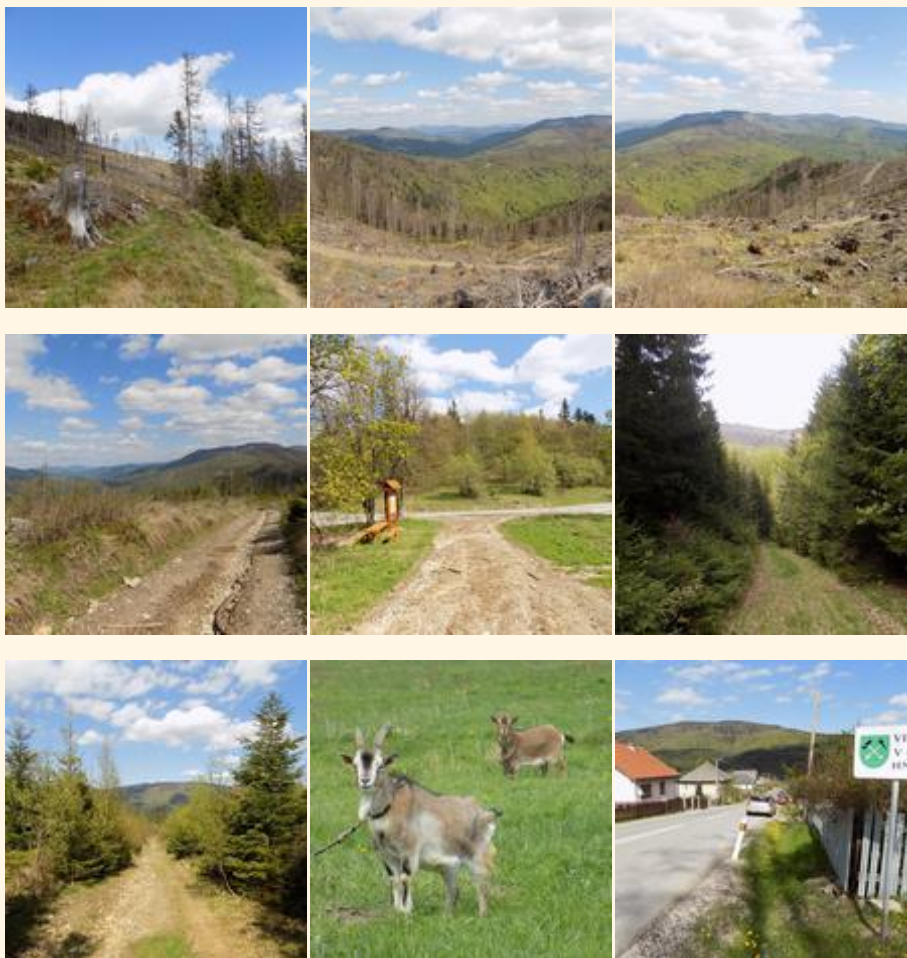
Dobsinára még több ponton nyílt kilátás a fák között is. A jó néhány ponton foghíjas erdőből egy lejtőn ereszkedtem le, majd néhány szikla szomszédságában ezúttal már összefüggőbb erdőben haladó földúton folytattam utamat. Így kezdtem meg a Stromiš (1192 m) és Smrečinka (1266 m) hegyek felé vezető ökörhugyozás-szerű kurflis utat, amelyen végighaladni jó ideig eltartott. Az út egyik hegy tetejét sem érintette, de mindkettő tetőpontja alatt elvezetett. Régebbi kiadású Szlovák paradicsom térképemen még egy jóval egyszerűbb útvonalvezetés látszódik, a viharkárok miatt jött létre a mostani útvonal. Megmondom őszintén térképről egyáltalán nem tetszett ez az útvesztő, de a valóságban pozitívan csalódtam benne. Nem akarom túl részletezni az útvonalat, helyenként összefüggő fenyvesekben vezetett, máshol letarolt hegyoldalokban, bő vízü patakokat is kereszteztem nem is egyszer. Pod Stromišom pont előtt láttam meg először a szívemet igencsak megdobogtató Magas-Tátrát, amelynek havas vonulatai még a távoli pára ellenére is látszódtak, sőt sikerült olyan szögben is képet csinálnom ahol a Király-hegy és a Magas-Tátra egy képen látszódik. Kicsit még kanyargóztam a földúton, majd megérkeztem Pod Stromišom-ra (1030 m), jól látszott a 300 méterre fekvő faház, ahol forrás is van, amelyhez a smerovik-ra szerelt fa tábla is utalt (magyarul is fel volt rá vésve a kút szó). Mivel volt elegendő vizem ezt kitérőt kihagytam és megkezdtem a kaptatót a Pod Strečimkou felé. Pipitka-hoz hasonló terület volt ez, amely a vihar előtt biztosan vonzóbb volt mint mostanság, de a ritkás faállomány pozitív velejárója volt a távolabbi Magas-Tátra látványa. A kövesúton egyre feljebb jutva a Pod Strečimkou smerovik előtt egy kis kajaszünetet tartottam, háttérben a Tátrával, nem mindennapi volt számomra ez a helyszín. A kitartó napsütésben feltámadó szél is frissítően hatott. A smerovnik-on nem a szokásos kalap-szerű tető volt, hanem fordított V alakban védte a csapadéktól az útjelző táblákat.

- 14.-15. hol letarolt hegyoldalokban, hol szép erdőben vezetett tovább az út Pod Stromišom felé
16. kis patak zúdul le a hegyoldalról
17. Király-hegyen oszladozott a felhő, kivehető vált a tv torony is
18. Magas-Tátra megjelent a látóhatáron
19. Király-hegy és a Magas-Tátra egy képen
20. Magas-Tátra
21. Pod Strečimkou, egyenesen a sárgán Rakovec, jobbra az SNP folytatódik

Néhány lépés után a Smrečinka széle takarta el a kilátás a Tátra felé, de így elégedetten mentem tovább, a szemből jövő csoportnak is mosolyogva említettem meg a közelben lévő szép kilátást. Az út balra fordult a még

mindig lepusztult és letarolt erdő-roncs szélén és sajnos egyre inkább közelgett számomra egy feketeleves. A köves út folytatásaként egy keréknyomra tértem rá és jókora szintvesztéssel értem egyre lejjebb, jó pár száz méter után tűnt fel, hogy nagyon nem akar jelzés lenni sehol. Megszoktam már, hogy nem egy felújított Kék kör szintű jelzettség van, így annyira nem is vettem fel a dolgot, haladtam tovább. Megint mentem egy kicsit és most már egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy nem a jó úton megyek. Hátra arccal tempósan siettem visszafele, de nem találtam másfelé sem a jelet. Emelkedőben felfelé futva értem vissza ahhoz a ponthoz amely nem sokkal volt azután ahol a csoporttal találkoztam, persze ők már régen messze jártak. Az időm eléggé fogytán volt, és kezdett a másnap reggeli fél 8-as munkahelyi kezdésemre való be nem érés rémképe egyre jobban aggasztani (ugyanis ha lekésem Nyílason a vonatot akkor nem érek haza). Kerestem az utat nyugati irányban is, eredménytelenül. Mielőtt a teljes kétségbeesés úrrá lett volna rajtam, még egyszer megnéztem a térképet és a szintvonalak alapján láttam, hogy hegyoldalban vezet az út tovább, ezt a helyszínen szemlélve már nagyjából belőttem mi lenne a helyes irány. Ekkor sikerült megtalálnom a nem túl szembetűnő letérést a földútról ahonnan a helytelen úton mentem le a nagy lejtőn. Kicsivel később ez az út is keréknyomná bővült, amelyen tempósan mentem tovább, ugyanis az útkeresés bő 20 perces késést okozott, ütemtervem szerint már csak bő fél órára a 3 km-re, amely Súl'ová-ig volt hátra, melynek két épülete a völgyben már látszódott. Háttérben az előző napon megismert Holou és Volovec látszódott, sok más társával egyetemben. Futni kezdtem, majd a ritkás erdőből összefüggő erdőbe értem az szélesebb ösvénnyé vált keréknyomon, néha csak egy pillanatra megpihentem meg, amúgy végig futottam Súl'ová-ig. A nyereg előtt eléggé ki volt mosódva a széles ösvény, majd megérkeztem kerekén 15 órára a Súl'ová smerovnik-hoz. Pár perces pihenőt tartottam, majd indultam is lefelé a zöld jelen Nyílasra. Eleinte itt is sietve haladtam, majd láttam, hogy lefelé hamar fogy az út, így normál tempóban folytattam az utamat a hangulatos erdei keréknyomon. Egy jobbos kanyarnál kijártabb köves útra érkeztem majd néhány ház szomszédságában értem el az aszfaltos utat (amin tegnap indultam felfelé a stoppolás előtt), majd azon keresztül Nyílast. Nyugalmat árasztó faluban immáron ráérősebben lépkedve értem el a vasútállomást.

22. megtalálva a helyes utat
23. kilátás dél felé, a kép közepén lévő kis narancssárga pont Súl'ová vadászházának teteje
24. az előbbi kép szomszédja, rajta a tegnapi nap bejárt Holou és Volovec hegyekkel
25. Súl'ová előtt
26. Súl'ová nyereg, érkezés a tegnapi indulási iránnyal ellentétesen
- 27.-28. Nyilas felé végig lejtett az út a hangulatos erdőben
29. mosolyogva legelő kecskék Nyilas határában
30. Nyilas/Hnilec falu üdvözlő Önt
31. Nyilas vasútállomása, végállomás

Rajtam kívül 2-3 ember várta a vonatot, mivel az időben nem érkezett meg így a betonlajkból kirakott peron szélére ültem le, a nem használt 2. vágány felé. Reménykedtem benne, hogy nem tetemes késéssel fog megérkezni a vonat, mert Margitfalván 21 perc áll rendelkezésre a Pozsony-Zsolna felől érkező gyorsvonatra átszálláshoz, amely Kassán csatlakozik a Keletibe tartó IC-hez. 16:08 helyett 7 perc késéssel futott be a két csuklós Bz-ből álló délutáni Király-hegy/Král'ová hol'a névre keresztelt gyorsított személyvonat. Ez a késés nagyjából meg is maradt Margitfalváig, az útközben egyre szaporodó utasokkal teli vonaton. A csatlakozó gyorsvonat Zsolna felől 10 percet késett, kereken ennyi idő van Kassán átszállni a magyar vonatra, így a jegyvizsgáló hölgyet kerestem meg egyből akinek előadtam a problémámat. Nemsokára odaért hozzám a kolléganője is akinek szintén mondtam, hogy szeretném ha megvárna az IC Kassán (amúgy is meg szokták vártni, 15-20 perc késésig majdnem biztosan, főleg így vasárnap). Angolul beszélgettünk, látta a szabadjegyemet így mondtam is neki, hogy másnap reggel dolgoznom kell menni, illetve imitáltam egy seggberúgást ha ez nem jönne össze. Mosolyogva nyugtázta, hogy érti miről van szó, telefonált a diszpécserének, aki pár perccel később visszaszólt, hogy vár a vonat. Megköszöntem a hölgy segítségét, nagy valószínűséggel e manőver nélkül is várt volna a vonat, de így viszont biztosra mentem. Kassáig meg is maradt a 10 perces késés, azonban így már nyugodtan ballagtam át a szélső csonkavágányon álló magyar vonathoz és kezdtem meg a hazafelé vezető bő 4,5 órás utat.

SNP: Jánoshegy-Dóval (Kremnické Bane-Donovaly, 2017. június 24.-26.)

Tavaly nyár óta volt tervbe véve az SNP Nagy-Fátrát érintő szakaszának bejárása, de ez akkor nem valósult meg és az idénre kitűzött május végi időpont pedig az időjárás hiúsította meg (helyette Zentral-ra mentem Ausztriába). Mivel ez a túra tolódtott így nem jött össze az SNP napra pontosan egy évre bejárásának ötlete. Viszont bő négy hónap után találtunk a túratársammal egy mindkettőnk számára megfelelő időpontot a tavalyi befejezési pont kelet felé történő áthelyezésére Dóvalra. Mivel ő a hosszabb túrákat részesíti előnyben így a mi három napos túránkat megelőzően 3 napig barangolt a Kis-Fátrában, majd Felsőstubbyán a vonaton találkozással folytattuk immáron közösen utunkat Jánoshegyre, hogy onnan induljunk el az 54,5 km-es útra, amelyben volt egy nagyobb, 2x3 km-es kitérő is. Nagy zsákkal és sátorral a hátamon indultam útnak.

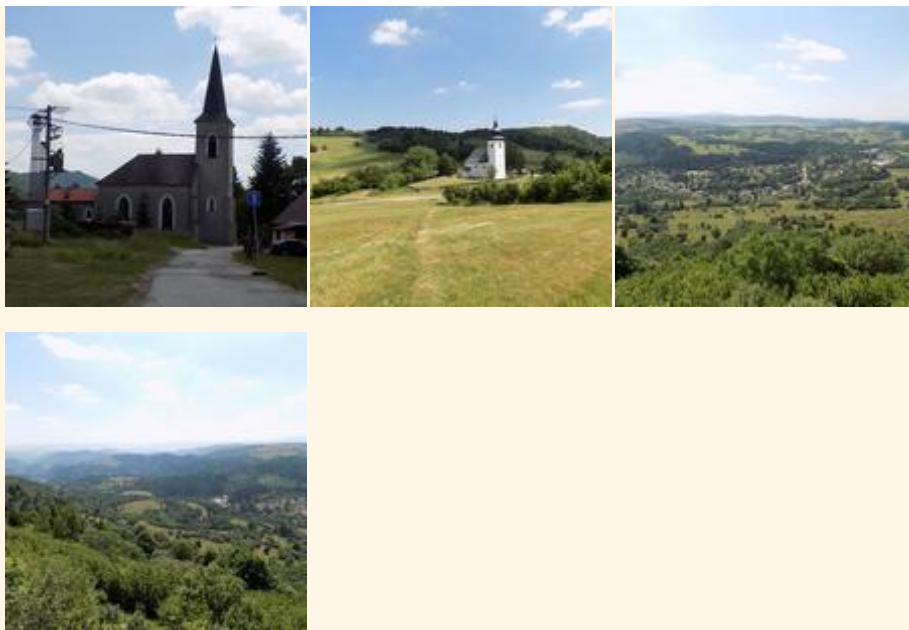
Az első napon sem keltem későn, ugyanis a csatlakozás miatt jól passzoló szokásos első személyvonattal mentem el Komáromig, hogy onnan elkövessem a szintén rutin műveletnek számító átgyaloglást a komárno-i vasútállomásra. Mivel a magyar oldalon a vonat 6 órára ért az állomásra, a szlovák oldalról pedig 6:42 az indulás, így ki kellett lépnem, viszont a szokásos sör beszerzés ezúttal sem maradt el. Az emeletes motorvonaton utazva jutottam el a már szintén magyar névtáblával ellátott Érsekújvárra (Komárno-tól idáig mindhárom állomáson van már magyar felirat), onnan pedig Nyitrán keresztül jutottam el Privigyére, menet közben némileg bealudva a 3 órás úton. Privigyé már tavalyról ismerős volt, idő sajnos nem volt az állomási hotdog árus meglátogatására az 5 perces csatlakozás miatt. A második vágányon álló Bz+mellékkocsi összeállítás vonatra a mellékkocsi hátsó peronjára szálltam fel, mivel innen jó képeket lehet csinálni. Télen, hóban már bejártam ezt a vonalat, szép vonalvezetésében ezúttal sem csalódtam. Elhagyva Privigyét eleinte rétek között vezetett a vonal, majd egyre inkább több lett az erdő és közeledtek a hegyek. Egyre inkább feltűntek a szintén Bz mellékkocsi hátsó peronján a másik oldalon, a lehajtható széken utazó úr táskáján lévő

túrajelvények, feltételeztem ő is túrázni indulni a jócskán napos, meleg időben. Le szerettem volna fotózni az általam nem ismert jelvényeket, éppen a megszólításon gondolkodtam, amikor ő beelőzött és angolul szóba elegyedtünk, Stefán néven mutatkozott be. Mondtam neki, hogy SNP-zni megyek. Közben megérkeztünk Hársas-Tormásborosznó/Chrenovec állomásra, ahol a Felsőstubnya felől érkező csuklós Bz szerelvénnel keresztezett vonatunk. Még álltunk lefotóztam a jelvényeket a táskáján, sőt levett nekem 3 szép darabot és a kezembe adta. Örültem, hogy megnézhetem őket közelebbről, és jobb fotókat is csinálhatok. A három jelvénynek mely egy évente megrendezésre kerülő, a közeli Nyitrabányáról induló túrának egy-egy évjáratát jelentette, volt némi köze az SNP-hez (rá volt írva). Miután lefotóztam az ereklyéket akarom őket visszaadni jogos tulajdonosuknak, de a túrázó kolléga ezt elhárította és nekem adta a három jelvényt. Csodálkoztam ezen a szép gesztuson, megköszöntem neki a szép jelvényeket, cserébe az eredetileg a túratársamnak szánt doboz sört átnyújtottam viszonzásként. Közben vonatunk is haladt, érintettük Parlag (Jalovec) és Rásztony (Ráztočno) megállóhelyeket. A vonal elkezdett emelkedni és kanyarogni, majd egy alagút és egy nagy viadukt után érkeztünk a néhai kohászat miatt ózdira kicsit hasonló Nyitrabánya (Handlová) állomásra. Ez az a város, amit tavaly szeptember elején láttunk a Facskói hágó-Jánoshegy túránk második napjának estéjén a Bralová szikláról. A város szép környezetben fekszik, hegyek veszik körül, melyek közül a Nagy-Grics/Velky Grič közel 1000 méteres jellegzetes csúcsa kiemelkedő, a kapott jelvényeken szereplő Cigel-Handlová útvonal is érinti a csúcst. Stefán is sokat említette a hegyet, bizonyára okkal, szép kilátás lehet fentről. A vasútvonal tovább kanyargott felfelé majd egy újabb alagút után következett Remäta megállóhely, amelynek a szomszédságában fekszik az a viadukt melyen közel a Bralová szikla alatt helyezkedik el (sárga jelzés vezet a megállótól fel). Nemsokára hosszú alagút következett (átbújtás az SNP alatt), majd Szklené állomás következett, ezután pedig szép fenyvesek szegélyezték a vasutat. Egy bevágás után nyitott rész következett, már láthatóvá vált Felsőstubnya állomás, azonban ide a vasútvonal nem megszokott módon csatlakozik: először áthalad egy hídon a ruttkai vonal felett, majd egy alagút következik és így érkezik meg az ember a felsőstubnyai állomásra. Mivel még volt fél óra a Ruttká felől érkező vonatig, így fotóztam egy sort, majd folytattuk a beszélgetésünket tovább. A vonat érkezése után megkerestem a túratársamat, a következő megállóiig, Turcsek-ig/Turček hármában utaztunk tovább, Stefánnak túratársaim képeit mutogattam a fényképezőgépéről, neki már volt mit „virítania” nekem még csak most következett a túra és a telefonomon sem volt ilyen jellegű témába vágó kép. Turcseken elkészönt a szlovák túrázó kolléga, a következő megállás viszont már Jánoshegy volt, ahová pár perces késéssel érkeztünk meg.

1. Stefántól kapott jelvények, ezúton is köszönet értük
2. Jánoshegy állomás felvételi épülete, tavaly szeptember után újra

Hazatelefonálás és némi rendezkedés után el is indultunk az állomásról kifelé, a főúton jobb kéz felé elhaladtunk az elágazásnál ahonnan tavaly jobbról, Kunosvágása felől érkeztünk. A következő elágazásnál balra tértünk Kékellő/Krahule felé, egyenesen Körmöcbánya felé az út továbbra is le volt zárva (tavaly év végén is le volt már, így kerülni Kékellő felé kell), így a vasút feletti hídon átkelve a terelés miatt az itt átlagosnál nagyobb autóforgalom mellett kezdtük meg a kilométerek gyűjtését. A települést a vasútállomás éppen csak felül érinti így a pár út menti épületet hamar magunk mögött hagytuk az emelkedős aszfaltúton. Első megállásunk az Európa forrásnál volt, mely teljesen ki volt száradva. Túratársam ezzel a vízvételi hellyel számolt, csalódnia kellett, így a meglévő vízkészletével kellett egyelőre beérnie. A forrás szomszédságában lévő templomnál lévő padra dobtuk le a cuccainkat egy kicsit szuszszanni, majd megnéztük a templomot (előtte emlékmű és távolságjelző táblák Róma, Pozsony, Prága stb. felé) és egy közeli kilátópontra is felmentünk. Jó fél óra után mentünk tovább továbbra is aszfalton, nem volt valami nagy durranás ez a rész, sőt igazából ennek a napnak a nagy része sem. Hamarosan aszfaltos út tért le jobbra, itt tettünk egy kis kitérőt a közeli 989 méteres Trnovník sziklás csúcsra, ahonnan a nap legszebb kilátása nyílt, igazából az első napi útból ez a pont ért a legtöbbet, nem bántam meg kitérőt.

3. Jánoshegynek éppen a szélé mellett mentünk el

4. kis kitérő egy kilátópontra, ahonnan jól látszott az Európa forrás melletti templom és környéke

5.-6. kilátás a Trnovník-ról

Visszatérve az aszfaltra nemsokára beértünk Kécellőre, ahol a falu pár igényesen kinéző házát érintve tértünk le balra, majd el is hagytuk a kis települést. Emelkedő következett, itt már éreztem, hogy a melegben és a nagy cuccal aligha most fogok sebességrekordokat dönteni, ez később be is igazolódott. Az emelkedő után libegő és sífelvonó pálya alatt keltünk át, jobb kéz felé kilátás nyílt Kécellőre., majd az út elfordult a már távolról is jó látható Skalka tútorony irányába. Egy kis pihenőt tartottunk egy padnál, majd mentünk tovább, kisvártatva két magyar kerékpáros jött szembe az úton. Itt eleinte az SNP-vel párhuzamosan haladó keréknymon haladtunk (nem volt egyértelmű az út leágazásnál), de ezt korrigáltuk és utána már a kijelölt piros sáv mentén haladtunk tovább. Újabb emelkedés (=lassulás) után újabb kétségek jöttek, melyek a napra tervezett szakasz időbeli és sötétedés előtti teljesítésével kapcsolatban merültek fel, ezen kívül a túratársam bivakolt napokig, így sátor híján neki fedett helyre volt szüksége éjszakára, amely a napi végponton a Flochová nyeregnél nem volt. Előtte vagy utána volt adott ez a lehetőség. Mivel ekkor még a 3 napos túra megtoldását terveztem a egy 2 napos Stratená-Voniarky-Garamfő szakasszal, amelyet csak az általam vázolt szakaszolás által adódó tömegközlekedéssel lehetett volna elérni és megtenni, így ez a feladvány még fejtörés tárgyát képezte. Mivel a mapy.hiking.sk oldalon lévő képeknél a Flochová nyereg előtti áfonyás bokrok kapcsán említik a medvéket, így nem szívesen maradtam volna önszántamból egyedül. A döntést itt még elhalasztottuk, de érezhető volt, hogy órákon belül valamit ki kell találni a helyzetre. Hol keréknymon, hol ösvényen keresztül értük a Skalka torony előtti hétvégi házas területet, majd a szálláshelyeket. Az igazolófüzet két helyet jelöl meg pecsételőhelyként (vagy egyik vagy másik) de egyiknél sem jártunk sikerrel: az első helyen volt egy társaság, de a közülük való hölgy nem tudott a pecsétről, mivel ő is vendég volt (személyzet nem volt), a másik helyen meg hallatszott a zene bentről, de zárva volt a hely. Egy harmadik helyen sikerült végülis pecsétet kapnunk, itt sikeresen feltöltöttük vízkészleteinket is. A poén kedvéért miután újra útra keltünk akkor vettük észre a büfénél lévő szabadon hozzáférhető pecsétet.

- 7. Kéklőre értünk
- 8. libegő Kéklő fölött
- 9. erdőben Skalka felé
- 10. Skalka

Tovább haladva értük el a torony alatt nem sokkal lévő balos leágazást, itt tértünk le egy ösvényre, hamarosan a sífelvonó nyiladékan keresztül volt egy kis kilátás is északnyugati irányba. A lejtős keréknyomon először a Zlatá cesta pontot majd pár perccel később a Görgey alagutat értük el. Sétalós bácsi 2015. októberi bejárása óta az alagutat felújították, a két oldali kapuzatot is helyrehozták, valamint új smerovnik és ismertető táblák is kerültek ki. Az alagútnak az 1848-49-es szabadságharcokban volt jelentősége. Az alagút után felkapaszkodtunk a pár lépésnyire lévő Alagút nyeregbe (sedlo Tunel, 1150 m) majd megkezdődött a Vynnatová-ra vezető hosszú emelkedő elinte erdőben, majd cserjés-bokros napsütötte terepen, néhol egy-egy kilátóponttal. Sajnos itt kezdett el „beérni” az elmúlt hónap kimagasló, elegendő aktív fizikai pihenést háttérbe szorító időbeosztásának eredménye: az emelkedőn egyszerűen szétfutottak a „lovak” belőlem és jócskán lassabban haladtam az eltervezetnél. Túratársam is megjegyezte, hogy rosszul nézek ki, és hogy tavaly amikor rendszeresen jártunk nagyzsákoszni az SNP-re akkor jobban bírtam. Igazat kellett adnom neki, más volt akkor más időbeosztás és leterheltség mellett havonta az a 2-3 alkalom (+közben délutánonként egy kis rövid OKT vagy DDK) és más most intenzív munka mellett havi átlag 1 alkalom. Nagy nehezen felvándoroltam a tetőpontra (1283 m), a mapy oldal térképe által jelzett kilátás elmaradt, viszont új tavalyi smerovnik volt. Némi ejtőzés után mentünk tovább, egy kis kilátópont volt jobbra, szépen látszódott Besztercebánya és környéke. Alapvetően lejtős úton érkeztünk meg a Kordéházi-nyereghez/Kordícke sedlo (opís text igazolópontra), innen nagyjából száz méteres kitérővel volt elérhető egy, a túratársam állítása szerint nyitva lévő (bivak)ház és egy forrás. Ledobtam a táskámat, mert eleinte én csak vizet tölteni szándékoztam (ekkor még nem volt végleges döntés az éjszakázás helyéről), viszont amikor megláttam a házat és belülről is megszemléltem akkor túratársammal egyetemben én is az itteni éjszakázás mellett döntöttem. Így viszont a stratena-i hosszabbítás ötlete kútba esett: 2 nap múlva Dóvalon nem értük volna el a buszt, mivel 6 km-el kevesebbet mentünk ezen a napon: 19 km helyett 13-at, 688 m színttel. Összességében jobb döntésnek éreztem rövidebbet menni, de azt jobban átélve, mint félholtan végigmenni a kiszemelt részen és a végén annyit mondani, hogy megvan. Visszamentem az elágazásba a zsákomért és felvittem a házhoz. A Cabanka nevű házba nem az út felől, hanem hátulról lehetett bejutni, az alsó szinten fatároló, kandalló, étkezőasztal padokkal, néhány eszközzel és matracok alváshoz. A felső szinten ahová falépcsőn lehetett feljutni balra és jobbra is volt egy hálólhelyiség, mindkettő nyitható ablakkal ellátva. A ház előtt esőbeálló és tűzrakóhely volt kialakítva, a forrás pedig nagyjából 100 méter felfele sétával volt elérhető. Nagyon tetszett ez a hely, hangulatos volt és teljesen megfelelt az egyszerű túrázó igényeinek és emellett teljesen szabadon látogatható és ingyenes is. Magyarországon vajon mikor lesz ilyen? Az OKT második bejárása kapcsán láttam a Vértesben egy ehhez hasonló, de ennél kisebb háziköt, bár lenne ennek a kezdeményezésnek folytatása (és az eredmény persze térképen jelölve, hogy számoljon a túrázó ezzel az éjszakázási lehetőséggel). Túratársam lentre én pedig fentre vackoltam magamat be, majd hozzáláttunk a vacsora előkészületeihez. Én először a főzőmmel melegítettem meg a babgulyás konzervemet, ő pedig tüzet rakott közben, amin nem sokkal később a magammal hozott kolbászt sütöttem meg, amely nagyon finomra sikeredett. Közben ő is harapott egy pár falatot. Ezek után még beszélgettünk egy kicsit a túra további dolgairól, a bivakolás miatt a másnapi éjszakázásra több alternatíva is született, de a mához hasonlóan csak másnap a helyzet előtt döntöttük el a továbbiakat. Nem sokkal később fürödni mentem, a hideg vizes mosdás jól esett, majd visszatértem a ház felső szintjére, ahonnan látszódott a látóhatárt uraló Krizsna (Križna) tömbje, ahová másnap késő délután terveztünk érkezni. Nagyon hangulatos volt a zárt házban lenni, távolban a hegyekkel és a ház előtt parázsló tűz látványa. Még némi helyezkedés után eltettem magamat másnapra.

- 11. Görgy alagút
- 12. kilátás Besztercebánya felé
- 13. Cabanka ház, éjszakai szálláshelyünk
- 14. esti hangulat

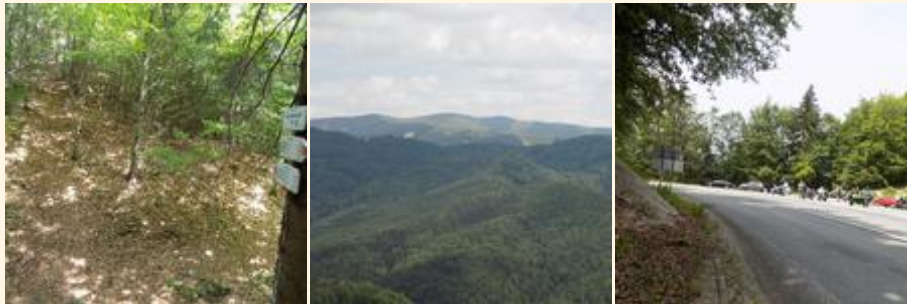
Reggel 6 előtt volt az ébresztő, a reggeli teendők és az összekapakolás után fél 7 után útra keltünk. Viszonylag jól aludtam a házban és a sátorral sem kellett bajlódnom, így elgondolkoztam, hogy az ilyen jellegű túra számomra is életképes lehet, ha tényleg lehet számítani ezekre a házakra. Visszatértünk a kordéházi nyereghez, majd innen mentünk tovább a piroson. Erdőben magas fák alatt vezetett utunk egy darabig, majd a Pod Tablou pont után, Svrčinnik védett terület határa után lassan a fenyőfák vették át a bükkök és egyéb fafajták helyét. Turcsek felől hamarosan befutott a kék jelzés balról, majd elértük a mapy oldal képein látott áfonyás részt a fenyőfák alatt, ebben a környezetben értük el a Flochová-nyeret/sedlo Flochovej, 1297 m (opis text igazolópont). Ledobtuk táskáinkat, majd kitérőt tettünk a zöld jelzésen az 1317 méteres Flochová-ra, mely a Najvyššie mozgalom érintőpontja. A bő egy kilométeres út szinte végig szintben haladt, Sétálós mondta, hogy kilátás nincsen a magaslaton, ennek megfelelően nem is vártam sokat, így nem is csalódtam: füves rét szélén állt az egyik fán egy smerovnik, elkészültek az igazolóképek, még tettem pár lépést a következő ponthoz, a Flochová elágazáshoz, itt sem volt semmi különös így visszatértünk a nyeregbe a zsákjainkhoz. Tartottunk egy kis kajaszünetet, közben megszemléltem a helyet, éjszakai sátorhelynek talán éppen lett volna egy darabka normális terület, ha eljöttem volna idáig.

- 15.-16. úton a Flochová nyereg felé
- 17. Flochová elég semmitmondó "csúcsa"

Az ejtőzés után elindultunk, egy jobbos kanyarral hagytuk el a helyet, majd megkezdődött a Kis-Sturec nyeregig/sedlo Malý Šturec vezető 5,2 km-es kellemetlen terepviszonyokkal rendelkező szakasz. 160 méter felfele 572 lefele a mérleg szint szempontjából, több nyaktörő lejtőt, emelkedőt foglalt magába ez a számunkra kevésbé népszerű szakasz és sok kilátás nem is volt az út során. A túra előtt a mapy netes térképet nézve sem sejtettem sok jót a közeli szintvonalak sokasága. Leérve a Kis-Sturechez, mely éppen motoros találkozó színhelyen volt, ennek megfelelően induló és a ponton átszáguldó motorosokkal. Tömegközlekedés nincs a helyen. Pár fotó készítése után el is hagytuk a nyüzsit, köves keréknyomra térve, mely az elkövetkező

kilométereket határozta meg. A jócskán kanyargós út emelkedett, de mértékkel a sziklás részek által szegélyezve. Tikkasztó volt a napon haladva ez a rész, árnyék nem sok volt a fejünk felett. Egy kis bivakháznál (a tegnapi esti éjszakázás kapcsán ez a hely is felmerült, de messze lett volna és sok komfort sem adatott volna meg a Cabanka-val ellentétben) megálltunk ebédelni. Megmelegítettem a második babgulyás konzervemet, ezzel is egy jó fél kilót könnyítve a táskám súlyán.

18. pillanatkép a Kis-Sturec felé vezető úton sedlo Turecká cesta nevű pontnál

19. távolban a Krizsna

20. Kis-Sturec

21. ebédelőhely a keréknyom mellett

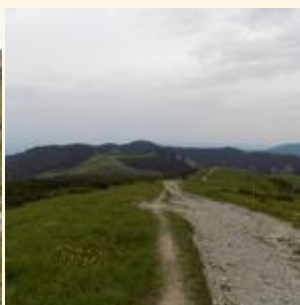
Kis ücsörgés után indultunk újra neki az útnak, hamarosan biciklivel előztek meg minket, majd hamarosan szembe is jött egy gyalogló csoport. Jó fél óra után egy nem várt letérés következett a kényelmesen járható útról: egy meredek ösvény vezetett fel bal kéz felé a hegyoldalba. Első indulatomra nem is akartam rá felmenni (fáradtság), mivel az köves út a Sturec-nél kirakott tábla és a térkép szerint az utunkba eső Király-kút/ Král'ová studňa hotel-hez vezet. Végül is rászántam magam a jócskán emelkedős ösvényre, mely egyben a helyes út is volt. Mint bebizonyosodott a kis meredek ösvény egy jókora részt vágott le a köves keréknyomos útból, ha azon maradtunk volna, akkor nagyot kellett volna kerülnünk, így viszont pár lépés után, újra a keréknyomon voltunk, mely már egy kijárt jobb állapotú földúttá vált. Ezen az úton értük el az újabb opís text igazolópontot, mely Krásny kopec (magyar megfelelője nagyjából a "Szép domb", de fogalmazzunk úgy jártunk már ennél szebb helyeken is) névre hallgatott. A smerovnik-on kívül (piros-zöld elágazás) egy esőbeálló volt még a ponton, mely talán szükség szálláshelynek is megfelelne, csak ahhoz túl közel volt az úthoz. Tovább ezen a jól járható széles földúton mentünk. A következő pont a 3,2 km-re lévő Košarisko volt (nem összekeverendő az Alacsony-Tátrában lévő ugyanilyen nevű ponttal), közben szép hegyes és fenyveses környezet kezdett minket egyre közelebből körülvenni. Košarisko pont után lévő esőbeállónál pihentünk egy kicsit majd folytattuk az utat a bő 1,5 km-re Király-kút/ Král'ová studňa hotelig. A hotel előtt véget ért az erdő és füves hegy oldalában találtuk magunkat, ezek után hamar elértük a szálláshelyet, mely egyben igazolópont is volt. Ledobtuk a cuccainkat majd bementünk a recepcióra pecsétet kérni, amely sikeresen zárult. Kérdésemre használhattam a mosdót is, szerencsére, mert a wc-n ülve vettem észre egy combomon felfelé mászó kullancsot. Ezúton is köszönet a személyzetnek a segítségéért. Víz nem töltöttem, mert tudtam, hogy kicsivel feljebb lesz egy forrás, nem akartam ezzel is nehezíteni a felfelé utat. Ezek után megnéztük az előtérben lévő képeket és térképeket, majd kiléptünk a hotel elé.

22. Krásny kopec pontnál

23. Király-kút hotel

Lefotóztuk a kilátást majd nekivágtunk a nem túl sok emelkedőt tartalmazó egy kilométeres résznek fel a forrásig, amely egy gerincút kiindulópontja volt. Felérve a gerincúthoz szép kilátás bontakozott ki szinte minden irányba, kivéve kelet felé, arrafelé a Krizsna-Osztredek hegyek vonala zárta a látóhatárt. Balra, nagyjából egy kilométerre lett volna a Smrekov háznál egy bivakház as alvási lehetőség, de ez a lehetőség el lett vetve, mert másnapra túl sok út maradt volna meg, és ezen kívül a Krizsnára sem akartam kétszer felmászni, mivel a tervezett Osztredek/Ostredok kitérő már végképp nem fért volna bele másnap reggel. Fotóztunk, majd a lépcsőzetes kivitelű forráshoz mentünk, amelynek nem volt nagy vízhozama, de nekünk elegendő vizet adott. Túratársam felvetette, hogy tegyünk egy kis kitérőt a szemközti pár száz méterre lévő Király-sziklához/Král'ová skala (nem összekeverendő a Király-hegy környéki azonos nevű sziklával, S.J.). Belementem az ötletbe, bár egy kicsit kezdtem attól tartani, hogy kifutunk az időből (17 óra elmúlt már mire ideértünk) és kezdett elborulni az égbolt is. A sárga jelzésről letérve egy kitaposott ösvényen közelítettük meg a sziklát, de a tetejére nem sikerült feljutnunk, de néhány jobb tájkép sikerült a nyugati és északnyugati irányok felé. Visszatértünk a forráshoz, felvettük zsákjainkat és nekivágtunk a Krizsnára vezető emelkedőnek. Nem volt annyira vészes az emelkedő, viszonylag elnyújtottabb volt és mivel nem voltak fák így egyre feljebb jutva egyre több kilátás került szemeink elé. Nagyjából egy órás út után értük el a Krizsna/Křižna (1572 m) tetején lévő kis adótornyot.

24. kilátás északnyugat felé

25. forrás, háttérben a Király szikja

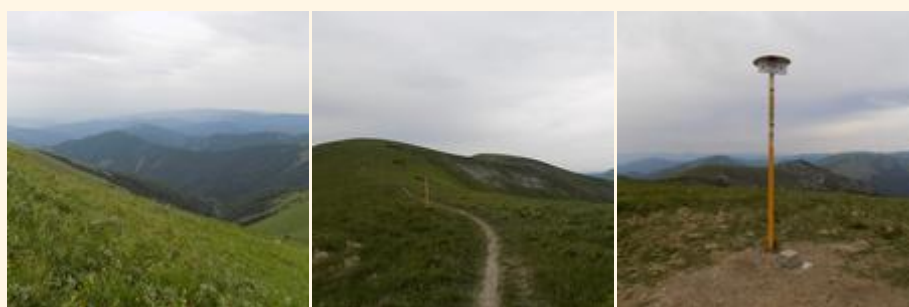
26. visszafelé nézve az emelkedőről

27. Krizsna/Křižna felé

28. Krizsna/Křižna (1572 m) csúcsánál

A kerítés mellett minden irány felé volt fényképes tábla kirakva, hogy merrefelé mit lehet látni a hegyek megnevezésével. A borultság nem hagyott alább, túratársam el is indult előbb mint én, tartott az első magashegyi, 1500 méter feletti túráján az elázástól, később az Osztredek/Ostredok bevért. Én a zsákomat ledobtam az egyik törpefenyves aljába, reméltem, hogy kicsivel feljebb a kerítés mellett beszélgető két szlovák személy illetve más sem vet rá szemet. Végül ráhúztam az esővédő narancssárga huzatát és elindultam én is a

2x3 km-es kitérőre az Osztreďokra, a (volt, S.J.) barátnőmtől kölcsönkapott kis tornazsákjában a legszükségesebb dolgokat azért magammal vittem. Mivel ez a hegy 1596 méteres magasságával a Nagy-Fátra legmagasabb pontja, így szerepel a Najvyššie érintőpontos túrában, ez adta a kitérő ötletét. Tetszettek a fűvel borított hegyek, melyek összefüggőségét csak a kis ösvény törte meg. A gerinctúrán szép volt a kilátás nyugat és kelet felé is, csak az 1585 méteres Fričkov hegyen kellett átkelni, a többi szint nem volt jelentős, nem egész egy óra alatt oda is értem az Osztreďokra. A Krizsnához hasonló lapos csúcs előtt kezdett el csöpögni az eső, a csúcson lévő smerovník-nál elkészült az igazolókép rólam a túratársam által. Ő el is köszönt és ment tovább a 3 km-re fekvő Koniarky pont egyik bivakháza felé, mivel neki sátor híján fedett helyre volt szüksége. Én fogtam magam és elindultam vissza, az eső miatt keveset fotóztam, így bő háromnegyed óra alatt visszaértem a zsákomhoz. A nyugat felől érkező eső itt már elállt, útközben is csak arra volt elég, hogy a cipőm a vizes fűtől átnedvesedjen. A két szlovák túrázóknak már nyoma sem volt a padnál amikor már zsákostul elhaladtam ott ahol voltak, pár lépésre rá következett a Krizsna smerovník-ja (opis text igazolópont) és a keleti irány felé „szóló” már említett kilátással kapcsolatos tábla. Az érdekesség kedvéért a Krizsnáról indul a Velkofatranská magistrála nevű, szintén piros sávval jelzett túraútvonal, mely a Nagy-Fátra gerincen vezet egészen Fenyőházáig/L'ubochňa.

29. kilátás nyugat felé
30. Fričkov előtt
31. Osztreďok/Ostredok

Lejtő vette kezdetét, háttérben szép kilátással, amelyet tovább emelt a távoli halvány napsütésből és a borult időből származó fények kölcsönhatása. Sokáig gyönyörködhettem a kilátásban a Krizsnáról lefelé ereszkedve a nyaktörő lejtőn. A lejtő tövében egy tanya feküdt, melynek tulaja két kutyájával együtt éppen sétáltak amikor leértem a lejtő aljára (Rybovské sedlo pont), a kutyák kétszer is odafutottak hozzám, az idősebb úr miután a kutyákat rendre intette meg is szólított. Sokat nem értettem a beszédéből, de annyi felfogtam, hogy invitált a tanyájára éjszakára. Megköszöntem a kedvességét, de elhárítottam az ajánlatot, nem akartam idegen helyen aludni, főleg nem úgy, hogy alig értek meg valamit a másik beszédéből. Másrészt a sátor is ott volt a hátamon, nem akartam a második éjszakára is kihasználatlanul cipelni. Lehet, hogy jó buli lett volna a tanyán alvás, de lehet, hogy nem. A tanya felszereltsége amúgy egy teherautóból (ennek hátsó részén volt kialakítva a lakrész) és egy veteményes sátor-szerűségnek tűnő alkalmatosságból állt. Mentem tovább, a füves, két oldalt pedig erdős gerincen, az egyre közeledő Repište pontig szerettem volna eljutni a rohamos közeledő sötétedésben. Visszaforogna még lehetett egy-egy borús képet lőni a Krizsnáról, de mivel már elmúlt 21 óra, a fény egyre fogyott. A tanyától még nagyjából egy fél órát mentem mire megérkeztem a kiszemelt helyre. A Repisténél a mapy.hiking.sk térképe szerint áll egy esőbeálló, de a mellékelt képen is elég ramatyul nézett ki, ezért a túratársam nem számolt ezzel az éjszakázási lehetőséggel. A valóságban is elég rossz állapotban volt a néhai bivakhely, összességében a teteje maradt meg, alatta pár deszkával volt a szükség alvóhely alátámasztva és ebbe az egészbe lehetett előlről bemászni. Én sem ajánlanám ezek alapján senkinek, ha csak nem itt ér valakit a szakadó eső, inkább érdemesebb tovább menni. A szükség bivakhelytől néhány méterre az út melletti védett részen állítottam fel a sátram. Mire a művelet végére értem a fejlámpám is jócskán veszített a töltöttségéből, a régi telefonom vaku fényében fejeztem be az esti teendőket. A halkonzerv vacsora után ittam egy pohár teát, majd nyugovóra tértem.

32. lefele a Krisznáról

33. kilátás kelet felé

34. visszanézve a Kriszna felé

Reggel 6-kor szólt az ébresztő, némi reggeli és a pohár tea után összeszedtem a cuccaimat, lebontottam a sátram és közben vártam, hogy a túratársam életjelet adjon magáról, ugyanis a előző nap esti sms-re nem reagált. Miután elkészültem az indulásra végülis több nekifutásra de sikerült beszélünk, akkor ő még a Kriszna környékén járt. Nem vártam meg, így elindultam 7 óra környékén, azt beszéltük meg, hogy majd útközben beér. A rét széléről ahol sátraztam felkapaszkodtam a Repište magaslatára (1239 m), ahonnan szépen látszódott a Kriszna teteje és a környező hegyek keleti füves lejtői. Néztam a Krisznáról lefele vezető ösvényt a fényképezőgépem zoom-ja által, de nem láttam a túratársamat lefelé jönni. Nemsokára egy benőtt rész következett, amely nem egyedüli volt Dóvalig, majd elég fárasztó, a tegnap Kis-Sturec környékéhez hasonló terep vette kezdetét, de ezúttal bőven több emelkedővel. Az OKT Mátraháza-Sirok szakaszára hasonlító fel-le jellegű út volt ez, keményebb verzióban, ugyanis nagyzsákos és sátras túra volt ez (ellentétben a kékezés kis zsákjával), ráadásul a harmadik, egyben hazatérős napon, ahol is időre kellett Dóvalba érkezni a busz miatt. Szóval volt sportértéke ennek a résznek is, a sok fel-le hullámvásza rendszeren emésztette az erőmet. A megtettnél lényegesen többnek tűnő út után érkeztem meg az egyik „hullám” aljába, mely egy opís text igazoló pont volt, Východné Prašnické sedlo néven. A nyeregben sárga jelzés keresztezte a pirosat, egy tűzrakóhelyen kívül semmi más érdekesség nem volt itt. Újabb kaptató következett ezután is. A fárasztó és szivatós terepet egy-egy rövidebb sziklás rész övezve, egy kis kilátópontra is tettem pár lépéses kitérőt. Az ösvény mentén jó néhány vízvédelmi terület tábla is ki volt rakva. A sokadik lejtő után érkeztem meg a Nagy-Sturec nyeregbe (sedlo Vel'ký Šturec, 1003 m), a túratársam itt ért be. Kiderült, hogy a térrő hiánya miatt nem tudunk rendszeren kommunikálni, ahogyan ez sejthető is volt.

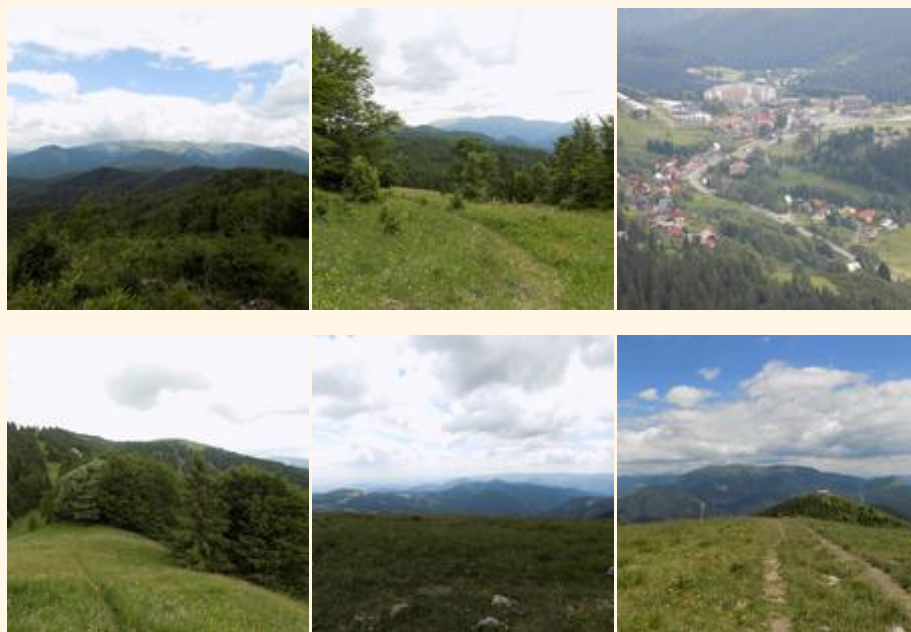
35. reggeli tea készül

36. Repište

37.-39. terep részletek Nagy-Sturec felé

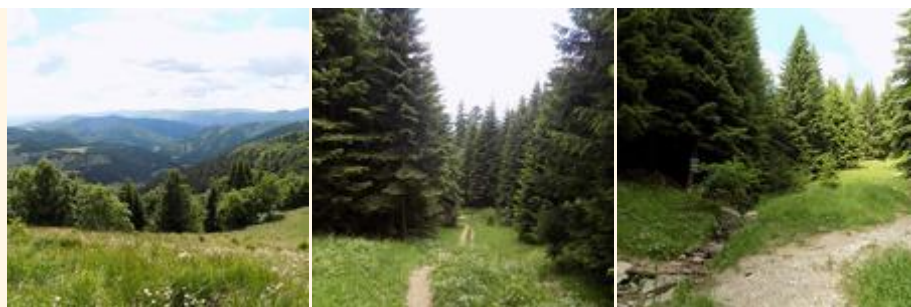
A nyeregben egy kövesút vezetett át, a piros útvonala ezt keresztezte. Kis pihenő után keltünk útra, persze rögtön emelkedővel (innen a Dóval fölötti Zvolen hegy 5,1 km-re volt még és ehhez társult 540 m szint),

nemsokára ketten jöttek velünk szembe, majd egy tarvágásos részen szép kilátásban volt részünk a Nagy-Fátra irányába. Nem is részletezném túl az útvonal következő pár kilométerét, emelkedő emelkedő hátán, némi lejtővel fűszerezve, nagyrészt erdőben, de akadt néhány mezei rész is, itt a meleg napsütés is rontott a komfortérzetet. Néha egy-egy kilátás-töredék látszott, de ez volt a jellemző. Meg is állapítottuk, hogy Kis-Sturec kis szívás, Nagy-Sturec nagy szívás. Sétálós szavai megerősítést nyertek, ő mondta előre, hogy nem lesz könnyű ez a rész. Motyčská hol'a-nál kibukkanva az erdőből találtam magamat szembe a már május elején behatóan megismert Vel'ká Chochul'a tömbjével és előtte fekvő hegyekkel. Jó volt végre látni, hogy haladunk. Innen még 50 perc szintidőt jelzett a smerovik a Dóval fölötti Zvolen nevű hegy tetejéig. Nemsokára Dóval és a mögötte lévő Kozí chrbát is jól látszott. A Zvolen-ig vezető út lényegében egy elnyújtott lejtőből, majd egy hosszú emelkedőből állt, melynek eredményeként ismét közel magashegységi szintű tengerszint feletti magasságba érkeztünk (1402 m). Körbe szép kilátás tárult szemeink elé, a Chochul'a és az Alacsony-Tátra hegyein kívül elláttunk messze dél felé, és észak felé is, még a Nagy-Kócs/Velký Choč is látszódott. Északi iránykapcsán kaptam egy kis ihletet a szép hegyek láttán az ott történő túrázáshoz, a Nagy-Kócs felkeresése mindenképpen szerepel a terveim között. Természetesen a Nagy-Fátra sem hiányzott a kilátásból, ahonnan jöttünk, a távolból még a Skalka tűtornya is kivehető volt.

- 40. kilátás a Nagy-Fátra felé
- 41. Motyčská hol'a, látszik szemben Nagytaraj/Vel'ká Chochul'a tömbje
- 42. Dóval közeledik
- 43. utolsó komoly emelkedő a Zvolen-re
- 44. Zvolen: kilátás dél felé
- 45. Zvolen: kilátás az Alacsony-Tátra felé

Jó 20 perce itt is megálltunk pihenni, majd elindultunk lefele. Itt már több emberrel találkoztunk, kis gyerekekkel is. Szépen mutatott a szemben elhelyezkedő, már az Alacsony-Tátrához tartozó Taraj tömb. Zvolen-nel szomszédos hegyre felvonó vezet fel, de nem valószínű, hogy ez üzemelt. A felvonós hegy előtt egy jobbos kanyarral nyaktörő lejtő vette kezdetét (438 m lefele), mely először a füves hegyoldalban, majd fenyvesek között vezetett egyre lejjebb. Lefelé lényegesen gyorsabb volt a haladás, az út 2/3-ánál bővíző forrás fakadt. Még egy jó pár száz métert vezetett az út a fenyőfák alatt, majd lassacskán megérkeztünk Dóval szélső házaihoz. Nem sok élet mutatkozott a házak között, döntő többségük vagy hétvégi házként vagy szálláshelyként működött, állapítottuk meg, ahogy haladtunk a település központja felé. Elérve a főutat már csak néhány lépés hiányzott, hogy összeérjen számomra a Dévénytől idáig bejárt rész a nyugati Alacsony-Tátrával, pár percen belül el is értük a templom szomszédságában lévő, út fölött átívelő hidat, ahol ez megtörtént.

- 46. irány lefelé
- 47. fenyőerdő Dóval előtt
- 48. frissítő hideg víz a fenyvesben
- 49. Dóval, végállomás

A túratársam elment a megadott helyre, a Sport hotelbe pecsételni, mivel nekem már ez megvolt próbáltam valami ennivalót keríteni. Az egyik helyen ahol április végén a barátnőmmel próbálkoztunk a pecsételéssel nem volt kiszolgálás (nyitva volt az ajtó, de a pult mögött senki nem volt), így a kicsivel arrébb lévő boltba szereztem be némi rágcálnivalót és sört mindkettőnk részére a hazafele útra. Lementünk a híd közelében fekvő buszmegállóba, gyorsan le is gurítottuk az egy-egy sört hűsítőnek a busz előtt. Sétálos kolléga talált közvetlen buszjáratot Dóvalról Pestre, de mi nem ezzel mentünk, mert nem értük volna el. Pár perc késéssel befutott a mi buszunk Rózsahegy irányából, szerencsére a csomagjegytől meg lettünk kímélve, ezzel utaztunk Zólyomig (ezen a napon a másik Zvolen), ahol egy 8 perces átszállásunk volt a vonatra, de mivel az 10 percet késett, így nem kellett rohanni. Az állomáson már elég meleg volt a hegyekhez képest. A Kassa irányából érkező gyorsvonat Zólyomban gépcserézik dízelről villanymozdonyra, ennek 10 perc időszükséglete alapból a menetrendbe van építve. A bő 10 perces kezdeti késés a 40 perc környékére hízott Léváig, ahol átszálltunk a Párkány felé tartó mellékkocsis Bz vonatra. Mivel itt egy óra malmozás lett volna, így nem is bántuk a 40 perces késést. A mellékkocsi sajnos le volt zárva, így az utazóközönség a motorkocsiba tömörült a dög melegben. A túratársamat magára hagytam egy kicsit, próbáltam valami kaját keríteni az állomásról és környékéről, de nem ez nem sikerült, ellenben ha inni akartunk volna akkor erre kapásból 2 kocsmába is rendelkezésre állt volna. Egy óra 20 perces út következett Csatán keresztül Párkányig, itt már újra megjelentek a magyar állomásnevek a felvételi épületeken. Párkányban szerencsére tudtunk olcsón enni és inni az állomás mögötti vendéglátóhelyek egyikén, nekem hotdog, túratársamnak gyros volt a menü, és végén mindketten egy-egy lángossal és egy-egy korsó sörrel fejeződött be az étkezés. Ezek után visszasétáltunk a peronra, a vonat időben érkezett azonban Párkány-Szob között egyvágányozás volt a vasúton, így negyed órás késéssel startoltuk, mely a Keletibe érve 30 perces késéssé nőtt.

SNP: (Sztracena-Holló szikla-)Voniarky-Garamfő (Stratená-Havrania skala-Voniarky-Telgárt, 2017. július 12.-13.)

Háromszori halasztás után, amelyek legfőképpen a rossz időjárás előrejelzések miatt voltak, végre negyedszeri időpontban, július közepén el tudtam indulni erre a rövidebb két napos túrára. Az SNP útvonalán 17 km-t tettem meg (619 m szinttel), de a kitérők hossza is közel ennyi volt, szám szerint 14,5 és ezen kívül volt még 800 méter kényeszerű hosszabbítás.

A túra két mozgalomban is folyt, először is a NVSP, vagy röviden csak Nájvyššienek nevezett hegycsúcsfelkeresős túrán érintettem egy Sztracena feletti magaslatot, az 1156 méter magas Holló-sziklát/Havrania skala, majd visszatérve a faluba tettem meg még egyszer a Voniarky felé vezető 3,5 km-es utat, ahogyan májusban is tettem. Immáron az SNPO-n Voniarky után nagyjából egy kilométerrel sátraztam, majd

másnap tettem meg a Garamfőig vezető utat, az 1268 méteres Borovnyákra tett kitérővel együtt. Mivel az előbb már említettem a sátrazás tényét, így ennek megfelelően nagyzsákkal mentem, ahogyan sokadszorra az SNP-n, önellátó módon.

Tekintettel arra, hogy Besztercebánya felől napi 2 vonatpár közlekedik Sztracena (Margitfalva) felé, ebből a reggeli vonatpárt Magyarországról elérni esélytelen, a délutáni vonatpárhoz pedig nem kellett a hajnali első vonattal utaznom, ráértem fél 7 magasságában kiérni az állomásra. Eseménytelen út után szálltam le Komáromban, majd sétáltam át a szlovák oldalra. A komáromi állomás előtti boltból történő sörbeszerzésre ezúttal is jutott idő. A 8:42-kor induló személyessel mentem el Érsekújvárig, majd átszállás után emeletes vonattal utaztam Galántáig, ahol csak fél órát kellett várni a Besztercebánya felé közlekedő gyorsvonatra. Rutinos módon a vonat elejébe szálltam fel az egyik fülkés kocsi, így kényelmesen és nagyrészt egyedül utazhattam le a 171 km-es távot. Zólyomból már 10 perc volt a vonat késése, Besztercén 5 perc van átszállni, de a kalauz megnyugtatóan, hogy megvár a margitfalvi vonat. Így is történt, Besztercén gyorsan átsiettem az első vágányon álló 3 kocsi vonathoz, mely szintén 10 perc körüli késéssel indult, egy öreg Búvár becenevű dízelgéppel az élén. Eleinte nem túl izgalmas vonalvezetésű vasútvonal, de az elejétől már szépen látszik az Alacsony-Tátra. Egy-egy pillanatra megpillantottam a májusi eleji Alacsony-Tátrás túráim főbb állomásait, köztük a Chopok-ot és a Gyömbért. Borosznófürdő/Brusno kúpele után helyenként már szebb részekén egy patak szomszédságában haladt. Zólyombrézó/Podbrezová állomás épületének nagysága meglepett. Ezután egy vasgár látszódott a patak túloldalán, majd egy elágazás (Chvatimech) után nem sokkal érkeztünk Breznóbányára. Idáig van normálisnak nevezhető menetrend a vonalon, innentől a két gyorsvonatpárt leszámítva már csak pár személyvonat közlekedik a Vereskőig, a hosszú vasútvonal szakaszhatáráig, ugyanis a 172-es számú vonal Besztercebánya-Vereskő között húzódik, a folytatása Margitfalváig a 173-as számot kapta. Brezno után egy elágazás (Brezno Halny) van jobb kéz felé, ezen a vonalon Tiszolc és Rimaszombatot át Feledre lehet eljutni. Jó 60-as tempóban robogtunk át az állomások és megállóhelyek jó részén, ahol megálltunk azok is szépen fogytak ahogy haladtunk: Benyus (a róla elnevezett hegynek a következő túrán lesz szerepe), Polomka, Závadka nad Hronom, Helpa, Pohorelá. Útközben nézegettem a keleti Alacsony-Tátra hegyeit, amelyek között fogok haladni, a következő és egyben utolsó SNP túrámon (természetesen az első bejárás keretein belül, második bejárást nem tervezek, legfeljebb a legjobb helyekre mennék újra el, „best of” jelleggel). Egyre jobban közeledett a tetején tv tornyot viselő Király-hegy, mely jelezte, hogy nemsokára célhoz érek. Ezen a vonalon is volt néhány lerongyolódott állomás, például a Vereskő előtti Nová Masa, amely több vágányos állomásból deklaszálódott megállóhelyé, azonban vakolathiányos magyar építésű állomásépülete továbbra is sikerrel dacol az idővel. Vereskő és Dobsinai jégbarlang állomások között a reggeli és délutáni oda-vissza gyorsvonat jelenti a kötöttpályás közlekedést. Garamfő/Telgárt állomáson nem álltunk meg, viszont a falu túloldalán lévő Telgárt penzió megállóhelyén igen. Érdekes építészeti megoldás látható aki erre jár: a megállóhely egy híd és egy alagút közötti rövid területen helyezkedik el (a peronra nagyjából 2 kocsi fér fel), az alagút spirál alakban tekeredik felfelé, nem kis szintkülönbséget legyűrve, majd a megállóhelyről is jól látható szép viadukton halad tovább, nem sokkal később Garamfő határában egy másik viadukt is található a fenyveserdők ölelésében. Dobsinai jégbarlangnál állomás után Sztracena/Stratená következett a szép vasútvonalon, a tíz perces késésből több is lett, de itt már nem bántam, hogy 15:40 helyett nagyjából 55 körül szálltam le a vonatról.

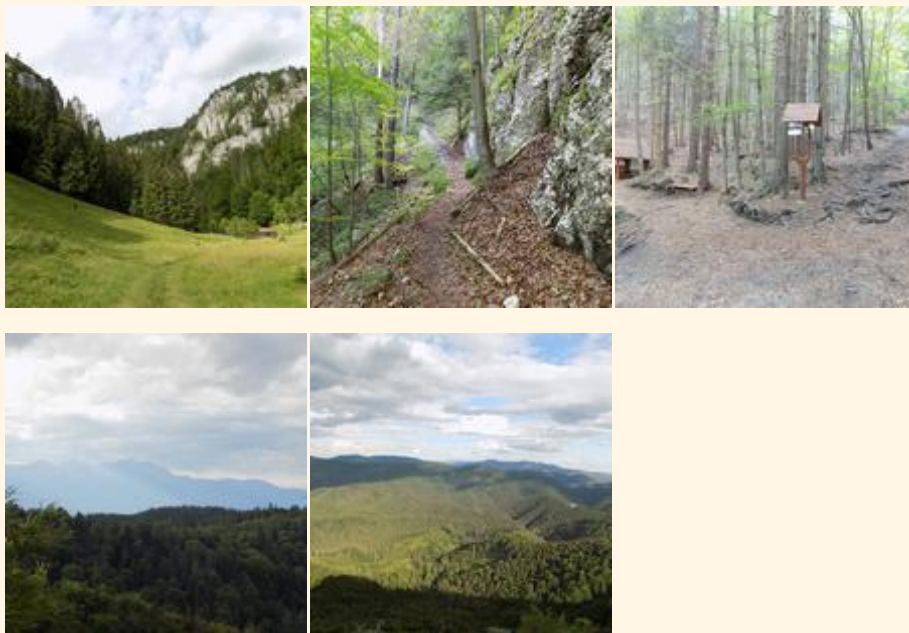
1. kanyargás az Alacsony-Tátra hegyei alatt

2. Telgárt penzió megállóhely, jól látható az alagút és háttérben a viadukt is, kereken egy nappal később itt fejeztem be a túrát

3. Sztracena és a jelképeinek számító sziklás háttér, a vonat ablakából

Tervem a következő volt: nagyzsákomat a Sztracenán áthaladó 67-es úton a kis faluban elhelyezkedő Statá Krčma nevű fogadóban hagyom, majd a barátnőmtől kölcsönben lévő tornazsákkal mászok fel a Holló-sziklához és onnan visszatérve a kocsmához megyek tovább az SNP felé. Így is tettem, bátran próbálkoztam a fogadóban, ugyanis már email-ban kommunikáltam velük, amikor kerestem Sztracenán szállást, de ez nem sikerült (eredetileg nem akartam nagy zsákkal menni). A középkorú úr meg is engedte, hogy ott hagyjam a nagy

cuccomat, ezek után visszatértem a központban lévő buszmegállónál lévő smerovnikhoz, innentől a zöld jelzésen mentem Občasný prameň elnevezésű forrásig. Az út egy rövid utcácska és a temető után hatolt be a Sztracena jelképének számító két sziklás hegy közé. A temető után hallottam és láttam a délutáni vonatpár Beszterce felé tartó vonatát kigyorsítani a megállóból, ekkor megbántam, hogy nem figyeltem erre jobban oda, ugyanis szép képeket lehetett volna csinálni, akár innen is de az erdő miatt ez már nem volt lehetséges. Az ösvény egy szerpentin után is meredeken emelkedett a köves területen, közben többen is jöttek velem szemben lefelé, köztük kisgyerekek is szüleikkel. Tetszett a sziklás és vadregényes ösvény. Elérve az aktuális tetőpontot az ösvény emelkedése megszűnt, majd némi lejtés után hangulatos ösvényen jutottam el a zöld jelzés végét jelentő forrásig 960 méter magasságba, 155 méterrel feljebb a falutól. Emléktábla és pihenőhely volt a forrás mohás foglalatja környezetében, július közepén is jéghideg vizet adott a forrás, a fém tartályba benyúlva szinte sajgott a kezem a hidegtől. Innentől a sárga jelzésen mentem tovább, jócskán emelkedős ösvényen és egy újabb tetszetős sziklás rész (itt volt egy kis rövid barlang is) után értem fel a Holló szikla alatt lévő kiágazáshoz. Itt volt a smerovnik, de a kilátóponthoz még egy kicsit feljebb kellett menni. Az elágazás és a tényleges kilátópont között volt egy másik pont ahonnan nyugat felé és észak felé egy darabot lehetett látni a Magas-Tátrából. Egyből lelkes lettem a „nagy” Tátra látványára, amelynek csak a keleti fele látszott, de mégis alig vártam a 1,5 hónappal későbbi túrámat melyet oda terveztem. A délutáni napsütés szépen megvilágította a sziklás csipkéket a láthatáron. Kicsivel feljebb érve érkeztem meg a szép és kiterjedt kilátást nyújtó kilátóponthoz. Déli és délnyugati irányba szépen el lehetett látni messzire, megérte feljönni ide, tetszett a kilátás! Leültem a padra elmajszoltam egy banánt és egy „csúcs csokit”, ez volt tehát a Szlovák paradicsom najvyššie pontja.

4. az előbbi sziklák előtt immáron gyalogszerrel
5. vadregényes ösvény vezetett felfelé
6. Občasný forrás, jobbra a sárga jelen a Holló-szikla felé
7. egy darabka Magas-Tátra
8. kilátás a Holló szikláról déli irányba

Nem sokkal később próbáltam kicsit keresgélni, hátha találok a Tátrára jobban rálátó pontot, de a sűrű erdő miatt ennek nem láttam esélyét. Visszatértem a kiágazáshoz és folytattam az utamat lefele. Egy szép réten vezetett át nem sokára az utam, majd ismét erdőben haladtam tovább. Alapvetően ösvényeken haladtam, de időnként keréknyomon is, helyenként szép rálátás nyílt a Király-hegyre a tv toronnyal. Nem sokkal később kezdett beszűkülni a völgy és pillanatok alatt egy sziklás völgyben találtam magamat, melynek közepén patakocská csordogált. Szép látvány volt ez az ismételt vadregényes rész. Nem sokáig tartott ez a szakasz, Stratenský kaňon pontnál bukkantam ki az aszfaltos útra, amely a 67-es úthoz vezetett le immáron a piros jelzésen. Csináltam egy pár képet a főúton lévő hosszabb, de egyenes alagútról majd elindultam Sztracena irányába. A falu határában egy hegyoldalban csattogott el Margitfalva felé egy Bz szerelvény, ekkor ismét bántam, hogy nem bújtam jobban a menetrendet át. Visszatértem a csendes kis faluba, a fogadóban ezúttal már egy hölgy állt a pultnál, akinek a délutáni nulla forgalommal ellentétben most már jócskán volt dolga. Megköszönve a segítséget indultam el a kék jelzésen a májusban már megismert úton Voniarky felé, útközben

láttam egy szép szivárványt is. Megérkezve a már ismerős Voniarky ponthoz csináltam pár képet, majd ezúttal nyugat felé mentem tovább a keréknymon. Jócskán sötétedésre állt az idő amikor Voniarky után nagyjából 1 km-rel megálltam egy faháznál a Gápel nevű (közelben lévő 961 méteres hegy neve) helyen. Mivel itt volt forrás és sátrazásra alkalmas terület is, így mindent adva éreztem a letáborozáshoz. A bekamerázott faház előterében lévő asztalnál egy SNP-ző házaspár már elhelyezkedett, váltottunk néhány szót, egy hónap alatt tervezik bejárni az utat, Duklától per pillanat idáig jutottak. A beszélgetéssel a maradék kis világosság is sötétbe fordult, így már lámpafényben állítottam össze a sátrat és költöztem be. A forrás néhány lépésre volt, a babkonzerv elfogyasztása után mosdottam majd ledőltem. A forrás csörgedező hangja szépen hallható volt. Hallottam már pár embertől, hogy ez vizelésre ösztönzi, nekem nem volt ilyen gondom: a relaxációs hangok között is található patakcsörgedezés, rám is így hatott a dolog, ugyanis meglepően hamar elaludtam. Az éjszaka tomboló villámlásokkal és széllekeésekkel járó vihar sem tudott kizökkenteni nyugalmamból.

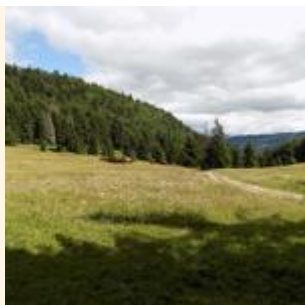
9. lefelé menet a Király-hegyet és környékén szépen sütötte a nap

10. a sztracenai kanyon részlete

11. lebukott a nap Voniarky környékén

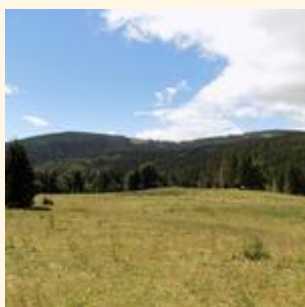
Másnap hajnalban a negyed hat előtt az úton elhaladó erdőgazdasági járművek hangja azonban már megzavarta a nyugalmamat, így ezek után egy-egy bebólintást leszámítva már nem sokat aludtam. Szép napsütéses reggel volt, a sátramból kinézve láttam, ahogy a házaspár elindul újtjára. Egy autó érkezett a házhoz, intettem az úriembernek, aki visszaintett és cseppet sem problémázott a sátrazásomon, majd bement a faházba. Mivel a szomszédos fából készült budi zárva volt, így kénytelen voltam a szabadban elvégezni a dolgomat, majd lebontottam a sátrat. A sátor helye mellett lévő pavilonba húzódtam be, ennek falán szárítottam meg a vizes sátrat, közben pedig reggelit készítettem. Időközben jött két fiatal is akik a forrásból vizet vettek és szintén az SNP-n indultak fel Garamfő felé. Népszerű ez a mozgalom, főleg nyáron. Finom sült kolbászt sütöttem, azonban mire mindennel végeztem és elkészültem, már 9 óra felé járt az idő és előttem volt még 16 km és a Borovnyákos 2x1,3 km-es kitérő. Nem állt szándékomban rohanni szóval el is indultam. A keréknym eleinte erdőben vezetett majd egy rétre tért ki, ahol egy rossz minőségű aszfaltos útba csatlakozott bele, amely fenyvesben folytatódott. Elérve az aszfaltos út legmagasabb pontját fakitermelő brigádra botlottam akik már jócskán dolgozhattak egy ideje, innentől lejtett az út, majd egy másik favágós csoportot érintve érkeztem meg a Pod Hanesovou I. nevű pont smerovnikjához. Innentől jelentős emelkedésű keréknym következett, amelyen kb 1060 méterig kapaszkodtam fel. Az emelkedő út után egy rét következett amelyet fenyőerdő határolt, a füves terület szélénél egy zárva tartó ház állott, az előtte lévő kivágott fatörzsön pihentem egyet majd nekivágtam a következő emelkedőnek. Ezt is leküzdve a Honzovské nevű hegy oldalából jutottam ki a következő legelő és fenyves kombó szélére, ahol lovak legeltek, ekkor örültem, hogy nem lefelé a sárga jelzésen kell mennem a Dobsinai jégbarlang felé, nem szerettem volna, ha valami pásztorkutya megkerget. Lefotóztam a Alsó kert/Nížná záhrada pont (1086 m) smerovnik-ját feltűnés nélkül osontam be ismét az erdőbe, közben láttam a lovakat őrző juhászt ücsörögni az erdő szélén.

- 12. reggel a Gápel háznál
- 13. a reggeli tálalva
- 14. fakitermelés a fenyvesben
- 15. legelő lovak az Alsó kertenél

Az ösvény emelkedni kezdett, az emelkedő vége után letértem egy kis kilátópontra. Ezek után ismét rét következett és látszódott már az Ondrejisko hegy 1266 méteres púpja. Újra emelkedett az ösvény erdőben, majd nem sokkal újra egy réten, de már lejtteni kezdett. Bal kéz felé egy menedékház mellett haladtam el, majd folytattam az utamat tovább, egészen egy keréknyomig. Nem utalt semmi arra, hogy nem a kijelölt úton lennék. A rét emelkedős részén tehenek legeltek, a pásztorkutya a két juhász közelében foglalt helyet így nem volt veszélyhelyzet, köszönés után mentem is tovább a keréknyomon. Mivel jelzések egyre inkább nem akartam szembe jönni, így ráeszméltem, hogy a jelzett út valahol elkanyarodott a lábaim alól, de a térkép tanúsága szerint a kijelölt úttal nagyjából párhuzamos keréknyomon haladtam. Ebben a megnyugtató tudatban mentem tovább és kisvártatva egy smerovnik tűnt fel az úton. Mosolyogva közeledtem hozzá, mondom mi más lehetne ez mint a Pod Ondjeriskom nevű pont smerovnik-ja, a jobb oldali út pedig a Borovnyákra vezető kitérő kezdete. Már fényképezés közben vettem észre, hogy ez a Čuntava nevű következő pont smerovnik-ja...kis számú túrás tévedéseim közé így bekerült ez az epizód is. Immár kézzelfogható tény birtokában elemeztem a helyzetet és rájöttem, hogy valahol a legelésző tehenek környékén hagytam el az utat, az sem kizárt, hogy közöttük kellett volna mennem. Nem volt a szituáció problémás, ugyanis a Pod Ondrejiskom és Čuntava között 800 méter volt a távolság, elhanyagolható emelkedéssel, de ezzel a plusszal időben nem kalkulálhattam, így sietősen ledobtam a zsákomat egy farakás mögé és a torzsákkal indultam el felfelé, ugyanis a Borovnyákra való kitérésről nem akartam lemondani. Néhány száz méter után egy munkagép zaja ütötte meg a fülem ami a kisebbik probléma volt, a nagyobbik az, hogy fakitermelő munkája révén az ösvényt és a környéket teleokádta mindenféle hulladékfával és ágakkal, jócskán megnehezítve a tájékozódást. Mivel az ösvény a gallyak alatt feküdt így csak a „sötétben tapogatózás” maradt, az erdőt így is a kijelölt úttól nagyjából 100 méterre keletebbre értem el. Az erdő szélén keresgélve az utat találtam meg az ösvényt, innen pár lépés volt a Pod Ondrejiskom pont smerovnikja, jobb kéz felé jól látszott a lefelé vezető ösvény Voniarky felé, én viszont balra tértem a Borovnyákra vezető útra. Eleinte mezőn haladt a keréknyom majd erdőbe tért, utána ismét mezőn mentem majd itt kellett letérnem egy ösvényre. A szint jelentős része ezek után következett a füves réten, majd utána az erdőbe ismét betérve felfelé a nyirkos, vizes talajon. Az erdőből ismét kijutva és füves emelkedőt megmászva érkeztem meg a Borovnyák/Borovniak 1268 méteres magaslatára, ahol rajtam kívül egy három tagú szlovák fiatalokból álló csoport is tartózkodott. Az egyik srác meg is kért, hogy fotózzam őket le, cserébe ők is lőttek rólam képet a saját gépemmel. Szép volt a kilátás a napos időben, legfőképpen a bal kéz felé lévő Király-hegy tömbje volt hangsúlyos, melynek teteje ezúttal sajnos felhőben volt (akárcsak a távoli Magas Tátra), ami gyakran megesik. Bal oldalon látszódott az a földút lefelé, melyen később haladtam. Jobb oldalt látszódtak a Sztracena környéki hegyek. Hivatalosan a Szlovák paradicsomnak a legmagasabb csúcsa ez a hegy, a najvyššie pontként megjelölt és előző nap bejárt Holló szikla pedig inkább a jellegzetesebb csúcsok közé sorolandó, mely 1156 méteres magasságával 100 méterrel múlja alul a Borovnyákot. Több helyen is van példa rá, hogy nem a legmagasabb hegy a kijelölt najvyššie pont.

- 16. tovább a Szlovák paradicsom szélső lankái között
- 17. keresd az utat...
- 18. kilátás északkelet felé a Borovnyákról
- 19. kilátás a Király-hegyre

Nem sokat időztem a csúcson, hamar visszatértem a nagyzsákomhoz, előtte ismét átverekedtem magamat a gallyakon, immáron jobb kéz felé a hegyoldalpusztító gép továbbra is rendíthetetlenül dolgozott. Felvettem a nagyzsákomat majd nekiálltam a következő emelkedőnek, újra keréknymon haladva. Nagyjából 10 perc után haladtam át a Pred Čuntavou (1166 m) nevű ponton, ahol kék jelzés ágazik ki. Innen már lejtett az út, nem sokkal később egy erdőgazdasági sorompót kikerülve folytattam az ereszkedést lefelé. A jól járható keréknym fenyőfák és némi irtásos terület után vezetett egyre lejjebb közben jó pár helyen rálátást nyújtva a környék legmagasabb hegyére, a nemrég érintett Borovnyákra. Újabb, ezúttal nyitott sorompó után érkeztem meg egy pihenőhelyhez, itt kiérve a védett részről érezhetően hangsúlyos szél fújt. Szemben a Király-heggyel leereszkedtem az aszfaltos úthoz, amely a hegy lábai alatt vezet Garamfő felé: Besník nyereg, 994 méteren (opís text pont). Az út viszonylag forgalmasnak mondható, de azért jó ütemben haladtam lefelé. Nem sokkal később egy tisztáson láttam meg távolról a Garam forrást, melyhez természetesen lementem. Mire odaértem három autónyira cigány család érkezett a forráshoz, vizet tölteni meg ott igénytelenkedni, konkrétan a két gyerek a forrás foglalatának belsejében volt megtalálható mire odaértem. Magyarul kommunikáltak, valahogy elfogott helyettük is a szégyenérzet. Tisztelet a kivételnek, de ez a népcsoport sokszor akárhova megy, a viselkedésük nem sokat változik, ez itt is meg tapasztalható volt. Nem szólaltam meg, semmi kedvem nem volt velük beszélni, örültem, hogy a gyerekek kimásztak a forrás helyéről és tudtam egy-két képet csinálni, majd hamar tovább is álltam.

- 20. haladva lefelé a keréknymon, jobb kéz felé látszik az imént bejárt Borovnyák/Borovniak
- 21. "a király lábainál"
- 22. Garam forrás

Viszonylag idővel is jól álltam megálltam egy alkalmas helyen pihenni (eredetileg a forrásnál ültem volna le egy kicsit) és az internethez kapcsolódva néztem meg telefonomon, egy ismerősöm által nem sokkal korábban javasolt oldalt, melyen a szlovák személyszállító vonatok pillanatnyi helyzete tekinthető meg. Döbbsentem néztem a térképet, amelyen ugyanarra a vonatra amellyel tegnap Sztracenába utaztam (ugye ez a délutáni margitfalvi gyors) 26 perc késést jelzett. A dolog pikantériája, hogy Margitfalván 21 perc idő van a csatlakozó kassai gyorsvonatig, Kassán pedig 10 perc átszállási idő van a magyar vonathoz. Másnap reggel természetesen dolgozni kellett mennem, tehát egy késésből eredő kint maradás eléggé érzékenyen érintett volna. Elindultam ismét tovább, nem jutott mentő ötlet az eszembe, azon kívül, hogy a vonat személyzetének jelezni fogok átszállási szándékomat. Garamfő előtt láttam a már említett második viaduktot, ekkor még azt hittem, hogy ez is magyar kezek munkája, de nemsokára kiderült, hogy nem. Néhány száz lépés után értem el a falut, és rögtön a szélén lévő megállóhelyet ahol már egy időse párón kívül egy nagyjából felső tagozatos iskolásokból álló csoport is várakozott.

23. vasúti viadukt Garamfő határában

24. Telgárt penzió, a túra vége

Néztem a telefonomon a vonatot, de az egy perccel csökkent késés nem lendítette előrébb a helyzetet. Ezek után csináltam néhány képet a megállóról, az alagútról, a hídról és a megálló bódéja mellett tábláról, amelyen az állt, hogy a 30-as években épületek a viaduktok és az alagutak is, tehát akkor ez a terület már Csehszlovákia részét képezte (sajnos). A várakozó csoport irányába intéztem egy ki beszél angolul tartalmú kérdést amire a csoport vezetője helyeslő választ adott. Elmondtam neki, hogy mi a helyzet és megbeszéltük, hogy ő majd jelzi szlovákul is az érkező vonat kalauzának az átszállási szándékot. Nemsokára be is futott a Bz+2 mellékkocsiból álló vonat (Bűvár mozdony+3 kocs helyett) én rögtön az utolsó mellékkocsi hátsó perinjához siettem, mivel onnan szép képeket lehet csinálni. A vasútvonal szépségében ezúttal sem csalódtam: Sztracena, az Imrikfalva/Dedinky tó és környéke szép volt, valamint a folytatás is Margitfalva felé később a Gölnic patak völgyében. Reméltem, hogy újdonsült segítők átadják a megbeszélt információkat a kalauznak. Dedinkyben le is szállt a kis csapatával együtt, majd kitarotta kezét, melybe indulás után a sajátommal adtam pacsit, ezzel a gesztussal nyugtáztam, hogy teljesítette a kérésemet, melyet megköszöntem neki. Hollópatak/Mlynky állomáson a délutáni besztekeri gyorsral kereszteztünk, melyre szerencsére 10 perc idő volt a menetrendben szánva, így sikerült faragnunk a késésből, mely innentől már csak 17 perc volt. Ezt nagyjából tartottuk is Margitfalváig, ahol sikeresen átszálltam a Pozsony felől érkező gyorsra és Kassán ismét sikeres átszállást hajtottam végre a Pest felé közlekedő Intercityre.

25.-26. a Dedinky tó a vonat utolsó kocsijának peronjáról

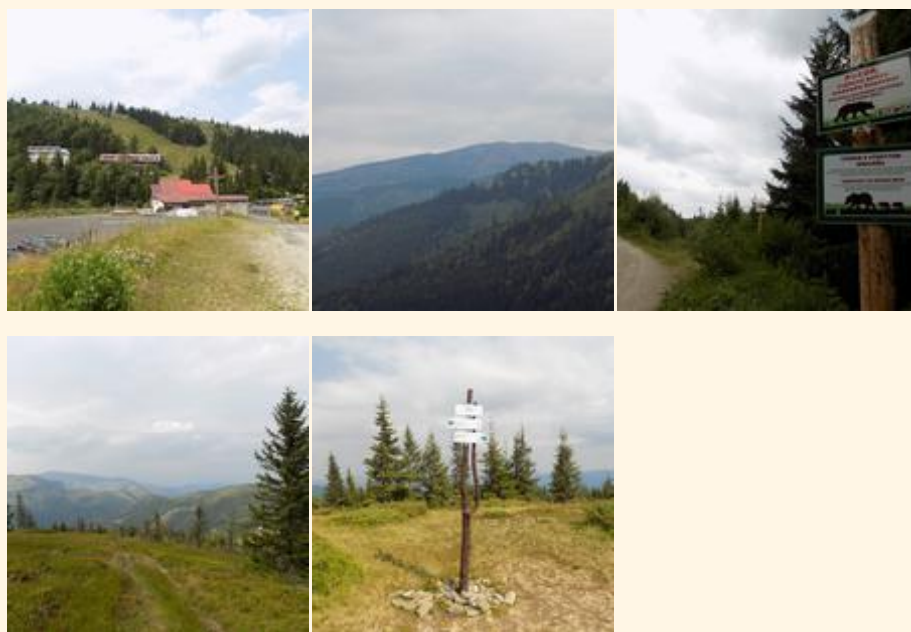
SNP: Ördöglakodalom hágó-Garamfő (Čertovica-Telgárt, 2017. augusztus 2.-4.)

Hát ez a nap is eljött: a legelején évekre saccolt bejárás utolsó három napos túrája előtt álltam. Az időjárás jelentés szerint jó idő volt várható, a maradék 45 km-es távra. A napra pontosan egy év alatti bejárás nem sikerült, június vége helyett másfél hónap csúszással augusztus elején vágtam bele az utolsó etapba. A hátralévő 45 km nem sok 3 napra, de a nagyzsák+sátor kombó és a nem kevés szint (melyet bevalloam kissé alábecsültem) megnehezítették a túrát, de végül is sikerrel vettem a nehézségeket. A keleti Alacsony-Tátra kevésbé népszerű mint a nyugati felé, kevésbé attraktív és látogatott csúcsokkal, ezek közül a Király-hegy a kivétel. A kiindulási ponttól, az Ördöglakodalom hágótól egészen a Priehyba nyeregig (vagy éppen hágóig, amely nem kis nehézséget jelent) sok volt a korábban sok más helyen is látott letarolt erdő, erre Sétálós kolléga már előre felkészített. Ettől függetlenül lelkesen készültem és vártam az indulás napját.

A magyar 1-es számú Bp-Hegyeshalom vasútvonal menetrendi mezőjének egyik szimpatikus oszlopában megfelelően korai időadatok mellett, ismét a hajnali első 4910-es számú vonatot vettem igénybe a Komáromig történő utazáshoz. Tavalyhoz képest ez a vonat mostanság 5:48 helyett 10 perccel később ér Komáromba (korábban nem volt állás Tatabányán, jelenleg van), így bő 40 perc állt rendelkezésemre az átsétáláshoz, ami

nem valami sok, de azért elegendő. A sörrelátmányt már sietősen vettem meg majd szálltam fel a vonatra, amely hétköznapi lévén Érsekújvár helyett Pozsonyig közlekedett, így Galántáig átszállás nélkül utazhattam a régebbi típusú termes kocsiában. Galántán a fél óras várakozás következett, melyben sikeresen szereztem be egy hotdogot Coca Colával (0,25 l-es kiszerelésben, az ember fél fogára nem elég) az állomás melletti büféből, magyarul, minden gond nélkül. Kiseb késést leszámlítva eseménytelenül telt az út Zólyomig, ahol átszálltam a Besztercebányára tartó vonatra, amelyen Besztercebánya város/Banská Bystrica mesto megállóhelyig utaztam. Innen a belváros főterének érintésével jutottam el az SNP múzeumhoz, ahol a Sétálóstól ajándékba kapott eredeti SNP füzetbe pecsételtem, az előző beszámolóban érintett „best of” túra kapcsán, meg igazából volt időm és lehetőségem is volt rá. Innen a buszállomás felé vettem az irányt, mivel számomra megfelelő időben vonat nem közlekedett Brezno felé (pedig az átszállás kényelmes lehetett volna ugyanis itt is a vasút mellett van a buszállomás), így kénytelen voltam buszozni Breznoig is, onnan pedig tovább az Ördöglakodalom hágóba. A hágóba közlekedés szempontjából nincsen elkényeztetve az utas ugyanis nem sok járat közlekedik erre, amellyel messzebbre/-ről lehet tervezni, ezek is az országot szinte átszelő távolsági járatok, az én járatom konkrétan Pozsony-Bártfa között közlekedett. Indulás előtt vásároltam a buszállomás melletti üzletben, majd felszálltam a buszra. Egy órás volt az út, némi késés után szálltam le a levegőtlen buszról. Evés és pakolászás után pecsételtem a most már nyitva tartó másik fogadóban (májusban csak a szomszédos volt nyitva) az új SNP füzetembe, mivel tervezek egy visszatérést a Chopok és a hágó közötti szakaszra.

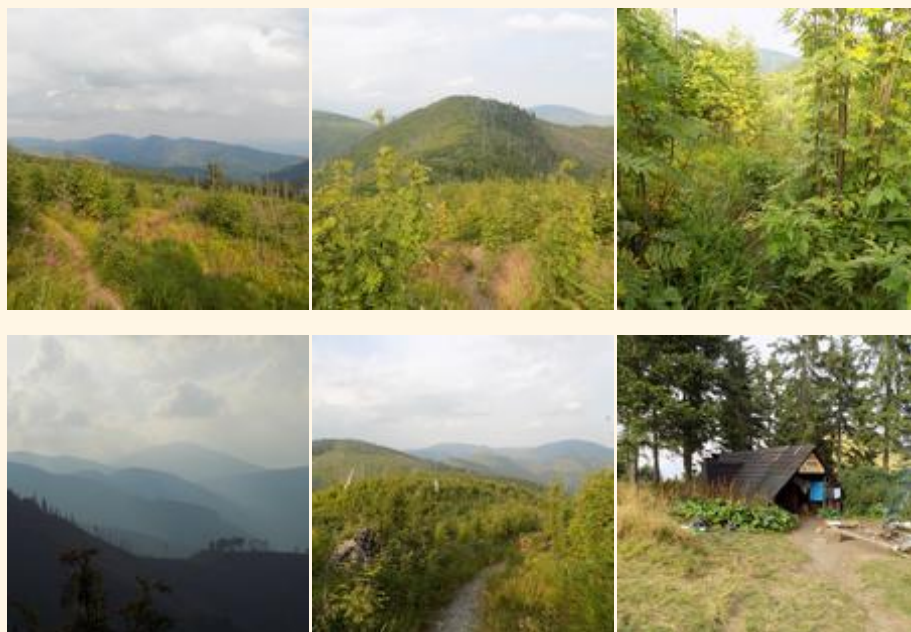
Ezek után indultam el a keréknymon felfelé a szűrt napsütésben. Az emelkedős úton jobb kéz felé hamar kirajzolódott a Gyömbér tömbje, ezúttal persze jó látási viszonyok között (mivel nem vagyok ott, így az idő jó, ez Murphy törvénye szerint így szokott lenni). Az elején egy idősebb párt előzött le, majd nem sokkal később egy fiatal pár közeledett az úton, akikkel szóba elegyedtem és kiderült, hogy mindketten magyarok. Donovalyból indultak pár napja és a teljes gerinctúrát teszik meg hozzám hasonlóan Garamfőig. A nagyjából velem egykorú páros női tagja nem, de a srác anyanyelvi szinten tudott szlovákul. Beszélgetve mentünk együtt a nem sokkal messzebb lévő Leniva-nyereg/Sedlo za Lenivou pontig, útba ejtve egy medveveszélyre figyelmeztető táblát. Az elágazásban elköszöntünk, ők folytatták az útjukat tovább a piroson, én pedig egy tervezett kitérőt kezdtem meg a közeli Benyuska-hegy/Beňuška magaslatára a zöld jelzésen. Az út első méterei keréknymon vezettek, a törpefenyvesben elrejtettem a nagyzsákomat és a barátnőm kis tornazsákjával vágtam neki az útnak. Egy kis púpon keltem át, majd egy szép fekvésű menedékház (chata Barbora, Lenivá pont) mellett, a Chopok-kal és a Gyömbérrel a háttérben kezdtem az hegyre vezető ösvényen a kapaszkodást. Útközben is látszott, hogy a Magas Tátrába megérkezett a délutáni vihar, a korábban is halványan kivehető csipkék egyre jobban belevesztek a szürkességbe. A ritkás fenyvesben (ez is egy letarolt hegyoldal volt) vezető ösvényről szép kilátás nyílt a környékre, megérte ezt a kitérőt megtennem. Felmentem egészen a csúcsra (1542 m), ahol egy smerovnik állt, innen tovább haladva lehet lejutni a zöldön Benesháza/Beňuš faluba, és az előző alkalommal végigutazott vasútvonalhoz. A csúcsról szinte alig volt némi kilátás, így visszafordultam. Visszafele is szépen látszódtak a nyugati Alacsony-Tátrában korábban végigjárt hegyek.

1. indulás után az Ördöglakodalom hágó szélén

2. visszafelé nézve a Gyömbér irányába
3. medveszély tábla
4. kilátás a Benyuska-hegy lejtőjéről észak felé
5. Benyuska-hegy/Beňuška csúcsa smerovnik-kal

Visszatérve az elágazásba, ahol nagy nehezen megtaláltam és magamhoz vettem (olyan egyforma tud lenni a törpefenyves helyenként) a cuccaimat, folytattam az utamat az SNP piros sávján tovább. A V alakban futó út jobb oldali szárán haladtam a Čertova svadba oldalában majd tovább a hullámzó ösvényen. Valamikori összefüggő erdőség helyén most helyeként néhány fa áll (ritkábban van egy-egy tenyérnyi összefüggőbb fenyves), a maradék területet bokrok, cserjék és magas fű uralja, helyenként szép kilátópontokkal a környező hegyek és völgyek irányába. Tetszett a kilátás, azonban a letarolt erdő helyén lévő susnyás nem jött be, sokkal jobban értékeltem a megmaradt kevés összefüggő erdőfoltot. A nem sokkal ezelőtt másodszorra is kicserélt nagyzsákom bal pántja szibbadást okozott, így a finombeállítás miatt meg-meg kellett állnom. A hullámzó ösvény nem jelentett nagy szintkülönbségeket, de mégsem mondanám kímélő terepnek. Egy részen különösen nagy, embermagasságú susnyásban verekedtem magamat át a szűk csapáson, és ezek után érkeztem meg a Vacoki-nyeregbe/Bacúške sedlo, 1319 m (opís text igazolópont), ahol egy rövid pihenőt tartottam. Miközben ücsörögtem irányonként egy-egy túrázó vágott át a ponton, tehát az alacsony tátrai gerinctúrájának jó időben a keleti felén is intenzív a forgalma. Ismét útra keltem a korábban már látott következő magaslat, a Jánov grúň 1388 méteres pontja felé. Fújtatva értem fel a tetőpontra ahol az előzőleg a nyeregben beelőzött túrázó ejtőzött, váltottam vele pár szót, majd tovább ment. Innen is látszott a nem sokkal ezelőtt bejárt Benyuska, pár fotó után nem sokkal később én is leereszkedtem a magaslatról, ami után újra két túrázó jött velem szembe, a középkorú nő mosolyogva haladt, a páros férfi tagja pedig morcos tekintet kíséretében kérdezte, hogy mennyire van még Čertovica, 2 órát saccoltam neki, ami lehet kissé túlzó volt, mivel ők nem nagy zsákkal haladtak. A szép napsütéses időben szép képeket lehetett csinálni a tájról, egyik balos kanyarnál jól látszott ismét a Gyömbér és környéke. Ezek után ismét erdő-letarolt mező váltogatta egymást, nem volt hiány a kidőlt fákból sem az úton. A kiindulási pontomtól az Ördöglakodalom hágótól 7,5 km-re feküdt aznapi alvóhelyem, a Ramža kunyhó, amely a Vacoki-nyeregtől mindössze 2,7 km-re van, de valahogy mégis nehezen akart eltelni ez a kis távolság is, köszönhetően a hullámzó és ökörhugyozás jellegű ösvénynek. 19 óra előtt 10 perccel pillantottam meg a Ramža-t, nem sokkal később be is futottam a nyeregben, védett helyen lévő kis házikóhoz. Ha végig gondolom akkor a Stefánik házon kívül ezen a helyen tartottam be a sötétedés előtt egy órával elhagyni az utat szabályt. A házikó előtt gyújtott tűz környékén többen is voltak már, köztük a már korábban megismert magyar pár is. Benéztem a kunyhóba, finoman fogalmazva is elég egyszerű kivitelű helyen már érkezésemkor teltház volt.

6. a Benyuska-hegy kiágazása után nem sokkal a Ramža felé, a Priehyba-nyeregig hasonló volt az út jellege
7. Jánov grúň púpja közeledik
8. susnyás közvetlenül a Vacoki nyereg előtt
9. egy balos kanyarnál visszanézve nyugati irányba a Gyömbér felé
10. kilátás a Jánov grúňról kelet felé
11. érkezés a Ramžához

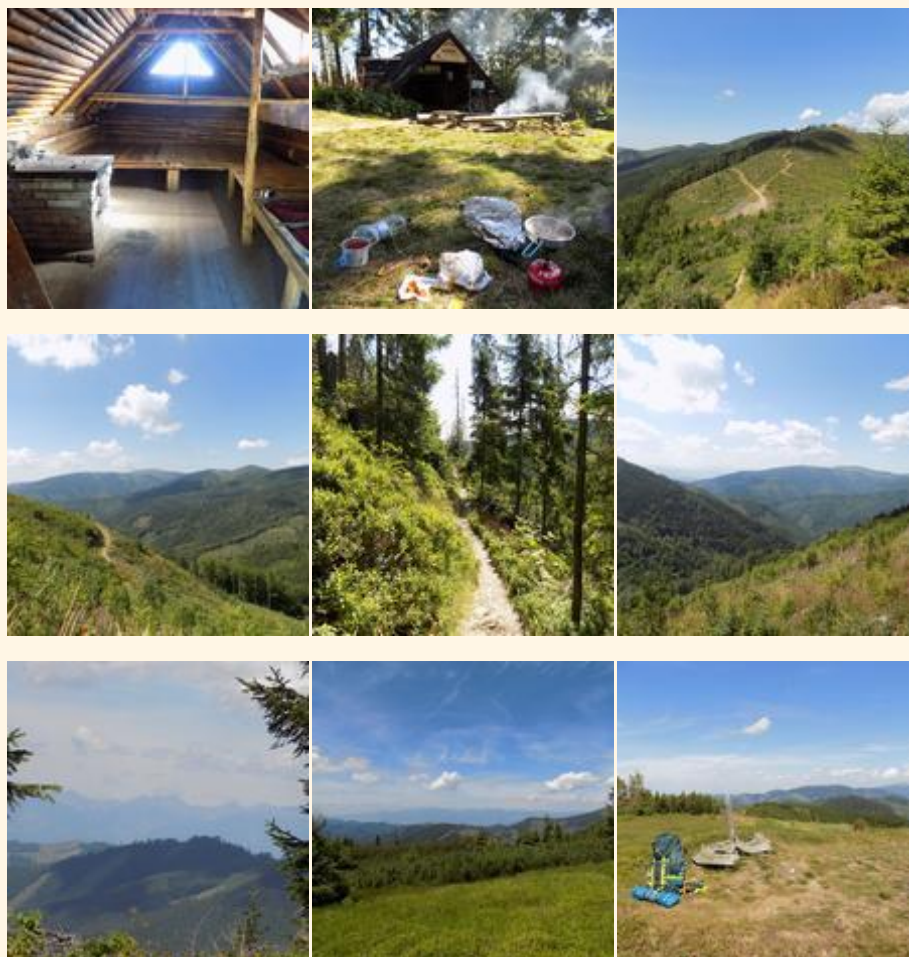
Erre számítottam, azért is cipeltem magammal a sátrat, másrészt nem akartam megismételni a Durkovában megélt kevésbé pihentető élményt, tehát nem kívántam egymás hegyén-hátán aludni mások között. A magyar párral beszélgetve egy arrébb ülő, előtte szlovákul más túrázókkal kommunikáló idősebb úr szólalt meg magyarul, hogy majd hoznunk kell fát (mindenkire értette), majd mosolygott. Kisvártatva odalépett hozzám és Vlad néven mutatkozott be. Közben megsütöttem a vacsorára szánt kolbászt és közben újdonsült ismerőssémmel beszélgettünk négyesben magyarul: elmondta hogy korábban az Andrejcová háznál szolgált (következő napom esti pihenőhelye) és a Ramžát tervezi kibővíteni, hogy kissé komfortosabb és nagyobb legyen. Terveit csak támogatni tudom, jó dolog, hogy vannak elhivatott emberek akiknek fontos ez a kérdés. Elmondta, hogy korábban Komárnóban lakott és emiatt tud magyarul, de nem helyeselte, hogy szlovák földön magyarul beszélnek ott sokan. Ez volt az a pont amikor véleményem szerint nem szabad közbeszólni, ugyanis ezzel kapcsolatos vitát generálni teljesen fölösleges. Ő mint szlovák állampolgár teljesen másként látja a dolgokat mint én magyarként egy korábban sokáig magyar területről. Nem sokkal később körbe is kínálta a kis lapos üvegébe hozott tömény italát nekem is, a párnak is a többieknek is. Közben az idő múlásával egyre többen érkeztek, voltak akik a szabad ég alatt helyezkedtek el, voltak akik ugyanezt a fejük fölött védőfelülettel tették, és volt egy sátras túrázó is, ő volt az akivel korábban a Vacoki nyereg után találkoztam. Ideje volt nekem is sátorhelyet keresnem, amelyet meg is találtam a háztól nagyjából 40 méterre a fenyőfák alatt az úttól egy szempillantásnyira. Miután felállítottam a sátramot néhány túrázó társaságában Vlad arra járt és dicsérte a jó helyválasztásomat. Ezek után elindultam a kicsit arrébb lévő forráshoz melyhez az úton visszafelé kellett jobbra letérnem és egy kicsit felfelé haladnom. Újjászületésként éltem meg a forrásnál való fürdést a jócskán izzasztó idő után. Visszatértem a házhoz, néhány ember horkolása már ekkor hallatszott. A tűznél és a sátramnál még csináltam pár képet a teliholdról, majd befészkeltem magamat. Ekkor hallottam, hogy egy korábban elhanyagoltnak vélt tényező jócskán zavarja a csendet, ugyanis éppen a nagy hangyák vonulási útvonalaiba tettem le a sátramot, amelyek ott zizegtek alattam. Tehát kijöttem a sátorból és arrébb húztam egy már alkalmasabb helyre. Ezek után már lefeküdtem és eltettem magamat másnapra.

12. esti hangulat
13. műveszkedés a holdfényben

Mivel nem akartam vekerre kelni, így már napos időben ébredtem reggel, hallottam a többiek mozgolódását is. Mire kikeltem a sátorból éppen Vlad igazította útba a magyar párt, ezek után már csak ketten maradtunk a háznál. A megmaradt kolbász megsütése és elfogyasztása közben beszélgettünk, mondta, hogy még pihen egy kicsit majd lebiciklizek a közeli a Vacokba (Bacúch), ahonnan előző nap este feljött. Reggeli után még elmentem vízért a forráshoz, majd a közben lepihent Vladtól elkészöntem és útnak indultam. A smerovnik után nem sokkal balra fordultam, majd továbbra is többnyire susnyásban kanyargott az ösvény. A fák és bokrok között egy meghatározott szögben kivehetővé vált a Magas Tátra széle a Kriván jellegzetes csúcsával. Ezek után nagyrészt a letarolt erdők helyén lévő bokor és gazrengeteg között, kiserészt a maradék megmaradt zsebkendőnyi területű erdőben vezetett az utam kilométereken keresztül. A tikkasztó napsütésben vezető utamat néhány szép kilátópont fűszerezte (helyenként ismét látható volt a Gyömbér és környezete) és két forrásnál álltam meg, de nem tetszett ez a susnyásban vezető útvonal, a nehéz zsák és a tartósan forró napsütés tovább nehezítette a haladásomat. Több túrázóval is találkoztam akik kivétel nélkül gyorsabban haladtak nálam, ami nem volt túl jó érzés, de nem tudtam ezzel mit csinálni. Havrania pol'ana pont környékén láthatóvá vált a fák között a Nyugati (másik nevén Liptói)-Tátra/Západné Tatry, majd fárasztó és hosszú emelkedő következett a Homól'ka felé, útközben újabb túrázók előztek le. Az út elkerüli a csúcspontot, azonban nem sokkal alatta a nyeregben egy smerovnik van, az elágazásból a zöld jelzésen lehet lejutni a korábban már Vacok mellett többször megpillantott völgyben fekvő Polomkára. A smerovik melletti „i” gerendára öntöttvas emléktáblát helyeztek el, a jócskán rozsdás vas táblán néhány lövésnyom éktelenkedett. Itt már a törpefenyves fogytán volt, így füves területen lépkedtem tovább, bal kéz felé szép rálátással a Nyugati-Tátrára, jobbra a többi vonulatra, előre fel pedig lassacskán a Király-hegyi adótorony és az alatta

elterülő,innen nézve kissé kúpszerű Király hegy vált kivehetővé és az előtte lévő hegyek. A tűző nap egyeduralkodását a pár kis felhőfoslány nem ingatta meg, így kitikkadva értem fel a következő, Hátsó-hegy/Zadná hol'a nevű csúcsra (1620 m, opís text igazolópont). Itt pár lépést letértem az útról és kitaposott ösvényen értem el a csúcspontot, ahol ledobtam a táskámat és ettem egy kicsit. Körbefotózva a panorámát, majd a pár lépéses kitérőt déli irányba is megtéve indultam el lefelé a hegyről, a smerovnik után egy szembejövő párral találkoztam, majd megkezdtem az ereszkedést először ismét törpefenyves/borókásban majd egyre több lett a fenyőfa is újra.

14. a menedékház belseje

15. reggeli készül

16. visszafelé nézve a Ramža után egy bő kilométerrel, lehangoló volt a hiányos erdő

17. hasonló tájkép délkeleti irányba, legalább volt némi kilátás

18. az út jellege nem sokat változott a kilométerek alatt

19. újabb kilátópont

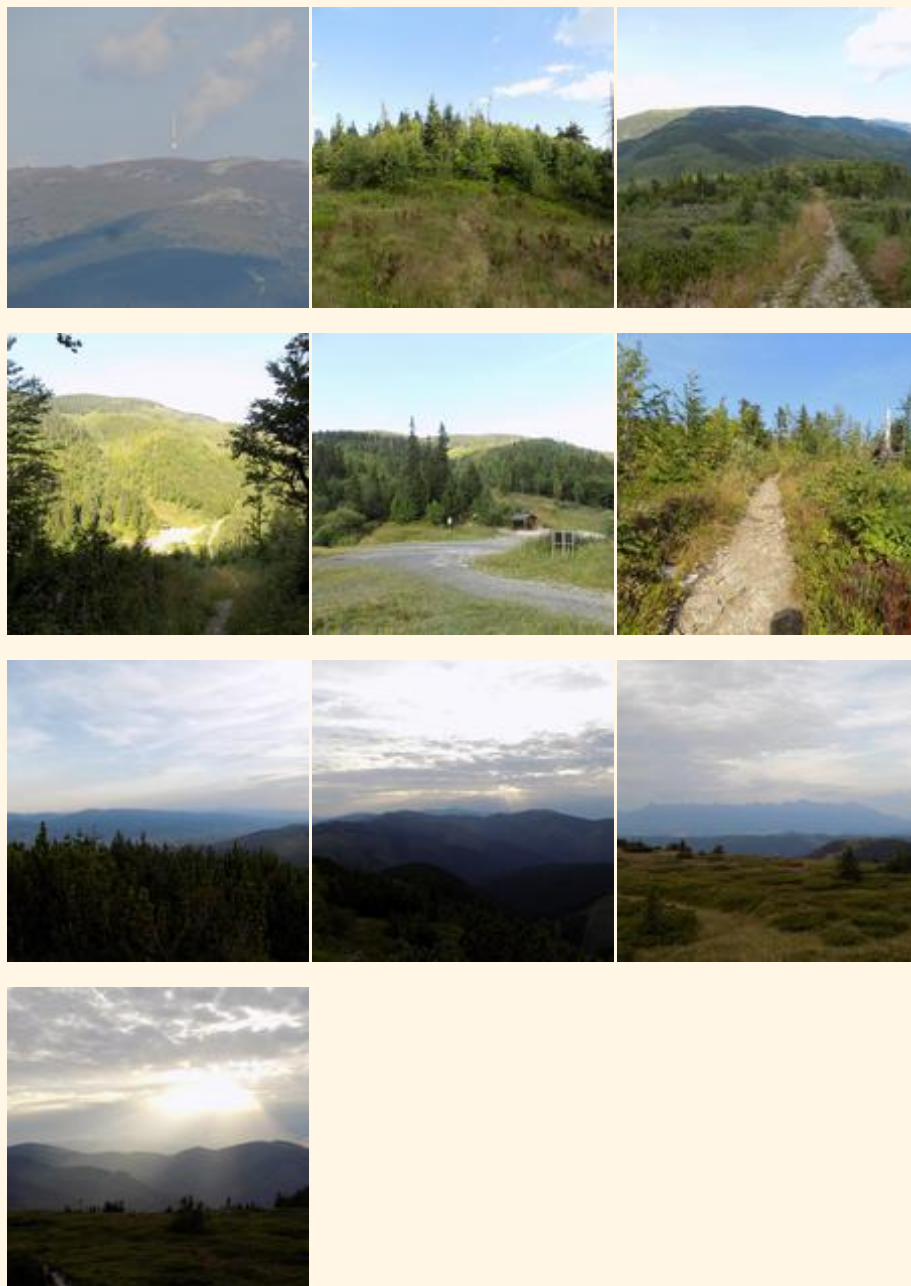
20. a fák között megpillantottam a Nyugati-Tátrát

21. Nyugati-Tátra a Zadná hol'a előtt

22. Hátsó-hegy/Zadná hol'a

Sajnos egy idő után újra ritkássá vált a fenyves amikor elértem az Oravcová-nyerget, inentől újra emelkedő vezetett a következő, Kolesárová csúcsra. A smerovnik előtt nem sokkal néztem rá az órára és láttam, hogy eljött az idő, ugyanis éppen akkor töltöttem be a 26. évemet, ezúttal is az SNP-n túráztam, akárcsak tavaly, akkor éppen a cseh szakaszon ért utol a 25. születésnapom. Kicsit megpihentem a smerovnik tövéénél, majd folytattam a kapaszkodást, bal kézre felé, északi irányban szépen látszott a Magas-Tátra a túleveles ágak között. Átbukva a csúcson (1508 m) újra előre is kiterjedtebb lett a kilátás a Király-hegy felé, a nap is kitartóan sütött, lassan ezt a bőröm is kezdte „szóvá tenni”. Innen vette kezdetét a kellemetlen, köves, nyaktörő lejtő amely a Priehyba nyeregig tartott. A netes és Sétálós képei alapján nem teljesen jött át a terep meredeksége, de a térkép sűrű szintvonalai alapján számítottam a nehézségekre. Sok túrázó sok káromkodását hallhatta már ez a szakasz, ugyanis nem éppen könnyű részről van szó: a piros az 1508 méteres Kolesárováról leereszkedik az 1190-en lévő nyeregig, hogy utána 3 km alatt 500 szintet produkálva ismét 1690 méterre vezessen fel a Nagy-Meszesre/Vel'ká Vápenica-ra, utána meg onnan is leereszkedik, ez a felső nyereg, a neve a Priehybka,

mindkettő nyereg opís text igazolópont is egyben. Leérve a Priehybára kereszteztem az aszfaltos utat, itt van esőbeálló (szükség alvóhely), szemetes. Kicsit arrébb a patakából van némi vízszerezésre is mód. Mivel már 17:15 körül járt az idő, így egy rövid kajaszünet és fotózkodás után vágtam neki a kíméletlen felfelé vezető ösvénynek. Nem is csalódtam, pillanatokon belül már patakokban folyt rólam a víz és ez tartott egy jó darabig a délutáni napsütésben, a megadott szintidőt itt is sikerült jócskán túllépnem. Eleinte összefüggőbb erdőben haladtam, majd egyre ritkultak a fák és utána a törpefenyvesek és füves területek vették át a stafétát a hegy tetejénél. Visszafelé nézve szép naplementében részesülhettem nyugati irány felé, ezt az egyik sziklán ülve néztem egy darabig, ott ahol már az ösvény durva emelkedése megszűnt. Szemben a Tátra csipkéi zárták a látóhatárt.

- 23. Király-hegy a távolban
- 24. szedett-vetett növényzet Kolesárová előtt
- 25. lejtő kezdete, szemben a Nagy-Meszes/Vel'ká Vápenica
- 26. az ott lent a Priehyba nyereg
- 27. ugyanez immáron közelebből
- 28. fárasztó felfele út kezdetén
- 29.-30. naplemente fényei
- 31. Magas-Tátra
- 32. még egy naplementés, napsugaras kép

Az idő múlása és a távoli esőfelhők látványa indított újra útnak, az egyre közeledő király hegyi tv tornyon már villogott a viharjelző hófehér fénye. Pár perc után értem el a Nagy-Meszes/Vel'ká Vápenica (1691 m) smerovnikját, tőlem balra a Tatra vonulatai is kezdtek elborulni és a nagy felhő nyugat felől egyre nagyobb lett. Innen viszont már láthatóvá vált az Andrejcová ház ahová igyekeztem, de még jócskán odébb volt. A naplemente után is szép fények maradtak a horizonton, pontosan kirajzolva a domborzatot a látóhatáron. Jókor lejött után értem el a már említett Priehybka nyereg (1550 m, innen még kereken 3 km volt az Andrejcová smerovnikját, a keresztező kék jelzésen kiszállási lehetőség adódik dél felé Helpára/Hel'pa, észak felé is hosszan kanyarog az út a Pozsony-Poprád-Kassa fővonal Vichodna/Východná állomásáig. Ismét egy kis emelkedő következett, ezen a napon már a sokadik, majd felérve az aktuális púpra az út már lejténi kezdett kényelmes léptékben, nem sokkal később az ösvényből keréknyom lett. Közben az eső is erőlködött egy keveset, de szerencsére nem érte el az esőkabátom elővételének ingerküszöbét. Nemsokára balról összefüggő fenyves társult az út mellé, jobbra is egyre több fenyőfa lett, ismét kék jelzés ágazott ki balra, észak felé. Valahol az elágazás közelében mutatott a szlovák mapy internetes térkép egy bivakhelyet, de ennek felkeresését a rohamosan közeledő sötétedés miatt kihagytam. Pár száz méter múlva már tábla is jelezte az útról való letérést a menedékház felé, ahová néhány lépés után meg is érkeztem.

33.-34. kezd beborulni a Nagy-Meszesen/Vel'ká Vápenicá-n
35. visszanezve a Meszesre a Priehybka nyereg után
36. érkezés az Andrejcová házhoz

Ezúttal is voltak bőven túrázók a helyszínen, a magyar pár éppen cseh túrázókkal beszélgetett amikor én is letelepedtem a pad és asztal kombóhoz megmelegíteni a vacsorámat jelentő babgulyás konzervet. Némileg megnyugtató, hogy a Ramža-Homol'ka szakaszon ők is túllépték a szintidőt (elmondásuk szerint alaptól több a tényleges idő mint a megállapított, nem kizárt, hogy a nagy viharok előtt jobban volt járható az a rész és még ehhez igazították a szintidőt akkoriban), nem csak nekem sikerült kb a nap negatív rekordját felállítani. Mivel ők is nagy zsákkal mentek (igaz, sátor nélkül), de viszont már Dóval óta folyamatosan úton voltak, így volt némi összehasonlítási alapom, megjegyzem nem az én előnyömre. De hát ez van, az elmúlt időszakban nem túl sok időm jutott a túrák és a munka mellett a teljes fizikai pihenésre, ez szerintem meg is látszódott a menetidőmön. Végül is ezen a napon tök mindegy volt a részidők taglalása, mivel nem kellett elérnem semmilyen közlekedési eszközt, nem voltam időhöz kötve. Igaz, ezúttal sem sikerült egy órával a sötétedés előtt a kijelölt helyre érkezni, de ez szemmel láthatóan nem túl komolyan vett szabály itt, ezt Vlad is megerősítette előző nap este. Néhány szó váltása és a vacsora után felállítottam a sátram, majd lenéztem a ház melletti forráshoz, mely a Durkovához hasonlóan bővízű volt. A ház egyébként két szintből áll, az alsón egy étkező/közös helyiség található asztalokkal, a tetőtérben pedig a hálóhelyiség található. Az épület oldalában pedig konyha üzemel, ahol a ház személyzetétől (ott jártamkor két fő, egy férfi és egy nő volt ott) lehet vásárolni sört, teát és egyszerűbb ételeket. Az alvás a házban becsületkasszás, tehát fix szállásdíj nincs. Mivel én sátraztam a ház mellett és nem vettem igénybe semmilyen szolgáltatást, így én nem dobtam a perselybe semmit. Viszont a büfé bejáratánál lévő pecsétet használtam, nyomtam bele a füzetembe egy lenyomatot. Az Andrejcová nem igazolópon, de a nem messze lévő Ždiarske sedlo viszont igen, ahol viszont Sétálás elmondása szerint hiányzott a smerovik.

Ennek tudatában jó ötlet volt a háznál való pecsételés. Miután teljesen besötétedett (itt is telihold hasonlóképpen az előző nap estéjéhez) és az emberek döntő többsége a házba vonult (voltak kint, szabad ég alatt alvó emberek többen is, többségében fiatalok), a fürdőszoba felé vettem az irányt. A melegvíz csap hiányzott a forrásról, de azért elég jól esett ez az ismét újjászületésérzés-szerű fürdés. Ezek után visszatértem a sátramba és elhelyezkedtem. A ház mellett kint hallottam a sátramban, ahogyan bent horkolnak a házban, ezúttal sem bántam meg, hogy sátraztam, a vele járó nehézségek ellenére sem. Válaszoltam a szülinapi sms-ekre még, kihasználva a roaming megszűnését. Nem sokkal később nyomott el az álom.

Verőfényes napsütéses időben ébredtem, mocorgás és készülődés zaját hallottam a sátramban, melyből kibújva láttam hogy többen is útrakész közeli állapotban vannak. A magyar páros éppen az utolsó simításokat végezte az indulás előtt, elköszönés után indultak is. Ekkor fél 7-re járt az idő, még távolinak tűnt a 15:23-kor induló vonat Garamfőrről, így el is szőszöltem az összepakolással és a reggelivel bő 1,5 órát. A Tátrát szépen megvilágította a reggeli nap, lehetett szép képeket csinálni. Ezek után meglátogattam a budit, összepakoltam a sátram, kolbászt sütöttem reggelire, megnéztem a házat belülről, írtam a vendégkönyvbe és vizet vételeztem, mindezt a már említett nem túl sietős tempóban. Többen is hasonlóképpen tettek, volt aki a saját kajáját fogyasztotta, volt aki a ház személyzete által készített reggelit választotta. Negyed 9-kor indultam útnak a háztól és a neki helyet adó viszonylag védett nyeregből és kezdtem meg a soron következő emelkedőmet, mely ezúttal hiánytalan fenyvesben vezetett az Andrejcová hegy 1520 méteres magaslatán át. A nap pont szembe sütött, így előző napon megégett testrészeim ezt eléggé jelezték, így muszáj voltam a felső testemet is jobban takarni mint tegnap. Ezek után a már említett Ždiarske sedlo (bivakhely) következett és a hiányzó smerovnik tényét nekem is sikerült megerősítenem, ugyanis a jellegzetes kétágú fa táblák nélkül meredt az ég felé.

37. Magas Tátra reggeli fényekben, fél 7-kor

38. Andrejcová hálókörletének részlete

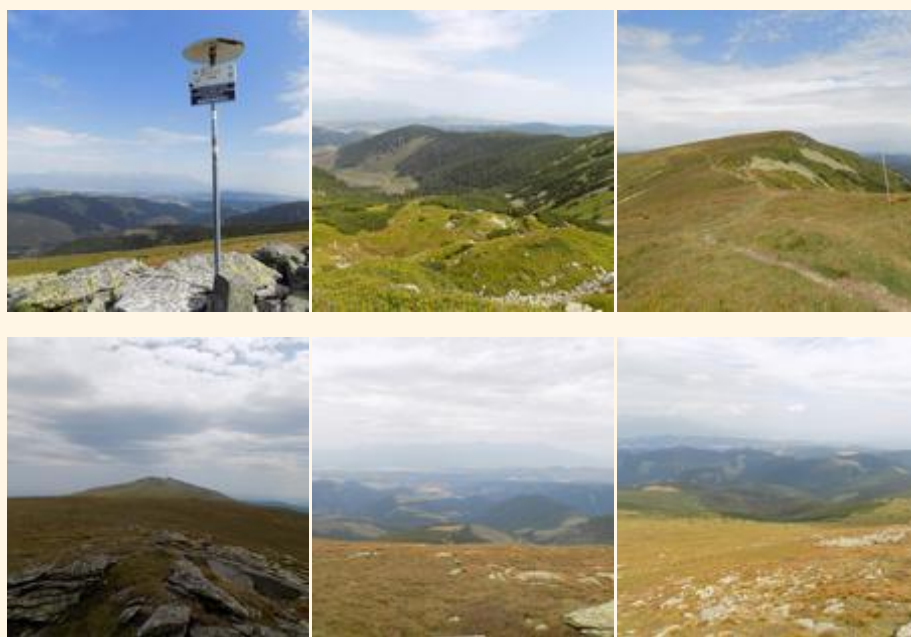
39. indulás előtti fotó a házról és a háttérről

40. Ždiarske sedlo, mögötte a Bartkovával (a korábban keresztező jelzett ösvényt a viharok miatt szüntették meg, akkor volt jelentősége ennek az elágazásnak, S.J.)

Innen újból egy hosszú emelkedő kezdődött a Bartková-ra, eleinte hiányos fenyvesben (már itt is jöttek szembe a nagy valószínűséggel a király hegyi szükségoszobában éjszakázott emberek) majd később törpefenyvesben haladt az ösvény. A tempóm vánszorgássá vált, és kritikusan lecsökkent 2 km/h sebesség alá is több helyen. Ekkor gondolkoztam el komolyan, hogy ezt a nagyzsák+sátrazást befejezem, mert egyszerűen kínlódás így a túra szinte minden perce. Nem azért indulok el otthonról, hogy menet közben a nap végét várjam, meg hogy a nehéz zsák cipelése tönkretegye az élményt amelyet a hely é a természet adna. Ez az álláspontom nem egy pillanatnyi hiszti volt, ugyanis már korábban is sokat rontott ez a körülmény az élményen, legutóbb a Jánoshegy-Dóval túrán, amely viszonylag kis magasságai mellett helyenként brutális terepviszonyokkal rendelkezett. Az ez előtti sztracenai túrát jobban viseltem a kisebb távok és sintek miatt, valamint arra előtte jobban rá tudtam pihenni. Ezzel az egészszel nem akarom azt mondani, hogy sátrazni nem fogok többet, mert ez nem lenne igaz, de egész más mondjuk egy Nájvyššie pont felkeresése így (tömegközlekedéssel a legközelebb a

hegyhez, felmenni, sátrazni, reggel lejönni), mint erre építeni egy túramozgalom részleges bejárását. A teljes igazsághoz az is hozzá tartozik, hogy sok helyen nem is lett volna lehetőség fedett helyen aludni, a házak és bivakhelyek híján. A másik nagyszabású külföldi túramozgalomnál, az osztrák Zentralalpen-nél pedig egyszerűen a terep, a nehézség és a távolságok lehetetlenítik el a sátrazást helyileg (sok sziklás rész, mellesleg a sátrazás amúgy is tilos) és fizikailag is (rengeteg plusz energiát igényel a cipekedés). Tehát inkább adok valamivel többet egy szállásért, mint hogy tönkretégye az élményt a (túl) nagy zsák felküzdése a hegyekbe. Ezen kívül az is rendkívül zavar, hogy nem érzem a haladást, a 2 km/h körüli tempónál olyan hatást kelt az egész mint valamilyen lidérces álomban lenne az ember és menne, de nem tud, mert valami láthatatlan erő visszatartja. Küszködik az ember és alig halad előre, mint a magyar valóság csak kicsiben. Ahogyan az élet egyéb dolgai kapcsán, úgy a túrán is szeretem érezni a haladást és azt hogy tartok valahonnan valahová.

Visszatérve az SNP-re: nagy nehezen elértem a Bartkó-csúcs/Bartková (1790 m) kőtörmelékbe helyezett smerovnik-ját (szándékosan nem csúcsot írtam), kicsit lepihentem és élveztem a Tátra látványát szemben. Mire újra elindultam már fél 11-re járt az idő, lassan kezdtem belegondolni, hogy így a Király-hegyre tervezett fél órás ücsörgés nem biztos, hogy össze fog jönni. Ahogy haladtam tovább jobbról egy csúcsot került meg az ösvény, erre én tévesen azt hittem, hogy a következő csúcsnál, az Orlovánál járok, holott valóságban még ez csak a Bartková csúcsa volt, de ekkor ezt még nem tudtam. A kavarodást a Bartková tényleges csúcsa előtt kihelyezett smerovnik okozta, ami miatt tévesen azt hittem, hogy az a csúcs, valójában nem, ez viszont megmagyarázta amit a térképen nem értettem, de végülis a térkép teljesen fedte a valóságot. Lejtő után ismét emelkedett az út, a hosszú lejtő végén ismét sziklás csúcsok látszódtak, melyről tévesen azt hittem, hogy már a Stredná hol'ara kapaszkodok fel, közben pedig még csak az Orlovára. Felértem a sziklás csúcsokhoz (déli irány felé kereszt), szép kilátás nyílt a kilátópontokról minden irányba, én pedig örültem, hogy ha nyögvenyelősen indult is a nap, de most legalább egy kis előnyre tettem szert, ugyanis előbb értem fel a Középső-hegy/Stredná hol'ara, mint számoltam. Leérve a sziklás magaslatokról smerovnik közeledett, én pedig döbbsentem vettem tudomásul, hogy még csak az Orlován vagyok. A hidegzuhanyból kijózanodva megszorítottam a lépteimet lefelé és kezdtem meg a következő emelkedőt, amely már valóban a Stredná hol'ara vitt fel. A begyorsítás eredményeként a szintidőnél lényegesen kevesebb idő alatt tettem meg a két magaslat közötti utat, a három nap alatt most először sikerült ez. Itt már csak szűrt napsütést kaptam, a borultságnak köszönhetően (minimális esőt jelzett az időjárás előrejelzés, de nem lett belőle semmi), és a gerinctúrákon megszokott szél is kezdett érezhetőbb lenni, örültem ennek a kis hűsítőnek. A Középső-hegy/Stredná hol'a smerovnik-ja tövébe ledobtam a batyumat és tettem egy rövid kitérőt balra egy kis sziklához az északi irányú kilátás fotózása végett. Visszatérve és újból elindulva már jócskán látszódtott a túra legmagasabb pontja, a két napja nézegetett Király-hegy, amitől nagyjából már csak 2 km választott el.

41. Bartkó-csúcs/Bartková smerovnik-ja, mögötte a Tátrával
42. egy másik oldalgerinc észak felé
43. visszafelé nézve a Bartkovára, hamisítatlan alacsony-tátrai táj
44. közeleg a Király-hegy
- 45.-46. kilátás északi és északkeleti irányba

A zöld domborulatokon vezető ösvény mellé nem sokkal később sziklás részek társultak és az út ismét emelkedni kezdett, ekkor érett meg elhatározásom amit az imént gondoltam a rendszeres túl nagy zsákos túrázásról. Egy óra alatt értem fel a Középső-hegytől a Király-hegyre, az ismét viharjelzést mutató tv torony közeli szakasz már ismerős volt, ugyanis egészen a nyugati Alacsony Tátrás túrámig ez a hegy volt magassági rekordom, igaz, akkor még gépi erővel értem el ezt a magasságot és nem saját erőmből, tehát többszörösen megdőlt ez a dolog, de a Király-hegy ezelőtt és azóta is egy jelképes pont számomra. A korábbi előrejelzésem igazolás nyert, ugyanis 13 óra előtt pár perccel értem fel a hegy smerovikjához (1948 m), ahol egy arra járó családfővel lefotóztattam magamat, ezek után csináltam még néhány tájképet, de nem vittem túlásba ugyanis 3 évvel ezelőtt közel hasonló időben és fényviszonyok között jártunk itt fent és ezen kívül az idő is jócskán fogyóban volt. Elhaladva a tv torony mellett, egy pillanatra betértem a Sétálós által említett szükség alvóhelyre (ő itt aludt tavaly amikor erre járt, nekem is volt egy ilyen szakaszolási tervem, de szerencsére elvetettem), amely összesen két kisebb szobából állt. Fedett hely, a semminél több, de nem sokkal. Számomra nehezen felfogható, hogy miért nem aknázzák ki jobban a turisztikai lehetőségeket itt, bőven vannak erre rendes és „hétvégi” autós túrázók és kutyasétáltatók is (akár a 3 évvel ezelőtti útnál is és most is jelen voltak), szerintem lenne létjogosultsága egy egyszerűbb szálláshelynek és büfének is, még ha nem is non-stop jelleggel, de legalább nyáron biztosan nem lenne ráfizetéses, és biztosan akadna pár nem használt helyiség az épületben erre a célra. Persze nem kívánom a ló túloldalt sem, amit pl. a németországi Harz-hegység legmagasabb csúcsán, a Brocken-en tapasztaltunk: kisvasút, büfék, szuvenírbolt, tömeg. Azt már én is sokszor tartottam. Vlad is említette, hogy a tv torony üzemeltetője teljesen elzárkózik ettől, tehát nem mostanában lesz előrelépés ebben, ha egyáltalán lesz belátható időn belül. Jobbra sárkányrepülő-szerű alkalmatosságok gyűjtőhelye, távolban Sumjác falu, majd egy újabb smerovnik (Király'ova hol'a, pod vysielacom, Király-hegy, a tv torony alatt a magyar megfelelője, kék jelzés kiágazása Sumjác felé) után látszódott a Király-szikla (Király'ova skala) 1690 méteres magaslata, melyre Sétálós és én is tervezetünk eredetileg kimenni, de végül is egyikünk sem ment rá ki (ő az eső, én meg időhiány miatt, de úgy voltam vele, hogy a hegyről láttam a lényegét).

47.-48. érkezés a Király-hegyre

Az aszfaltos útról jobbra letérve ösvény vette kezdetét, balra az utolsó szép rálátással a Tátrára, majd lejtő következett és az aszfaltos út keresztezése után (az ösvény levág egy kanyart) pár lépésre a Zubrovice forrás volt balra, ahol egy több tagú túrázó csapat pihent meg. Köszönés után haladtam is tovább, ugyanis volt még elegendő vizem, később többször is kereszteztem a kis patakokat, ezeken a pontokon tudtam egy kicsit frissülni. Közepesen lejtős szakaszon haladtam tovább már a törpefenyők között, tőlem jobbra magasodott a Király szikla, balra pedig egy trafóházban végződött a villamos vezetékek útja, ezeknek a vezetékeknek a nyiladékában tettem meg a hátralévő lejtő nagy részét. A Király hegytől Garamfő/Telgárt központjáig tartó 6,3 km-es úton 1061 méter szintcsökkenés van, amire elegendő időt akartam hagyni. Az ösvény hol patakmederként, hol száraz verzióban vezetett egyre lejjebb a nyiladékból jókora nagyságú lejtésekkel, közben a törpefenyvest igazi fenyves váltotta fel két oldalt. Fárasztó volt ez a lefele út is, nem szívesen tettem volna meg felfelé.

49. ereszkedés megkezdése után visszanezve a jellegzetes toronyra

50. ösvény lefelé, szemben a Király-szikla, mögötte pedig a Szlovák paradicsom lankái

51. ösvény a távvezeték nyiladékában

A nyiladék jobbos kanyarja után nem sokkal kellett volna balra letérnem be az erdőbe, hogy ott tegyem meg a faluig hátralévő nagyjából 2 kilométert, de ez a letérés kimaradt (egyetlen szóba jöhető pont volt egy keresztező keréknyom, de itt nem utalt jelzés letérésre, így maradtam a biztosnak látszó nyiladékban), helyette sikeresen összevizeztem a cipőimet az út közepén lévő vizenyős szakaszon, mondanom sem kell, hogy ez mennyire hiányzott. Tehát a falu határáig a nyiladékban haladtam, szemben egyre jobban látszódtak a házak, a már említett különleges vonalvezetés miatt a vasútvonal nagy íve, ezek mögött pedig a Szlovák paradicsom hullámzott. A falu szélén az ösvény kitért a vezetéktartó oszlopok mellől és mezőn keresztül (itt már ismét eléggé sütött a nap) értem el egy keréknyomot, majd ezek után az aszfaltos utat a házaknál. A piros balról érkezett meg a kijelölt útról amin ezek után már én is újra haladtam. A nagyrészt egyszerű házakból álló Garamfő egyik utcájában haladtam még egy kicsit és értem el egy vegyesboltot. Gondoltam itt most tudok pecsételni, mert a múltkori sztracenai túrán ez ugye elmaradt. Belépve a boltba körbe pultok fogadtak, a vevő nem tudott hozzáférni sok mindenhez, nagyjából mindent az eladóktól kellett kérni, gondolom a helybeli cigányság nem elhanyagolható létszáma indokolja ezt az elrendezést. Az egyik fiatal eladónő sikeresen megértette, hogy mit szeretnék és nyomott is egy lenyomatot a füzetembe, mely egyben a túra során az utolsó is volt. Sajnálattal vettem tudomásul, hogy sem hűtött sör, sem hűtött üdítő nem áll rendelkezésre, így megköszöntem a pecsétet és ugyanannyi euróval léptem ki az utcára mint amennyivel beléptem. Felvettem a zsákot és mentem még pár száz métert a központig. A főút mellett állt a smerovnik (Telgárt, náместie, 890 m, tehát majdnem 1100 méterrel a Király hegy szintje alatt), mögötte kocsmá és bolt, vele szemben pedig iskola és SNP emlékmű állt. Betértem a kocsmába és egy korsó sör mellett ünnepeltem a teljesítést, mely már lényegében a zsebemben volt, mindösszesen a vasútig tartó 900 méter volt hátra, a 769 kilométerből. Felhajtva a sört felvettem a zsákomat, hogy egy utolsó gyalogos nekifutással elmenjek a vasútállomásig az ezúttal is késő (most már lehet mondani, hogy szokásosan késő) délutáni margitfalvi gyorsra. Lefotóztam az emlékművet majd köszöntem a buszmegállóban várakozó túrázóknak (ők a pár percen belül érkező poprádi buszra vártak) akiket már látásból ismertem az útról és Andrejcovából. Eseménymentes út következett a főúton a vasútállomás előtti vasúti hídig, ahol felmentem a megállóhely bódéjára ahol összeért egy év túrázásának a gyümölcse: teljesítettem az SNP-t! Örömteli pillanat volt ez, a sok nehézség ellenére nagyon tetszett ez az út és sokat tanultam önmagamról és másokról is, ajánlani tudom mindenkinek! Nem sokkal több befektetés sem időben sem anyagilag mint Magyarország egyik végéből átmenni a másikba túrázni, de alapvetően egy teljesen más élményanyagot ad mint pl. az Országos kék. Persze ettől az sem lesz kevésbé értékes, de teljesen más az élmény, elég csak arra gondolni, hogy Magyarországon nincsen magashegység, 1000 méter feletti csúcsunk is csak mindössze egy darab van. Számomra mondjuk nem is a legmagasabb heggyel bíró Mátra, hanem a legmagasabb magassági átlaggal rendelkező Bükk a magyar kedvenc.

52. közeleg Garamfő/Telgárt

53. Garamfő, SNP emlékmű

54. Garamfő panzió megállóhely, összeért a két nagy megtett szakasz, végállomás, SNP teljesítve!

Ezúttal is bő 10 perces késéssel futott be a Búvár mozdony 3 személykocsival, de már nem kellett szerencsére a csatlakozáson aggódnom, minden gond nélkül érkeztem Margitfalvára és onnan Kassára, majd haza.

SNP: jelvényátvétel, végszó

A teljesítés után a jelvényátvétel nem sokat váratott magára. Néhány elektronikus levélváltás után a mozgalmat kiíró KST (Klub Slovenských Turistov) illetékesével egyeztetve 2017. augusztus 10.-én egy éjszakás műszak után a barátnőm társaságában útra is keltünk Pestről Pozsonyba átvenni a jelvényeket. A kiválasztott EC járat Szobon és Érsekújváron át érte el a fővárost (megjegyzem a szobi határátkeléssel SNP-zés kapcsán egyszer éltünk a túratársammal, amikor Dóvalból jöttünk hazafelé júniusban, amúgy mindig a rajkai, komáromi és hidasnémeti határátkelést használtam, kivéve egyszer amikor kocsival jöttünk és mentünk a Hédeli nyerges túráról/ra), eseménytelen út után érkeztünk meg a főpályaudvarra, majd a 2-es villamosra szállva a külváros felé vettük az irányt. A negyed órás jegy pont elég volt erre az utazásra (többek között itt is zónás jegyrendszer működik, ami a magyar szabályozással szemben egyszerűbb és igazságosabb szerintem), a Polus City Center megállótól egy kis gyaloglás következett a Záborského utca 33. számhoz, ahol a KST központja található. Ikonikus módon a kerítés mellett egy smerovnik áll, amely egy jelzett út kezdete/vége, ezen a kék jelzésen az SNP által érintett Kamzík érhető el.

Az épületben Dušan Valúch Úr fogadott, aki egy nagyobb terembe vezetett minket, ahol középen a az összetolt asztalokat körbe a falakon képek, jelvények borították, a szekrényekben túrázós könyvek és kiadványok, térképek tucatjai pihentek. Akárcsak az e-mailekben, élőben is angolul kommunikáltunk, a füzetem átnézésében egyáltalán nem volt sem részletekbe menő, sem kikérdezős szemlélet, inkább amolyan átfutás jellegű volt. Titkolni valóm persze nem lett volna amúgy sem, a három helyet ahol nem tudtam pecsételni már első levelemben jeleztem, az opis textek is hiánytalanok és a valóságnak megfelelőek voltak. Ezek után bekerült a nevem és címem egy kockás füzetbe, majd megkaptam a teljesítésért járó három jelvényt, plusz még egy KST jelvényt, két KST felvarrót és egy füzetet, amiben a 2017. évi szervezett, döntő többségében teljesítménytúrák adatai szerepeltek és mindezt teljesen ingyen!

A három jelvény három teljesítési szintet takar: a fehér 40 felkeresett pont után jár, a kék 80 után, az egész útvonal végigjárásáért pedig a piros, ez a három szín együtt adja ki a szlovák zászló színeit.

A füzet a túraútvonalon kívül kettő, a Szlovák nemzeti felkelés által érintett helyet ír még elő pecsételőhelyként, az egyik Túrőcsentmárton (egy autós Magas Tátra túra után ugrottunk be pecsételni egy gyógyszertárba itt), a másik pedig Besztercebánya (ide pedig magamtól mentem el télen egy vonatkozó, utazgatós nap keretein belül), ezek is szükségesek a három jelvény megszerzéséhez.

Mivel készültem egy képválogatással, ezt be is mutattam egy irodai számítógépen, egy-egy megjegyzést hozzáfűzve (kitérők, Ždiarské nyeregnél az Alacsony-Tátrában nincs smerovnik stb), majd egy euróért vettem egy eredeti SNP füzetet, a „best of” túrák igazolása céljából. Még váltottunk pár szót: rákérdeztem például a folyamatban lévő Najvyššie mozgalomra, de ezt nem ők szervezik, illetve arra, hogy hányadik magyar teljesítő vagyok. Sétálós kollégát megelőzte valaki, mert ő a második, én pedig a harmadik! Büszke vagyok rá, hogy egy ilyen kis létszámú közösség tagja lehetek mostantól. Ezek után pár kedves szóban még sok-sok túra kilométert kívánt Dušan Úr, majd elköszöntünk. Összességében nagyon tetszett ez a hozzáállás és ügymenet, amely a magyar gyakorlatnak az ellenkezője: egyszer elég volt elmenni, nem kellett otthagyni a füzetet, sem magyarázkodni bármi miatt is, ingyen voltak a jelvények és az egész nem tartott tovább fél óránál, ha nem vittem volna el a képeimet, még lehet 20 percig sem vagyunk ott. Tehát le a kalappal előttük!

1.-2. KST székház a smerovnik-kal
3. díjazások: egy KST jelvény, a két felvarró egyike, és a lényeg a 3 SNP jelvény

Pár kötelező kép elkészült még az épület előtti smerovnikkal, majd az utca túloldalán pár lépéssel feljebb lévő kocsmában egy-egy adag sör társaságában ünnepeltük a teljesitésemet. Szép pillanatok voltak ezek is, akárcsak

sok-sok másik is a túra során. Nemsokára visszavillamosoztunk a városközpontba, majd egy kis kitérőt tettünk a Pozsonytól nem messze lévő Magyarfaluban/Záhorská Ves-ben végződő mellékvonalon. Visszatérve a pozsonyi főpályaudvarra szembesültünk vele, hogy a Prága felőli érkező EC-k tetemes késéssel közlekednek a kinti vihar miatt, így a betervezett Szob irány helyett, Komárno felé tértünk haza.

Az egész túrát nehéz összefoglalni pár szóban, azon túl, hogy természetesen ajánlom mindenkinek, hogy akár részben (pl. Alacsony-Tátra gerinc) akár egészben végigjárja. A szokásos érveken (sportolás, kihívás, emberek stb) túl, sokat emel az élményen a Magyarországon meg nem tapasztalható magasságú hegyeken való túrázás valamint az útvonal helyenkénti viszonylagos elzártsága, például ha Pezinská Babát nem számoljuk, mint útmegszakítási lehetőséget, akkor Pozsonytól Jókőig (Dobrá Voda) 80 km hosszan nem megy lakott területen a túra, de máshol is az itthon megszokottaktól jócskán több a gyéren lakott területek aránya, sokkal több a Kohász kék nyugati feléhez hasonlítható életérzés. Az eldugottság számomra legalábbis vonzerővel bír, persze azért nem minden mérték nélkül. Ennek kapcsán út jelentős részén, konkrétan Pezinská Babá-tól Dóvalig és az utolsó túrán, Ördöglakodalom hágótól Garamfőig cipeltem a nagyzsákot és a sátrat, amely kapcsán behatódobban ismerkedhettem meg a túrázás ezen módjával annak minden előnyével és hátrányával együtt, ez sok nehézséggel és sok tanulsággal járt. A többi szakaszon meg tudtam oldani a dolgot sátor nélkül, közepes vagy kis zsákkal, itt viszont a szállások leszerzése és a napi fix etapok teljesítése adta fel a leckét, a közlekedési feladványok mellett. Összességében arra jutottam, hogy inkább áldozok be egy kicsivel többet az anyagiakban, minthogy a megerőltető cipekedés elrontsa az élményt, mivel elsősorban azért megy az ember ilyen helyekre a mozgás mellett.

A túrázás Szlovákiában nagyon jól tervezhető az általában jól karbantartott jelzett utakon és a smerovnikoknak köszönhetően könnyen és reálisan (persze ez időjárásfüggő is) tervezhető utakra ad lehetőséget, ez a rendszer nekem nagyon bejön. Ehhez kapcsolódóan a mapy.hiking.sk teszi fel az i-re a pontot amely előtt megint csak le a kalappal a naprakészség, információtartalom, jó használhatóság, országos lefedettség és dizájn kapcsán. Sajnos se itthon, se Ausztriában nincsen ilyen jellegű jó háttér a túrázáshoz és annak megtervezéséhez. Ezen kívül kapható az egész országot lefedő papír alapú, lefűzött turistatérkép, ami szintén nagyon jó dolog (Azóta a telefonomra letöltöttem a mapy.cz offline térképét, amely ugyancsak nagyon jól használható).

Végezetül, október 24-én délután a magyar lakhelyű teljesítők ¾-e, az az én, Sétálós és a túratársam (ő ekkor érkezett meg frissen Pozsonyból a jelvényeivel) összeültünk egy közös délutáni ebédre és beszélgetésre egy belvárosi étteremben. Sétálós már korábban meg is jegyezte, hogy az itthoni teljesítők 75%-a mi szombathelyi tanfolyamunkról került ki, ugye ott értesültem az SNP létezéséről tőle először, ekkor indul el útjára a vezérhangya aminek apropóján összeültünk. A túratársam beváltotta az ígéretét, miszerint a kedvenc ételéből (rántott hús krumplival) annyit rendel, amennyit nem bírok megenni. Hát ez sikerült, az első kör finom óriás bécsi szeletet még fennakadás nélkül eltüntettem, azonban a másodiknak csak nagyjából a feléig jutottam (legközelebb másnap dél körül ettem), így a maradék nekik jutott. A csapolt Budweiser sör is nagyon ott volt a szeren. Mivel Sétálós ment éjszakára dolgozni, ő csak alkoholmentes italt fogyasztott.

Ezek után elkészült az általam várt képsorozat a 9 jelvényről együtt és a közös fotók is rólunk és az asztalon az igazolófüzetben lévő jelvényekről, a (volt, S.J.) barátnőm által, aki közben befutott.

4. az ígéret szép szó

5. 3 magyar teljesítő 9 jelvénye egy képen az eredeti füzetben, Magyarországon először. Reméljük bővül majd újabb teljesítőkkel a kör idővel!

Összességében itt a sztori vége. Szinte naponta jutnak eszembe, akárcsak egy röpké pillanatra is helyek ahová akár most is visszamennék. Remélem lesz majd lehetőségem legalább ezeket a helyeket felkeresni újból és újra koptatni egy kicsit a leghosszabb szlovák piros jelzést.

2017. november 22.

2017. október 24.: Magyarország SNP teljesítőinek háromnegyede egy asztalnál. Balra Őrsi Bálint (Sétálós), aki még 2015 őszén „elbillentette” fejében a golyót és a következő évben elkezdtem a túrát. Középen alkalmi túratársam Csépán Gábor látható, jobbra pedig jómagam.

Az általam használt szkennelt igazolófüzet részlete és balra a rendes füzet, amelyben már régóta a második teljesítés igazolásait gyűjtöm

